ព្រះ
ត្រៃបិដកបាលី
និង
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ
ឆដ្ឋភាគ
៣៤

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ
ព.ស ២៥០៦

សុត្តន្តបិដក
សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ
ឆដ្ឋភាគ
៣៤
ព. ស. ២៥០៦

សុត្តន្តបិដកេ

សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារវគ្គោ

ឆដ្ឋភាគោ

ខន្ធសំយុត្តំ

អន្តវគ្គោ

(១) សាវត្ថី ។បេ។ តត្រ ខោ ។បេ។ អវោច ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ អន្តា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ សក្កាយន្តោ សក្កាយសមុទយន្តោ សក្កាយនិរោធន្តោ សក្កាយនិរោធគាមិនីបដិបទន្តោ ។

(២) កតមោ ច ភិក្ខវេ សក្កាយន្តោ ។ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធាតិស្ស វចនីយំ ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យថីទំ រូបុបាទានក្ខន្ធោ វេទនុបាទានក្ខន្ធោ សញ្ញុបាទានក្ខន្ធោ សង្ខារុបាទានក្ខន្ធោ វិញ្ញាណុបាទានក្ខន្ធោ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សក្កាយន្តោ ។

សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

ឆដ្ឋភាគ

ខន្ធសំយុត្ត

អន្តវគ្គ

(១) ក្រុងសាវត្ថី ។បេ។ គង់ទីនោះឯង ។បេ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អន្តៈ (ចំណែក) នេះ មាន ៤ យ៉ាង ។ អន្តៈ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ អន្តៈគឺសក្កាយ ១ អន្តៈគឺហេតុឲ្យកើតឡើងនៃសក្កាយ ១ អន្តៈគឺសេចក្តីរលត់នៃសក្កាយ ១ អន្តៈគឺបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់នៃសក្កាយ ១ ។

(២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអន្តៈគឺសក្កាយ តើដូចម្តេច ។ គប្បីឆ្លើយថា ឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ ។ ឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺ រូបូបាទានក្ខន្ធ ១ វេទនូបាទានក្ខន្ធ ១ សញ្ញូបាទានក្ខន្ធ ១ សង្ខារូបាទានក្ខន្ធ ១ វិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អន្តៈគឺសក្កាយ ។

(៣) កតមោ ច ភិក្ខវេ សក្កាយសមុទយន្តោ ។ យាយំ តណ្ហា ពោនោព្ភវិកា(១) នន្ទិរាគសហគតា តត្រតត្រាភិនន្ទិនី ។ សេយ្យថីទំ ។ កាមតណ្ហា ភវ-តណ្ហា វិភវតណ្ហា ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សក្កាយ-សមុទយន្តោ ។

(៤) កតមោ ច ភិក្ខវេ សក្កាយនិរោធន្តោ ។ យោ តស្សាយេវ តណ្ហាយ អសេសវិរាគនិរោធោ ចាគោ បដិនិស្សគ្គោ មុត្តិ អនាលយោ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សក្កាយនិរោធន្តោ ។

(៥) កតមោ ច ភិក្ខវេ សក្កាយនិរោធគាមិ-នីបដិបទន្តោ ។ អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ។ សេយ្យថីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សក្កាយនិ-រោធគាមិនីបដិបទន្តោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ អន្តាតិ ។

---

១ ម. ពោនព្ភវិកា ។

(៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអន្តៈគឺហេតុឲ្យកើតឡើងនៃសក្កាយ តើដូចម្តេច ។ តណ្ហាណា ដែលតាក់តែងនូវភពថ្មី ប្រកបដោយសេចក្តីរីករាយនិងសេចក្តីត្រេកអរ មានសេចក្តីរីករាយក្នុងអារម្មណ៍នោះៗ ។ តណ្ហា តើដូចម្តេច ។ គឺកាមតណ្ហា ១ ភវតណ្ហា ១ វិភវតណ្ហា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អន្តៈគឺហេតុឲ្យកើតឡើងនៃសក្កាយ ។

(៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអន្តៈគឺសេចក្តីរលត់នៃសក្កាយ តើដូចម្តេច ។ សេចក្តីនាសនិងសេចក្តីរលត់មិនមានសេសសល់ នៃតណ្ហានោះ ការលះបង់ ការរលាស់ចោល នូវតណ្ហានោះ ការរួចចាកតណ្ហានោះ សេចក្តីមិនអាល័យក្នុងតណ្ហានោះ ឯណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អន្តៈគឺសេចក្តីរលត់នៃសក្កាយ ។

(៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអន្តៈគឺបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់នៃសក្កាយ តើដូចម្តេច ។ គឺអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ។ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ សេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ១ ការនិយាយត្រូវ ១ ការធ្វើត្រូវ ១ ការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ១ ការព្យាយាមត្រូវ ១ សេចក្តីរឭកត្រូវ ១ ការតម្កល់ចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អន្តៈគឺបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់នៃសក្កាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាអន្តៈ (ចំណែក) ទាំង ៤ យ៉ាង ។

(២) សាវត្ថិ ។ ទុក្ខញ្ច ភោ ភិក្ខវេ ទេសិស្សាមិ ទុក្ខសមុទយញ្ច ទុក្ខនិរោធញ្ច ទុក្ខនិរោធគាមិនិំបដិបទញ្ច តំ សុណាថ ។

(៣) កតមញ្ច ភិក្ខវេ ទុក្ខំ ។ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធាតិស្ស វចនីយំ ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យថីទំ ។ រូបុបាទានក្ខន្ធោ ។បេ។ វិញ្ញាណុបាទានក្ខន្ធោ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទុក្ខំ ។

(៤) កតមោ ច ភិក្ខវេ ទុក្ខសមុទយោ ។ យាយំ តណ្ហា បោនោភវិកា នន្ទិរាគសហគតា តត្រតត្រាភិនន្ទិនី ។ សេយ្យថីទំ ។ កាមតណ្ហា ភវតណ្ហា វិភវតណ្ហា ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទុក្ខសមុទយោ ។

(២) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវទុក្ខផង នូវហេតុឲ្យកើតឡើងនៃទុក្ខផង នូវសេចក្តីរលត់នៃទុក្ខផង នូវបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់នៃទុក្ខផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

(៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទុក្ខ តើដូចម្តេច ។ គប្បីឆ្លើយថា ឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ ។ ចុះឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺរូបូបាទានក្ខន្ធ ១ ។បេ។ វិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទុក្ខ ។

(៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុឲ្យកើតឡើងនៃទុក្ខ តើដូចម្តេច ។ តណ្ហាណា ដែលតាក់តែងនូវភពថ្មី ប្រកបដោយសេចក្តីតេកយតំនឹងសេចក្តីត្រេកអរ មានសេចក្តីត្រេកអរក្នុងអារម្មណ៍នោះៗ ។ តណ្ហា តើដូចម្តេច ។ គឺកាមតណ្ហា ១ ភវតណ្ហា ១ វិភវតណ្ហា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ហេតុឲ្យកើតឡើងនៃទុក្ខ ។

(៩) កតមោ ច ភិក្ខវេ ទុក្ខនិរោធោ ។ យោ តស្សាយេវ តណ្ហាយ អសេសវិរាគនិរោធោ ចាគោ បដិនិស្សគ្គោ មុត្តិ អនាលយោ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទុក្ខនិរោធោ ។

(១០) កតមា ច ភិក្ខវេ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។ អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ។ សេយ្យថីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។បេ។ សម្មាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ ។

(១១) សាវត្ថី ។ សក្កាយញ្ច វោ ភិក្ខវេ ទេសិស្សាមិ សក្កាយសមុទយញ្ច សក្កាយនិរោធញ្ច សក្កាយនិរោធគាមិនីបដិបទញ្ច តំ សុណាថ ។

(៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីរលត់នៃទុក្ខ តើដូចម្តេច ។ សេចក្តីនាសទៅនៃសេចក្តីរលត់មិនមានសល់ នៃតណ្ហានោះ ការលះបង់ ការលះចោល នូវតណ្ហានោះ ការរួចចាកតណ្ហានោះ សេចក្តីមិនអាល័យ ក្នុងតណ្ហានោះ ឯណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សេចក្តីរលត់នៃទុក្ខ ។

(១០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់នៃទុក្ខ តើដូចម្តេច ។ គឺអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការនេះឯង ។ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។បេ។ ការតម្កល់ចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់នៃទុក្ខ ។

(១១) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវសក្កាយធម៌ នូវហេតុឲ្យកើតឡើងនៃសក្កាយធម៌ នូវសេចក្តីរលត់នៃសក្កាយធម៌ នូវបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់ នៃសក្កាយធម៌ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់ នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

(១២) កតមោ ច ភិក្ខវេ សក្កាយោ ។ បញ្ចុបា-ទានក្ខន្ធាតិស្ស វចនីយំ ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យថីទំ ។ រូបុបាទានក្ខន្ធោ ។បេ។ វិញ្ញាណុបាទានក្ខន្ធោ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សក្កាយោ ។

(១៣) កតមោ ច ភិក្ខវេ សក្កាយសមុទយោ ។ យាយំ តណ្ហា បោនោព្ភវិកា នន្ទិរាគសហគតា តត្រ-តត្រាភិនន្ទិនី ។ សេយ្យថីទំ ។ កាមតណ្ហា ភវតណ្ហា វិភវតណ្ហា ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សក្កាយសមុទយោ ។

(១៤) កតមោ ច ភិក្ខវេ សក្កាយនិរោធោ ។ យោ តស្សាយេវ តណ្ហាយ អសេសវិរាគនិរោធោ ចាគោ បដិនិស្សគ្គោ មុត្តិ អនាលយោ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សក្កាយនិរោធោ ។

(១២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសក្កាយ តើដូចម្តេច ។ គប្បីឆ្លើយថា ឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ ។ ឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺរូបូបាទានក្ខន្ធ ១ ។បេ។ វិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សក្កាយ ។

(១៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុឲ្យកើតឡើងនៃសក្កាយ តើដូចម្តេច ។ តណ្ហាណា ដែលតាក់តែងនូវភពថ្មី ប្រកបដោយសេចក្តីរីករាយនិងសេចក្តីត្រេកអរ មានសេចក្តីរីករាយក្នុងអារម្មណ៍នោះៗ ។ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺកាមតណ្ហា ១ ភវតណ្ហា ១ វិភវតណ្ហា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ហេតុឲ្យកើតឡើងនៃសក្កាយ ។

(១៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីរលត់នៃសក្កាយ តើដូចម្តេច ។ សេចក្តីវិរាគនិងសេចក្តីរលត់មិនមានសល់ នៃតណ្ហានោះ កិរិយាលះបង់ កិរិយារលាស់ចោល នូវតណ្ហានោះ កិរិយារួចចាកតណ្ហានោះ សេចក្តីមិនអាល័យក្នុងតណ្ហានោះ ឯណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សេចក្តីរលត់នៃសក្កាយ ។

(១៥) កតមា ច ភិក្ខវេ សក្កាយនិរោធគាមិនីបដិបទា ។ អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ។ សេយ្យថីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ ។បេ។ សម្មាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សក្កាយនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ ។

(១៦) សាវត្ថី ។ បរិញ្ញេយ្យេ ច ភិក្ខវេ ធម្មេ ទេសិស្សាមិ បរិញ្ញញ្ច បរិញ្ញាតាវិញ្ច បុគ្គលំ តំ សុណាថ ។

(១៧) កតមេ ច ភិក្ខវេ បរិញ្ញេយ្យា ធម្មា ។ រូបំ ភិក្ខវេ បរិញ្ញេយ្យោ ធម្មោ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ បរិញ្ញេយ្យោ ធម្មោ ។ ឥមេ វុច្ចន្តិ ភិក្ខវេ បរិញ្ញេយ្យា ធម្មា ។

(១៨) កតមា ច ភិក្ខវេ បរិញ្ញា ។ រាគក្ខយោ ទោសក្ខយោ មោហក្ខយោ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បរិញ្ញា ។

(១៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់នៃសក្កាយ តើដូចម្តេច ។ គឺអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការនេះឯង ។ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ សេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការតម្កល់ចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់នៃសក្កាយ ។

(១៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីកំណត់ដឹងផង នូវការកំណត់ដឹងផង នូវបុគ្គលអ្នកកំណត់ដឹងផង អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

(១៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីកំណត់ដឹង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបជាធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីកំណត់ដឹង ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណជាធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីកំណត់ដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីកំណត់ដឹង ។

(១៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការកំណត់ដឹង តើដូចម្តេច ។ ការអស់ទៅនៃរាគៈ ការអស់ទៅនៃទោសៈ ការអស់ទៅនៃមោហៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ការកំណត់ដឹង ។

(៥៩) កតមោ ច ភិក្ខវេ បរិញ្ញាតាវី បុគ្គលោ ។ អរហាតិស្ស វចនីយំ ។ យោ អយំ(១) អាយស្មា ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បរិញ្ញាតាវី បុគ្គលោតិ ។

(៦០) សាវត្ថី ។ បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ ឧបាទានក្ខន្ធា ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យថីទំ រូបូបាទានក្ខន្ធោ ។បេ។ វិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធោ ។ យេ កេចិ(២) ភិក្ខវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឧបាទានក្ខន្ធានំ អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ នប្បជានន្តិ ។ ន មេ តេ ភិក្ខវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា សមណេសុ វា សមណសម្មតា ព្រាហ្មណេសុ វា ព្រាហ្មណសម្មតា ។ ន ច បនាយស្មន្តោ(៣) សាមញ្ញត្ថំ វា ព្រហ្មញ្ញត្ថំ វា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តិ ។

១ ម. ស្វាយំ ។ ២ ឱ.ម. យេ ហិ កេចិ ។ ៣ ន បន តេ អាយស្មន្តោតិ បាឋោ បញ្ចា ភជយុំ ។

(៥៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលអ្នកកំណត់ដឹង តើដូចម្តេច ។ គប្បីឆ្លើយថា ព្រះអរហន្ត ។ គឺលោកមានអាយុណា មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលអ្នកកំណត់ដឹង ។

(៦០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាទានក្ខន្ធនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ គឺរូបូបាទានក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ វិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ណាមួយ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអានិសង្សផង នូវទោសផង នៃឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះ នូវការរលាស់ចេញនូវឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនុ៎ះ តថាគតមិនបានសន្មតថាជាសមណៈក្នុងពួកសមណៈផង មិនសន្មតថាជាព្រាហ្មណ៍ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ផង អ្នកទាំងនោះ រមែងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ មិនសម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវប្រយោជន៍នៃសមណភាព ឬប្រយោជន៍នៃព្រាហ្មណភាពទេ ។

(៦៥) យេ ច ខោ កេចិ ភិក្ខវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឧបាទានក្ខន្ធានំ អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានន្តិ ។ តេ ខោ មេ ភិក្ខវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា សមណេសុ ចេវ សមណសម្មតា ព្រាហ្មណេសុ ច ព្រាហ្មណសម្មតា តេ ច បនាយស្មន្តោ សាមញ្ញត្ថំ វា ព្រហ្មញ្ញត្ថំ វា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តីតិ ។

(៦៦) បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ ឧបាទានក្ខន្ធា ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យថីទំ រូបុបាទានក្ខន្ធោ ។ បេ ។ វិញ្ញាណុបាទានក្ខន្ធោ ។ យេ កេចិ ភិក្ខវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឧបាទានក្ខន្ធានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានន្តិ ។ បេ ។ បជានន្តិ ។ បេ ។ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តីតិ ។

(៦៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ណាមួយ ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអានិសង្សផង នូវទោសផង នៃឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះ នូវការរលាស់ចេញឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ ទាំងនោះឯង គប្បីគេសន្មតថាជាសមណៈក្នុងពួកសមណៈផង សន្មតថាជាព្រាហ្មណ៍ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ផង អ្នកទាំងនោះ រមែងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវប្រយោជន៍នៃសមណភាព ឬប្រយោជន៍នៃព្រាហ្មណភាព ។

(៦៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាទានក្ខន្ធនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាងតើដូចម្ដេច ។ គឺរូបូបាទានក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ វិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈ ឬ ព្រាហ្មណ៍ណាមួយ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវសេចក្ដីកើតឡើងផង នូវសេចក្ដីរលត់ទៅផង នូវអានិសង្សផង នូវទោសផង នៃឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះ នូវការរលាស់ចេញឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះផង ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់ ។ បេ ។ រមែងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ។

[៤៣] បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ ឧបាទានក្ខន្ធា ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យថីទំ រូបុបាទានក្ខន្ធោ ។បេ។ វិញ្ញាណុបាទានក្ខន្ធោ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឧបាទានក្ខន្ធានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ សោតាបន្នោ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

[៤៤] សាវត្ថី ។ បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ ឧបាទានក្ខន្ធា ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យថីទំ រូបុបាទានក្ខន្ធោ ។បេ។ វិញ្ញាណុបាទានក្ខន្ធោ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឧបាទានក្ខន្ធានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ វិទិត្វា អនុបាទា វិមុត្តោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អរហំ ខីណាសវោ វុសិតវា កតករណីយោ ឱហិត-

[៤៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាទានក្ខន្ធនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ គឺរូបូបាទានក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ វិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវក ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវសេចក្តីកើតឡើងផង សេចក្តីអស់ទៅផង គាប់ចិត្តផង ទោសផង នៃឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះ នូវការរលាស់ចេញឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកនេះហៅថា សោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅកាន់អបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងជាទីប្រព្រឹត្តទៅកាន់ខាងមុខ ។

[៤៤] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាទានក្ខន្ធនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ គឺរូបូបាទានក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ វិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើភិក្ខុដឹងច្បាស់តាមពិត នូវសេចក្តីកើតឡើងផង សេចក្តីអស់ទៅផង គាប់ចិត្តផង ទោសផង នៃឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះ នូវការរលាស់ចេញឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះផង ហើយរួចស្រឡះដោយមិនបានប្រកាន់មាំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថា អរហន្តខីណាស្រព មានមគ្គព្រហ្មចរិយៈប្រព្រឹត្តគ្រប់គ្រាន់ហើយ មានសោឡសកិច្ចធ្វើហើយ មានភារៈដាក់

ភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសញ្ញោជនោ សម្មទញ្ញា វិមុត្តោតិ ។

(២៨) សាវត្ថី ។ រូបេ ភិក្ខវេ យោ ឆន្ទោ យោ រាគោ យា នន្ទី យា តណ្ហា តំ បជហថ ឯវន្តំ រូបំ បហីនំ ភវិស្សតិ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវង្កតំ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មំ ។ វេទនាយ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារេសុ ។ វិញ្ញាណេ យោ ឆន្ទោ យោ រាគោ យា នន្ទី យា តណ្ហា តំ បជហថ ឯវន្តំ វិញ្ញាណំ បហីនំ ភវិស្សតិ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវង្កតំ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មន្តិ ។

ចុះហើយ មានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនបានសម្រេចហើយ មានសញ្ញោជនៈក្នុងភពគឺតណ្ហាអស់ហើយ ជាអ្នករួចស្រឡះហើយ ព្រោះដឹងច្បាស់ដោយប្រពៃ ។

(២៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា ក្នុងរូប អ្នកទាំងឡាយ ចូរលះបង់នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះចេញ កាលបើយ៉ាងនេះ រូបនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយនឹងលះបង់ គាស់រំលើងឫសគល់ ធ្វើឲ្យទៅសល់តែទីនៅដូចទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតឡើងតទៅបាន ជាពុំខាន សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា ក្នុងវេទនា ។ ក្នុងសញ្ញា ។ ក្នុងសង្ខារ ។ ក្នុងវិញ្ញាណ អ្នកទាំងឡាយចូរលះបង់ នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះចេញ កាលបើយ៉ាងនេះ វិញ្ញាណនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយនឹងលះបង់ គាស់រំលើងឫសគល់ ធ្វើឲ្យទៅសល់តែទីនៅដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតឡើងតទៅបាន ជាពុំខាន ។

(៦៦) សាវត្ថិ ។ រូបេ ភិក្ខវេ យោ ឆន្ទោ យោ រាគោ យា នន្ទី យា តណ្ហា យេ ឧបាយុបាទានា ចេតសោ អធិដ្ឋានាភិនិវេសានុសយា តេ បជហថ ឯវន្តំ រូបំ បហីនំ ភវិស្សតិ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវង្កតំ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មំ ។ វេទនាយ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារេសុ យោ ឆន្ទោ ។ បេ ។ ឯវន្តេ សង្ខារា បហីនា ភវិស្សន្តិ ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវង្កតា អាយតឹ អនុប្បាទធម្មា ។ វិញ្ញាណេ យោ ឆន្ទោ

(៦៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា ឧបាយ(១) និងឧបាទាន ដែលជាទីឈរ ជាទីអាស្រ័យ ជាទីដេកនៅនៃចិត្តណា ក្នុងរូប អ្នកទាំងឡាយចូរលះបង់ នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះចេញ កាលបើយ៉ាងនេះ រូបនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយនឹងលះបង់ ដាច់ពីឫសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតទៀតតទៅបាន ជាកុំខាន ។ ក្នុងវេទនា ។ ក្នុងសញ្ញា ។ សេចក្តីពេញចិត្តណា ក្នុងសង្ខារ ។ បេ ។ កាលបើយ៉ាងនេះ សង្ខារទាំងនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយនឹងលះបង់ ដាច់ពីឫសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅ ដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតទៀតតទៅបាន ជាកុំខាន ។ សេចក្តីពេញចិត្តណា

---

១ ជាឈ្មោះនៃតណ្ហានិងទិដ្ឋិ ។

យោ រាគោ យា នន្ទិ យា តណ្ហា យេ ឧបាយុបាទា-នា ចេតសោ អធិដ្ឋានាភិនិវេសានុសយា តេ បជហាថ ឯវន្តំ វិញ្ញាណំ បហីនំ ភវិស្សតិ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលា-វត្ថុកតំ អនភាវង្កតំ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មន្តិ ។

អន្តវគ្គោ បឋមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

អន្តា ទុក្ខា(១) សក្កាយោ
បរិញ្ញេយ្យា សមណា ទុវេ(២)
សោតាបន្នោ អរហា(៣) ច
ទុវេ ច ឆន្ទប្បហីនាតិ(៤) ។

១ ម. អន្ត ទុក្ខំ ។ ២ ម. សមណា ទ្វេ ។ ៣ ម. អរហន្តោ ។ ៤ ម. ឆ. ឆន្ទរាគិនោ ។

សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា ឧបាយ និងឧបាទាន ដែលជាទីឈរ ជាទីអាស្រ័យ ជាទីដេកនៅ នៃចិត្តណា គឺវិញ្ញាណ អ្នកទាំងឡាយចូរលះបង់ នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះចេញ កាលបើយ៉ាងនេះ វិញ្ញាណនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយនឹងលះបង់ គាស់រំលើងឫសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតទៀតតទៅបាន ជាធម្មតា ។

ចប់ អន្តវគ្គ ទី ១ ។

ឧទ្ទានក្នុងវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីអន្តៈនិបំណក ១ ទុក្ខ ១ សក្កាយ ១ ធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីកំណត់ដឹង ១ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍មាន ២ លើក សោតាបន្នបុគ្គល ១ ព្រះអរហន្ត ១ បុគ្គលលះបង់នូវសេចក្តីពេញចិត្ត ២ លើក ។

ធម្មកថិកវគ្គោ

(៦៧) សាវត្ថិយំ ។ អថខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ។ បេ ។ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច អវិជ្ជា អវិជ្ជាតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កតមា នុ ខោ ភន្តេ អវិជ្ជា កិត្តាវតា ច អវិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ រូបំ នប្បជានាតិ រូបសមុទយំ នប្បជានាតិ រូបនិរោធំ នប្បជានាតិ រូបនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ នប្បជានាតិ ។ វេទនំ នប្បជានាតិ ។ សញ្ញំ នប្បជានាតិ ។ សង្ខារេ នប្បជានាតិ ។ វិញ្ញាណំ នប្បជានាតិ ។ បេ ។ វិញ្ញាណនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ នប្បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុ អវិជ្ជា ឯត្តាវតា ច អវិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។

ធម្មកថិកវគ្គ

(៦៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយហើយ បានក្រាបទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា អវិជ្ជា អវិជ្ជា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អវិជ្ជាតើដូចម្តេច បុគ្គលប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងណា ។ ម្នាលភិក្ខុ បុថុជ្ជនក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនចេះដឹង មិនដឹងច្បាស់នូវរូប មិនដឹងច្បាស់នូវហេតុនាំឲ្យកើតរូប មិនដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីរលត់រូប មិនដឹងច្បាស់នូវបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់រូប ។ មិនដឹងច្បាស់នូវវេទនា ។ មិនដឹងច្បាស់នូវសញ្ញា ។ មិនដឹងច្បាស់នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ មិនដឹងច្បាស់នូវវិញ្ញាណ ។ បេ ។ មិនដឹងច្បាស់នូវបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់វិញ្ញាណ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះហៅថា អវិជ្ជា បុគ្គលប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះ ។

(២៨) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច វិជ្ជា វិជ្ជាតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កតមា នុ ខោ ភន្តេ វិជ្ជា កិត្តាវតា ច វិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ សុតវា អរិយសាវកោ រូបំ បជានាតិ រូបសមុទយំ ។បេ។ រូបនិរោធគាមិនីបដិ-បទំ បជានាតិ ។ វេទនំ ។ សញ្ញំ ។ សង្ខារេ បជា-នាតិ ។បេ។ វិញ្ញាណនិរោធគាមិនីបដិបទំ បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុ វិជ្ជា ឯត្តាវតា ច វិជ្ជាគតោ ហោ-តីតិ ។

(២៩) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច ធម្មកថិកោ ធម្មកថិកោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ ធម្មកថិកោ ហោតិ កិត្តាវតា ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ហោតិ កិត្តា-វតា ទិដ្ឋធម្មនិព្វានប្បត្តោ ហោតីតិ ។ រូបស្ស ចេ ភិក្ខុ

(២៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលសួរព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យដែលហៅថា វិជ្ជា វិជ្ជា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន វិជ្ជាតើដូចម្តេច បុគ្គលប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងណា ។ ម្នាលភិក្ខុ អរិយសាវក ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកចេះដឹង រមែងដឹងច្បាស់នូវរូប នូវហេតុនាំឲ្យកើតរូប ។បេ។ ដឹងច្បាស់នូវបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់រូប ។ នូវវេទនា ។ នូវសញ្ញា ។ ដឹងច្បាស់នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។បេ។ ដឹងច្បាស់នូវបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់វិញ្ញាណ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះហៅថា វិជ្ជា បុគ្គលប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះ ។

(២៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយ បានក្រាបទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យដែលហៅថា ធម្មកថិក ធម្មកថិក បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម្មកថិក តើដោយហេតុយ៉ាងណា ភិក្ខុអ្នកប្រតិបត្តិធម៌សមគួរដល់ធម៌ ដោយហេតុយ៉ាងណា ភិក្ខុអ្នកដល់នូវព្រះនិព្វាន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដោយហេតុយ៉ាងណា ។ ម្នាលភិក្ខុ

និព្វិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ ធម្មំ ទេសេតិ ធម្មកថិកោ ភិក្ខូតិ អលំ វចនាយ ។ រូបស្ស ចេ ភិក្ខុ និព្វិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ បដិបន្នោ ហោតិ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ភិក្ខូតិ អលំ វចនាយ ។ រូបស្ស ចេ ភិក្ខុ និព្វិទា វិរាគា និរោធា អនុបាទា វិមុត្តោ ហោតិ ទិដ្ឋធម្មនិព្វានប្បត្តោ ភិក្ខូតិ អលំ វចនាយ ។ វេទនាយ ចេ ភិក្ខុ ។ បេ ។ សញ្ញាយ ចេ ភិក្ខុ ។ សង្ខារានំ ចេ ភិក្ខុ ។ វិញ្ញាណស្ស ចេ ភិក្ខុ និព្វិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ ធម្មំ ទេសេតិ ធម្មកថិកោ ភិក្ខូតិ អលំ វចនាយ ។ វិញ្ញាណស្ស ចេ ភិក្ខុ និព្វិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ បដិបន្នោ ហោតិ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ភិក្ខូតិ អលំ វចនាយ ។ វិញ្ញាណស្ស ចេ ភិក្ខុ និព្វិទា វិរាគា និរោធា អនុបាទា វិមុត្តោ ហោតិ ទិដ្ឋធម្មនិព្វានប្បត្តោ ភិក្ខូតិ អលំ វចនាយាតិ ។

បើភិក្ខុសំដែងធម៌ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីសេចក្តីរលត់រូប ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុជាធម្មកថិក ។ ម្នាលភិក្ខុ បើភិក្ខុប្រតិបត្តិ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីសេចក្តីរលត់រូប ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុអ្នកប្រតិបត្តិធម៌ សមគួរតាមធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុ បើភិក្ខុរួចផុតស្រឡះ ព្រោះនឿយណាយ ព្រោះប្រាសចាកតម្រេក ព្រោះសេចក្តីរលត់ ព្រោះមិនប្រកាន់ នូវរូប ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុអ្នកដល់នូវព្រះនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុ បើវេទនា ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុ បើសញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុ បើសង្ខារទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុ បើភិក្ខុសំដែងធម៌ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីសេចក្តីរលត់វិញ្ញាណ ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុជាធម្មកថិក ។ ម្នាលភិក្ខុ បើភិក្ខុប្រតិបត្តិ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីសេចក្តីរលត់វិញ្ញាណ ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុអ្នកប្រតិបត្តិធម៌សមគួរតាមធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុ បើភិក្ខុរួចស្រឡះព្រោះនឿយណាយ ព្រោះប្រាសចាកតម្រេក ព្រោះសេចក្តីរលត់ ព្រោះមិនប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុអ្នកដល់នូវព្រះនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

[៣០] សាវត្ថិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច ធម្មកថិកោ ធម្មកថិកោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ ធម្មកថិកោ ហោតិ កិត្តាវតា ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ហោតិ កិត្តាវតា ទិដ្ឋធម្មនិព្វានប្បត្តោ ហោតីតិ ។ រូបស្ស ចេ ភិក្ខុ និព្វិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ ធម្មំ ទេសេតិ ធម្មកថិកោ ភិក្ខូតិ អលំ វចនាយ ។ រូបស្ស ចេ ភិក្ខុ និព្វិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ បដិបន្នោ ហោតិ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ភិក្ខូតិ អលំ វចនាយ ។ រូបស្ស ចេ ភិក្ខុ និព្វិទា វិរាគា និរោធា អនុបាទា វិមុត្តោ ហោតិ ទិដ្ឋធម្មនិព្វានប្បត្តោ ភិក្ខូតិ អលំ វចនាយ ។ វេទនាយ ចេ ភិក្ខុ ។បេ។ សញ្ញាយ ចេ ភិក្ខុ ។ សង្ខារានំ ចេ ភិក្ខុ ។ វិញ្ញាណស្ស ចេ ភិក្ខុ និព្វិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ ធម្មំ ទេសេតិ ធម្មកថិកោ ភិក្ខូតិ អលំ វចនាយ ។ វិញ្ញាណស្ស ចេ ភិក្ខុ និព្វិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ បដិបន្នោ ហោតិ

[៣០] ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា ធម្មកថិក ធម្មកថិក បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម្មកថិក តើដោយហេតុយ៉ាងណា ភិក្ខុអ្នកប្រតិបត្តិធម៌សមគួរតាមធម៌ ដោយហេតុយ៉ាងណា ភិក្ខុអ្នកដល់នូវព្រះនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដោយហេតុយ៉ាងណា ។ ម្នាលភិក្ខុ បើភិក្ខុសំដែងធម៌ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីសេចក្តីរលត់រូប ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុជាធម្មកថិក ។ ម្នាលភិក្ខុ បើភិក្ខុប្រតិបត្តិ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីសេចក្តីរលត់រូប ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុអ្នកប្រតិបត្តិធម៌សមគួរតាមធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុ បើភិក្ខុរួចស្រឡះ ព្រោះនឿយណាយ ព្រោះប្រាសចាកតម្រេក ព្រោះសេចក្តីរលត់ ព្រោះមិនបានប្រកាន់នូវរូប ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុអ្នកដល់នូវព្រះនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុ បើវេទនា ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុ បើសញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុ បើសង្ខារទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុ បើភិក្ខុសំដែងធម៌ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីសេចក្តីរលត់វិញ្ញាណ ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុជាធម្មកថិក ។ ម្នាលភិក្ខុ បើភិក្ខុប្រតិបត្តិ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីសេចក្តីរលត់វិញ្ញាណ

ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ភិក្ខូតិ អលំ វចនាយ ។ វិញ្ញាណស្ស ចេ ភិក្ខុ និព្វិទា វិរាគា និរោធា អនុបាទា វិមុត្តោ ហោតិ ទិដ្ឋធម្មនិព្វានប្បត្តោ ភិក្ខូតិ អលំ វចនាយាតិ ។

(៣១) សាវត្ថី ។ ឥធ ភិក្ខវេ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ អរិយានំ អទស្សាវី ។ បេ ។ សប្បុរិសធម្មេ អវិនីតោ រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ រូបវន្តំ វា អត្តានំ អត្តនិ វា រូបំ រូបស្មឹ វា អត្តានំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ រូបពន្ធនពទ្ធោ សន្តរពាហិរពន្ធនពទ្ធោ អតីរទស្សី អបារទស្សី ពទ្ធោ ជិយ្យតិ(១) ពទ្ធោ មិយ្យតិ ពទ្ធោ អស្មា លោកា បរំ លោកំ គច្ឆតិ ។ វេទនំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ ។ បេ ។ វេទនាយ វា អត្តានំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ វេទនាពន្ធនពទ្ធោ សន្តរពាហិរពន្ធនពទ្ធោ អតីរទស្សី អបារទស្សី ពទ្ធោ ជិយ្យតិ ពទ្ធោ មិយ្យតិ

១ ឆាយនិទិ ជាហ ។

ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុអ្នកប្រតិបត្តិធម៌សមគួរតាមធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុ បើភិក្ខុរួចស្រឡះ ព្រោះនឿយណាយ ព្រោះប្រាសចាកតម្រេក ព្រោះសេចក្ដីរលត់ ព្រោះមិនបានប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុអ្នកដល់នូវព្រះនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

(៣១) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជ្ជនក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនចេះដឹង មិនបានឃើញពួកព្រះអរិយៈ ។ បេ ។ មិនបានសិក្សាក្នុងធម៌របស់សប្បុរស រមែងពិចារណាឃើញនូវរូបថាជាខ្លួនខ្លះ នូវខ្លួនថាមានរូបខ្លះ នូវរូបថាមានក្នុងខ្លួនខ្លះ នូវខ្លួនថាមានក្នុងរូបខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុថុជ្ជនអ្នកមិនចេះដឹង ជាប់ដោយចំណងគឺរូប ជាប់ដោយចំណងទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ ជាអ្នកមិនឃើញនូវច្រាំងគឺវដ្ដៈ មិនឃើញនូវត្រើយគឺព្រះនិព្វាន រមែងចាស់ទាំងជាប់ចំណង ស្លាប់ទាំងជាប់ចំណង ចេញចាកលោកនេះទៅកាន់លោកខាងមុខ ទាំងជាប់ចំណង ។ ពិចារណាឃើញ នូវវេទនាថាជាខ្លួនខ្លះ ។ បេ ។ នូវខ្លួនថាមានក្នុងវេទនាខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុថុជ្ជនអ្នកមិនចេះដឹង ជាប់ដោយចំណងគឺវេទនា ជាប់ដោយចំណងទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ មិនឃើញនូវច្រាំង មិនឃើញនូវត្រើយ រមែងចាស់ទាំងជាប់ចំណង ស្លាប់ទាំងជាប់ចំណង

ពទ្ធោ អស្មា លោកា បរំ លោកំ គច្ឆតិ ។ សញ្ញំ ។ សង្ខារេ ។ វិញ្ញាណំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ ។ បេ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ វិញ្ញាណពន្ធនពទ្ធោ សាន្តរពាហិរពន្ធនពទ្ធោ អតីរទស្សី អបារទស្សី ពទ្ធោ ជិយ្យតិ ពទ្ធោ មិយ្យតិ ពទ្ធោ អស្មា លោកា បរំ លោកំ គច្ឆតិ ។

(៣៦) សុតវា ច ខោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ អរិយានំ ទស្សាវី ។ បេ ។ សប្បុរិសធម្មេ សុវិនីតោ ន រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ ន រូបវន្តំ វា អត្តានំ ន អត្តនិ វា រូបំ ន រូបស្មឹ វា អត្តានំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សុតវា អរិយសាវកោ ន រូបពន្ធនពទ្ធោ ន សាន្តរពាហិរពន្ធនពទ្ធោ តីរទស្សី បារទស្សី បរិមុត្តោ សោ ទុក្ខស្មាតិ វទាមិ ។ បេ ។ ន សញ្ញំ ។ ន សង្ខារេ ។ ន វិញ្ញាណំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ ។ បេ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ

ចេញចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ ទាំងជាប់ចំណង ។ ពិចារណាឃើញនូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ នូវវិញ្ញាណថាជាខ្លួន ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុថុជ្ជនអ្នកមិនចេះដឹង ជាប់ដោយចំណងគឺវិញ្ញាណ ជាប់ដោយចំណងទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ មិនឃើញនូវឆ្នេរ មិនឃើញនូវត្រើយ រមែងចាស់ទាំងជាប់ចំណង ស្លាប់ទាំងជាប់ចំណង ចេញចាកលោកនេះទៅកាន់លោកខាងមុខទាំងជាប់ចំណង ។

(៣៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកខាងអរិយសាវកជាអ្នកចេះដឹង បានឃើញពួកព្រះអរិយៈ ។ បេ ។ បានសិក្សាក្នុងធម៌របស់សប្បុរស មិនពិចារណាឃើញនូវរូបថាជាខ្លួនខ្លះ នូវខ្លួនថាមានរូបខ្លះ នូវរូបថាមានក្នុងខ្លួនខ្លះ នូវខ្លួនថាមានក្នុងរូបខ្លះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង មិនជាប់ដោយចំណងគឺរូប មិនជាប់ដោយចំណងទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ ឃើញនូវឆ្នេរ ឃើញនូវត្រើយ តថាគតពោលថា អរិយសាវកនោះផុតស្រឡះចាកទុក្ខ ។ បេ ។ មិនពិចារណាឃើញនូវសញ្ញា ។ មិនពិចារណាឃើញនូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ មិនពិចារណាឃើញនូវវិញ្ញាណថាជាខ្លួន ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា

សុតវា អរិយសាវកោ នវិញ្ញាណពន្ធនពទ្ធោ នសន្ត-រពាហិរពន្ធនពទ្ធោ តីរទស្សី បារទស្សី បរិមុត្តោ សោ ទុក្ខស្មាតិ វទាមីតិ ។

(៣៣) សាវត្ថី ។ តំ កិំ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ សមនុបស្ស-ថាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ សាធុ ភិក្ខវេ រូបំ ភិក្ខវេ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ ។ វេទនំ ។ សញ្ញំ ។ សង្ខារេ ។ វិញ្ញាណំ ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ សមនុបស្សថាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ សាធុ ភិក្ខវេ វិញ្ញាណំ ភិក្ខវេ នេតំ មម នេ-សោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ ។បេ។ ឯវំ បស្សំ ។បេ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង មិនជាប់ដោយចំណង គឺវិញ្ញាណ មិនជាប់ដោយចំណងទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ ឃើញនូវច្រាំង ឃើញនូវត្រើយ តថាគតពោលថា អរិយសាវកនោះផុតស្រឡះចាកទុក្ខ ។

(៣៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច អ្នកទាំងឡាយពិចារណាឃើញនូវរូបថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អញដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគួរឃើញតាមពិតនូវរូបនុ៎ះដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញទេ ។ អ្នកទាំងឡាយពិចារណាឃើញនូវវេទនា ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ នូវវិញ្ញាណថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អញដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគួរឃើញតាមពិតនូវវិញ្ញាណនុ៎ះដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញទេ ។បេ។ កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ ។បេ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(៣៤) សាវត្ថី ។ តត្រ ខោ ។ តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ សមនុបស្សថាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ សាធុ ភិក្ខវេ រូបំ ភិក្ខវេ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ ។ វេទនំ ។ សញ្ញំ ។ សង្ខារេ ។ វិញ្ញាណំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ សមនុបស្សថាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ សាធុ ភិក្ខវេ វិញ្ញាណំ ភិក្ខវេ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ ។ ឯវំ បស្សំ ។ បេ ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(៣៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច អ្នកទាំងឡាយពិចារណាឃើញនូវរូបថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញដែរឬ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគួរឃើញតាមពិត នូវរូប នុ៎ះដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញទេ ។ អ្នកទាំងឡាយពិចារណាឃើញនូវវេទនា ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ នូវវិញ្ញាណថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញដែរឬ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគួរឃើញតាមពិត នូវវិញ្ញាណ នុ៎ះដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញទេ ។ កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

[៣៨] សាវត្ថី ។ សញ្ញោជនិយេ ច ភិក្ខវេ ធម្មេ ទេសិស្សាមិ សញ្ញោជនញ្ច តំ សុណាថ ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ សញ្ញោជនិយា ធម្មា កតមំ សញ្ញោជនំ ។ រូបំ ភិក្ខវេ សញ្ញោជនិយោ ធម្មោ យោ តត្ថ ឆន្ទរាគោ តំ តត្ថ សញ្ញោជនំ ។ វេទនា ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ សញ្ញោជនិយោ ធម្មោ យោ តត្ថ ឆន្ទរាគោ តំ តត្ថ សញ្ញោជនំ ។ ឥមេ វុច្ចន្តិ ភិក្ខវេ សញ្ញោជនិយា ធម្មា ឥទំ សញ្ញោជនន្តិ ។

[៣៩] សាវត្ថី ។ ឧបាទានិយេ ច ភិក្ខវេ ធម្មេ ទេសិស្សាមិ ឧបាទានញ្ច តំ សុណាថ ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ ឧបាទានិយា ធម្មា កតមំ ឧបាទានំ ។ រូបំ ភិក្ខវេ ឧបាទានិយោ ធម្មោ យោ តត្ថ ឆន្ទរាគោ

[៣៨] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវពួកធម៌ជាបច្ច័យរបស់សញ្ញោជនៈផង នូវសញ្ញោជនៈផង អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ធម៌នោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពួកធម៌ជាបច្ច័យរបស់សញ្ញោជនៈ ដូចម្តេច សញ្ញោជនៈ ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូប ជាធម៌ដែលជាបច្ច័យរបស់សញ្ញោជនៈ សេចក្តីត្រេកត្រអាលណា ក្នុងរូបនោះ សេចក្តីត្រេកត្រអាលនោះ ក្នុងរូបនោះ ឈ្មោះជាសញ្ញោជនៈ ។ វេទនា ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ជាធម៌ដែលជាបច្ច័យរបស់សញ្ញោជនៈ សេចក្តីត្រេកត្រអាលណា ក្នុងវិញ្ញាណនោះ សេចក្តីត្រេកត្រអាលនោះ ក្នុងវិញ្ញាណនោះ ឈ្មោះជាសញ្ញោជនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ពួកធម៌ជាបច្ច័យរបស់សញ្ញោជនៈ នេះ ជាសញ្ញោជនៈ ។

[៣៩] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវពួកធម៌ជាបច្ច័យរបស់ឧបាទានផង នូវឧបាទានផង អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ធម៌នោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពួកធម៌ជាបច្ច័យរបស់ឧបាទាន ដូចម្តេច ឧបាទាន ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូប ជាធម៌ដែលជាបច្ច័យរបស់ឧបាទាន សេចក្តីត្រេកត្រអាលណា ក្នុងរូបនោះ

តំ តត្ថ ឧបាទានំ ។ វេទនា ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ ឧបាទានិយោ ធម្មោ យោ តត្ថ ឆន្ទរាគោ តំ តត្ថ ឧបាទានំ ។ ឥមេ វុច្ចន្តិ ភិក្ខវេ ឧបាទានិយា ធម្មា ឥទំ ឧបាទានន្តិ ។

(៣៧) ឯកំ សមយំ អាយស្មា ច សារីបុត្តោ អាយស្មា ច មហាកោដ្ឋិតោ(១) ពារាណសិយំ វិហរន្តិ ឥសិបតនេ មិគទាយេ ។ អថ ខោ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិតោ សាយណ្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ។បេ។ ឯតទវោច សីលវតាវុសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុនា កតមេ ធម្មា យោនិសោ មនសិកាតព្វាតិ ។ សីលវតាវុសោ កោដ្ឋិត ភិក្ខុនា បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ រោគតោ គណ្ឌតោ សល្លតោ អឃតោ អាពាធតោ បរតោ បលោកតោ សុញ្ញតោ អនត្តតោ យោនិសោ មនសិកាតព្វា ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យថីទំ រូបុបា-

១ មហាកោដ្ឋិកោតិ ភិ បាឋោ ។

សេចក្តីត្រេកត្រអាលនោះ ក្នុងរូបនោះ ឈ្មោះថាឧបាទាន ។ វេទនា ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ជាធម៌ដែលជាបច្ច័យរបស់ឧបាទាន សេចក្តីត្រេកត្រអាលណា ក្នុងវិញ្ញាណនោះ សេចក្តីត្រេកត្រអាលនោះ ក្នុងវិញ្ញាណនោះ ឈ្មោះថាឧបាទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ពួកធម៌ជាបច្ច័យរបស់ឧបាទាន នេះជាឧបាទាន ។

(៣៧) សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ និងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ នៅក្នុងឥសិបតនមិគទាយវ័ន ទៀបក្រុងពារាណសី ។ គ្រានោះ ព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ ចេញចាកទីសម្ងំក្នុងសាយណ្ហសម័យ ហើយចូលទៅរកព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ។បេ។ បានពោលពាក្យនេះថា ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ភិក្ខុអ្នកមានសីល គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា នូវធម៌ដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសោកោដ្ឋិតៈ ភិក្ខុអ្នកមានសីល គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយឧបាយប្រាជ្ញា នូវឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ ជារោគ ជាបូស ជាសរ ជាជម្ងឺ ជាគាត ជារបស់ដទៃ ជារបស់វិនាស ជារបស់សូន្យ ជារបស់មិនមែនខ្លួន ។ ឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ ដូចម្តេច ។ គឺរូបូបា-

ទានក្ខន្ធោ វេទនូបាទានក្ខន្ធោ សញ្ញូបាទានក្ខន្ធោ សង្ខារូបាទានក្ខន្ធោ វិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធោ ។ សីលវតាវុសោ កោដ្ឋិត ភិក្ខុនា ឥមេ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ រោគតោ គណ្ឌតោ សល្លតោ អឃតោ អាពាធតោ បរតោ បលោកតោ សុញ្ញតោ អនត្តតោ យោនិសោ មនសិកាតព្វា ។ ឋានំ ខោ បនេតំ អាវុសោ វិជ្ជតិ យំ សីលវា ភិក្ខុ ឥមេ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធេ អនិច្ចតោ ។បេ។ អនត្តតោ យោនិសោ មនសិការោន្តោ សោតាបត្តិផលំ សច្ឆិករេយ្យាតិ ។

[៣៨] សោតាបន្នេន បនាវុសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុនា កតមេ ធម្មា យោនិសោ មនសិកាតព្វាតិ ។ សោតាបន្នេនបិ ខោ អាវុសោ កោដ្ឋិត ភិក្ខុនា ឥមេ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា អនិច្ចតោ ។បេ។ អនត្តតោ យោនិសោ មនសិកាតព្វា ។ ឋានំ ខោ បនេតំ អាវុសោ វិជ្ជតិ យំ សោតាបន្នោ ភិក្ខុ ឥមេ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធេ អនិច្ចតោ ។បេ។ អនត្តតោ យោនិសោ មនសិការោន្តោ សកទាគាមិផលំ សច្ឆិករេយ្យាតិ ។

ទានក្ខន្ធ ១ វេទនូបាទានក្ខន្ធ ១ សញ្ញូបាទានក្ខន្ធ ១ សង្ខារូបាទានក្ខន្ធ ១ វិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធ ១ ។ ម្នាលអាវុសោកោដ្ឋិតៈ ភិក្ខុអ្នកមានសីល គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះ ថា មិនទៀង ជាទុក្ខ ជារោគ ជាបូស ជាសរ ជាជម្ងឺ ជាអាពាធ ជារបស់ដទៃ ជារបស់វិនាស ជារបស់សូន្យ ជារបស់មិនមែនខ្លួន ។ ម្នាលអាវុសោ ហេតុនេះតែងមានប្រាកដ គឺត្រង់ដែលភិក្ខុមានសីល កាលធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះថា មិនទៀង ។បេ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផលបាន ។

[៣៨] ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ចុះភិក្ខុជាសោតាបន្ន គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះធម៌ដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសោកោដ្ឋិតៈ ទោះបីភិក្ខុជាសោតាបន្ន ក៏គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះថា មិនទៀង ។បេ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន ។ ម្នាលអាវុសោ ហេតុនេះតែងមានប្រាកដ គឺត្រង់ដែលភិក្ខុជាសោតាបន្ន កាលធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះថា មិនទៀង ។បេ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសកទាគាមិផលបាន ។

(៥៩) សកទាគាមិនា បនាវុសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុនា កតមេ ធម្មា យោនិសោ មនសិកាតព្វាតិ ។ សកទាគាមិនាបិ ខោ អាវុសោ កោដ្ឋិត ភិក្ខុនា ឥមេ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អនត្តតោ យោនិសោ មនសិកាតព្វា ។ ឋានំ ខោ បនេតំ អាវុសោ វិជ្ជតិ យំ សកទាគាមី ភិក្ខុ ឥមេ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធេ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អនត្តតោ យោនិសោ មនសិការោន្តោ អនាគាមិផលំ សច្ឆិករេយ្យាតិ ។

(៦០) អនាគាមិនា បនាវុសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុនា កតមេ ធម្មា យោនិសោ មនសិកាតព្វាតិ ។ អនាគាមិនាបិ ខោ អាវុសោ កោដ្ឋិត ភិក្ខុនា ឥមេ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អនត្តតោ យោនិសោ មនសិកាតព្វា ។ ឋានំ ខោ បនេតំ អាវុសោ វិជ្ជតិ យំ អនាគាមី ភិក្ខុ ឥមេ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធេ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អនត្តតោ យោនិសោ មនសិការោន្តោ អរហត្តំ សច្ឆិករេយ្យាតិ ។

(៥៩) ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ចុះភិក្ខុជាសកទាគាមី គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះធម៌ដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសោកោដ្ឋិតៈ ទោះបើភិក្ខុជាសកទាគាមី ក៏គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះថា មិនទៀង ។ បេ ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន ។ ម្នាលអាវុសោ ហេតុនេះតែងមានប្រាកដ គឺត្រង់ដែលភិក្ខុជាសកទាគាមី កាលធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះថា មិនទៀង ។ បេ ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផលបាន ។

(៦០) ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ចុះភិក្ខុជាអនាគាមី គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះធម៌ដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសោកោដ្ឋិតៈ ទោះបើភិក្ខុជាអនាគាមី ក៏គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះថា មិនទៀង ។ បេ ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន ។ ម្នាលអាវុសោ ហេតុនេះតែងមានប្រាកដ គឺត្រង់ដែលភិក្ខុជាអនាគាមី កាលធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះថា មិនទៀង ។ បេ ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តផលបាន ។

(៦១) អរហតា បនាវុសោ សារីបុត្ត កតមេ ធម្មា យោនិសោ មនសិកាតព្វាតិ ។ អរហតាបិ ខោ អាវុសោ កោដ្ឋិត ឥមេ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ រោគតោ គណ្ឌតោ សល្លតោ អឃតោ អាពាធតោ បរតោ បលោកតោ សុញ្ញតោ អនត្តតោ យោនិសោ មនសិកាតព្វា ។ នត្ថិ ខោ អាវុសោ អរហតោ ឧត្តរិ-ករណីយំ កតស្ស វា បដិច្ចយោ អបិ ចិមេ ធម្មា ភាវិតា ពហុលីកតា ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារាយ ចេវ សំ-វត្តន្តិ សតិសម្បជញ្ញាយ ចាតិ ។

(៦២) ឯកំ សមយំ អាយស្មា ច សារីបុត្តោ អាយស្មា ច មហាកោដ្ឋិកោ ពារាណសិយំ វិហរន្តិ ឥសិបតនេ មិគទាយេ ។ អថខោ អាយស្មា មហា-កោដ្ឋិកោ សាយណ្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិ-

(៦១) ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ចុះភិក្ខុជាព្រះអរហន្ត គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះធម៌ដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសោ កោដ្ឋិកៈ សូម្បីភិក្ខុជាព្រះអរហន្ត ក៏គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះឧបាទានក្ខន្ធទាំង៥នេះថា មិនទៀង ជាទុក្ខ ជារោគ ជាបូស ជាសរ ជាឈឺ ជាអាពាធ ជារបស់ដទៃ ជារបស់វិនាស ជារបស់សូន្យ ជារបស់មិនមែនខ្លួន ។ ម្នាលអាវុសោ សេចក្តីសន្សំរបស់ភិក្ខុជាព្រះអរហន្ត ដែលធ្វើករណីយកិច្ចតទៅទៀតក៏មិនមានទេ ប៉ុន្តែធម៌ទាំងនេះ ដែលព្រះអរហន្តបានចម្រើន បានធ្វើឲ្យច្រើន ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ដើម្បីសតិសម្បជញ្ញៈផង ។

(៦២) សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ និងព្រះមហា-កោដ្ឋិកៈមានអាយុ នៅក្នុងឥសិបតនមិគទាយវ័ន ទៀបក្រុងពារាណ-សី ។ គ្រានោះឯង ព្រះកោដ្ឋិកៈមានអាយុ ចេញចាកទីសម្ងំក្នុងសាយណ្ហសម័យ ហើយចូលទៅរកព្រះសារីបុត្តមានអាយុ លុះចូលទៅ

ម៉ិត្វា ។ បេ ។ ឯតទវោច សុតវតាវុសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុនា ការកមេ ធម្មា យោនិសោ មនសិការាតព្វាតិ ។ សុតវតាវុសោ កោដ្ឋិត ភិក្ខុនា បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អនត្តតោ យោនិសោ មនសិការាតព្វា ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យថីទំ រូបុបាទានក្ខន្ធោ ។ បេ ។ វិញ្ញាណុបាទានក្ខន្ធោ ។ សុតវតាវុសោ កោដ្ឋិត ភិក្ខុនា ឥមេ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អនត្តតោ យោនិសោ មនសិការាតព្វា ។ ឋានំ ខោ បនេតំ អាវុសោ វិជ្ជតិ យំ សុតវា ភិក្ខុ ឥមេ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធេ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អនត្តតោ យោនិសោ មនសិការោន្តោ សោតាបត្តិផលំ សច្ឆិករេយ្យាតិ ។

ផល់ហើយ ។ បេ ។ បានពោលពាក្យនេះថា ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ភិក្ខុមានសេចក្តីចេះដឹង គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះធម៌ដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសោកោដ្ឋិតៈ ភិក្ខុមានសេចក្តីចេះដឹង គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ ថា មិនទៀង ។ បេ ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន ។ ឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ ដូចម្តេច ។ គឺរូបូបាទានក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ វិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធ ១ ។ ម្នាលអាវុសោកោដ្ឋិតៈ ភិក្ខុមានសេចក្តីចេះដឹង គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះ ថា មិនទៀង ។ បេ ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន ។ ម្នាលអាវុសោ ហេតុនេះរមែងមានប្រាកដ គឺត្រង់ដែលភិក្ខុមានសេចក្តីចេះដឹង កាលធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះ ថា មិនទៀង ។ បេ ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន ក៏នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផលបាន ។

(៦៣) សោតាបន្នេន បនាវុសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុនា កតមេ ធម្មា យោនិសោ មនសិកាតព្វាតិ ។ សោតាបន្នេនបិ ខោ អាវុសោ កោដ្ឋិត ភិក្ខុនា ឥមេ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា អនិច្ចតោ ។បេ។ អនត្តតោ យោនិសោ មនសិកាតព្វា ។ ឋានំ ខោ បនេតំ អាវុសោ វិជ្ជតិ យំ សោតាបន្នោ ភិក្ខុ ឥមេ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធេ អនិច្ចតោ ។បេ។ អនត្តតោ យោនិសោ មនសិករោន្តោ សកទាគាមិផលំ ។បេ។ អនាគាមិផលំ ។បេ។ អរហត្តផលំ សច្ឆិករេយ្យាតិ ។

(៦៤) អរហតា បនាវុសោ សារីបុត្ត កតមេ ធម្មា យោនិសោ មនសិកាតព្វាតិ ។ អរហតាបិ ខោ អាវុសោ កោដ្ឋិត ឥមេ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ រោគតោ គណ្ឌតោ សល្លតោ អឃតោ អាពាធតោ បរតោ បលោកតោ សុញ្ញតោ អនត្តតោ យោនិសោ មនសិកាតព្វា ។ នត្ថិ ខោ អាវុសោ អរហតោ ឧត្តរិករណីយំ កតស្ស វា បតិចយោ អបិ

(៦៣) ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ចុះភិក្ខុជាសោតាបន្ន គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះធម៌ដូចម្តេចទៀត ។ ម្នាលអាវុសោកោដ្ឋិតៈ ទោះបើភិក្ខុជាសោតាបន្ន ក៏គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះ ថា មិនទៀង ។បេ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន ។ ម្នាលអាវុសោ ហេតុនេះតែងមានប្រាកដ គឺត្រង់ដែលភិក្ខុជាសោតាបន្ន កាលធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះ ថា មិនទៀង ។បេ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសកទាគាមិផលបាន ។បេ។ នូវអនាគាមិផលបាន ។បេ។ នូវអរហត្តផលបាន ។

(៦៤) ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ចុះភិក្ខុជាព្រះអរហន្ត គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះធម៌ដូចម្តេចទៀត ។ ម្នាលអាវុសោកោដ្ឋិតៈ ទោះបើភិក្ខុជាព្រះអរហន្ត ក៏គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះឧបាទានក្ខន្ធទាំង៥ នេះ ថា មិនទៀង ជាទុក្ខ ជារោគ ជាបូស ជាសរ ជាផ្ទី ជាអាពាធ ជារបស់ដទៃ ជារបស់វិនាស ជារបស់សូន្យ ជារបស់មិនមែនខ្លួន ។ ម្នាលអាវុសោ សេចក្តីសន្សំ របស់ភិក្ខុជាព្រះអរហន្ត ដែលធ្វើនូវករណីយកិច្ចតទៅទៀត ឥតមានទេ

ឥមេ ធម្មា ភាវិតា ពហុលីកតា ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារាយ ចេវ សំវត្តន្តិ សតិសម្បជញ្ញាយ ចាតិ ។

(៦៨) សាវត្ថី ។ អថ ខោ អាយស្មា កប្បោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ។ បេ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា កប្បោ ភគវន្តំ ឯតទវោច កថំ នុ ខោ ភន្តេ ជានតោ កថំ បស្សតោ ឥមស្មិញ្ច សវិញ្ញាណកេ កាយេ ពហិទ្ធា ច សព្វនិមិត្តេសុ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា ន ហោន្តីតិ ។ យំ កិញ្ចិ កប្ប រូបំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វំ រូបំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតិ ។ យា កាចិ វេទនា ។ បេ ។ យា កាចិ សញ្ញា ។ យេ កេចិ សង្ខារា ។ យំ កិញ្ចិ វិញ្ញាណំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា

ប៉ុន្តែធម៌ទាំងនេះ ដែលព្រះអរហន្តបានចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ ក៏មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ដើម្បីសតិសម្បជញ្ញៈផង ។

(៦៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះកប្បៈមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះព្រះកប្បៈមានអាយុគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលដឹងដូចម្តេច ឃើញដូចម្តេច បានជាមិនមានអហង្ការមមង្ការនិងមានានុស័យ ក្នុងកាយប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង ក្នុងនិមិត្តទាំងអស់ជាខាងក្រៅផង ។ ម្នាលកប្បៈ រូបណានីមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី ឬរូបណាដែលមានក្នុងទីឆ្ងាយក្តី ជិតក្តី បុគ្គលឃើញរូបទាំងអស់នុ៎ះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិតយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ។ វេទនាណានីមួយ ។ បេ ។ សញ្ញាណានីមួយ ។ សង្ខារទាំងឡាយណានីមួយ ។ វិញ្ញាណណានីមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ជាខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី

យំ ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វំ វិញ្ញាណំ នេតំ មម នេ-សោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតិ ។ ឯវំ ខោ កប្ប ជានតោ ឯវំ បស្សតោ ឥមស្មិញ្ច សវិញ្ញាណកេ កាយេ ព-ហិទ្ធា ច សព្វនិមិត្តេសុ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា ន ហោន្តីតិ ។

(៤៦) សាវត្ថី ។ តត្រ ខោ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា កប្បោ ភគវន្តំ ឯតទវោច កថំ នុ ខោ ភន្តេ ជានតោ កថំ បស្សតោ ឥមស្មិញ្ច សវិញ្ញា-ណកេ កាយេ ពហិទ្ធា ច សព្វនិមិត្តេសុ អហង្ការ-មមង្ការមានាបគតំ មានសំ ហោតិ វិធា សមតិក្កន្តំ សន្តំ សុវិមុត្តន្តិ ។ យំ កិញ្ចិ កប្ប រូបំ អតីតានាគត-

ឬវិញ្ញាណណា ដែលមានក្នុងទីឆ្ងាយក្តី ទីជិតក្តី បុគ្គលឃើញវិញ្ញាណ ទាំងអស់នុ៎ះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិតយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ។ ម្នាលកប្បៈ កាលបើបុគ្គលដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ ទើបមិនមានអហង្ការ មមង្ការនិងមានានុស័យ ក្នុងកាយប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង ក្នុងនិមិត្ត ទាំងអស់ខាងក្រៅផង ។

(៤៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ លុះព្រះកប្បៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលដឹងដូចម្តេច ឃើញដូចម្តេច ទើបមានចិត្តប្រាសចាកអហង្ការមមង្ការនិងមានានុស័យ ក្នុងកាយប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង ក្នុងនិមិត្តទាំងអស់ខាងក្រៅផង ជាចិត្តកន្លងដោយប្រពៃចាកវិធានៃមានះ ស្ងប់រម្ងាប់កិលេស ផុតស្រឡះចាកកិលេស ។ ម្នាលកប្បៈ រូបណាមួយ ជាអតីត អនាគត

តបច្ចុប្បន្នំ ។ បេ ។ សព្វំ រូបំ នេតំ មម នេសោហម-
ស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្ប-
ញ្ញាយ ទិស្វា អនុបាទា វិមុត្តោ ហោតិ ។ យា កាចិ
វេទនា ។ យា កាចិ សញ្ញា ។ យេ កេចិ សង្ខារា ។
យំ កិញ្ចិ វិញ្ញាណំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ
ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ
វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វំ វិញ្ញាណំ នេតំ មម
នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថា-
ភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទិស្វា អនុបាទា វិមុត្តោ ហោតិ ។
ឯវំ ខោ កប្ប ជានតោ ឯវំ បស្សតោ ឥមស្មិញ្ច
សវិញ្ញាណកេ កាយេ ពហិទ្ធា ច សព្វនិមិត្តេសុ
អហង្ការមមង្ការមានាបគតំ មានសំ ហោតិ វិធា សម-
តិក្កន្តំ សន្តំ សុវិមុត្តន្តិ ។

ធម្មកថិកវគ្គោ ទុតិយោ ។

បច្ចុប្បន្ន ។ បេ ។ បុគ្គលឃើញរូបទាំងអស់នុ៎ះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃតាម
ពិតយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែន
ជាខ្លួនរបស់អញឡើយហើយ ឈ្មោះថាជាអ្នករួចស្រឡះ ព្រោះមិនមាន
សេចក្តីប្រកាន់ ។ វេទនាណាមួយ ។ សញ្ញាណាមួយ ។ សង្ខារ
ទាំងឡាយណាមួយ ។ វិញ្ញាណណាមួយ ជាអតីត អនាគត
បច្ចុប្បន្ន ជាខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី
ឧត្តមក្តី ឬវិញ្ញាណណា ដែលមាននៅទីឆ្ងាយក្តី នៅទីជិតក្តី បុគ្គល
ឃើញវិញ្ញាណទាំងអស់នុ៎ះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិតយ៉ាងនេះថា នុ៎ះ
មិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ
ហើយ ទើបឈ្មោះថាជាអ្នករួចស្រឡះ ព្រោះមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ ។
ម្នាលកប្បៈ បុគ្គលដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ ទើបមានចិត្តប្រាស
ចាកអហង្ការមមង្ការនិងមានានុស័យ ក្នុងកាយប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះ
ផង ក្នុងនិមិត្តទាំងអស់ជាខាងក្រៅផង ជាចិត្តកន្លងផុតចាក
ចំណែកនៃមានះ រម្ងាប់នូវកិលេស ផុតស្រឡះចាកកិលេស ។

ចប់ ធម្មកថិកវគ្គ ទី ២ ។

តស្សុទ្ទានំ

អវិជ្ជាវិជ្ជា ទ្វេ កថិកា
បន្ធនា បរិមុច្ចិតា ទ្វេ
សញ្ញោជនំ ឧបាទានំ
សីលំ សុតវា ទ្វេ ច កប្បេនាតិ ។

ឧទ្ទានក្នុងធម្មកថិកវគ្គនោះ គឺ

ពោលអំពីអវិជ្ជា ១ វិជ្ជា ១ ធម្មកថិក ២ លើក ចំណង ១ បុគ្គលរួចចាកទុក្ខ ២ លើក សញ្ញោជនៈ ១ ឧបាទាន ១ សីល ១ ភិក្ខុមានការចេះដឹង ១ ភិក្ខុឈ្មោះកប្បៈ ២ លើក ។

អវិជ្ជាវគ្គោ

(៦៧) សាវត្ថិ ។ អថខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ។ បេ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច អវិជ្ជា អវិជ្ជាតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កតមា នុ ខោ ភន្តេ អវិជ្ជា កិត្តាវតា ច អវិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ សមុទយធម្មំ រូបំ សមុទយធម្មំ រូបន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ វយធម្មំ រូបំ វយធម្មំ រូបន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ សមុទយវយធម្មំ រូបំ សមុទយវយធម្មំ រូបន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ សមុទយធម្មំ វេទនំ សមុទយធម្មា វេទនាតិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ វយធម្មំ វេទនំ វយធម្មា វេទនាតិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ។ បេ ។ នប្បជានាតិ សមុទយធម្មំ សញ្ញំ ។ បេ ។

អវិជ្ជាវគ្គ

(៦៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា អវិជ្ជា អវិជ្ជា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អវិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលឈ្មោះថាប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុប៉ុណ្ណា ។ ម្នាលភិក្ខុ បុថុជ្ជនក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនបានស្តាប់ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវរូបដែលកើតឡើងជាធម្មតាថា រូបកើតឡើងជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវរូបដែលសូន្យទៅជាធម្មតាថា រូបសូន្យទៅជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវរូបដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា រូបកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវេទនាដែលកើតឡើងជាធម្មតាថា វេទនាកើតឡើងជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវេទនាដែលសូន្យទៅជាធម្មតាថា វេទនាសូន្យទៅជាធម្មតា ។ បេ ។ នូវសញ្ញាដែលកើតឡើងជាធម្មតា ។ បេ ។

នប្បជានាតិ សមុទយធម្មេ សង្ខារេ សមុទយធម្មា សង្ខារាតិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ វយធម្មេ សង្ខារេ វយធម្មា សង្ខារាតិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ សមុទយវយធម្មេ សង្ខារេ សមុទយវយធម្មា សង្ខារាតិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ សមុទយធម្មំ វិញ្ញាណំ សមុទយធម្មំ វិញ្ញាណន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ វយធម្មំ វិញ្ញាណំ វយធម្មំ វិញ្ញាណន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ សមុទយវយធម្មំ វិញ្ញាណំ សមុទយវយធម្មំ វិញ្ញាណន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុ អវិជ្ជា ឯត្តាវតា ច អវិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។

មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវសង្ខារទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងជាធម្មតាថា សង្ខារទាំងឡាយកើតឡើងជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវសង្ខារទាំងឡាយដែលសូន្យទៅជាធម្មតាថា សង្ខារទាំងឡាយសូន្យទៅជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវសង្ខារទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា សង្ខារទាំងឡាយកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវិញ្ញាណដែលកើតឡើងជាធម្មតាថា វិញ្ញាណកើតឡើងជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវិញ្ញាណដែលសូន្យទៅជាធម្មតាថា វិញ្ញាណសូន្យទៅជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវិញ្ញាណដែលកើតឡើង ហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា វិញ្ញាណកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះហៅថា អវិជ្ជា ឯបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុប៉ុណ្ណេះឯង ។

[៦៨] ឯវំ វុត្តេ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច វិជ្ជា វិជ្ជាតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កតមា នុ ខោ ភន្តេ វិជ្ជា កិត្តាវតា ច វិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ សុតវា អរិយសាវកោ សមុទយធម្មំ រូបំ សមុទយធម្មំ រូបន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ វយធម្មំ រូបំ វយធម្មំ រូបន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ សមុទយវយធម្មំ រូបំ សមុទយវយធម្មំ រូបន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ សមុទយធម្មំ វេទនំ សមុទយធម្មា វេទនាតិ យថាភូតំ បជានាតិ វយធម្មំ វេទនំ វយធម្មា វេទនាតិ យថាភូតំ បជានាតិ សមុទយវយធម្មំ វេទនំ សមុទយវយធម្មា វេទនាតិ យថាភូតំ បជានាតិ សមុទយធម្មំ សញ្ញំ ។បេ។ បជានាតិ សមុទយធម្មេ សង្ខារេ សមុទយធម្មា សង្ខារាតិ យថាភូតំ បជានាតិ

[៦៨] កាលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុនោះក៏បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា វិជ្ជា វិជ្ជា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងណា ។ ម្នាលភិក្ខុ អរិយសាវ័កក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកចេះដឹង ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវរូបដែលកើតឡើងជាធម្មតាថា រូបកើតឡើងជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវរូបដែលសូន្យទៅជាធម្មតាថា រូបសូន្យទៅជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវរូបដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា រូបកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមពិតនូវវេទនាដែលកើតឡើងជាធម្មតាថា វេទនាកើតឡើងជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវេទនាដែលសូន្យទៅជាធម្មតាថា វេទនាសូន្យទៅជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវេទនាដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា វេទនាកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា នូវសញ្ញាដែលកើតឡើងជាធម្មតា ។បេ។ ដឹងច្បាស់តាមពិតនូវសង្ខារទាំងឡាយដែលកើតឡើងជាធម្មតាថា សង្ខារទាំងឡាយកើតឡើងជាធម្មតា

វយធម្មេ សង្ខារេ វយធម្មា សង្ខារាតិ យថាភូតំ បជានាតិ សមុទយវយធម្មេ សង្ខារេ សមុទយវយធម្មា សង្ខារាតិ យថាភូតំ បជានាតិ សមុទយធម្មំ វិញ្ញាណំ សមុទយធម្មំ វិញ្ញាណន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ វយធម្មំ វិញ្ញាណំ វយធម្មំ វិញ្ញាណន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ សមុទយវយធម្មំ វិញ្ញាណំ សមុទយវយធម្មំ វិញ្ញាណន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុ វិជ្ជា ឯត្តាវតា ច វិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។

(៤៨) ឯកំ សមយំ អាយស្មា ច សារីបុត្តោ អាយស្មា ច មហាកោដ្ឋិកោ ពារាណសិយំ វិហរន្តិ ឥសិបតនេ មិគទាយេ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិកោ សាយណ្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ ។ បេ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិកោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច អវិជ្ជា អវិជ្ជាតិ អាវុសោ សារីបុត្ត វុច្ចតិ កតមា នុ ខោ អាវុសោ អវិជ្ជា កិត្តាវតា ច អវិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។

ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវសង្ខារទាំងឡាយដែលសូន្យទៅជាធម្មតាថា សង្ខារទាំងឡាយសូន្យទៅជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវសង្ខារទាំងឡាយដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា សង្ខារទាំងឡាយកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវិញ្ញាណដែលកើតឡើងជាធម្មតាថា វិញ្ញាណកើតឡើងជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវិញ្ញាណដែលសូន្យទៅជាធម្មតាថា វិញ្ញាណសូន្យទៅជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវិញ្ញាណដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា វិញ្ញាណកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះហៅថា វិជ្ជា បុគ្គលឈ្មោះថាប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

[៤៨] សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុនិងព្រះមហាកោដ្ឋិកៈមានអាយុ នៅក្នុងឥសិបតនមិគទាយវ័ន ទៀបក្រុងពារាណសី ។ គ្រានោះឯង ព្រះមហាកោដ្ឋិកៈមានអាយុ ចេញចាកទីសម្ងំ ក្នុងសាយណ្ហសម័យ ។ បេ ។ លុះព្រះមហាកោដ្ឋិកៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ដែលហៅថា អវិជ្ជា អវិជ្ជា ម្នាលអាវុសោ អវិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលឈ្មោះថាប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងណា ។

ឥធ ភិក្ខុ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ សមុទយធម្មំ រូបំ សមុទយធម្មំ រូបន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ វយធម្មំ រូបំ វយធម្មំ រូបន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ សមុទយវយធម្មំ សមុទយវយធម្មំ រូបន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ សមុទយធម្មំ វេទនំ ។បេ។ វយធម្មំ វេទនំ ។បេ។ សមុទយវយធម្មំ វេទនំ ។បេ។ សមុទយធម្មំ សញ្ញំ ។បេ។ សមុទយធម្មេ សង្ខារេ ។បេ។ វយធម្មេ សង្ខារេ ។ សមុទយវយធម្មេ សង្ខារេ សមុទយវយធម្មា សង្ខារាតិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ សមុទយធម្មំ វិញ្ញាណំ ។បេ។ វយធម្មំ វិញ្ញាណំ ។ សមុទយវយធម្មំ វិញ្ញាណំ សមុទយវយធម្មំ វិញ្ញាណន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុ អវិជ្ជា ឯត្តាវតា ច អវិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។

ម្នាលភិក្ខុ បុថុជ្ជនក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនចេះដឹង មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវរូបដែលកើតឡើងជាធម្មតាថា រូបកើតឡើងជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវរូបដែលសូន្យទៅជាធម្មតាថា រូបសូន្យទៅជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវរូបដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា រូបកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវេទនាដែលកើតឡើងជាធម្មតា ។បេ។ នូវវេទនាដែលសូន្យទៅជាធម្មតា ។បេ។ នូវវេទនាដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា ។បេ។ នូវសញ្ញាដែលកើតឡើងជាធម្មតា ។បេ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយដែលកើតឡើងជាធម្មតា ។បេ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយដែលសូន្យទៅជាធម្មតា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា សង្ខារទាំងឡាយកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវិញ្ញាណដែលកើតឡើងជាធម្មតា ។បេ។ នូវវិញ្ញាណដែលសូន្យទៅជាធម្មតា ។ នូវវិញ្ញាណដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា វិញ្ញាណកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះហៅថា អវិជ្ជា បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

(៩០) ឯកំ សមយំ អាយស្មា ច សារីបុត្តោ អាយស្មា ច មហាកោដ្ឋិតោ ពារាណសិយំ វិហរន្តិ ឥសិបតនេ មិគទាយេ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិតោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច វិជ្ជា វិជ្ជាតិ អាវុសោ សារីបុត្ត វុច្ចតិ កតមា នុ ខោ អាវុសោ វិជ្ជា កិត្តាវតា ច វិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។ ឥធាវុសោ សុតវា អរិយសាវកោ សមុទយធម្មំ រូបំ សមុទយធម្មំ រូបន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ វយធម្មំ រូបំ ។បេ។ សមុទយវយធម្មំ រូបំ សមុទយវយធម្មំ រូបន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ សមុទយធម្មំ វេទនំ ។បេ។ សមុទយធម្មំ សញ្ញំ ។បេ។ សមុទយធម្មេ សង្ខារេ ។ វយធម្មេ សង្ខារេ ។ សមុទយវយធម្មេ សង្ខារេ សមុទយវយធម្មា សង្ខារាតិ យថាភូតំ បជានាតិ

(៩០) សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុនិងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ នៅក្នុងឥសិបតនមិគទាយវ័ន ទៀបក្រុងពារាណសី ។ លុះព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ពាក្យដែលហៅថា វិជ្ជា វិជ្ជា ម្នាលអាវុសោ វិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងណា ។ ម្នាលអាវុសោ អរិយសាវ័កក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកចេះដឹង រមែងដឹងច្បាស់តាមពិត នូវរូបដែលកើតឡើងជាធម្មតាថា រូបកើតឡើងជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវរូបដែលសូន្យទៅជាធម្មតា ។បេ។ នូវរូបដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា រូបកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវេទនាដែលកើតឡើងជាធម្មតា ។បេ។ នូវសញ្ញាដែលកើតឡើងជាធម្មតា ។បេ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយដែលកើតឡើងជាធម្មតា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយដែលសូន្យទៅជាធម្មតា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា សង្ខារទាំងឡាយកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា

សមុទយធម្មំ វិញ្ញាណំ ។ វយធម្មំ វិញ្ញាណំ ។ សមុទយវយធម្មំ វិញ្ញាណំ សមុទយវយធម្មំ វិញ្ញាណន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតាវុសោ វិជ្ជា ឯត្តាវតា ច វិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។

(៤១) តញ្ញេវ និទានំ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិកោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច អវិជ្ជា អវិជ្ជាតិ អាវុសោ សារីបុត្ត វុច្ចតិ កតមា នុ ខោ អាវុសោ អវិជ្ជា កិត្តាវតា ច អវិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។ ឥធាវុសោ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ រូបស្ស អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ នប្បជានាតិ វេទនាយ ។ បេ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារានំ ។ វិញ្ញាណស្ស អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ នប្បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតាវុសោ អវិជ្ជា ឯត្តាវតា ច អវិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។

ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវិញ្ញាណដែលកើតឡើងជាធម្មតា ។ នូវវិញ្ញាណដែលសូន្យទៅជាធម្មតា ។ នូវវិញ្ញាណដែលកើតឡើង ហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា វិញ្ញាណកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា ។ ម្នាលអាវុសោ នេះហៅថា វិជ្ជា បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុប៉ុណ្ណេះឯង ។

(៤១) និទានដើមនោះដដែល ។ លុះព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ពាក្យដែលហៅថា អវិជ្ជា អវិជ្ជា ម្នាលអាវុសោ អវិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុប៉ុណ្ណា ។ ម្នាលអាវុសោ បុថុជ្ជនក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនចេះដឹង រមែងមិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអានិសង្ស និងទោសរបស់រូបផង នូវការរលាស់ចេញនូវរូបផង វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអានិសង្ស និងទោសរបស់វិញ្ញាណផង នូវការរលាស់ចេញនូវវិញ្ញាណផង ។ ម្នាលអាវុសោ នេះហៅថា អវិជ្ជា បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុប៉ុណ្ណេះឯង ។

(៨២) តញ្ញេវ និទានំ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិកោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច វិជ្ជា វិជ្ជាតិ អាវុសោ សារីបុត្ត វុច្ចតិ កតមា នុ ខោ អាវុសោ វិជ្ជា កិត្តាវតា ច វិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។ ឥធាវុសោ សុតវា អរិយសាវកោ រូបស្ស អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានាតិ វេទនាយ ។ បេ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារានំ ។ វិញ្ញាណស្ស អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតាវុសោ វិជ្ជា ឯត្តាវតា ច វិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។

(៨៣) តញ្ញេវ និទានំ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិកោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច អវិជ្ជា អវិជ្ជាតិ អាវុសោ សារីបុត្ត វុច្ចតិ កតមា នុ ខោ អាវុសោ អវិជ្ជា កិត្តាវតា ច អវិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។ ឥធាវុសោ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ

(៨២) និទាននោះដដែល ។ លុះព្រះមហាកោដ្ឋិកៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានពោលនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ពាក្យដែលហៅថា វិជ្ជា វិជ្ជា ម្នាលអាវុសោ វិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុប៉ុន្មាន ។ ម្នាលអាវុសោ អរិយសាវកក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកចេះដឹង រមែងដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអានិសង្សនិងទោសរបស់រូបផង នូវការរលាស់ចេញនូវរូបផង នូវវេទនា ។ បេ ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអានិសង្សនិងទោសរបស់វិញ្ញាណផង នូវការរលាស់ចេញនូវវិញ្ញាណផង ។ ម្នាលអាវុសោ នេះហៅថា វិជ្ជា បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុប៉ុណ្ណេះឯង ។

(៨៣) និទាននោះដដែល ។ លុះព្រះមហាកោដ្ឋិកៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានពោលនឹងព្រះសារីបុត្ត មានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ពាក្យដែលហៅថា អវិជ្ជា អវិជ្ជា ម្នាលអាវុសោ អវិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុប៉ុន្មាន ។ ម្នាលអាវុសោ បុថុជ្ជនក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនចេះដឹង

រូបស្ស សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ នប្បជានាតិ វេទនាយ ។បេ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារានំ ។ វិញ្ញាណស្ស សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ នប្បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតាវុសោ អវិជ្ជា ឯត្តាវតា ច អវិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។

(៤៦) តញ្ញេវ និទានំ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិតោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច វិជ្ជា វិជ្ជាតិ អាវុសោ សារីបុត្ត វុច្ចតិ កតមា នុ ខោ អាវុសោ វិជ្ជា កិត្តាវតា ច វិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។ ឥធាវុសោ សុតវា អរិយសាវកោ រូបស្ស សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានាតិ វេទនាយ ។បេ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារានំ ។ វិញ្ញាណស្ស សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតាវុសោ វិជ្ជា ឯត្តាវតា ច វិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។

រមែងមិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវការកើតឡើងនិងការរលត់ នូវអានិសង្សនិងទោសរបស់រូបផង នូវការរលាស់ចេញនូវរូបផង នូវវេទនា ។បេ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ មិនដឹងច្បាស់ នូវការកើតឡើងនិងការរលត់ នូវអានិសង្សនិងទោសរបស់វិញ្ញាណផង នូវការរលាស់ចេញនូវវិញ្ញាណផង ។ ម្នាលអាវុសោ នេះហៅថា អវិជ្ជា បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

(៤៦) និទាននោះដដែល ។ លុះព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ពាក្យដែលហៅថា វិជ្ជា វិជ្ជា ម្នាលអាវុសោ វិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងណា ។ ម្នាលអាវុសោ អរិយសាវកក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកចេះដឹង រមែងដឹងច្បាស់តាមពិត នូវការកើតឡើងនិងការរលត់ នូវអានិសង្សនិងទោសរបស់រូបផង នូវការរលាស់ចេញនូវរូបផង នូវវេទនា ។បេ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវការកើតឡើងនិងការរលត់ នូវអានិសង្សនិងទោសរបស់វិញ្ញាណផង នូវការរលាស់ចេញនូវវិញ្ញាណផង ។ ម្នាលអាវុសោ នេះហៅថា វិជ្ជា បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

[៤៨] ឯកំ សមយំ អាយស្មា ច សារីបុត្តោ អាយស្មា ច មហាកោដ្ឋិកោ ពារាណសិយំ វិហរន្តិ ឥសិបតនេ មិគទាយេ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ។បេ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ អាយស្មន្តំ មហាកោដ្ឋិកំ ឯតទវោច អវិជ្ជា អវិជ្ជាតិ អាវុសោ កោដ្ឋិក វុច្ចតិ កតមា នុ ខោ អាវុសោ អវិជ្ជា កិត្តាវតា ច អវិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។ ឥធាវុសោ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ រូបស្ស អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ នប្បជានាតិ វេទនាយ ។បេ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារានំ ។ វិញ្ញាណស្ស អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ នប្បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតាវុសោ អវិជ្ជា ឯត្តាវតា ច អវិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។

[៤៨] សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុនិងព្រះមហាកោដ្ឋិកៈមានអាយុ នៅក្នុងឥសិបតនមិគទាយវ័ន ទៀបក្រុងពារាណសី ។ គ្រានោះឯង ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ។បេ។ លុះព្រះសារីបុត្តមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលនឹងព្រះមហាកោដ្ឋិកៈមានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោកោដ្ឋិក. ពាក្យដែលហៅថា អវិជ្ជា អវិជ្ជា ម្នាលអាវុសោ អវិជ្ជាតើដូចម្ដេច បុគ្គលប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងណា ។ ម្នាលអាវុសោ បុថុជ្ជនក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនចេះដឹង ក៏មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអានិសង្សនិងទោសរបស់រូបផង នូវការរលាស់ចេញនូវរូបផង នូវវេទនា ។បេ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអានិសង្សនិងទោសរបស់វិញ្ញាណផង នូវការរលាស់ចេញនូវវិញ្ញាណផង ។ ម្នាលអាវុសោ នេះហៅថា អវិជ្ជា បុគ្គលប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

(៨៦) ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា សារីបុត្តោ អាយស្មន្តំ មហាកោដ្ឋិតំ ឯតទវោច វិជ្ជា វិជ្ជាតិ អាវុសោ កោដ្ឋិត វុច្ចតិ កតមា នុ ខោ អាវុសោ វិជ្ជា កិត្តាវតា ច វិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។ ឥធាវុសោ សុតវា អរិយសាវកោ រូបស្ស អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានាតិ វេទនាយ ។ បេ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារានំ ។ វិញ្ញាណស្ស អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតាវុសោ វិជ្ជា ឯត្តាវតា ច វិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។

(៨៧) តញ្ញេវ និទានំ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ អាយស្មន្តំ មហាកោដ្ឋិតំ ឯតទវោច អវិជ្ជា អវិជ្ជាតិ អាវុសោ កោដ្ឋិត វុច្ចតិ

(៨៦) កាលព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ ពោលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ក៏បានពោលនឹងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោកោដ្ឋិតៈ ពាក្យដែលហៅថា វិជ្ជា វិជ្ជា ម្នាលអាវុសោ វិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងណា ។ ម្នាលអាវុសោ អរិយសាវកក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកចេះដឹង រមែងដឹងច្បាស់តាមពិត នូវគុណនិងទោសរបស់រូបផង នូវការរលាស់ចេញនូវរូបផង នូវវេទនា ។ បេ ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវគុណនិងទោសរបស់វិញ្ញាណផង នូវការរលាស់ចេញនូវវិញ្ញាណផង ។ ម្នាលអាវុសោ នេះហៅថា វិជ្ជា បុគ្គលប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

(៨៧) និទានខាងដើមដែល ។ លុះព្រះសារីបុត្តមានអាយុគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលនឹងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោកោដ្ឋិតៈ ពាក្យដែលហៅថា អវិជ្ជា អវិជ្ជា

កតមា នុ ខោ អាវុសោ អវិជ្ជា កិត្តាវតា ច អវិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។ ឥធាវុសោ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ រូបស្ស សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ នប្បជានាតិ វេទនាយ ។បេ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារានំ ។ វិញ្ញាណស្ស សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ នប្បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតាវុសោ អវិជ្ជា ឯត្តាវតា ច អវិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។

(៥៨) ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា សារីបុត្តោ អាយស្មន្តំ មហាកោដ្ឋិតំ ឯតទវោច វិជ្ជា វិជ្ជាតិ អាវុសោ កោដ្ឋិត វុច្ចតិ កតមា នុ ខោ អាវុសោ វិជ្ជា កិត្តាវតា ច វិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។ ឥធាវុសោ សុតវា អរិយសាវកោ រូបស្ស សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច

ម្នាលអាវុសោ អវិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុប៉ុន្មាន ។ ម្នាលអាវុសោ បុថុជ្ជនក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនចេះដឹង រមែងមិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវការកើតឡើងនិងការរលត់ នូវគុណនិងទោសរបស់រូបផង នូវការរលាស់ចេញនូវរូបផង នូវវេទនា ។បេ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវការកើតឡើងនិងការរលត់ នូវគុណនិងទោសរបស់វិញ្ញាណផង នូវការរលាស់ចេញនូវវិញ្ញាណផង ។ ម្នាលអាវុសោ នេះហៅថា អវិជ្ជា បុគ្គលប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុប៉ុណ្ណេះឯង ។

(៥៨) កាលដែលព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ ពោលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ក៏បានពោលនឹងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោកោដ្ឋិតៈ ពាក្យដែលហៅថា វិជ្ជា វិជ្ជា ម្នាលអាវុសោ វិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុប៉ុន្មាន ។ ម្នាលអាវុសោ អរិយសាវកក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកចេះដឹង រមែងដឹងច្បាស់តាមពិត នូវការកើតឡើងនិងការរលត់

អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានាតិ វេទនាយ ។បេ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារានំ ។ វិញ្ញាណស្ស សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតាវុសោ វិជ្ជា ឯត្តាវតា ច វិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។

(៩៩) តញ្ញេវ និទានំ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ អាយស្មន្តំ មហាកោដ្ឋិតំ ឯតទវោច អវិជ្ជា អវិជ្ជាតិ អាវុសោ កោដ្ឋិត វុច្ចតិ កតមា នុ ខោ អាវុសោ អវិជ្ជា កិត្តាវតា ច អវិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។ ឥធាវុសោ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ រូបំ នប្បជានាតិ រូបសមុទយំ នប្បជានាតិ រូបនិរោធំ នប្បជានាតិ រូបនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ នប្បជានាតិ វេទនំ ។បេ។ សញ្ញំ ។ សង្ខារេ ។ វិញ្ញាណំ នប្បជានាតិ វិញ្ញាណសមុទយំ នប្បជានាតិ វិញ្ញាណនិរោធំ នប្បជានាតិ វិញ្ញាណនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ នប្បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតាវុសោ អវិជ្ជា ឯត្តាវតា ច អវិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។

នូវគុណ និងទោសរបស់រូបផង នូវការរលាស់ចេញនូវរូបផង នូវវេទនា ។បេ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវការកើតឡើង និងការរលត់ នូវគុណ និងទោសរបស់វិញ្ញាណផង នូវការរលាស់ចេញនូវវិញ្ញាណផង ។ ម្នាលអាវុសោ នេះ ហៅថា វិជ្ជា បុគ្គលប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

(៩៩) និទាននោះដដែល ។ លុះព្រះសារីបុត្តមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលនឹងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ ដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោកោដ្ឋិតៈ ពាក្យដែលហៅថា អវិជ្ជា អវិជ្ជា ម្នាលអាវុសោ អវិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងណា ។ ម្នាលអាវុសោ បុថុជ្ជនក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនចេះដឹង រមែងមិនដឹងច្បាស់នូវរូប មិនដឹងច្បាស់នូវហេតុនាំឲ្យកើតរូប មិនដឹងច្បាស់នូវការរលត់រូប មិនដឹងច្បាស់នូវបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ការរលត់រូប មិនដឹងច្បាស់នូវវេទនា ។បេ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ មិនដឹងច្បាស់នូវវិញ្ញាណ មិនដឹងច្បាស់នូវហេតុនាំឲ្យកើតវិញ្ញាណ មិនដឹងច្បាស់នូវការរលត់វិញ្ញាណ មិនដឹងច្បាស់នូវបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ការរលត់វិញ្ញាណ ។ ម្នាលអាវុសោ នេះហៅថា អវិជ្ជា បុគ្គលប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

(២០) ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា សារីបុត្តោ អាយស្មន្តំ មហាកោដ្ឋិតំ ឯតទវោច វិជ្ជា វិជ្ជាតិ អាវុសោ កោដ្ឋិត វុច្ចតិ កតមា នុ ខោ អាវុសោ វិជ្ជា កិត្តាវតា ច វិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។ ឥធាវុសោ សុតវា អរិយសាវកោ រូបំ បជានាតិ រូបសមុទយំ បជានាតិ រូបនិរោធំ បជានាតិ រូបនិរោធគាមិនីបដិបទំ បជានាតិ វេទនំ ។ សញ្ញំ ។ សង្ខារេ ។ វិញ្ញាណំ បជានាតិ វិញ្ញាណសមុទយំ បជានាតិ វិញ្ញាណនិរោធំ បជានាតិ វិញ្ញាណនិរោធគាមិនីបដិបទំ បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតាវុសោ វិជ្ជា ឯត្តាវតា ច វិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។

វិជ្ជាសុត្តំ តតិយំ ។

(២០) កាលព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ ពោលយ៉ាងនេះហើយ ទើបព្រះសារីបុត្តមានអាយុ បានពោលនឹងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោកោដ្ឋិតៈ ពាក្យដែលហៅថា វិជ្ជា វិជ្ជា ម្នាលអាវុសោ វិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងណា ។ ម្នាលអាវុសោ អរិយសាវ័កក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកចេះដឹង រមែងដឹងច្បាស់នូវរូប ដឹងច្បាស់នូវហេតុនាំឲ្យកើតរូប ដឹងច្បាស់នូវការរលត់រូប ដឹងច្បាស់នូវបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ការរលត់រូប ដឹងច្បាស់នូវវេទនា ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ ដឹងច្បាស់នូវវិញ្ញាណ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនាំឲ្យកើតវិញ្ញាណ ដឹងច្បាស់នូវការរលត់វិញ្ញាណ ដឹងច្បាស់នូវបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ការរលត់វិញ្ញាណ ។ ម្នាលអាវុសោ នេះហៅថា វិជ្ជា បុគ្គលប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ វិជ្ជាសូត្រ ទី ៣ ។

តស្សុទ្ទានំ

សមុទយធម្មេ តីណិ
អស្សាទេ ច អបរេ ទុវេ
សមុទយេ ច ទ្វេ វុត្តា
កោដ្ឋិតេ អបរេ តយោតិ ។

ឧទ្ទានក្នុងអវិជ្ជាវគ្គនោះ គឺ

ពោលអំពីការកើតឡើងជាធម្មតា ៣ លើក អំពីអានិសង្ស ផ្សេងទៀត ២ លើក អំពីការកើតឡើង ២ លើក អំពីព្រះកោដ្ឋិតៈផ្សេងទៀត ៣ លើក ។

កុក្កុឡវគ្គោ

[៦១] សាវត្ថិ ។ រូបំ ភិក្ខវេ កុក្កុឡំ វេទនា កុក្កុឡា សញ្ញា កុក្កុឡា សង្ខារា កុក្កុឡា វិញ្ញាណំ កុក្កុឡំ ។ ឯវំ បស្សំ ភិក្ខវេ សុតវា អរិយសាវកោ រូបស្មឹបិ និព្វិន្ទតិ វេទនាយបិ និព្វិន្ទតិ សញ្ញាយបិ និព្វិន្ទតិ សង្ខារេសុបិ និព្វិន្ទតិ វិញ្ញាណស្មឹបិ និព្វិន្ទតិ និព្វិន្ទំ វិរជ្ជតិ វិរាគា វិមុច្ចតិ ។ វិមុត្តស្មឹ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ ។ ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

កុក្កុឡវគ្គ

[៦១] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបក្តៅ វេទនាក៏ក្តៅ សញ្ញាក៏ក្តៅ សង្ខារទាំងឡាយក៏ក្តៅ វិញ្ញាណក៏ក្តៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអរិយសាវក អ្នកចេះដឹង បានឃើញច្បាស់យ៉ាងនេះ ក៏នឿយណាយនឹងរូបផង នឿយណាយនឹងវេទនាផង នឿយណាយនឹងសញ្ញាផង នឿយណាយនឹងសង្ខារទាំងឡាយផង នឿយណាយនឹងវិញ្ញាណផង កាលបើនឿយណាយ រមែងប្រាសចាកតម្រេក ព្រោះប្រាសចាកតម្រេក ទើបរួចស្រឡះ ។ កាលបើចិត្តផុតស្រឡះហើយ ញាណក៏កើតឡើងថា ចិត្តផុតស្រឡះហើយ ។ អរិយសាវកនោះ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌អាត្មាអញបាន ប្រព្រឹត្តគ្រប់គ្រាន់ហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(៦២) សាវត្ថី ។ យំ ភិក្ខវេ អនិច្ចំ តត្រ វោ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ កិញ្ច ភិក្ខវេ អនិច្ចំ រូបំ ភិក្ខវេ អនិច្ចំ តត្រ វោ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ វេទនា អនិច្ចា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ តត្រ វោ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ យំ ភិក្ខវេ អនិច្ចំ តត្រ វោ ឆន្ទោ បហាតព្វោតិ ។

(៦៣) សាវត្ថី ។ យំ ភិក្ខវេ អនិច្ចំ តត្រ វោ រាគោ បហាតព្វោ ។ កិញ្ច ភិក្ខវេ អនិច្ចំ រូបំ ភិក្ខវេ អនិច្ចំ តត្រ វោ រាគោ បហាតព្វោ ។ វេទនា អនិច្ចា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ តត្រ វោ រាគោ បហាតព្វោ ។ យំ ភិក្ខវេ អនិច្ចំ តត្រ វោ រាគោ បហាតព្វោតិ ។

(៦២) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណាមិនទៀង អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ គឺសេចក្តីពេញចិត្ត ក្នុងរបស់នោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះរបស់អ្វីដែលមិនទៀង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបមិនទៀង អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈក្នុងរូបនោះចេញ ។ វេទនាមិនទៀង ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណមិនទៀង អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ ក្នុងវិញ្ញាណនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណាមិនទៀង អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ ក្នុងរបស់នោះចេញ ។

(៦៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណាមិនទៀង អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់រាគៈគឺតម្រេក ក្នុងរបស់នោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះរបស់អ្វីដែលមិនទៀង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបមិនទៀង អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់រាគៈ ក្នុងរូបនោះចេញ ។ វេទនាមិនទៀង ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណមិនទៀង អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់រាគៈ ក្នុងវិញ្ញាណនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណាមិនទៀង អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់រាគៈ ក្នុងរបស់នោះចេញ ។

(៦៤) សាវត្ថី ។ យំ ភិក្ខវេ អនិច្ចំ តត្រ វោ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ កិញ្ច ភិក្ខវេ អនិច្ចំ រូបំ ភិក្ខវេ អនិច្ចំ តត្រ វោ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ វេទនា អនិច្ចា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ តត្រ វោ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ យំ ភិក្ខវេ អនិច្ចំ តត្រ វោ ឆន្ទោ បហាតព្វោតិ ។

(៦៨) សាវត្ថី ។ យំ ភិក្ខវេ ទុក្ខំ តត្រ វោ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ បេ ។ រាគោ បហាតព្វោ ។ ឆន្ទរាគោ បហាតព្វោតិ ។

(៦៦) សាវត្ថី ។ តត្រ ខោ ។ យោ ភិក្ខវេ អនត្តា តត្រ វោ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ កោ ច ភិក្ខវេ អនត្តា

(៦៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណាមិនទៀង អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវលះបង់ឆន្ទៈគឺសេចក្តីត្រេកត្រអាល ក្នុងរបស់នោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះរបស់អ្វី ដែលមិនទៀង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបមិនទៀង អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ ក្នុងរូបនោះចេញ ។ វេទនាមិនទៀង ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណមិនទៀង អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ ក្នុងវិញ្ញាណនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណាមិនទៀង អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ ក្នុងរបស់នោះចេញ ។

(៦៥) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណាជាទុក្ខ អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ ក្នុងរបស់នោះចេញ ។ បេ ។ ត្រូវលះបង់រាគៈចេញ ។ ត្រូវលះបង់ឆន្ទរាគៈចេញ ។

(៦៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈណាមិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈក្នុងសភាវៈនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសភាវៈដូចម្តេច ដែលមិនមែនខ្លួន

រូបំ ភិក្ខវេ អនត្តា តត្រ វោ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ វេទនា អនត្តា ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ អនត្តា តត្រ វោ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ យោ ភិក្ខវេ អនត្តា តត្រ វោ ឆន្ទោ បហាតព្វោតិ ។

(៦៧) សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខវេ អនត្តា តត្រ វោ រាគោ បហាតព្វោ ។ កោ ច ភិក្ខវេ អនត្តា រូបំ ភិក្ខវេ អនត្តា តត្រ វោ រាគោ បហាតព្វោ ។ វេទនា អនត្តា ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ អនត្តា តត្រ វោ រាគោ បហាតព្វោ ។ យោ ភិក្ខវេ អនត្តា តត្រ វោ រាគោ បហាតព្វោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបមិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ ក្នុងរូបនោះចេញ ។ វេទនាមិនមែនខ្លួន ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណមិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ ក្នុងវិញ្ញាណនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈណាមិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ ក្នុងសភាវៈនោះចេញ ។

(៦៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈណាមិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់រាគៈ ក្នុងសភាវៈនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសភាវៈដូចម្តេចដែលមិនមែនខ្លួន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបមិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់រាគៈ ក្នុងរូបនោះចេញ ។ វេទនាមិនមែនខ្លួន ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណមិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់រាគៈ ក្នុងវិញ្ញាណនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈណាមិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់រាគៈ ក្នុងសភាវៈនោះចេញ ។

[៦៨] សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខវេ អនត្តា តត្រ វោ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ កោ ច ភិក្ខវេ អនត្តា រូបំ ភិក្ខវេ អនត្តា តត្រ វោ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ វេទនា អនត្តា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ អនត្តា តត្រ វោ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ យោ ភិក្ខវេ អនត្តា តត្រ វោ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។

[៦៩] សាវត្ថី ។ តត្រ ខោ ។ សទ្ធាបព្វជិតស្ស ភិក្ខវេ កុលបុត្តស្ស អយមនុធម្មោ ហោតិ យំ រូបេ និព្វិទាពហុលំ(១) វិហរេយ្យ ។ វេទនាយ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារេសុ ។ វិញ្ញាណេ និព្វិទាពហុលំ វិហរេយ្យ ។ យោ រូបេ និព្វិទាពហុលំ វិហរន្តោ ។ វេទនាយ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារេសុ ។

១ និព្វិទាពហុលោតិ ទិស្សតិ ។ អដ្ឋកថា ។

[៦៨] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈណាមិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ ក្នុងសភាវៈនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសភាវៈដូចម្តេចដែលមិនមែនខ្លួន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបមិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ ក្នុងរូបនោះចេញ ។ វេទនាមិនមែនខ្លួន ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណមិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ ក្នុងវិញ្ញាណនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈណាមិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ ក្នុងសភាវៈនោះចេញ ។

[៦៩] ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្រដែលបួសដោយសទ្ធា តែងមានអនុធម៌(១)នេះ គឺតែងនៅច្រើនដោយសេចក្តីនឿយណាយ នឹងរូប ។ នឹងវេទនា ។ នឹងសញ្ញា ។ នឹងសង្ខារទាំងឡាយ ។ តែងនៅច្រើនដោយសេចក្តីនឿយណាយ នឹងវិញ្ញាណ ។ កុលបុត្រណា កាលនៅច្រើនដោយសេចក្តីនឿយណាយ នឹងរូប ។ នឹងវេទនា ។ នឹងសញ្ញា ។ នឹងសង្ខារទាំងឡាយ ។

១ អនុធម៌ ប្រែថា ធម៌ស្របតាម, ធម៌សមតាម គឺស្រប, សមតាមបទ តាមតាំង តាមមុខការរបស់ខ្លួន ដូចភិក្ខុបួសដោយសទ្ធា តែងនឿយណាយនឹងរូប ជាដើម ។ អនុធម៌ ជាទ្វន្ទសមាស (ធម្មានុធម៌ = ធម៌និងអនុធម៌), ឯធម៌ មនុស្សត្រូវប្រព្រឹត្តអាចប្រតិបត្តិបាន ដូចការមិនសម្លាប់សត្វជាដើម ។

វិញ្ញាណេ និព្ពិទាពហុលំ វិហរន្តោ រូបំ បរិជានាតិ ។ វេទនំ ។ សញ្ញំ ។ សង្ខារេ ។ វិញ្ញាណំ បរិជានាតិ សោ រូបំ បរិជានំ វេទនំ ។បេ។ សញ្ញំ ។ សង្ខារេ ។ វិញ្ញាណំ បរិជានំ បរិមុច្ចតិ រូបម្ហា បរិមុច្ចតិ វេទនាយ បរិមុច្ចតិ សញ្ញាយ បរិមុច្ចតិ សង្ខារេហិ បរិមុច្ចតិ វិញ្ញាណម្ហា បរិមុច្ចតិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ បរិមុច្ចតិ ទុក្ខស្មាតិ វទាមីតិ ។

(៧០) សាវត្ថី ។ សទ្ធាបព្វជិតស្ស ភិក្ខវេ កុលបុត្តស្ស អយមនុធម្មោ ហោតិ យំ រូបេ អនិច្ចានុបស្សី វិហរេយ្យ ។ វេទនាយ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារេសុ ។ វិញ្ញាណេ អនិច្ចានុបស្សី វិហរេយ្យ ។ បេ ។ បរិមុច្ចតិ ទុក្ខស្មាតិ វទាមីតិ ។

(៧១) សាវត្ថី ។ សទ្ធាបព្វជិតស្ស ភិក្ខវេ កុលបុត្តស្ស អយមនុធម្មោ ហោតិ យំ រូបេ ទុក្ខានុបស្សី វិហរេយ្យ ។ វេទនាយ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារេសុ ។ វិញ្ញាណេ ទុក្ខានុបស្សី វិហរេយ្យ ។ បេ ។ បរិមុច្ចតិ ទុក្ខស្មាតិ វទាមីតិ ។

កាលនៅច្រើនដោយសេចក្ដីនឿយណាយ នឹងវិញ្ញាណ តែងកំណត់ដឹងនូវរូប ។ នូវវេទនា ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ តែងកំណត់ដឹងនូវវិញ្ញាណ កាលកុលបុត្តនោះ កំណត់ដឹង នូវរូប នូវវេទនា ។ បេ ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ កាលបើកំណត់ដឹង នូវវិញ្ញាណ គប្បីគេពោលថា កុលបុត្តនោះ រួចស្រឡះចាករូប រួចស្រឡះចាកវេទនា រួចស្រឡះចាកសញ្ញា រួចស្រឡះចាកសង្ខារទាំងឡាយ រួចស្រឡះចាកវិញ្ញាណ រួចស្រឡះចាកជាតិ ជរា មរណៈ សោកៈ បរិទេវៈ ទុក្ខៈ ទោមនស្ស សេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត រួចស្រឡះចាកទុក្ខ ។

(៧០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្តដែលបួសដោយសទ្ធា តែងមានអនុធម៌នេះ គឺតែងឃើញនូវសេចក្ដីមិនទៀង ក្នុងរូប ។ ក្នុងវេទនា ។ ក្នុងសញ្ញា ។ ក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ។ តែងពិចារណាឃើញនូវសេចក្ដីមិនទៀង ក្នុងវិញ្ញាណ ។ បេ ។ គប្បីគេពោលថា កុលបុត្តនោះ រួចស្រឡះចាកទុក្ខ ។

(៧១) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្តដែលបួសដោយសទ្ធា តែងមានអនុធម៌នេះ គឺតែងពិចារណាឃើញនូវសេចក្ដីទុក្ខ ក្នុងរូប ។ ក្នុងវេទនា ។ ក្នុងសញ្ញា ។ ក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ។ តែងពិចារណាឃើញនូវសេចក្ដីទុក្ខ ក្នុងវិញ្ញាណ ។ បេ ។ គប្បីគេពោលថា កុលបុត្តនោះ រួចស្រឡះចាកទុក្ខ ។

(៧៦) សាវត្ថី ។ សទ្ធាបព្វជិតស្ស ភិក្ខវេ កុល-បុត្តស្ស អយមនុធម្មោ ហោតិ យំ រូបេ អនត្តានុបស្សី វិហរេយ្យ ។ វេទនាយ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារេសុ ។ វិញ្ញាណេ អនត្តានុបស្សី វិហរេយ្យ ។ យោ រូបេ អ-នត្តានុបស្សី វិហរន្តោ ។ វេទនាយ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារេសុ ។ វិញ្ញាណេ អនត្តានុបស្សី វិហរន្តោ រូបំ បរិជានាតិ ។ វេទនំ ។ សញ្ញំ ។ សង្ខារេ ។ វិញ្ញាណំ បរិជានាតិ សោ រូបំ បរិជានំ ។ វេទនំ ។ សញ្ញំ ។ សង្ខារេ ។ វិញ្ញាណំ បរិជានំ បរិមុច្ចតិ រូបម្ហា បរិមុច្ចតិ វេទនាយ បរិមុច្ចតិ សញ្ញាយ បរិមុច្ចតិ សង្ខារេហិ បរិមុច្ចតិ វិញ្ញាណម្ហា បរិមុច្ចតិ ជាតិយា ជរាយ ម-រណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេ-ហិ ឧបាយាសេហិ បរិមុច្ចតិ ទុក្ខស្មាតិ វទាមីតិ ។

កុលបុត្តវគ្គោ ចតុត្ថោ ។

(៧៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្តដែលបួសដោយសទ្ធា តែងមានអនុធម៌នេះ គឺតែងពិចារណាឃើញថាមិនមែនខ្លួន ក្នុងរូប ។ ក្នុងវេទនា ។ ក្នុងសញ្ញា ។ ក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ។ តែងពិចារណាឃើញថាមិនមែនខ្លួន ក្នុងវិញ្ញាណ ។ កុលបុត្តណា កាលពិចារណាឃើញថាមិនមែនខ្លួន ក្នុងរូប ។ ក្នុងវេទនា ។ ក្នុងសញ្ញា ។ ក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ។ កាលពិចារណាឃើញថាមិនមែនខ្លួន ក្នុងវិញ្ញាណ តែងកំណត់ដឹងនូវរូប ។ នូវវេទនា ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ តែងកំណត់ដឹងនូវវិញ្ញាណ កាលកុលបុត្តនោះ កំណត់ដឹងនូវរូប ។ នូវវេទនា ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ កាលកំណត់ដឹងនូវវិញ្ញាណ តថាគតពោលថា កុលបុត្តនោះ រួចស្រឡះចាករូប រួចស្រឡះចាកវេទនា រួចស្រឡះចាកសញ្ញា រួចស្រឡះចាកសង្ខារទាំងឡាយ រួចស្រឡះចាកវិញ្ញាណ រួចស្រឡះចាកជាតិ ជរា មរណៈ សោកៈ បរិទេវៈ ទុក្ខៈ ទោមនស្ស និងសេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត រួចស្រឡះចាកទុក្ខ ។

ចប់ កុលបុត្តវគ្គ ទី ៤ ។

វគ្គុទ្ទានំ

ការុញ្ញតា កាយោ អង្គេន

ឧម្ភេន អមរេ កាយោ

អង្គេន កាយោ វត្ថា

ហាលយុគ្គេន ទ្វេ ឧក្ការិ ។

ឧទ្ទាននៃក្រុមវគ្គនោះគឺ

ពោលអំពីបញ្ចកធនក្ក ១ អំពីបញ្ចកធម៌ខាងទៀត ៣ លើក បញ្ចកធម៌ប្រកបដោយទុក្ខដទៃទៀត ៣ លើក បញ្ចកធម៌ប្រកបដោយឧត្តា ៣ លើក កុលបុត្តប្រកបដោយទុក្ខ ២ លើក ។

ទិដ្ឋិវគ្គោ

(៨៣) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខន្តិ ។ ភគវំ-មូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ វេទនាយ សតិ ។ បេ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខា-រេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ ។

(៨៤) តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឧប្បជ្ជេយ្យ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខន្តិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទ-នា ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ

ទិដ្ឋិវគ្គ

(៨៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរបស់អ្វីមាន ទើបសុខនិងទុក្ខក្នុងសន្តានកើតឡើងបាន ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយ របស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ទើបសុខនិងទុក្ខក្នុងសន្តានកើតឡើងបាន ព្រោះអាស្រ័យរូប កាលបើវេទនាមាន ។ បេ ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ទើបសុខនិងទុក្ខក្នុងសន្តានកើតឡើងបាន ព្រោះអាស្រ័យវិញ្ញាណ ។

(៨៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្ដីនោះដូចម្ដេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្ដីប្រែប្រួលជាធម្មតា តើសុខនិងទុក្ខក្នុងសន្តាននឹងកើតឡើង ព្រោះមិនបានអាស្រ័យរបស់នោះបានដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង

ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឧប្ប-ជ្ជេយ្យ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខន្តិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឯវំ បស្សំ ។ បេ ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(៣៨) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ សមនុបស្សតីតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ សមនុបស្សតិ ។ វេទនាយ សតិ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ សមនុបស្សតិ ។

របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា តើសុខនិងទុក្ខក្នុងសន្តាន នឹងកើតឡើង ព្រោះមិនបានអាស្រ័យរបស់នោះបាន ដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ រមែងដឹងច្បាស់ថា មគ្គ-កាតាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(៣៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរបស់អ្វីមាន បុគ្គលអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបពិចារណាឃើញថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អញ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន បុគ្គលអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប រមែងពិចារណាឃើញថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អញ ។ កាលបើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន បុគ្គលអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ រមែងពិចារណាឃើញថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អញ ។

(៧៦) តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ។ អនិច្ចំ ភន្តេ។ បេ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ សមនុបស្សេយ្យាតិ។ នោ ហេតំ ភន្តេ។ វេទនា។ បេ។ សញ្ញា។ សង្ខារា។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ។ អនិច្ចំ ភន្តេ។ បេ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ សមនុបស្សេយ្យាតិ។ នោ ហេតំ ភន្តេ។ ឯវំ បស្សំ។ បេ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ។

(៧៧) សាវត្ថី។ តត្រ ខោ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ សោ អត្តា សោ លោកោ សោ បេច្ច ភវិស្សាមិ និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោតិ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា។ បេ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ

[៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្ដីនោះដូចម្ដេច រូបទៀងឬមិនទៀង។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ។ បេ។ មានសេចក្ដីប្រែប្រួលជាធម្មតា តើបុគ្គល មិនបានប្រកាន់នូវរូបនោះ ហើយគួរពិចារណាឃើញថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អញដែរឬ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ។ វេទនា។ បេ។ សញ្ញា។ សង្ខារទាំងឡាយ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ។ បេ។ តើបុគ្គល មិនបានប្រកាន់នូវវិញ្ញាណនោះ ហើយគួរពិចារណាឃើញថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អញដែរឬ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ។ កាលឃើញយ៉ាងនេះ។ បេ។ រមែងដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ។

[៧៧] ក្រុងសាវត្ថី។ គង់នៅនោះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរបស់អ្វីមាន បុគ្គលអាស្រ័យរបស់អ្វី ប្រកាន់របស់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា នោះជាខ្លួន នោះជាលោក តត្ថអញនោះនឹងទៅកើតក្នុងលោកខាងមុខ ជាអ្នកទៀងទាត់ ឋិតថេរ មានសភាពមិនបានប្រែប្រួល។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល។ បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន បុគ្គលអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិ

ឧប្បជ្ជតិ សោ អត្តា សោ លោកោ សោ បេច្ច ភវិស្សាមិ និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោ ។ វេទនាយ សតិ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ សោ អត្តា សោ លោកោ សោ បេច្ច ភវិស្សាមិ និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោ ។

[៧៨] តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ សោ អត្តា សោ លោកោ សោ បេច្ច ភវិស្សាមិ និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ

កើតឡើង យ៉ាងនេះថា នោះជាខ្លួន នោះជាលោក អាត្មាអញនោះ នឹងទៅកើតក្នុងលោកខាងមុខ ជាអ្នកទៀងទាត់ ឋិតថេរ មានសភាពមិនបានប្រែប្រួល ។ កាលបើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន បុគ្គលអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា នោះជាខ្លួន នោះជាលោក អាត្មាអញនោះ នឹងទៅកើតក្នុងលោកខាងមុខ ជាអ្នកទៀងទាត់ ឋិតថេរ មានសភាពមិនបានប្រែប្រួល ។

(៧៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បុគ្គលមិនបានអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើទិដ្ឋិគួរកើតឡើង យ៉ាងនេះថា នោះជាខ្លួន នោះជាលោក អាត្មាអញនោះ នឹងទៅកើតក្នុងលោកខាងមុខ ជាអ្នកទៀងទាត់ ឋិតថេរ មានសភាពមិនប្រែប្រួលដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀង

វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្ប-ជ្ជេយ្យ សោ អត្តា សោ លោកោ សោ បេច្ច ភវិស្សា-មិ និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឯវំ បស្សំ ។បេ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(៧៥) សាវត្ថី ។ កិស្មិំ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កិំ ឧបាទាយ កិំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នោ ចស្សំ នោ ច មេ សិយា ន ភវិស្សតិ(១) ន មេ ភវិស្សតីតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិ-វិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នោ ចស្សំ នោ ច មេ សិយា

១ ភវិស្សាមីតិ បាឋោ ទិស្សតិ ។

ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង របស់នោះ ជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្ដីប្រែប្រួលជាធម្មតា បុគ្គលមិនអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណនោះទេ តើទិដ្ឋិគប្បីកើតឡើងយ៉ាងនេះថា នោះជាខ្លួន នោះជាលោក អាត្មាអញនោះ នឹងទៅកើតក្នុងលោកខាងមុខ ជាអ្នកទៀងទាត់ ឋិតថេរ មានសភាពមិនប្រែប្រួលដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ ។បេ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(៧៥) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរបស់អ្វីមាន បុគ្គលអាស្រ័យរបស់អ្វី ប្រកាន់របស់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បើអាត្មាអញនឹងមិនមានទេ (បរិក្ខារ) របស់អាត្មាអញ ក៏នឹងមិនមាន (បើកម្មសង្ខារជាទីញុំាងខ្លួនឲ្យកើតក្នុងអនាគត) នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិក្នុងអនាគត) របស់អាត្មាអញ ក៏នឹងមិនមានដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន បុគ្គលអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បើអាត្មាអញនឹងមិនមានទេ (បរិក្ខារ) របស់អាត្មាអញ ក៏នឹងមិនមាន

ន ភវិស្សតិ ន មេ ភវិស្សតីតិ ។ វេទនាយ សតិ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នោ ចស្សំ នោ ច មេ សិយា ន ភវិស្សតិ ន មេ ភវិស្សតីតិ ។

[៨០] តំ កិំ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ នោ ចស្សំ នោ ច មេ សិយា ន ភវិស្សតិ ន មេ ភវិស្សតីតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។

(បើកម្មសង្ខារជាទីញុំាងខន្ធឲ្យកើតក្នុងអនាគត) នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិក្នុងអនាគត) របស់អាត្មាអញក៏នឹងមិនមានដែរ ។ កាលបើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន បុគ្គលអាស្រ័យវិញ្ញាណ ប្រកាន់វិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បើអាត្មាអញនឹងមិនមានទេ (បរិក្ខារ) របស់អាត្មាអញក៏នឹងមិនមាន (បើកម្មសង្ខារជាទីញុំាងខន្ធឲ្យកើតក្នុងអនាគត) នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិក្នុងអនាគត) របស់អាត្មាអញក៏នឹងមិនមានដែរ ។

(៨០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បុគ្គលមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើទិដ្ឋិគួរកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បើអាត្មាអញនឹងមិនមានទេ (បរិក្ខារ) របស់អាត្មាអញក៏នឹងមិនមានដែរ (បើកម្មសង្ខារជាទីញុំាងខន្ធឲ្យកើតក្នុងអនាគត) នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិក្នុងអនាគត) របស់អាត្មាអញនឹងមិនមានដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។

អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ នោ ចស្សំ នោ ច មេ សិយា ន ភវិស្សាមិ ន មេ ភវិស្សតីតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឯវំ បស្សំ ។ បេ ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(៨១) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស មិច្ឆាទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស មិច្ឆាទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ វេទនាយ សតិ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស មិច្ឆាទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ ឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា ព្រោះមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើទិដ្ឋិគប្បីកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បើអាត្មាអញនឹងមិនមានទេ (បរិក្ខារ) របស់អាត្មាអញក៏នឹងមិនមាន (បើកម្មសង្ខារជាទីញុំាងខន្ធឲ្យកើតក្នុងអនាគត) នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិក្នុងអនាគត) របស់អាត្មាអញ ក៏នឹងមិនមានដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ កាលបើអរិយសាវ័កឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(៨១) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរបស់អ្វីមាន ព្រោះអាស្រ័យរបស់អ្វី ប្រកាន់របស់អ្វី ទើបមិច្ឆាទិដ្ឋិកើតឡើង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបមិច្ឆាទិដ្ឋិកើតឡើង ។ កាលបើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបមិច្ឆាទិដ្ឋិកើតឡើង ។

(៨៦) តំ កិំ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ។ បេ ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឯវំ បស្សំ ។បេ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(៨៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ។ បេ ។ ព្រោះមិនប្រកាន់យកនូវរបស់នោះទេ តើមិច្ឆាទិដ្ឋិគួរកើតឡើងដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា ព្រោះមិនប្រកាន់យករបស់នោះទេ តើមិច្ឆាទិដ្ឋិគួរកើតឡើងដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ កាលបើអរិយសាវកឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(៨៣) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ វេទនាយ សតិ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

(៨៤) តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។បេ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ សក្កាយទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ។បេ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ សក្កាយទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឯវំ បស្សំ ។បេ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(៨៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរបស់អ្វីមាន ព្រោះអាស្រ័យរបស់អ្វី ប្រកាន់របស់អ្វី ទើបសក្កាយទិដ្ឋិកើតឡើង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបសក្កាយទិដ្ឋិកើតឡើង ។ កាលបើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបសក្កាយទិដ្ឋិកើតឡើង ។

(៨៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។បេ។ ព្រោះមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើសក្កាយទិដ្ឋិគួរកើតឡើងដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ។បេ។ ព្រោះមិនអាស្រ័យរបស់នោះទេ តើសក្កាយទិដ្ឋិគួរកើតឡើងដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ កាលបើអរិយសាវកឃើញយ៉ាងនេះ ។បេ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(៨៥) សាវត្ថី ។ កិស្មឹំ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស អត្តានុទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស អត្តានុទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ វេទនាយ សតិ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស អត្តានុទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

(៨៦) តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ យំ បនានិច្ចំ ។ បេ ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ អត្តានុទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ។ បេ ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ អត្តានុទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឯវំ បស្សំ ។ បេ ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(៨៥) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរបស់អ្វីមាន ព្រោះអាស្រ័យរបស់អ្វី ប្រកាន់របស់អ្វី ទើបអត្តានុទិដ្ឋិកើតឡើង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបអត្តានុទិដ្ឋិកើតឡើង ។ កាលបើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបអត្តានុទិដ្ឋិកើតឡើង ។

(៨៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្ដីនោះដូចម្ដេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ។ បេ ។ ព្រោះមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើអត្តានុទិដ្ឋិគួរកើតឡើងដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ។ បេ ។ ព្រោះមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើអត្តានុទិដ្ឋិគួរកើតឡើងដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ កាលបើអរិយសាវកឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

[៨៧] សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឧប្បជ្ជន្តិ សញ្ញោជនាភិនិវេសវិនិពន្ធាតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឧប្បជ្ជន្តិ សញ្ញោជនាភិនិវេសវិនិពន្ធា ។ វេទនាយ សតិ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស ឧប្បជ្ជន្តិ សញ្ញោជនាភិនិវេសវិនិពន្ធា ។

[៨៨] តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ។បេ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ សញ្ញោជនាភិនិវេសវិនិពន្ធាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ

[៨៧] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរបស់អ្វីមាន ព្រោះអាស្រ័យរបស់អ្វី ប្រកាន់របស់អ្វី ទើបសញ្ញោជនៈ អភិនិវេសៈ(១) វិនិពន្ធៈ(២) កើតឡើង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបសញ្ញោជនៈ អភិនិវេសៈ វិនិពន្ធៈ កើតឡើង ។ កាលបើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបសញ្ញោជនៈ អភិនិវេសៈ វិនិពន្ធៈ កើតឡើង ។

[៨៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ។បេ។ សញ្ញោជនៈ អភិនិវេសៈ វិនិពន្ធៈ គប្បីកើតឡើង ព្រោះមិនបានអាស្រ័យវិញ្ញាណនោះទេ ឬអ្វី ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀង

---

១ ការប្រកាន់មាំក្នុងរូបារម្មណ៍ជាដើម ។ ២ ធម៌ជាចំណងនៃចិត្តមាន ៤ គឺ សេចក្តីស្រឡាញ់ពេញចិត្តក្នុងកាម ១ កាយ ១ រូប ១ បរិភោគអាហារឆ្អែតហើយប្រកបតែសេចក្តីសុខដោយការដេក ការផ្អែក ការលក់ ១ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈប្រាថ្នាទៅកើតជាទេវតាណាមួយ ១ ។

វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ សញ្ញោជនាភិនិវេសវិនិពន្ធាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឯវំ បស្សំ ។បេ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(៨៤) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឧប្បជ្ជន្តិ សញ្ញោជនាភិនិវេសវិនិពន្ធាជ្ឈោសានាតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឧប្បជ្ជន្តិ សញ្ញោជនាភិនិវេសវិនិពន្ធាជ្ឈោសានា ។ វេទនាយ សតិ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស ឧប្បជ្ជន្តិ សញ្ញោជនាភិនិវេសវិនិពន្ធាជ្ឈោសានា ។

ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា ព្រោះមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើសញ្ញោជនៈ អភិនិវេសៈ វិនិពន្ធៈ គួរកើតឡើងបានដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ កាលបើអរិយសាវកឃើញយ៉ាងនេះ ។បេ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(៨៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរបស់អ្វីមាន ព្រោះអាស្រ័យរបស់អ្វី ប្រកាន់របស់អ្វី ទើបសញ្ញោជនៈ អភិនិវេសៈ វិនិពន្ធៈ អជ្ឈោសានៈ[១] កើតឡើង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយ របស់យើងទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបសញ្ញោជនៈ អភិនិវេសៈ វិនិពន្ធៈ អជ្ឈោសានៈ កើតឡើង ។ កាលបើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបសញ្ញោជនៈ អភិនិវេសៈ វិនិពន្ធៈ អជ្ឈោសានៈ កើតឡើង ។

---
១ សេចក្តីប្រកាន់មាំ គឺតណ្ហា ។

(៩០) តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ។បេ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ សញ្ញោជនាភិនិវេស-វិនិពន្ធាជ្ឈោសានាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឯវំ បស្សំ ។បេ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(៩១) សាវត្ថី ។ អថ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ។បេ។ ភគវន្តំ ឯតទវោច សាធុ មេ ភន្តេ ភគវា សង្ខិត្តេន ធម្មំ ទេសេតុ យមហំ ភគវតោ ធម្មំ សុត្វា ឯកោ វូបកដ្ឋោ អប្បមត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ វិហរេយ្យន្តិ ។ តំ កឹ មញ្ញសិ អានន្ទ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។

(៩០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្ដីនោះ ដូចម្ដេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ។បេ។ ព្រោះមិនបានអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើសញ្ញោជនៈ អភិនិវេសៈ វិនិពន្ធៈ អជ្ឈោសានៈ គួរកើតឡើងបានដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ កាលបើអរិយសាវកឃើញយ៉ាងនេះ ។បេ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(៩១) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះអានន្ទមានអាយុចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ។បេ។ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងធម៌ ដោយសង្ខេប ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ លុះខ្ញុំព្រះអង្គបានស្ដាប់ធម៌ព្រះមានព្រះភាគហើយ ក៏នឹងចៀសចេញទៅតែម្នាក់ឯង មិនមានសេចក្ដីប្រមាទ មានតែសេចក្ដីព្យាយាម មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន សម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង៤ ។ ម្នាលអានន្ទ អ្នកសំគាល់សេចក្ដីនោះដូចម្ដេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះ ជាទុក្ខឬជាសុខ ។

ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ កល្លំ នុ តំ សមនុបស្សិតុំ ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ កល្លំ នុ តំ សមនុបស្សិតុំ ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។

(៩៦) តស្មាតិហានន្ទ យំ កិញ្ចិ រូបំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វំ រូបំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ ។ យា កាចិ វេទនា ។ យា កាចិ សញ្ញា ។ យេ កេចិ សង្ខារា ។ យំ កិញ្ចិ វិញ្ញាណំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា

ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា គេគួរយល់ឃើញរបស់នោះថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អញដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា គេគួរយល់ឃើញរបស់នោះថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អញដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។

(៩៦) ម្នាលអានន្ទ ហេតុដូច្នោះ រូបណាមួយ ក្នុងលោកនេះ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកថយក្តី ឧត្តមក្តី រូបណា មានក្នុងទីឆ្ងាយក្តី ក្នុងទីជិតក្តី បុគ្គលគួរឃើញនូវរូបទាំងអស់នោះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិតយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ។ វេទនាណាមួយ ។ សញ្ញាណាមួយ ។ សង្ខារទាំងឡាយណាមួយ ។ វិញ្ញាណណាមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកថយក្តី ឧត្តមក្តី

យំ ទ្វារេ សន្តិកោ ហ សត្តំ វិញ្ញាណំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ ។ ឯវំ បស្សំ អានន្ទ សុតវា អរិយសាវកោ រូបស្មិំបិ និព្វិន្ទតិ វេទនាយបិ និព្វិន្ទតិ សញ្ញាយបិ និព្វិន្ទតិ សង្ខារេសុបិ និព្វិន្ទតិ វិញ្ញាណស្មិំបិ និព្វិន្ទតិ និព្វិន្ទំ វិរជ្ជតិ វិរាគា វិមុច្ចតិ ។ វិមុត្តស្មិំ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ ។ ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

ទិដ្ឋិវគ្គោ បញ្ចមោ

វិញ្ញាណណាដែលមាននៅក្នុងទីឆ្ងាយក្តី ក្នុងទីជិតក្តី បុគ្គលគួរឃើញនូវវិញ្ញាណទាំងអស់នោះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិតយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ។ ម្នាលអានន្ទ អរិយសាវកជាអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ រមែងនឿយណាយនឹងរូប នឿយណាយនឹងវេទនា នឿយណាយនឹងសញ្ញា នឿយណាយនឹងសង្ខារទាំងឡាយ នឿយណាយនឹងវិញ្ញាណ កាលបើនឿយណាយ រមែងប្រាសចាកតម្រេក ព្រោះប្រាសចាកតម្រេក ចិត្តក៏ផុតស្រឡះ ។ កាលបើចិត្តផុតស្រឡះ ញាណក៏កើតឡើងថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញផុតស្រឡះហើយ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌អាត្មាអញបាននៅរួចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញបានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

ចប់ ទិដ្ឋិវគ្គ ទី ៥ ។

តស្សុទ្ទានំ ភវតិ

អជ្ឈត្តិកំ ឯតំ មម
ឯសោ អត្តា នោ ច មេ សិយា
មិច្ឆាសក្កាយអត្តានុ ទ្វេ
អភិនិវេសា(១) អបរេ ទុវេ
អានន្ទេន បុរិសោ វគ្គោតិ ។

ចូឡបណ្ណាសកោ សមត្តោ ។

តស្ស វគ្គុទ្ទានំ

អន្តោ(២) ធម្មកថិកា វិជ្ជា
កុក្កុឡំ ទិដ្ឋិបញ្ចមំ
គតិយោ បញ្ញាសកោ វុត្តោ
និទានោ តេន បវុច្ចតិ ។

ខន្ធវគ្គស្ស និបាតកោ តិបញ្ញាសកំ សមត្តំ ។

ខន្ធសំយុត្តំ និដ្ឋិតំ ។

១ ម. អភិនិវេសាបរេ ទ្វេ អានន្ទេន ។ ឧបរិបណ្ណាសកុទ្ទានំ អន្តំ វិជ្ជាសមុទយញ្ច កុក្កុឡំ ទិដ្ឋិ បញ្ចមំ គតិយោ បញ្ញាសកោ វុត្តោ និបាតោតិ បវុច្ចតីតិ ។ ខន្ធសំយុត្តំ និដ្ឋិតំ ។ ២ ម. អន្តំ វិជ្ជាសមុទយញ្ច កុក្កុឡំ ទិដ្ឋិបញ្ចមំ គតិយោ បញ្ញាសកោ វុត្តោ និបាតោតិ បវុច្ចតីតិ ។

ឧទ្ទាននៃទិដ្ឋិវគ្គនោះ គឺ

ពោលអំពីសុខនិងទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង ១ អំពីសេចក្តីប្រកាន់ថា នុ៎ះរបស់អញ ១ នុ៎ះជាខ្លួនអញ ១ អំពីសេចក្តីប្រកាន់ថា (បរិក្ខារ) មិនគប្បីមានដល់អញ ១ អំពីមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ សក្កាយទិដ្ឋិ ១ អត្តានុទិដ្ឋិ ១ អំពីសេចក្តីប្រកាន់មាន ២ លើក វគ្គ (នេះ) បញ្ចប់ដោយរឿងព្រះអានន្ទ ១ ។

ចប់ ចូឡបណ្ណាសកៈ ។

ឧទ្ទាននៃវគ្គនៃបណ្ណាសកៈនោះ គឺ

អន្តវគ្គ ធម្មកថិកវគ្គ អវិជ្ជាវគ្គ កុក្កុឡវគ្គ ទិដ្ឋិវគ្គ ជាគម្រប់ ៥ បញ្ញាសកៈទី ៣ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថា និបាត ។

ចប់ តិបញ្ញាសកៈ ក្នុងនិបាតនៃខន្ធវគ្គ ។

ចប់ ខន្ធសំយុត្ត ។

រាធសំយុត្តំ

មារវគ្គោ

[៥៣] សាវត្ថិ ។ អថខោ អាយស្មា រាធោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា រាធោ ភគវន្តំ ឯតទវោច មារោ មារោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ មារោតិ វុច្ចតីតិ ។ រូបេ ខោ រាធ សតិ មារោ វា អស្ស មារេតា វា យោ វា បន មីយ្យតិ តស្មាតិហ ត្វំ រាធ រូបំ មារោតិ បស្ស មារេតាតិ បស្ស មីយ្យតីតិ បស្ស រោគោតិ បស្ស គណ្ឌោតិ បស្ស សល្លន្តិ បស្ស អឃន្តិ បស្ស អឃភូតន្តិ បស្ស យេ នំ ឯវំ បស្សន្តិ តេ សម្មា បស្សន្តិ ។ វេទនាយ សតិ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ មារោ វា

រាធសំយុត្ត

មារវគ្គ

[៥៣] ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះរាធៈមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យដែលហៅថា មារ មារ ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដែលហៅថា មារ តើដោយហេតុយ៉ាងណា ។ ម្នាលរាធៈ កាលបើរូបមាន សេចក្តីស្លាប់ក្តី សត្វដែលត្រូវគេសម្លាប់ក្តី ក៏មានដែរ ឬ សត្វណាដែលស្លាប់ (សត្វនោះក៏មានដែរ) ម្នាលរាធៈ ហេតុដូច្នេះ អ្នកចូរឃើញរូបថាជាមារ ឃើញថាជាសត្វដែលត្រូវគេសម្លាប់ ឃើញថា រមែងស្លាប់ ឃើញថាជារោគ ឃើញថាជាបូស ឃើញថាជាសរ ឃើញថាជាទុក្ខ ឃើញថាជារបស់មានទុក្ខ ពួកជនណា ឃើញរូបនោះយ៉ាងនេះ ពួកជននោះ ឈ្មោះថាឃើញត្រូវ ។ កាលបើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន សេចក្តីស្លាប់ក្តី

អស្ស មារេតា វា យោ វា បន មិយ្យតិ តស្មាតិហ ត្វំ រាធ វិញ្ញាណំ មារតោ បស្ស មារេតាតិ បស្ស មិយ្យតីតិ បស្ស រោគតោ បស្ស គណ្ឌតោ បស្ស សល្លតោ បស្ស អឃតោ បស្ស អឃភូតតោ បស្ស យេ នំ ឯវំ បស្សន្តិ តេ សម្មា បស្សន្តីតិ ។ សម្មាទស្សនំ បន ភន្តេ កិមត្ថិយន្តិ ។ សម្មាទស្សនំ ខោ រាធ និព្វិទត្ថំ ។ និព្វិទា បន ភន្តេ កិមត្ថិយាតិ ។ និព្វិទា ខោ រាធ វិរាគត្ថា ។ វិរាគោ បន ភន្តេ កិមត្ថិយោតិ ។ វិរាគោ ខោ រាធ វិមុត្តត្ថោ ។ វិមុត្តិ បន ភន្តេ កិមត្ថិយាតិ ។ វិមុត្តិ ខោ រាធ និព្វានត្ថា ។

៧៦

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

សត្វដែលត្រូវគេសម្លាប់ក្តី ក៏មានដែរ សត្វណាតែងស្លាប់ (សត្វនោះក៏មានដែរ) ម្នាលរាធៈ ហេតុដូច្នោះ អ្នកចូរឃើញនូវវិញ្ញាណថាជាមារ ឃើញថា ជាសត្វដែលត្រូវគេសម្លាប់ ឃើញថារមែងស្លាប់ ឃើញថាជារោគ ឃើញថាជាបូស ឃើញថាជាសរ ឃើញថាជាទុក្ខ ឃើញថាជារបស់មានទុក្ខ ពួកជនណា ឃើញនូវវិញ្ញាណនោះយ៉ាងនេះ ពួកជននោះ ឈ្មោះថាឃើញប្រពៃ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះការឃើញប្រពៃ តើមានប្រយោជន៍អ្វី ។ ម្នាលរាធៈ ការឃើញប្រពៃ មានប្រយោជន៍ឲ្យកើតសេចក្តីនឿយណាយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះសេចក្តីនឿយណាយ មានប្រយោជន៍អ្វី ។ ម្នាលរាធៈ សេចក្តីនឿយណាយ មានប្រយោជន៍ឲ្យកើតការប្រាសចាកតម្រេក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះការប្រាសចាកតម្រេក មានប្រយោជន៍អ្វី ។ ម្នាលរាធៈ ការប្រាសចាកតម្រេក មានប្រយោជន៍ ឲ្យកើតការផុតស្រឡះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះការផុតស្រឡះ មានប្រយោជន៍អ្វី ។ ម្នាលរាធៈ ការផុតស្រឡះ មានប្រយោជន៍ឲ្យបាននូវព្រះនិព្វាន ។

និព្វានំ បន ភន្តេ កិមត្ថិយន្តិ ។ អច្ចសរា(១) រាធ បញ្ហំ នាសក្ខិ បញ្ហស្ស បរិយន្តំ គហេតុំ ។ និព្វានោគធំ ហិ រាធ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ និព្វានបរាយនំ និព្វានបរិយោសានន្តិ(២) ។

(៤៦) ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ អាយស្មា រាធោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា រាធោ ភគវន្តំ ឯតទវោច សត្តោ សត្តោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ សត្តោតិ វុច្ចតីតិ ។ រូបេ ខោ រាធ យោ ឆន្ទោ យោ រាគោ យា នន្ទី យា តណ្ហា តត្រ សត្តោ តត្រ វិសត្តោ តស្មា សត្តោតិ វុច្ចតិ ។ វេទនាយ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារេសុ ។ វិញ្ញាណេ យោ ឆន្ទោ យោ រាគោ យា នន្ទី

១ ម. អស្សុ រាធ ។ ឱ. អច្ចយា រាធ ។ ២ និព្វានបរាយនំ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះព្រះនិព្វាន មានអ្វីជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលរាធៈ អ្នកប្រព្រឹត្តកន្លង គឺសួរហួសបញ្ហា មិនអាចកាន់យកនូវទីបំផុតនៃបញ្ហាបានឡើយ ។ ម្នាលរាធៈ ព្រោះថា ការប្រព្រឹត្តិព្រហ្មចរិយៈ មានព្រះនិព្វានជាទីពឹង មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ។

(៤៦) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះរាធៈមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា សត្វ សត្វ ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា សត្វ តើដោយហេតុដូចម្ដេច ។ ម្នាលរាធៈ សេចក្ដីពេញចិត្តណា សេចក្ដីត្រេកអរណា សេចក្ដីរីករាយណា សេចក្ដីប្រាថ្នាណា ក្នុងរូប បុគ្គលដែលជាប់នៅក្នុងសេចក្ដីពេញចិត្តជាដើមនោះ ជំពាក់នៅក្នុងសេចក្ដីពេញចិត្តជាដើមនោះ លោកហៅថា សត្វ ។ សេចក្ដីពេញចិត្តណា សេចក្ដីត្រេកអរណា សេចក្ដីរីករាយណា សេចក្ដីប្រាថ្នាណា ក្នុងវេទនា ។ ក្នុងសញ្ញា ។ ក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ។

យា តណ្ហា តត្រ សត្តា តត្រ វិសត្តា តស្មា សត្តោ-
តិ វុច្ចតិ ។ សេយ្យថាបិ រាធ កុមារកា វា កុមារិ-
កាយោ វា បំស្វាគារកេហិ កីឡន្តិ(១) យាវកីវញ្ច
តេសុ បំស្វាគារកេសុ អវិគតរាគា ហោន្តិ អវិគតច្ឆន្ទា អ-
វិគតបេមា អវិគតបិបាសា អវិគតបរិឡាហា អវិគតតណ្ហា តា-
វតេ បំស្វាគារកេហិ អាលយន្តិ កេឡាយន្តិ ធនា-
យន្តិ មមាយន្តិ ។ យតោ ច ខោ រាធ កុមារកា វា
កុមារិកាយោ វា តេសុ បំស្វាគារកេសុ វិគតរាគា ហោន្តិ
វិគតច្ឆន្ទា វិគតបេមា វិគតបិបាសា វិគតបរិឡាហា វិគតតណ្ហា

១ ម. ឆ. កិឡន្តិ ។

ក្នុងវិញ្ញាណ បុគ្គលដែលជាប់នៅក្នុងសេចក្ដីពេញចិត្តជាដើមនោះ ជំ-
ពាក់នៅក្នុងសេចក្ដីពេញចិត្តជាដើមនោះ លោកហៅថា សត្វ ។
ម្នាលរាធៈ ដូចពួកកុមារក្ដី ពួកកុមារីក្ដី នាំគ្នាលេងកូនផ្ទះធ្វើពី
អាចម៍ដី មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្ដីត្រេកអរ មិនទាន់ប្រាសចាក
សេចក្ដីពេញចិត្ត មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្ដីស្រឡាញ់ មិនទាន់ប្រាស
ចាកសេចក្ដីស្រេកឃ្លាន មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្ដីរង្វា មិនទាន់
ប្រាសចាកសេចក្ដីប្រាថ្នា ក្នុងកូនផ្ទះធ្វើពីអាចម៍ដីទាំងនោះ កំណត់
ត្រឹមណា តែងអាល័យ តែងប្រកាន់លេង តែងប្រកាន់ថាជាទ្រព្យ
ប្រកាន់ថាជារបស់ខ្លួន ចំពោះកូនផ្ទះធ្វើពីអាចម៍ដី កំណត់ត្រឹមនោះ
ម្នាលរាធៈ កាលណាបើពួកកុមារក្ដី ពួកកុមារីក្ដី លែងត្រេកអរ លែង
ពេញចិត្ត លែងស្រឡាញ់ លែងស្រេកឃ្លាន លែងរង្វា លែងប្រាថ្នា

អថេតោ តានិ បំសាគារកានិ ហត្ថេហិ ច បាទេហិ ច វិកិរន្តិ វិធមន្តិ វិទ្ធំសេន្តិ វិកីឡនិកំ ករោន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ រាធ តុម្ហេបិ រូបំ វិកិរថ វិធមថ វិទ្ធំសេថ វិកីឡនិកំ ករោថ តណ្ហក្ខយាយ បដិបជ្ជថ វេទនំ វិកិរថ វិធមថ វិទ្ធំសេថ វិកីឡនិកំ ករោថ តណ្ហក្ខយាយ បដិបជ្ជថ ។ សញ្ញំ ។ សង្ខារេ វិកិរថ វិធមថ វិទ្ធំសេថ វិកីឡនិកំ ករោថ តណ្ហក្ខយាយ បដិបជ្ជថ វិញ្ញាណំ វិកិរថ វិធមថ វិទ្ធំសេថ វិកីឡនិកំ ករោថ តណ្ហក្ខយាយ បដិបជ្ជថ ។ តណ្ហក្ខយោ ហិ រាធ និព្វានន្តិ ។

គឺកូនផ្ទះធ្វើពីភក់ដីទាំងនោះហើយ យកដៃនិងជើងទៅកំចាយចោល ល្អួសចោល កំចាត់ចោល នូវកូនផ្ទះធ្វើពីភក់ដីទាំងនោះ ធ្វើឲ្យជារបស់លេងមិនកើតក្នុងកាលនោះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលរាធ អ្នកទាំងឡាយ ចូរកំចាយចោល ល្អួសចោល កំចាត់ចោលនូវរូប ចូរធ្វើឲ្យជារបស់លេងមិនកើត ចូរប្រតិបត្តិដើម្បីអស់ទៅនៃតណ្ហា ចូរកំចាយចោល ល្អួសចោល កំចាត់ចោល នូវវេទនា ចូរធ្វើឲ្យជារបស់លេងមិនកើត ចូរប្រតិបត្តិដើម្បីអស់ទៅនៃតណ្ហា ។ ចូរកំចាយចោល ល្អួសចោល កំចាត់ចោលនូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ចូរធ្វើឲ្យជារបស់លេងមិនកើត ចូរប្រតិបត្តិដើម្បីអស់ទៅនៃតណ្ហា ចូរកំចាយចោល ល្អួសចោល កំចាត់ចោល នូវវិញ្ញាណ ចូរធ្វើឲ្យជារបស់លេងមិនកើត ចូរប្រតិបត្តិដើម្បីអស់ទៅនៃតណ្ហា យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលរាធ ព្រោះថា ការអស់ទៅនៃតណ្ហា ឈ្មោះថាព្រះនិព្វាន ។

(៤៨) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា រាធោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ភវនេត្តិ ភវនេត្តីតិ(១) ភន្តេ វុច្ចតិ កតមា នុ ខោ ភន្តេ ភវនេត្តិ កតមោ ភវនេត្តិនិរោធោតិ ។ រូបេ ខោ រាធ យោ ឆន្ទោ យោ រាគោ យា នន្ទិ យា តណ្ហា យេ ឧបាយុបាទានា ចេតសោ អធិដ្ឋានាភិនិវេសានុសយា ។ អយំ វុច្ចតិ ភវនេត្តិ តេសំ និរោធោ ភវនេត្តិនិរោធោ ។ វេទនាយ យោ ឆន្ទោ ។ បេ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារេសុ យោ ឆន្ទោ ។ វិញ្ញាណេ យោ ឆន្ទោ យោ រាគោ យា នន្ទិ យា តណ្ហា យេ ឧបាយុបាទានា ចេតសោ អធិដ្ឋានាភិនិវេសានុសយា ។ អយំ វុច្ចតិ ភវនេត្តិ តេសំ និរោធោ ភវនេត្តិនិរោធោតិ ។

១ ម. ភវនេត្តិ ភវនេត្តិនិរោធោតិ ។ ឱ. ភវនេត្តិនិរោធោ ភវនេត្តិនិរោធោតិ ភន្តេតិ ។

(៤៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា ភវនេត្តិ ភវនេត្តិ(១) ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភវនេត្តិ តើដូចម្តេច សេចក្តីរលត់នៃភវនេត្តិ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលរាធៈ សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា ឧបាយ(២)និងឧបាទានដែលជាទីឈរ អង្គុយ ដេក នៃចិត្តណា ក្នុងរូប ។ នេះហៅថា ភវនេត្តិ ហៅថា សេចក្តីរលត់នៃភវនេត្តិ ព្រោះការរលត់នៃសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះ ។ សេចក្តីពេញចិត្តណា ក្នុងវេទនា ។ បេ ។ ក្នុងសញ្ញា ។ សេចក្តីពេញចិត្តណា ក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ។ សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា ឧបាយនិងឧបាទាន ដែលជាទីឈរ អង្គុយ ដេក នៃចិត្តណា ក្នុងវិញ្ញាណ ។ នេះហៅថា ភវនេត្តិ ហៅថា សេចក្តីរលត់ទៅនៃភវនេត្តិ ព្រោះការរលត់នៃសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះ ។

១ បន្ទុតាតិជាខ្សែសម្រាប់ចងនាំសត្វទៅក្នុងភពតូច-ធំ បានដល់តណ្ហា ។ ២ ប្រែថា ចូលទៅកាន់តេភូមិកធម៌ បានដល់ តណ្ហា និង ទិដ្ឋិ ។

(៨៦) សាវត្ថិ ។ អថខោ អាយស្មា រាធោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ រាធំ ភគវា ឯតទវោច បរិញ្ញេយ្យេ ច រាធ ធម្មេ ទេសេស្សាមិ បរិញ្ញញ្ច បរិញ្ញាតាវិញ្ច បុគ្គលំ តំ សុណាហិ សាធុកំ មនសិករោហិ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ អាយស្មា រាធោ ភគវតោ បច្ចស្សោសិ ។ ភគវា ឯតទវោច កតមេ ច រាធ បរិញ្ញេយ្យា ធម្មា ។ រូបំ ខោ រាធ បរិញ្ញេយ្យោ ធម្មោ វេទនា បរិញ្ញេយ្យា ធម្មោ សញ្ញា បរិញ្ញេយ្យា ធម្មោ សង្ខារា បរិញ្ញេយ្យា ធម្មោ វិញ្ញាណំ បរិញ្ញេយ្យោ ធម្មោ ។ ឥមេ វុច្ចន្តិ រាធ បរិញ្ញេយ្យា ធម្មា ។ កតមា ច រាធ បរិញ្ញា ។ យោ ខោ (១)រាគក្ខយោ ទោសក្ខយោ មោហក្ខយោ ។ អយំ វុច្ចតិ រាធ

១ ម. យោ ខោ រាធ រាគក្ខយោ ។

(៨៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ព្រះរាធៈមានអាយុចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ទើបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថ្វាយថា ម្នាលរាធៈ តថាគតនឹងសំដែងនូវធម៌ទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលគួរកំណត់ដឹងផង នូវប្រាជ្ញាជាគ្រឿងកំណត់ដឹងផង នូវបុគ្គលជាអ្នកកំណត់ដឹងផង អ្នកចូរស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ព្រះរាធៈមានអាយុ ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថ្វាយថា ម្នាលរាធៈ ចុះធម៌ដែលបុគ្គលគួរកំណត់ដឹង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលរាធៈ រូបជាធម៌ដែលបុគ្គលគួរកំណត់ដឹង វេទនាជាធម៌ដែលបុគ្គលគួរកំណត់ដឹង សញ្ញាជាធម៌ដែលបុគ្គលគួរកំណត់ដឹង សង្ខារទាំងឡាយជាធម៌ដែលបុគ្គលគួរកំណត់ដឹង វិញ្ញាណជាធម៌ដែលបុគ្គលគួរកំណត់ដឹង ។ ម្នាលរាធៈ បញ្ចក្ខន្ធទាំងនេះ ហៅថា ធម៌ដែលបុគ្គលគួរកំណត់ដឹង ។ ម្នាលរាធៈ ចុះប្រាជ្ញាជាគ្រឿងកំណត់ដឹង តើដូចម្តេច ។ ការអស់នៃរាគៈ ការអស់នៃទោសៈ ការអស់នៃមោហៈណា ។ ម្នាលរាធៈ នេះហៅថា

បរិញ្ញា ។ កតមោ ច រាធ បរិញ្ញាតាវី បុគ្គលោ ។ អរហាតិស្ស វចនីយំ ស្វាយំ(១) អាយស្មា ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ។ អយំ វុច្ចតិ រាធ បរិញ្ញាតាវី បុគ្គលោតិ ។

(៤៧) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ រាធំ ភគវា ឯតទវោច បញ្ចិមេ រាធ ឧបាទានក្ខន្ធា ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យថីទំ រូបូបាទានក្ខន្ធោ វេទ-នូបាទានក្ខន្ធោ សញ្ញូបាទានក្ខន្ធោ សង្ខារូបាទា-នក្ខន្ធោ វិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធោ ។ យេ ហិ កេចិ រាធ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឧបា-ទានក្ខន្ធានំ អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ នប្បជានន្តិ ន មេ តេ រាធ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា សមណេសុ វា សមណសម្មតា ព្រាហ្ម-ណេសុ វា ព្រាហ្មណសម្មតា ន ច បន តេ អាយ-ស្មន្តោ សាមញ្ញត្ថំ វា ព្រហ្មញ្ញត្ថំ វា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តិ ។

១ យោយមាយស្មា ។

ប្រាជ្ញាជាគ្រឿងកំណត់ដឹង ។ ម្នាលរាធៈ ចុះបុគ្គលអ្នកកំណត់ដឹង តើដូចម្តេច ។ គប្បីឆ្លើយថា ព្រះអរហន្ត លោកមានអាយុនោះឯង មាននាមយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលរាធៈ នេះហៅថាបុគ្គលអ្នកកំណត់ដឹង ។

(៤៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុអង្គុយ គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលរាធៈ ឧបាទានក្ខន្ធទាំងឡាយនេះ មាន ៥ ប្រការ ។ ៥ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺរូបូបាទានក្ខន្ធ ១ វេទនូបាទានក្ខន្ធ ១ សញ្ញូបាទានក្ខន្ធ ១ សង្ខារូបា-ទានក្ខន្ធ ១ វិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធ ១ ។ ម្នាលរាធៈ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ណាមួយ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអានិសង្សផង នូវទោសផង នៃឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះ នូវការរលាស់ចេញនូវឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះផង ម្នាលរាធៈ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តថាគតមិនបានសន្មតថា ជាសមណៈក្នុងសមណៈ ឬ មិនបានសន្មតថាជាព្រាហ្មណ៍ក្នុងព្រាហ្មណ៍ទេ អ្នកទាំងនោះ មិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ មិនបានសម្រេចដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវប្រយោជន៍នៃសមណ-ភាព ឬ ប្រយោជន៍នៃព្រាហ្មណភាពឡើយ ។

(៥៤) យេ ច ខោ កេចិ រាធ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឧបាទានក្ខន្ធានំ អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានន្តិ តេ ខោ មេ រាធ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា សមណេសុ ចេវ សមណសម្មតា ព្រាហ្មណេសុ ច ព្រាហ្មណសម្មតា តេ ច បនាយស្មន្តោ សាមញ្ញត្ថញ្ច ព្រហ្មញ្ញត្ថញ្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តីតិ ។

(៥៥) ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ រាធំ ភគវា ឯតទវោច បញ្ចិមេ រាធ ឧបាទានក្ខន្ធា ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យថីទំ រូបុបាទានក្ខន្ធោ វេទនុបាទានក្ខន្ធោ សញ្ញុបាទានក្ខន្ធោ សង្ខារុបាទានក្ខន្ធោ វិញ្ញាណុបាទានក្ខន្ធោ ។ យេ ហិ កេចិ រាធ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឧបាទានក្ខន្ធានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ នប្បជានន្តិ ។ បេ ។ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តីតិ ។

(៥៤) ម្នាលរាធៈ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ណាមួយ ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអានិសង្សនិងទោសនៃឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះផង នូវការរលាស់ចេញ នូវឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះផង ម្នាលរាធៈ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តថាគតបានសន្មតថាជាសមណៈ ក្នុងពួកសមណៈផង សន្មតថាជាព្រាហ្មណ៍ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ផង អ្នកទាំងនោះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវប្រយោជន៍នៃសាមញ្ញភាពផង នូវប្រយោជន៍នៃព្រាហ្មណភាពផង ។

(៥៥) លុះព្រះរាធៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលរាធៈ ឧបាទានក្ខន្ធទាំងឡាយនេះ មាន ៥ ប្រការ ។ ៥ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺរូបូបាទានក្ខន្ធ ១ វេទនូបាទានក្ខន្ធ ១ សញ្ញូបាទានក្ខន្ធ ១ សង្ខារូបាទានក្ខន្ធ ១ វិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធ ១ ។ ម្នាលរាធៈ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ណាមួយ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវការកើតឡើងនិងការអស់ទៅ នូវអានិសង្សនិងទោស នៃឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះផង នូវការរលាស់ចេញ នូវឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះផង ។ បេ ។ មិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ មិនបានសម្រេចដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ។

(១០០) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ រាធំ ភគវា ឯតទវោច បញ្ចិមេ រាធ ឧបាទានក្ខន្ធា ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យថីទំ រូបូបាទានក្ខន្ធោ ។បេ។ វិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធោ ។ យតោ ខោ រាធ អរិយសាវកោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឧបាទានក្ខន្ធានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតិ រាធ អរិយសាវកោ សោតាបន្នោ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

(១០១) សាវត្ថី ។ តត្រ ខោ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ រាធំ ភគវា ឯតទវោច បញ្ចិមេ រាធ ឧបាទានក្ខន្ធា ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យថីទំ រូបូបាទានក្ខន្ធោ ។បេ។ វិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធោ ។ យតោ ខោ រាធ ភិក្ខុ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឧបាទានក្ខន្ធានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច

(១០០) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលរាធៈ ឧបាទានក្ខន្ធទាំងឡាយនេះ មាន ៥ ប្រការ ។ ៥ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺរូបូបាទានក្ខន្ធ ១ ។បេ។ វិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធ ១ ។ ម្នាលរាធៈ កាលណាអរិយសាវកដឹងច្បាស់តាមពិត នូវការកើតឡើងផងនូវការរលត់ទៅ នូវគុណនិងទោសនៃឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះផង នូវការរលាស់ចេញនូវឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះផង ។ ម្នាលរាធៈ អរិយសាវកនេះ ហៅថា សោតាបន្នបុគ្គល មានការមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១០១) ក្រុងសាវត្ថី ។ គង់នៅទីនោះឯង ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលរាធៈ ឧបាទានក្ខន្ធទាំងឡាយនេះ មាន ៥ ប្រការ ។ ៥ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺរូបូបាទានក្ខន្ធ ១ ។បេ។ វិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធ ១ ។ ម្នាលរាធៈ កាលណាភិក្ខុ ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវការកើតឡើងផងនូវការរលត់ទៅ នូវគុណនិងទោស នៃឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះផង

និស្សរណញ្ច យថាភូតំ វិទិត្វា អនុបាទា វិមុត្តោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ រាធ ភិក្ខុ អរហំ ខីណាសវោ វុសិតវា កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសញ្ញោជនោ សម្មទញ្ញា វិមុត្តោតិ ។

(១០៦) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ រាធំ ភគវា ឯតទវោច រូបេ ខោ រាធ យោ ឆន្ទោ យោ រាគោ យា នន្ទី យា តណ្ហា តំ បជហថ ឯវំ តំ រូបំ បហីនំ ភវិស្សតិ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវង្កតំ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មំ ។ វេទនាយ យោ ឆន្ទោ យោ រាគោ យា នន្ទី យា តណ្ហា តំ បជហថ ឯវំ សា វេទនា បហីនា ភវិស្សតិ

នូវការរលាស់ចេញ នូវឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះផង ហើយមានចិត្តផុតស្រឡះ ដោយមិនបានប្រកាន់មាំ ។ ម្នាលរាធៈ ភិក្ខុនេះហៅថា អរហន្តខីណាស្រព មានព្រហ្មចរិយធម៌នៅរួចហើយ មានសោឡសកិច្ចធ្វើហើយ មានភារៈដាក់ចុះហើយ មានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនសម្រេចហើយ មានសញ្ញោជនៈគឺភពនិងតណ្ហាអស់ហើយ មានចិត្តផុតស្រឡះហើយ ព្រោះដឹងដោយប្រពៃ ។

(១០៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុអង្គុយគង់ទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលរាធៈ សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា ក្នុងរូប អ្នកទាំងឡាយចូរលះបង់នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះចេញ កាលបើយ៉ាងនេះ រូបនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយ នឹងលះបង់ កាត់រំលើងឫសគល់ ធ្វើឲ្យទៅសល់តែទីនៅដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតតទៅ ក្នុងខាង ។ សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា ក្នុងវេទនា អ្នកទាំងឡាយចូរលះបង់នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះចេញ កាលបើយ៉ាងនេះ វេទនានោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយ

ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវង្កតា អាយតឹ អនុប្បាទធម្មា ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារេសុ យោ ឆន្ទោ យោ រាគោ យា នន្ទិ យា តណ្ហា តំ បជហថ ឯវន្តេ សង្ខារា បហីនា ភវិស្សន្តិ ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវង្កតា អាយតឹ អនុប្បាទធម្មា ។ វិញ្ញាណេ យោ ឆន្ទោ យោ រាគោ យា នន្ទិ យា តណ្ហា តំ បជហថ ឯវន្តំ វិញ្ញាណំ បហីនំ ភវិស្សតិ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវង្កតំ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មំ ។

នឹងលះបង់ គាស់រំលើងឫសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅ ដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតតទៅ កុំមាន ។ សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា ក្នុងសញ្ញា ។ ក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ អ្នកទាំង-ឡាយចូរលះបង់នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះចេញ កាលបើយ៉ាងនេះ សង្ខារទាំងនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយ នឹងលះបង់ គាស់រំលើងឫសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតតទៅ កុំមាន ។ សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា ក្នុងវិញ្ញាណ អ្នកទាំងឡាយ ចូរលះបង់នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះចេញ កាលបើយ៉ាងនេះ វិញ្ញាណនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយនឹងលះបង់ គាស់រំលើងឫសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតតទៅ កុំមាន ។

(១០៣) សាវត្ថិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ រាធំ ភគវា ឯតទវោច រូបេ ខោ រាធ យោ ឆន្ទោ យោ រាគោ យា នន្ទី យា តណ្ហា យេ ឧបាយុបាទានា ចេត-សោ អធិដ្ឋានាភិនិវេសានុសយា តេ បជហថ ឯវន្តំ រូបំ បហីនំ ភវិស្សតិ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អន-ភាវង្កតំ អាយតិំ អនុប្បាទធម្មំ ។ វេទនាយ យោ ឆន្ទោ យោ រាគោ យា នន្ទី យា តណ្ហា យេ ឧបាយុបាទានា ចេតសោ អធិដ្ឋានាភិនិវេសានុសយា តេ បជហថ ឯវំ សា វេទនា បហីនា ភវិស្សតិ

(១០៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលរាធៈ សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា ឧបាយនិងឧបាទាន ជាទីឈរ អង្គុយ ដេក នៃចិត្តណា ក្នុងរូប អ្នកទាំងឡាយចូរលះបង់ នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះចេញ កាលបើយ៉ាងនេះ រូបនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយ នឹងលះបង់ កាត់ផ្តាច់ឫសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតតទៅ ក្នុងខាង ។ សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា ឧបាយនិងឧបាទាន ជាទីឈរ អង្គុយ ដេក នៃចិត្តណា ក្នុងវេទនា អ្នកទាំងឡាយចូរលះបង់ នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះចេញ កាលបើយ៉ាងនេះ វេទនានោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយនឹងលះបង់

ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវង្កតា អាយតឹ អនុប្បាទធម្មា ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារេសុ យោ ឆន្ទោ យោ រាគោ យា នន្ទី យា តណ្ហា យេ ឧបាយុបាទានា ចេតសោ អធិដ្ឋានាភិនិវេសានុសយា តេ បជហថ ឯវន្តេ សង្ខារា បហីនា ភវិស្សន្តិ ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវង្កតា អាយតឹ អនុប្បាទធម្មា ។ វិញ្ញាណេ យោ ឆន្ទោ យោ រាគោ យា នន្ទី យា តណ្ហា យេ ឧបាយុបាទានា ចេតសោ អធិដ្ឋានាភិនិវេសានុសយា តេ បជហថ ឯវន្តំ វិញ្ញាណំ បហីនំ ភវិស្សតិ

គាស់រំលើងឫសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅ ដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតតទៅ ក្នុង ។ សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា ឧបាយនិងឧបាទាន ដែលជាទីឈរ , អន្ទិយ ដេក នៃចិត្តណា ក្នុងសញ្ញា ។ ក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរលះបង់នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះចេញ កាលបើយ៉ាងនេះ សង្ខារទាំងនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយ នឹងលះបង់ គាស់រំលើងឫសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតតទៅ ក្នុង ។ សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា ឧបាយនិងឧបាទាន ដែលជាទីឈរ អន្ទិយ ដេក នៃចិត្តណា ក្នុងវិញ្ញាណ អ្នកទាំងឡាយចូរលះបង់ នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះចេញ កាលបើយ៉ាងនេះ វិញ្ញាណនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយ នឹងលះបង់

ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវង្កតំ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មន្តិ ។

មារវគ្គោ បឋមោ ។

ឧទ្ទានំ

មារោ សត្តោ ភវនេត្តិ
បរិញ្ញេយ្យា សមណា ទុវេ
សោតាបន្នោ អរហា ច
ឆន្ទរាគា អបរេ ទុវេតិ ។

គាស់រំលើងឫសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតតទៅ ក្នុងខាង ។

ចប់ មារវគ្គ ទី ១ ។

ឧទ្ទានក្នុងមារវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីសេចក្តីស្លាប់ ១ សត្វ ១ ភវនេត្តិ ១ ធម៌ដែលបុគ្គលគួរកំណត់ដឹង ១ ពួកសមណៈ ២ លើក សោតាបន្នបុគ្គល ១ ព្រះអរហន្ត ១ សេចក្តីពេញចិត្តនិងសេចក្តីត្រេកអរ ២ លើក ។

មារសុត្តំ

(១០៤) សាវត្ថី ។ អថខោ អាយស្មា រាធោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា រាធោ ភគវន្តំ ឯតទវោច មារោ មារោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កតមោ នុ ខោ ភន្តេ មារោតិ ។ រូបំ ខោ រាធ មារោ វេទនា មារោ សញ្ញា មារោ សង្ខារា មារោ វិញ្ញាណំ មារោ ។ ឯវំ បស្សំ រាធ សុតវា អរិយសាវកោ រូបស្មឹបិ និព្វិន្ទតិ វេទនាយបិ និព្វិន្ទតិ សញ្ញាយបិ និព្វិន្ទតិ សង្ខារេសុបិ និព្វិន្ទតិ វិញ្ញាណស្មឹបិ និព្វិន្ទតិ

មារសូត្រ

(១០៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះរាធៈមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក្រាបទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យដែលគេហៅថា មារ មារ(*) ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វីហ្ន៎ ជាមារ ។ ម្នាលរាធៈ រូបជាមារ វេទនាជាមារ សញ្ញាជាមារ សង្ខារទាំងឡាយជាមារ វិញ្ញាណជាមារ ។ ម្នាលរាធៈ អរិយសាវ័កជាអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ រមែងនឿយណាយនឹងរូបផង នឿយណាយនឹងវេទនាផង នឿយណាយនឹងសញ្ញាផង នឿយណាយនឹងសង្ខារទាំងឡាយផង នឿយណាយនឹងវិញ្ញាណផង

---

* សំដៅយកសេចក្តីស្លាប់ ។

និព្វិន្ទំ វិរជ្ជតិ វិរាគា វិមុច្ចតិ ។ វិមុត្តស្មឹ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ ។ ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(១០៨) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា រាធោ ភគវន្តំ ឯតទវោច មារោ មារោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កតមោ នុ ខោ ភន្តេ មារោតិ ។ រូបំ ខោ រាធ មារោ វេទនា មារោ សញ្ញា មារោ សង្ខារា មារោ វិញ្ញាណំ មារោ ។ ឯវំ បស្សំ ។ បេ ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

កាលបើរឿយណាយ ក៏តែងធុញទ្រាន់ ចិត្តតែងរួចស្រឡះ ព្រោះសេចក្ដីធុញទ្រាន់ ។ កាលបើចិត្តរួចស្រឡះហើយ សេចក្ដីដឹងថា អាត្មាអញរួចស្រឡះហើយ ។ អរិយសាវ័កនោះតែងដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌អាត្មាអញបាននៅរួចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(១០៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា មារធម៌ មារធម៌(*) ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីហ្ន៎ ជាមារធម៌ ។ ម្នាលរាធៈ រូបជាមារធម៌ វេទនាជាមារធម៌ សញ្ញាជាមារធម៌ សង្ខារទាំងឡាយជាមារធម៌ វិញ្ញាណជាមារធម៌ ។ កាលអរិយសាវ័កនោះឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

* គឺធម៌សេចក្ដីស្លាប់ ។

(១០៦) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា រាធោ ភគវន្តំ ឯតទវោច អនិច្ចំ អនិច្ចន្តិ ភន្តេ វុច្ចតិ កតមំ នុ ខោ ភន្តេ អនិច្ចន្តិ ។ រូបំ ខោ រាធ អនិច្ចំ វេទនា អនិច្ចា សញ្ញា ។ បេ ។ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ ។ ឯវំ បស្សំ ។ បេ ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(១០៧) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា រាធោ ភគវន្តំ ឯតទវោច អនិច្ចធម្មោ អនិច្ចធម្មោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កតមោ នុ ខោ ភន្តេ អនិច្ចធម្មោតិ ។ រូបំ ខោ រាធ អនិច្ចធម្មោ វេទនា អនិច្ចធម្មោ សញ្ញា អនិច្ចធម្មោ សង្ខារា អនិច្ចធម្មោ វិញ្ញាណំ អនិច្ចធម្មោ ។ ឯវំ បស្សំ ។ បេ ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(១០៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាធៈ មានអាយុ គង់យកនូវទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យដែលហៅថា អនិច្ចៈ អនិច្ចៈ(*) ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វីហ្ន៎ ជាអនិច្ចៈ ។ ម្នាលរាធៈ រូបជាអនិច្ចៈ វេទនាជាអនិច្ចៈ សញ្ញា ។ បេ ។ វិញ្ញាណជាអនិច្ចៈ ។ កាលអរិយសាវ័កឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(១០៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុ គង់យកនូវទីដ៏សមគួរហើយ ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យដែលហៅថា អនិច្ចធម៌ អនិច្ចធម៌ ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វីហ្ន៎ ជាអនិច្ចធម៌ ។ ម្នាលរាធៈ រូបជាអនិច្ចធម៌ វេទនាជាអនិច្ចធម៌ សញ្ញាជាអនិច្ចធម៌ សង្ខារទាំងឡាយជាអនិច្ចធម៌ វិញ្ញាណជាអនិច្ចធម៌ ។ កាលអរិយសាវ័កឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

* សេចក្តីមិនទៀង ។

(១០៨) សាវត្ថិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា រាធោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ទុក្ខំ ទុក្ខន្តិ ភន្តេ វុច្ចតិ កតមំ នុ ខោ ភន្តេ ទុក្ខន្តិ ។ រូបំ ខោ រាធ ទុក្ខំ វេទនា ទុក្ខា សញ្ញា ទុក្ខា សង្ខារា ទុក្ខា វិញ្ញាណំ ទុក្ខំ ។ ឯវំ បស្សំ ។ បេ ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(១០៩) សាវត្ថិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា រាធោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ទុក្ខធម្មោ ទុក្ខធម្មោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កតមោ នុ ខោ ភន្តេ ទុក្ខធម្មោតិ ។ រូបំ ខោ រាធ ទុក្ខធម្មោ វេទនា ទុក្ខធម្មោ សញ្ញា ទុក្ខធម្មោ សង្ខារា ទុក្ខធម្មោ វិញ្ញាណំ ទុក្ខធម្មោ ។ ឯវំ បស្សំ ។ បេ ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

[១០៨] ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា ទុក្ខ ទុក្ខ ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីហ្ន៎ ជាទុក្ខ ។ ម្នាលរាធៈ រូបជាទុក្ខ វេទនាជាទុក្ខ សញ្ញាជាទុក្ខ សង្ខារទាំងឡាយជាទុក្ខ វិញ្ញាណជាទុក្ខ ។ កាលអរិយសាវកឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

[១០៩] ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា ទុក្ខធម៌ ទុក្ខធម៌(*) ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីហ្ន៎ ជាទុក្ខធម៌ ។ ម្នាលរាធៈ រូបជាទុក្ខធម៌ វេទនាជាទុក្ខធម៌ សញ្ញាជាទុក្ខធម៌ សង្ខារទាំងឡាយជាទុក្ខធម៌ វិញ្ញាណជាទុក្ខធម៌ ។ កាលអរិយសាវកឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

---

* ធម៌ជាទីផ្សាលទុក្ខ ។

(១១០) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា រាធោ ភគវន្តំ ឯតទវោច អនត្តា អនត្តាតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កតមោ នុ ខោ ភន្តេ អនត្តាតិ ។ រូបំ ខោ រាធ អនត្តា វេទនា អនត្តា សញ្ញា អនត្តា សង្ខារា អនត្តា វិញ្ញាណំ អនត្តា ។ ឯវំ បស្សំ ។ បេ ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(១១១) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា រាធោ ភគវន្តំ ឯតទវោច អនត្តនិយោ អនត្តនិយោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កតមោ នុ ខោ ភន្តេ អនត្តនិយោតិ ។ រូបំ ខោ រាធ អនត្តនិយោ វេទនា អនត្តនិយោ សញ្ញា អនត្តនិយោ សង្ខារា អនត្តនិយោ វិញ្ញាណំ អនត្តនិយោ ។ ឯវំ បស្សំ ។ បេ ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(១១០) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា អនត្តា អនត្តា(*) ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីហ្ន៎ ជាអនត្តា ។ ម្នាលរាធៈ រូបជាអនត្តា វេទនាជាអនត្តា សញ្ញាជាអនត្តា សង្ខារទាំងឡាយជាអនត្តា វិញ្ញាណជាអនត្តា ។ កាលអរិយសាវកឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(១១១) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា អនត្តធម៌ អនត្តធម៌ ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីហ្ន៎ ជាអនត្តធម៌ ។ ម្នាលរាធៈ រូបជាអនត្តធម៌ វេទនាជាអនត្តធម៌ សញ្ញាជាអនត្តធម៌ សង្ខារទាំងឡាយជាអនត្តធម៌ វិញ្ញាណជាអនត្តធម៌ ។ កាលអរិយសាវកឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

---

* មិនមែនខ្លួនប្រាណ មិនមែនជារបស់ខ្លួន ឥតខ្លឹមសារ ។

(១១៦) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា រាធោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ខយធម្មោ ខយធម្មោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កតមោ នុ ខោ ភន្តេ ខយធម្មោតិ ។ រូបំ ខោ រាធ ខយធម្មោ វេទនា ខយធម្មា សញ្ញា ខយធម្មា សង្ខារា ខយធម្មា វិញ្ញាណំ ខយធម្មំ ។ ឯវំ បស្សំ ។បេ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(១១៧) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា រាធោ ភគវន្តំ ឯតទវោច វយធម្មោ វយធម្មោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កតមោ នុ ខោ ភន្តេ វយធម្មោតិ ។ រូបំ ខោ រាធ វយធម្មោ វេទនា វយធម្មា សញ្ញា វយធម្មា សង្ខារា វយធម្មា វិញ្ញាណំ វយធម្មំ ។ ឯវំ បស្សំ ។បេ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(១១៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា ខយធម៌ ខយធម៌(១) ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីហ្ន៎ ជាខយធម៌ ។ ម្នាលរាធៈ រូបជាខយធម៌ វេទនាជាខយធម៌ សញ្ញាជាខយធម៌ សង្ខារទាំងឡាយជាខយធម៌ វិញ្ញាណជាខយធម៌ ។ កាលអរិយសាវ័កឃើញយ៉ាងនេះ ។បេ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ច ដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(១១៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា វយធម៌ វយធម៌(២) ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីហ្ន៎ ជាវយធម៌ ។ ម្នាលរាធៈ រូបជាវយធម៌ វេទនាជាវយធម៌ សញ្ញាជាវយធម៌ សង្ខារទាំងឡាយជាវយធម៌ វិញ្ញាណជាវយធម៌ ។ កាលអរិយសាវ័កឃើញយ៉ាងនេះ ។បេ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

---

១ ធម៌ដែលអស់ទៅ ។ ២ ធម៌ដែលវិនាសទៅ សូន្យទៅ ។

(១១៦) សាវត្ថិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា រាធោ ភគវន្តំ ឯតទវោច សមុទយធម្មោ សមុទយធម្មោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កតមោ នុ ខោ ភន្តេ សមុទយធម្មោតិ ។ រូបំ ខោ រាធ សមុទយធម្មោ វេទនា សមុទយធម្មោ សញ្ញា សមុទយធម្មោ សង្ខារា សមុទយធម្មោ វិញ្ញាណំ សមុទយធម្មោ ។ ឯវំ បស្សំ ។ បេ ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(១១៧) សាវត្ថិ ។ អថខោ អាយស្មា រាធោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា រាធោ ភគវន្តំ ឯតទវោច និរោធធម្មោ និរោធធម្មោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កតមោ នុ ខោ ភន្តេ និរោធធម្មោតិ ។ រូបំ ខោ រាធ និរោធធម្មោ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា និរោធធម្មោ

(១១៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យដែលហៅថា សមុទយធម៌ សមុទយធម៌(*) ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វីហ្ន៎ ជាសមុទយធម៌ ។ ម្នាលរាធៈ រូបជាសមុទយធម៌ វេទនាជាសមុទយធម៌ សញ្ញាជាសមុទយធម៌ សង្ខារទាំងឡាយជាសមុទយធម៌ វិញ្ញាណជាសមុទយធម៌ ។ កាលអរិយសាវ័កឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(១១៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះរាធៈមានអាយុ បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យដែលហៅថា និរោធធម៌ និរោធធម៌(២) ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វីហ្ន៎ ជានិរោធធម៌ ។ ម្នាលរាធៈ រូបជានិរោធធម៌ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ជានិរោធធម៌

* ធម៌ដែលតាំងកើតឡើង ។ ២ ធម៌ដែលរលត់ទៅ ។

វិញ្ញាណំ និរោធធម្មោ ។ ឯវំ បស្សំ ។បេ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

មារធម្មវគ្គោ ទុតិយោ ។

តស្សុទ្ទានំ

មារោ ច មារធម្មោ ច
អនិច្ចេន អបរេ ទុវេ(*)
ទុក្ខេន ច ទ្វេ វុត្តា
អនត្តេន តថេវ ច
ខយវយសមុទយំ
និរោធធម្មេន ទ្វាទសាតិ ។

---

* ម.ឆ. បរេ ទុវេ ។

វិញ្ញាណជានិរោធធម៌ ។ កាលអរិយសាវ័កឃើញយ៉ាងនេះ ។បេ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

ចប់ មារធម្មវគ្គ ទី ២ ។

ឧទ្ទានក្នុងមារធម្មវគ្គនោះ គឺ

សំដែងអំពីមារ ១ មារធម៌ ១ អនិច្ចៈ ២ លើក ទុក្ខៈ ២ លើក
អនត្តា ២ លើក ខយធម៌ ១ វយធម៌ ១ សមុទយធម៌ ១
និរោធធម៌ ១ ត្រូវជា ១២ ។

អាយាចនវគ្គោ

[១១៦] សាវត្ថី ។ អថខោ អាយស្មា រាធោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា រាធោ ភគវន្តំ ឯតទវោច សាធុ មេ ភន្តេ ភគវា សង្ខិត្តេន ធម្មំ ទេសេតុ យមហំ ភគវតោ ធម្មំ សុត្វា ឯកោ វូបកដ្ឋោ អប្បមត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ វិហរេយ្យន្តិ ។ យោ ខោ រាធ មារោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ កោ ច រាធ មារោ ។ រូបំ ខោ រាធ មារោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ វេទនា មារោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា មារោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ វិញ្ញាណំ មារោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។

អាយាចនវគ្គ

[១១៦] ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះរាធៈ មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ នឹងចៀសចេញទៅតែម្នាក់ឯង ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ព្រោះបានស្តាប់ធម៌ណា របស់ព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះមានព្រះភាគសំដែងធម៌នោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គដោយសង្ខេប ។ ម្នាលរាធៈ មារណាដែលកើតមាន សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ ម្នាលរាធៈ ចុះអ្វីជាមារ ។ ម្នាលរាធៈ រូបជាមារ សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ វេទនាជាមារ សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយជាមារ សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ វិញ្ញាណជាមារ សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

យោ ខោ រាធ មារេ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ រាគោ បហាតព្វោ ។ នន្ទិរាគោ បហាតព្វោតិ ។

(១៥៧) យោ ខោ រាធ មារធម្មោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ រាគោ បហាតព្វោ ។ នន្ទិរាគោ បហាតព្វោ ។

(១៥៨) យំ ខោ រាធ អនិច្ចំ ។

(១៥៩) យោ ខោ រាធ អនិច្ចធម្មោ ។

(១៦០) យំ ខោ រាធ ទុក្ខំ ។

(១៦១) យោ ខោ រាធ ទុក្ខធម្មោ ។

(១៦២) យោ ខោ រាធ អនត្តា ។

(១៦៣) យោ ខោ រាធ អនត្តធម្មោ ។

(១៦៤) យោ ខោ រាធ ខយធម្មោ ។

(១៦៥) យោ ខោ រាធ វយធម្មោ ។

(១៦៦) យោ ខោ រាធ សមុទយធម្មោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ រាគោ បហាតព្វោ ។ នន្ទិរាគោ បហាតព្វោតិ ។

ម្នាលរាធៈ មារណាដែលកើតមាន សេចក្ដីពេញចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្ដីត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្ដីត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

(១៥៧) ម្នាលរាធៈ មារធម៌ណា ដែលកើតមាន សេចក្ដីពេញចិត្តក្នុងមារធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ សេចក្ដីត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្ដីត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

(១៥៨) ម្នាលរាធៈ អនិច្ចៈណា ដែលកើតមាន ។

(១៥៩) ម្នាលរាធៈ អនិច្ចធម៌ណា ។

(១៦០) ម្នាលរាធៈ ទុក្ខណា ។

(១៦១) ម្នាលរាធៈ ទុក្ខធម៌ណា ។

(១៦២) ម្នាលរាធៈ អនត្តាណា ។

(១៦៣) ម្នាលរាធៈ អនត្តធម៌ណា ។

(១៦៤) ម្នាលរាធៈ ខយធម៌ណា ។

(១៦៥) ម្នាលរាធៈ វយធម៌ណា ។

(១៦៦) ម្នាលរាធៈ សមុទយធម៌ណា ដែលកើតមាន សេចក្ដីពេញចិត្តក្នុងសមុទយធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្ដីត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្ដីត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

(១៦៧) សាវត្ថី ។ អថខោ អាយស្មា រាធោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ។ បេ ។ ភគវន្តំ ឯតទវោច សាធុ មេ ភន្តេ ភគវា សង្ខិត្តេន ធម្មំ ទេសេតុ យមហំ ភគវតោ ធម្មំ សុត្វា ឯកោ វូបកដ្ឋោ អប្បមត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ វិហរេយ្យន្តិ ។ យោ ខោ រាធ និរោធធម្មោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ រាគោ បហាតព្វោ ។ ឆន្ទរាគោ បហាតព្វោ ។ កោ ច រាធ និរោធធម្មោ ។ រូបំ ខោ រាធ និរោធធម្មោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ រាគោ បហាតព្វោ ។ ឆន្ទរាគោ បហាតព្វោ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និរោធធម្មោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។

(១៦៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះរាធៈមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ។ បេ ។ ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ នឹងចៀសចេញទៅតែម្នាក់ឯង ជាអ្នកមិនមានសេចក្ដីប្រមាទ មានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ព្រោះបានស្ដាប់ធម៌ណា របស់ព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះមានព្រះភាគ សំដែងធម៌នោះដល់ខ្ញុំព្រះអង្គដោយសង្ខេប ។ ម្នាលរាធៈ និរោធធម៌ណា ដែលកើតមាន សេចក្ដីពេញចិត្តក្នុងនិរោធធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្ដីត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្ដីត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ ម្នាលរាធៈ ចុះអ្វីជានិរោធធម៌ ។ ម្នាលរាធៈ រូបជានិរោធធម៌ សេចក្ដីពេញចិត្តក្នុងនិរោធធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្ដីត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្ដីត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណជានិរោធធម៌ សេចក្ដីពេញចិត្តក្នុងនិរោធធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

រាគោ បហាតព្វោ ។ ឆន្ទរាគោ បហាតព្វោ ។ យោ ខោ រាធ និរោធធម្មោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ រាគោ បហាតព្វោ ។ ឆន្ទរាគោ បហាតព្វោតិ ។

អាយាចនវគ្គោ តតិយោ ។

តស្សុទ្ទានំ

មារោ ច មារធម្មោ ច
អនិច្ចេនា(១) អបរេ ទុវេ
ទុក្ខេន ទ្វេ វុត្តា
អនត្តេន តថេវ ច
ខយវយសមុទយំ
និរោធធម្មេន ទ្វាទសាតិ ។

១ ម. អនិច្ចេន ។

សេចក្តីត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ ម្នាលរាធៈ និរោធធម៌ណាដែលកើតមាន សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងនិរោធធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

ចប់ អាយាចនវគ្គ ទី ៣ ។

ឧទ្ទានក្នុងអាយាចនវគ្គនោះ គឺ

សំដែងអំពីមារ ១ មារធម៌ ១ អនិច្ចៈ ២ លើក ទុក្ខ ២ លើក អនត្តា ២ លើក ខយធម៌ ១ វយធម៌ ១ សមុទយធម៌ ១ និរោធធម៌ ១ ត្រូវជា ១២ ។

ឧបនិសិន្នវគ្គោ

(១៦៨) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ រាធំ ភគវា ឯតទវោច យោ ខោ រាធ មារោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ កោ ច រាធ មារោ ។ រូបំ ខោ រាធ មារោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ បេ ។ វិញ្ញាណំ មារោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ យោ ខោ រាធ មារោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោតិ ។

(១៦៩) សាវត្ថី ។ យោ ខោ រាធ មារោ តត្រ តេ រាគោ បហាតព្វោ ។ បេ ។

(១៧០) យោ ខោ រាធ មារោ តត្រ តេ ឆន្ទរាគោ បហាតព្វោ ។

(១៧១) យោ ខោ រាធ មារធម្មោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។

ឧបនិសិន្នវគ្គ

(១៦៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ ដូច្នេះថា ម្នាលរាធៈ មារណា ដែលកើតមាន សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ ម្នាលរាធៈ ចុះអ្វីជាមារ ។ ម្នាលរាធៈ រូបជាមារ សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ បេ ។ វិញ្ញាណជាមារ សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ ម្នាលរាធៈ មារណា ដែលកើតមាន សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

(១៦៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលរាធៈ មារណា ដែលកើតមាន សេចក្តីត្រេកអរក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ បេ ។

(១៧០) ម្នាលរាធៈ មារណា ដែលកើតមាន សេចក្តីត្រេកត្រអាលក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

(១៧១) ម្នាលរាធៈ មារធម៌ណា ដែលកើតមាន សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងមារធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

(១៣២) យោ ខោ រាធ មារធម្មោ តត្រ តេ រាគោ បហាតព្វោ ។

(១៣៣) យោ ខោ រាធ មារធម្មោ តត្រ តេ ឆន្ទរាគោ បហាតព្វោ ។

(១៣៤) យំ ខោ រាធ អនិច្ចំ ។

(១៣៥) យោ ខោ រាធ អនិច្ចធម្មោ ។

(១៣៦) យំ ខោ រាធ ទុក្ខំ ។

(១៣៧) យោ ខោ រាធ ទុក្ខធម្មោ ។

(១៣៨) យោ ខោ រាធ អនត្តា ។

(១៣៩) យោ ខោ រាធ អនត្តធម្មោ ។

(១៤០) យោ ខោ រាធ ខយធម្មោ ។

(១៤១) យោ ខោ រាធ វយធម្មោ ។

(១៤២) យោ ខោ រាធ សមុទយធម្មោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ រាគោ បហាតព្វោ ។ ឆន្ទរាគោ បហាតព្វោតិ ។

(១៣២) ម្នាលរាធៈ មារធម៌ណា ដែលកើតមាន សេចក្តីត្រេកអរក្នុងមារធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

(១៣៣) ម្នាលរាធៈ មារធម៌ណា ដែលកើតមាន សេចក្តីត្រេកត្រអាលក្នុងមារធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

(១៣៤) ម្នាលរាធៈ អនិច្ចៈណា ដែលកើតមាន ។

(១៣៥) ម្នាលរាធៈ អនិច្ចធម៌ណា ។

(១៣៦) ម្នាលរាធៈ ទុក្ខណា ។

(១៣៧) ម្នាលរាធៈ ទុក្ខធម៌ណា ។

(១៣៨) ម្នាលរាធៈ អនត្តាណា ។

(១៣៩) ម្នាលរាធៈ អនត្តធម៌ណា ។

(១៤០) ម្នាលរាធៈ ខយធម៌ណា ។

(១៤១) ម្នាលរាធៈ វយធម៌ណា ។

(១៤២) ម្នាលរាធៈ សមុទយធម៌ណា ដែលកើតមាន សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងសមុទយធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

(១៤៣) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ រាធំ ភគវា ឯតទវោច យោ ខោ រាធ និរោធធម្មោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ រាគោ បហាតព្វោ ។ ឆន្ទរាគោ បហាតព្វោ ។ កោ ច រាធ និរោធធម្មោ ។ រូបំ ខោ រាធ និរោធធម្មោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ រាគោ បហាតព្វោ ។ ឆន្ទរាគោ បហាតព្វោ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និរោធធម្មោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ រាគោ បហាតព្វោ ។ ឆន្ទរាគោ បហាតព្វោ ។ យោ ខោ រាធ និរោធធម្មោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតព្វោ ។ រាគោ បហាតព្វោ ។ ឆន្ទរាគោ បហាតព្វោតិ ។

ឧបនិសិន្នវគ្គោ ចតុត្ថោ ។

(១៤៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាធៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ ដូច្នេះថា ម្នាលរាធៈ និរោធធម៌ណាដែលកើតមាន សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងនិរោធធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ ម្នាលរាធៈ ចុះអ្វីជានិរោធធម៌ ។ ម្នាលរាធៈ រូបជានិរោធធម៌ សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងនិរោធធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណជានិរោធធម៌ សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងនិរោធធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ ម្នាលរាធៈ និរោធធម៌ណាដែលកើតមាន សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងនិរោធធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

ចប់ ឧបនិសិន្នវគ្គ ទី ៤ ។

តត្រុទ្ទានំ

មារោ ច មារធម្មោ ច

អនិច្ចេហិ អបរេ ទុវេ(១)

ទុក្ខេហិ ទ្វេ វុត្តា(២)

អនត្តេហិ អបរេ ទ្វេ(៣)

ខយវយសមុទយំ

និរោធធម្មេន ទ្វាទសាតិ ។

រាធសំយុត្តំ សមត្តំ ។

---

១ ឱ. អនិច្ចា អបរេ ទ្វេ ។ ម. អនិច្ចេន អបរ ទុវេ ។ ២ ទុក្ខេ ច ទ្វេ វុត្តានិ ។ ៣ ទ្វេ អនត្តេហិ អញ្ញមន្តិ ។

ឧទ្ទានក្នុងឧបនិសិន្នវគ្គនោះ គឺ

សម្តែងអំពីមារ ១ មារធម៌ ១ អនិច្ចៈ ២ លើក ទុក្ខ ២ លើក អនត្តា ២ លើក ខយធម៌ ១ វយធម៌ ១ សមុទយធម៌ ១ និរោធធម៌ ១ ត្រូវជា ១២ ។

ចប់រាធសំយុត្ត ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តំ

សោតាបត្តិវគ្គោ

(១៦៦) ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេត-
វនេ ។បេ។ ភគវា ឯតទវោច កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ
សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជ-
តិ ន វាតា វាយន្តិ ន នជ្ជោ សន្ទន្តិ ន គព្ភិនិយោ
វិជាយន្តិ ន ចន្ទិមសុរិយា ឧទេន្តិ វា អបេន្តិ វា ឯសិ-
កដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា
ភគវំនេត្តិកា ភគវំបដិសរណា សាធុ វត ភន្តេ ភគ-
វន្តញ្ញេវ បដិភាតុ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្ថោ ភគវតោ
សុត្វា ភិក្ខូ ធារេស្សន្តីតិ ។ តេនហិ ភិក្ខវេ

ទិដ្ឋិសំយុត្ត

សោតាបត្តិវគ្គ

(១៦៦) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេតពន ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។បេ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះកាន់យកអ្វី
ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់(១) ស្ទឹងមិនហូរ
ស្រីមានគភ៌មិនសម្រាល ព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យមិនរះឬមិនលិច តាំងនៅ
នឹងដែលដូចជាសសរខឿន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយ
របស់ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល មានព្រះមាន
ព្រះភាគជាអ្នកណែនាំ មានព្រះមានព្រះភាគជាទីពឹង បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគ សម្តែងសេចក្តីនៃភាសិតនេះ ពួក
ភិក្ខុបានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះមានព្រះភាគហើយ នឹងចាំទុក ។ ម្នាលភិក្ខុ

---

១ សេចក្តីយល់ឃើញខ្វេងថា ខ្យល់ដែលបក់បាក់រំលើងរុក្ខជាតិជាដើម មិនមែនជាខ្យល់មែនទែនទេ ហៅថា វាតលេស គឺគ្រាន់តែជាសំអាងរបស់ខ្យល់ ឯខ្យល់មែនទែននោះ ឋិតនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោលឬកំពូលភ្នំ ។ ស្ទឹង ស្រីមានគភ៌ និងព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យក៏ មានន័យដូចគ្នាដែរ ។

សុណាថ សាធុកំ មនសិករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន វាតា វាយន្តិ ន នជ្ជោ សន្ទន្តិ ន គព្ភិនិយោ វិជាយន្តិ ន ចន្ទិមសុរិយា ឧទេន្តិ វា អបេន្តិ វា ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតា ។ វេទនាយ សតិ ។ បេ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន វាតា វាយន្តិ ន នជ្ជោ សន្ទន្តិ ន គព្ភិនិយោ វិជាយន្តិ ន ចន្ទិមសុរិយា ឧទេន្តិ វា អបេន្តិ វា ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតា ។

(១៤៨) តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ ន វាតា វាយន្តិ ន នជ្ជោ សន្ទន្តិ

ទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីកានៃព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ស្ទឹងមិនហូរ ស្រីមានគភ៌មិនសម្រាល ព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យមិនរះឬមិនលិច តាំងនៅនឹងដូចសសរទ្រូងខឿន ។ កាលបើវេទនាមាន ។ បេ ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ស្ទឹងមិនហូរ ស្រីមានគភ៌មិនសម្រាល ព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យមិនរះឬមិនលិច តាំងនៅនឹងដូចសសរទ្រូងខឿន ។

(១៤៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភាពប្រែប្រួលទៅ បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើនឹងមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ស្ទឹងមិនហូរ

ន គព្ភិនិយោ វិជាយន្តិ ន ចន្ទិមសុរិយា ឧទេន្តិ វា អបេន្តិ វា ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា និច្ចា វា អនិច្ចា វាតិ ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា និច្ចា វា អនិច្ចា វាតិ ។ បេ ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ ន វាតា វាយន្តិ ន នជ្ជោ សន្ទន្តិ ន គព្ភិនិយោ វិជាយន្តិ ន ចន្ទិមសុរិយា ឧទេន្តិ វា អបេន្តិ វា ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យម្បិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ មនសា តម្បិ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ

ស្រីមានគភ៌មិនសម្រាល ព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យមិនរះមិនលិច តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោលនៅដដែល ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនាទៀង ឬមិនទៀង ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយទៀង ឬមិនទៀង ។ បេ ។ វិញ្ញាណទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ ឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភាពប្រែប្រួលទៅ បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ គេគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ស្ទឹងមិនហូរ ស្រីមានគភ៌មិនសម្រាល ព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យមិនរះមិនលិច តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោលនៅដដែល ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាដែលបុគ្គល បានឃើញ បានឮ បានពាល់ត្រូវ(១) បានដឹងច្បាស់(២) បានដល់ បានស្វែងរក បានពិចារណារឿយៗដោយចិត្ត របស់នោះទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភាពប្រែប្រួលទៅ បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ គេគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា

---

១ ពាក្យថា ពាល់ត្រូវ គឺធុំក្លិនដោយច្រមុះ ក្រេបជញ្ជក់ដោយអណ្តាត ប៉ះពាល់ដោយកាយ ។ ២ ពាក្យថា ដឹងច្បាស់ គឺយល់ច្បាស់ដោយចិត្ត ។

ន វាតា វាយន្តិ ន នជ្ជោ សន្ទន្តិ ន គព្ភិនិយោ វិជាយន្តិ ន ចន្ទិមសុរិយា ឧទេន្តិ វា អបេន្តិ វា ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកស្ស ឥមេសុ ច ឋានេសុ កង្ខា បហីនា ហោតិ ទុក្ខេបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ទុក្ខសមុទយេបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ទុក្ខនិរោធេបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ទុក្ខនិរោធគា- មិនិយា បដិបទាយបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ សោតាបន្នោ អវិ- និបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។

(១៤៦) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបា- ទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ឯតំ មម

ខ្យល់មិនបក់ ស្ទឹងមិនហូរ ស្រីមានគភ៌មិនសម្រាល ព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យ មិនរះឬមិនលិច តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរខឿនថ្មឬ ។ មិនមែន ដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវក លះបង់សេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងឋានទាំង ៦ នេះ បានហើយ សេចក្តី សង្ស័យក្នុងទុក្ខ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់បាន សេចក្តីសង្ស័យក្នុង ហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់បាន សេចក្តីសង្ស័យក្នុង ការរលត់ទុក្ខ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់បាន សេចក្តីសង្ស័យក្នុង បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ការរលត់ទុក្ខ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់ បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកនេះ ហៅថា សោតាបន្ន- បុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការ ត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៤៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមាន អ្វីហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា នុ៎ះ របស់អញ នុ៎ះជាអាត្មាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អាត្មាអញ ។ បពិត្រព្រះ អង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះ ភាគជាមូល ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអា- ស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា នុ៎ះរបស់

ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ វេទនាយ សតិ ។ បេ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។

(១៤៧) តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ។ បេ ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យម្បិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ

អញ នុ៎ះជាអាត្មាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អាត្មាអញ ។ កាលបើវេទនាមាន ។ បេ ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអាត្មាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អាត្មាអញ ។

(១៤៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអាត្មាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អាត្មាអញដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ។ បេ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអាត្មាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អាត្មាអញដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ របស់ណាដែលបុគ្គលបានឃើញ បានឮ បានពាល់ត្រូវ បានដឹងច្បាស់

បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ មនសា និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកស្ស ឥមេសុ ឋានេសុ កង្ខា បហីនា ហោតិ ទុក្ខេបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ។បេ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ សោតាបន្នោ អវិនិបាត-ធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

បានដល់ បានស្វែងរក បានពិចារណាហើយដោយចិត្ត របស់នោះ ទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា ដែលមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភាពប្រែប្រួលទៅ បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរនឹងមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអាត្មាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អាត្មាអញដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវកលះបង់សេចក្ដីសង្ស័យក្នុងឋានទាំង ៦ នេះបានហើយ សេចក្ដីសង្ស័យក្នុងទុក្ខ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់បាន ។បេ។ សេចក្ដីសង្ស័យក្នុងបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ការរលត់ទុក្ខ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ អរិយសាវកនេះ ហៅថា សោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៤៨) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ សោ អត្តា សោ លោកោ សោ បេច្ច ភវិស្សាមិ និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ សោ អត្តា ។ បេ ។ អវិបរិណាមធម្មោ វេទនាយ សតិ ។ បេ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ សោ អត្តា សោ លោកោ សោ បេច្ច ភវិស្សាមិ និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោ ។

(១៤៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនោះជាខ្លួន អាត្មាអញនោះជាលោក អាត្មាអញនោះ លុះទៅកាន់បរលោកហើយ នឹងទៀងទាត់ ឋិតថេរ មិនប្រែប្រួលទៅជាធម្មតា ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនោះជាខ្លួន ។ បេ ។ មិនប្រែប្រួលទៅជាធម្មតា កាលបើវេទនាមាន ។ បេ ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនោះជាខ្លួន អាត្មាអញនោះជាលោក អាត្មាអញនោះ លុះទៅកាន់បរលោកហើយ នឹងទៀងទាត់ ឋិតថេរ មិនប្រែប្រួលទៅជាធម្មតា ។

(១៦៤) តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ សោ អត្តា ។ បេ ។ អវិបរិណាមធម្មោតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ សោ អត្តា ។ បេ ។ អវិបរិណាមធម្មោតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យម្បិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ មនសា តម្បិ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ។បេ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ សោ អត្តា សោ លោកោ សោ បេច្ច ភវិស្សាមិ និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ

(១៦៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មានសភាពប្រែប្រួលទៅ បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា អត្តាអញនោះជាសុខ ។ បេ ។ មានសភាពមិនប្រែប្រួលទៅវិញ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា អត្តាអញនោះជាសុខ ។ បេ ។ មានសភាពមិនប្រែប្រួលទៅវិញ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ របស់ណាដែលបុគ្គលបានឃើញ បានឮ បានពាល់ត្រូវ បានដឹងច្បាស់ បានដល់ បានស្វែងរក បានពិចារណាហើយ ។ ដោយចិត្ត របស់នោះទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាដែលមិនទៀង ។ បេ ។ បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា អត្តាអញនោះជាសុខ អត្តាអញនោះជាលោក អត្តាអញនោះ លុះទៅកាន់បរលោកហើយ នឹងទៀងទាត់ ឋិតថេរ មិនប្រែប្រួលទៅជាធម្មតាវិញ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើ

អរិយសាវកស្ស ឥមេសុ ឋានេសុ កង្ខា ប-
ហីនា ហោតិ ទុក្ខេបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ
។បេ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយបិស្ស កង្ខា
បហីនា ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ
សោតាបន្នោ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរា-
យណោតិ ។

(១៩០) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ
ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នោ
ចស្សំ នោ ច មេ សិយា ន ភវិស្សាមិ(១) ន មេ ភវិស្ស-
តីតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ រូបេ
ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឯវំ
ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នោ ចស្សំ នោ ច មេ សិយា ន ភវិស្សាមិ
ន មេ ភវិស្សតីតិ ។ វេទនាយ សតិ ។ សញ្ញាយ សតិ ។

១ ម. ន ភវិស្សាមិ ។ ឱ. នាភវិស្សំ ។

អរិយសាវកលះបង់សេចក្តីសង្ស័យក្នុងឋានទាំង ៦ នេះបានហើយ សេចក្តី
សង្ស័យក្នុងទុក្ខ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់បាន ។បេ។ សេចក្តី
សង្ស័យក្នុងបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ អរិយសាវកនោះ
ក៏លះបង់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកនេះ ហៅថាសោ-
តាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មាន
ការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៩០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមាន
អ្វីហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បើ
អាត្មាអញនឹងមិនកើតទេ (បរិក្ខារ) របស់អាត្មាអញ ក៏នឹងមិនមាន (បើ
កម្មសង្ខារជាទីញុំាងខ្លួនឲ្យកើតក្នុងអនាគត) នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិក្នុង
អនាគត) របស់អាត្មាអញ ក៏នឹងមិនមានដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ធម៌ទាំងឡាយ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល
។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប
ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បើអាត្មាអញនឹងមិនកើត
ទេ (បរិក្ខារ) របស់អាត្មាអញ ក៏នឹងមិនមាន (បើកម្មសង្ខារជាទីញុំាងខ្លួន
ឲ្យកើតក្នុងអនាគត) នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិក្នុងអនាគត) របស់អាត្មាអញ
នឹងមិនមានដែរ ។ កាលបើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។

សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបា-
ទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នោ
ចស្សំ នោ ច មេ សិយា ន ភវិស្សាមិ ន មេ ភវិស្សតីតិ ។

(១៨១) តំ កិំ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ
វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។បេ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ
ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ នោ ចស្សំ នោ ច មេ សិយា ន
ភវិស្សាមិ ន មេ ភវិស្សតីតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។
វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ

កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យ
នូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បើ
អាត្មាអញនឹងមិនកើតទេ (បរិក្ខារ) របស់អាត្មាអញ នឹងមិនមាន (បើ
កម្មសង្ខារជាទីញ៉ាំងខន្ធឲ្យកើតក្នុងអនាគត) នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិក្នុង
អនាគត) របស់អាត្មាអញ នឹងមិនមានដែរ ។

(១៨១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្ដី
នោះដូចម្ដេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។បេ។ ចុះ
បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ កើតមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បើ
អាត្មាអញនឹងមិនកើតទេ (បរិក្ខារ) របស់អាត្មាអញ ក៏នឹងមិនមាន (បើ
កម្មសង្ខារជាទីញ៉ាំងខន្ធឲ្យកើតក្នុងអនាគត) នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិក្នុង
អនាគត) របស់អាត្មាអញ នឹងមិនមានដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះ
អង្គ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ទៀង

វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ។បេ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ នោ ចស្សំ នោ ច មេ សិយា ន ភវិស្សាមិ ន មេ ភវិស្សតីតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យម្បិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ មនសា តំបិ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។បេ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ នោ ចស្សំ នោ ច មេ សិយា ន ភវិស្សាមិ ន មេ ភវិស្សតីតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកស្ស ឥមេសុ ឆសុ ឋានេសុ កង្ខា បហីនា ហោតិ ទុក្ខេបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ។បេ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ។

ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ។បេ។ បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បើអាត្មាអញនឹងមិនកើតទេ (បរិក្ខារ) របស់អាត្មាអញ ក៏នឹងមិនមាន (បើកម្មសង្ខារជាទីញ៉ាំងខន្ធឲ្យកើតក្នុងអនាគត) នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិក្នុងអនាគត) របស់អាត្មាអញ នឹងមិនមានដែរ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ របស់ណាដែលបុគ្គលបានឃើញ បានឮ បានពាល់ត្រូវ បានដឹងច្បាស់ បានដល់ បានស្វែងរក បានពិចារណារឿយៗ ដោយចិត្ត របស់នោះ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។បេ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បើអាត្មាអញនឹងមិនកើតទេ (បរិក្ខារ) របស់អាត្មាអញ ក៏នឹងមិនមាន (បើកម្មសង្ខារជាទីញ៉ាំងខន្ធឲ្យកើតក្នុងអនាគត) នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិក្នុងអនាគត) របស់អាត្មាអញ នឹងមិនមានដែរ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវក លះបង់សេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងឋានទាំង ៦ នេះបានហើយ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងទុក្ខ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់បាន ។បេ។ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់បាន ។

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ សោតាបន្នោ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។

[១៨២] សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នត្ថិ ទិន្នំ នត្ថិ យិដ្ឋំ នត្ថិ ហុតំ នត្ថិ សុកតទុក្កដានំ កម្មានំ ផលំ វិបាកោ នត្ថិ អយំ លោកោ នត្ថិ បរលោកោ នត្ថិ មាតា នត្ថិ បិតា នត្ថិ សត្តា ឱបបាតិកា នត្ថិ លោកេ សមណព្រាហ្មណា សម្មគ្គតា សម្មាបដិបន្នា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេន្តិ ចាតុម្មហាភូតិកោយំ បុរិសោ យទា កាលំ ករោតិ បឋវី បឋវីកាយំ អនុបេតិ អនុបគច្ឆតិ អាបោ អាបោកាយំ អនុបេតិ អនុបគច្ឆតិ តេជោ តេជោកាយំ អនុបេតិ អនុបគច្ឆតិ វាយោ វាយោកាយំ អនុបេតិ អនុបគច្ឆតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកនេះ ហៅថា សោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

[១៨២] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះកាន់យកអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយមិនមានផល ការបូជាធំមិនមានផល ការបូជាតូចមិនមានផល ផលនិងវិបាកនៃកម្មល្អនិងអាក្រក់មិនមាន លោកនេះមិនមាន លោកខាងមុខមិនមាន មាតាមិនមាន(១) បិតាមិនមាន(២) សត្វទាំងឡាយជាឧបបាតិកៈមិនមាន សមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ណា ដែលបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ចំពោះលោកនេះនិងលោកខាងមុខ ហើយអាចនឹងប្រកាសបាន សមណព្រាហ្មណ៍នោះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ ប្រតិបត្តិល្អ មិនមានក្នុងលោកឡើយ បុរសនេះ មានកាយប្រកបដោយមហាភូតរូបទាំង ៤ កាលណាបើធ្វើមរណកាលទៅ បឋវីធាតុខាងក្នុង ក៏ប្រែក្លាយទៅជាបឋវីធាតុខាងក្រៅ អាបោធាតុខាងក្នុងក៏ប្រែក្លាយទៅជាអាបោធាតុខាងក្រៅ តេជោធាតុខាងក្នុងក៏ប្រែក្លាយទៅជាតេជោធាតុខាងក្រៅ វាយោធាតុខាងក្នុងក៏ប្រែក្លាយទៅជាវាយោធាតុខាងក្រៅ

១ សេចក្តីប្រតិបត្តិល្អ ឬ អាក្រក់ចំពោះមាតា មិនមានផលបុណ្យ ឬ បាប ។ ២ ចំណែកបិតា ក៏ដូចគ្នា ។

អាកាសំ ឥន្ទ្រិយានិ សង្កមន្តិ អាសន្ទិបញ្ចមា បុរិសា មតំ អាទាយ គច្ឆន្តិ យាវ អាឡាហនា(១) បទានិ បញ្ញាយន្តិ កាបោតកានិ អដ្ឋីនិ ភវន្តិ ភស្សន្តា(២) អាហុតិយោ ទត្តុបញ្ញត្តមិទំ ទានំ តេសំ តុច្ឆំ មុសា វិលាបោ យេ កេចិ អត្ថិកវាទំ វទន្តិ ពាលេ ច បណ្ឌិតេ ច កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆិជ្ជន្តិ វិនស្សន្តិ ន ហោន្តិ បរម្មរណាតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នត្ថិ ទិន្នំ នត្ថិ យិដ្ឋំ ។ បេ ។ កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆិជ្ជន្តិ វិនស្សន្តិ ន ហោន្តិ បរម្មរណា ។ វេទនាយ សតិ ។ បេ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស

១ ម. អាឡាហនា បទានិ ។ ឱ. អាឡាហនា ។ ២ ភស្មន្តាហុតិយោតិបិ បាឋោ ។

ឥន្ទ្រិយក៏អណ្តែតទៅក្នុងអាកាស បុរស (៤ នាក់) មានគ្រែជាគម្រប់ ៥ សែងយកបុរសដែលស្លាប់ ហើយទៅត្រាតែដល់ទីប៉ាឆា ចំណែកគុណ និងទោសក៏ប្រាកដឡើង ឆ្អឹងមានសម្បុរដូចជាកូនព្រាប គ្រឿងបូជា មានផេះជាទីបំផុត ទាននេះ មនុស្សល្ងង់បញ្ញត្តទុកមកហើយ ជនទាំងឡាយណាមួយ ទាំងពាលទាំងបណ្ឌិត តែងពោលពាក្យថា ទានមានផល ពាក្យរបស់ជនទាំងនោះ ជាពាក្យកុហកទទេ ជនទាំងនោះ លុះមានកាយបែកធ្លាយទៅ ខាងមុខបន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏សូន្យទទេ មិនកើតទៀត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយមិនមានផល ការបូជាក៏មិនមានផល ។ បេ ។ ជនទាំងនោះ លុះមានកាយបែកធ្លាយទៅ ខាងមុខបន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏សូន្យទទេមិនកើតទៀត ។ កាលបើវេទនាមាន ។ បេ ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ

ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នត្ថិ ទិន្នំ នត្ថិ យិដ្ឋំ ។ បេ ។ កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆិជ្ជន្តិ វិនស្សន្តិ ន ហោន្តិ បរម្មរណា ។

(១៨៣) តំ កិំ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ នត្ថិ ទិន្នំ នត្ថិ យិដ្ឋំ ។ បេ ។ កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆិជ្ជន្តិ វិនស្សន្តិ ន ហោន្តិ បរម្មរណាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ នត្ថិ ទិន្នំ នត្ថិ យិដ្ឋំ ។ បេ ។ កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆិជ្ជន្តិ វិនស្សន្តិ ន ហោន្តិ បរម្មរណាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យម្បិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ

ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ មិនមានផល ការបូជាធំមិនមានផល ។បេ។ ជនទាំងនោះ លុះមានកាយបែកធ្លាយទៅ ខាងមុខបន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏សូន្យទេ មិនកើតទៀត ។

(១៨៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភាពប្រែប្រួលទៅ បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ គេគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយមិនមានផល ការបូជាធំមិនមានផល ។បេ។ ជនទាំងនោះ លុះមានកាយបែកធ្លាយទៅ ខាងមុខបន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏សូន្យទេ មិនកើតទៀតដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។បេ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ គេគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ មិនមានផល ការបូជាធំមិនមានផល ។បេ។ ជនទាំងនោះ លុះមានកាយបែកធ្លាយទៅ ខាងមុខបន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏សូន្យទេ មិនកើតទៀតដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ របស់ណាដែលបុគ្គលបានឃើញ បានឮ បានពាល់ត្រូវ បានដឹងច្បាស់ បានដល់ បានស្វែងរក បានពិចារណាហើយ ។

មនសា និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ នត្ថិ ទិន្នំ នត្ថិ យិដ្ឋំ ។ បេ ។ យេ កេចិ អត្ថិកវាទំ វទន្តិ ពាលេ ច បណ្ឌិតេ ច កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆិជ្ជន្តិ វិនស្សន្តិ ន ហោន្តិ បរម្មរណាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកស្ស ឥមេសុ ឆសុ ឋានេសុ កង្ខា បហីនា ហោតិ ទុក្ខេបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនិយា បដិប-ទាយបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ សោតាបន្នោ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

ដោយចិត្ត របស់នោះ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយមិនមានផល ការបូជាធំមិនមានផល ។ បេ ។ ជនទាំងឡាយណានីមួយ ទាំងពាលទាំងបណ្ឌិត តែងពោលពាក្យថា ទានមានផល ជនទាំងនោះ លុះមានរាងកាយបែកធ្លាយទៅ ខាងមុខបន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏សូន្យទទេ មិនកើតទៀតដែរ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវ័កលះបង់សេចក្តីសង្ស័យក្នុងឋានទាំង ៦ នេះបានហើយ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន ។ បេ ។ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កនេះ ហៅថាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៨៦) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កិំ ឧបាទាយ កិំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ករោតោ ការយតោ ឆិន្ទតោ ឆេទាបយតោ បចតោ បាចាបយតោ(១) សោចតោ សោចាបយតោ កិលមតោ កិលមាបយតោ ផន្ទតោ ផន្ទាបយតោ បាណមតិបាតាបយតោ អទិន្នំ អាទិយតោ សន្ធឹ ឆិន្ទតោ និល្លោបំ ហរតោ ឯកាគារិកំ ករោតោ បរិបន្ថេ តិដ្ឋតោ បរទារំ គច្ឆតោ មុសា ភណតោ ករោតោ ន ករីយតិ បាបំ ខុរបរិយន្តេន ចេបិ ចក្កេន យោ ឥមិស្សា បឋវិយា បាណេ ឯកំ មំសខលំ ឯកំ មំសបុញ្ជំ ករេយ្យ នត្ថិ តតោនិទានំ បាបំ នត្ថិ បាបស្ស អាគមោ ទក្ខិណញ្ចេបិ គង្គាយ តីរំ គច្ឆេយ្យ ហនន្តោ ឃាតេន្តោ ឆិន្ទន្តោ ឆេទាបេន្តោ បចន្តោ

១ ម. បចតោ បាចយតោ ។

(១៨៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះការស្រវ៉ាយអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បុគ្គលធ្វើបាបដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើ កាត់ (នូវអវយវៈមានដៃជាដើម) របស់អ្នកដទៃដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យកាត់ បៀតបៀនគេដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យបៀតបៀន សោយសោកដោយខ្លួនឯង ឬញុំាងអ្នកដទៃឲ្យសោយសោក លំបាកដោយខ្លួនឯង ឬញុំាងអ្នកដទៃឲ្យលំបាក ញាប់ញ័រដោយខ្លួនឯង ឬធ្វើគេឲ្យញាប់ញ័រ សម្លាប់សត្វ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ កាត់ទ្វីត ប្លន់អ្នកស្រុក ប្លន់យកទ្រព្យតែផ្ទះមួយ ចាំស្ទាក់ផ្លូវ សេពគប់ប្រពន្ធអ្នកដទៃ ពោលពាក្យកុហក បាបរបស់បុគ្គលអ្នកធ្វើនោះមិនមានឡើយ មួយវិញទៀត បើបុគ្គលណាធ្វើនូវសត្វទាំងឡាយលើផែនដីនេះ ឲ្យជាលាននៃសាច់តែ ១ ឲ្យជាគំនរនៃសាច់តែ ១ ដោយគ្រឿងចក្រមានខ្នងកាំដ៏មុតដូចជាមុខកាំបិតកោរ បាបរបស់បុគ្គលនោះមិនមាន ព្រោះអំពើនោះជាហេតុ បាបមិនមានមកឡើយ ទោះបើបុគ្គលនោះ ដើរទៅកាន់ត្រើយខាងស្ដាំនៃទន្លេគង្គាហើយ សម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យសម្លាប់ កាត់ (នូវអវយវៈមានដៃជាដើម) ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យកាត់ បៀតបៀនខ្លួនឯង

បាចេន្តោ នត្ថិ តតោនិទានំ បាបំ នត្ថិ បាបស្ស អាគមោ ឧត្តរញ្ចេបិ គង្គាយ តីរំ គច្ឆេយ្យ ទទន្តោ ទាបេន្តោ យជន្តោ យជាបេន្តោ នត្ថិ តតោនិទានំ បុញ្ញំ នត្ថិ បុញ្ញស្ស អាគមោ ទានេន ទមេន សំយមេន សច្ចវជ្ជេន នត្ថិ បុញ្ញំ នត្ថិ បុញ្ញស្ស អាគមោតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ករោតោ ការយតោ ។បេ។ នត្ថិ បុញ្ញំ នត្ថិ បុញ្ញស្ស អាគមោ ។ វេទនាយ សតិ ។បេ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ករោតោ ការយតោ ។បេ។ នត្ថិ បុញ្ញំ នត្ថិ បុញ្ញស្ស អាគមោ ។

ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យបៀតបៀន បាបរបស់បុគ្គលនោះមិនមាន ព្រោះអំពើនោះជាហេតុ បាបមិនមានមកឡើយ ទោះបើបុគ្គលនោះ ដើរទៅកាន់ត្រើយខាងជើងនៃទន្លេគង្គា ឲ្យទានដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យបូជាដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យបូជា បុណ្យរបស់បុគ្គលនោះមិនមាន ព្រោះអំពើនោះជាហេតុ បុណ្យមិនមានមកឡើយ បុណ្យមិនមានដោយទាន ដោយទូន្មានឥន្ទ្រិយ ដោយសង្រួមកាយ វាចា ដោយពោលពាក្យសច្ចៈ បុណ្យមិនមានមកឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយ របស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បុគ្គលកាលធ្វើបាបដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើ ។បេ។ បុណ្យមិនមាន បុណ្យមិនមានមកឡើយ ។ កាលបើវេទនាមាន ។បេ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បុគ្គលធ្វើបាបដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើ ។បេ។ បុណ្យមិនមាន បុណ្យមិនមានមកឡើយ ។

(១៨៨) តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ ករោតោ ការយតោ ។ បេ ។ នត្ថិ បុញ្ញំ នត្ថិ បុញ្ញស្ស អាគមោតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ ករោតោ ការយតោ ។ បេ ។ នត្ថិ បុញ្ញស្ស អាគមោតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យម្បិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ មនសា តម្បិ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ ករោតោ ការយតោ ។ បេ ។ នត្ថិ បុញ្ញំ នត្ថិ បុញ្ញស្ស អាគមោតិ ។

[១៨៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បុគ្គលធ្វើបាបដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើ ។ បេ ។ បុណ្យមិនមាន បុណ្យមិនមានមកឡើយ ដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បុគ្គលធ្វើបាបដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើ ។ បេ ។ បុណ្យមិនមានមកឡើយដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ របស់ណាដែលបុគ្គលបានឃើញ បានឮ បានពាល់ត្រូវ បានដឹងច្បាស់ បានដល់ បានស្វែងរក បានពិចារណារឿយៗដោយចិត្ត របស់នោះទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បុគ្គលធ្វើបាបដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើ ។ បេ ។ បុណ្យមិនមាន បុណ្យមិនមានមកឡើយដែរឬ ។

ជោ ហោតិ កង្ខា ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកស្ស ឥមេសុ ឆសុ ឋានេសុ កង្ខា បហីនា ហោតិ ទុក្ខេបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ។បេ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ សោតាបន្នោ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

(១៥៦) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នត្ថិ ហេតុ នត្ថិ បច្ចយោ សត្តានំ សង្កិលេសាយ អហេតូ អប្បច្ចយា សត្តា សង្កិលិស្សន្តិ នត្ថិ ហេតុ នត្ថិ បច្ចយោ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា អហេតូ អប្បច្ចយា សត្តា វិសុជ្ឈន្តិ នត្ថិ ពលំ នត្ថិ វីរិយំ នត្ថិ បុរិសត្ថាមោ នត្ថិ បុរិសបរក្កមោ សព្វេ សត្តា សព្វេ បាណា សព្វេ ភូតា

មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវកលះបង់សេចក្តីសង្ស័យក្នុងឋានទាំង ៦ នេះបានហើយ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងទុក្ខ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់បាន ។បេ។ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកនេះ ហៅជាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៥៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ហេតុបច្ច័យដែលនាំឲ្យសៅហ្មងនៃសត្វទាំងឡាយ មិនមានឡើយ សត្វទាំងឡាយរមែងសៅហ្មង ដោយឥតហេតុឥតបច្ច័យ ហេតុបច្ច័យដែលនាំឲ្យបរិសុទ្ធនៃសត្វទាំងឡាយ មិនមានឡើយ សត្វទាំងឡាយរមែងបរិសុទ្ធ ដោយឥតហេតុឥតបច្ច័យ កម្លាំងក៏មិនមាន ព្យាយាមក៏មិនមាន កម្លាំងរបស់បុរសក៏មិនមាន សេចក្តីស្វាតរបស់បុរស ក៏មិនមាន សត្វទាំងអស់ (មានឧដ្ឋ គោ លា ជាដើម) បាណៈទាំងអស់[១] ភូតទាំងអស់

១ សត្វដែលមានឥន្ទ្រិយ ១ គឺរូបជីវិតិន្ទ្រិយ បានដល់អសញ្ញីសត្វ សត្វដែលមានឥន្ទ្រិយ ២ គឺចក្ខុន្ទ្រិយ ១ សោតិន្ទ្រិយ ១ បានដល់រូបព្រហ្ម ១៦ ជាន់ វៀរលែងអសញ្ញីព្រហ្មចេញ ។

សព្វេ ជីវា អវសា អពលា អវីរិយា និយតិសង្គតិភាវបរិណតា ឆស្វេវាភិជាតីសុ សុខទុក្ខំ បដិសំវេទេន្តីតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នត្ថិ ហេតុ នត្ថិ បច្ចយោ ។ បេ ។ សុខទុក្ខំ បដិសំវេទេន្តីតិ ។ វេទនាយ សតិ ។ បេ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នត្ថិ ហេតុ នត្ថិ បច្ចយោ ។ បេ ។ សុខទុក្ខំ បដិសំវេទេន្តីតិ ។

(មានសត្វកើតក្នុងស្រោមស៊ុតជាដើម) ជីវៈទាំងអស់ គឺបញ្ញាជាតិ ឥតមានអំណាច ឥតមានកម្លាំង ឥតមានសេចក្ដីព្យាយាម (ក្នុងការធ្វើឲ្យសៅហ្មង ឬ បរិសុទ្ធ) មានសេចក្ដីប្រែប្រួលដោយនិយតិ និងសង្គតិ និងសភាវៈ(១) តាំងនៅក្នុងអភិជាតិទាំង ៦ ហើយរងនូវសេចក្ដីសុខនិងទុក្ខយ៉ាងនេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ហេតុបច្ច័យមិនមានឡើយ ។ បេ ។ តែងរងនូវសេចក្ដីសុខនិងទុក្ខ ។ កាលបើវេទនាមាន ។ បេ ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ហេតុបច្ច័យមិនមានឡើយ ។ បេ ។ តែងរងនូវសេចក្ដីសុខនិងទុក្ខ ។

---

១ សេចក្ដីដឹកស្ទិទ្ធមិនបែកធ្លាយ ដូចជាកែវមណីដែលមិនប្រេះឆា ឈ្មោះថានិយតិ ។ ការប្រាប់រង្គាន់ទៅក្នុងអភិជាតិទាំង ៦ ឈ្មោះថាសង្គតិ ។ ធម្មតាដែលបានកើតឡើងដូចបង្គា ឈ្មោះថាសភាវៈ ដូចបន្លាដែលស្រួចឯង ផ្លែរឹតមានសណ្ឋានមូលដោយខ្លួនឯង សត្វម្រឹគបក្សីទាំងពួង មានប្រភេទវិចិត្រផ្សេងៗ ដោយធម្មតាឯង យ៉ាងណាមិញ លោកទាំងអស់មានសេចក្ដីប្រែប្រួលទៅតាមនូវនោះៗ មិនបាច់អាស្រ័យហេតុបច្ច័យឡើយ ដូចបន្លាជាដើម យ៉ាងនោះឯង ឈ្មោះថាសភាវៈ ។

(១៥៧) តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ នត្ថិ ហេតុ នត្ថិ បច្ចយោ ។ បេ ។ សុខទុក្ខំ បដិសំវេទេន្តីតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ នត្ថិ ហេតុ នត្ថិ បច្ចយោ ។ បេ ។ សុខទុក្ខំ បដិសំវេទេន្តីតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យម្បិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ មនសា តំបិ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ នត្ថិ ហេតុ នត្ថិ បច្ចយោ ។ បេ ។ សុខទុក្ខំ បដិសំវេទេន្តីតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកស្ស ឥមេសុ ឋានេសុ កង្ខា បហីនា ហោតិ ទុក្ខេបិស្ស កង្ខា

(១៥៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្ដីនោះដូចម្ដេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មានសភាពប្រែប្រួលទៅ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះ តើនឹងមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ហេតុបច្ច័យមិនមាន ។ បេ ។ តែងតែងនូវសេចក្ដីសុខនិងទុក្ខដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះ តើនឹងមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ហេតុបច្ច័យមិនមាន ។ បេ ។ តែងតែងនូវសេចក្ដីសុខនិងទុក្ខ ដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ របស់ណា ដែលបុគ្គលបានឃើញ បានឮ បានពាល់ត្រូវ បានដឹងច្បាស់ បានដល់ បានស្វែងរក បានពិចារណារឿយៗ ដោយចិត្ត របស់នោះទៀង ឬ មិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះ តើនឹងមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ហេតុបច្ច័យមិនមាន ។ បេ ។ តែងតែងនូវសេចក្ដីសុខនិងទុក្ខ ដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវ័កលះបង់សេចក្ដីសង្ស័យក្នុងឋានទាំង ៦ នេះបានហើយ សេចក្ដីសង្ស័យក្នុងទុក្ខ អរិយ-

បហីនា ហោតិ ។បេ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនិយា បដិប-ទាយបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ សោតាបន្នោ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

(១៥៨) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ សត្តិមេ កាយា អកដា អកដវិធា អនិម្មិតា អនិម្មិតាវា(១) វញ្ឈា កូដដ្ឋា ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតា តេ ន ឥញ្ជន្តិ ន វិបរិណាមន្តិ(២) ន អញ្ញមញ្ញំ ព្យាពាធេន្តិ(៣) នាលំ អញ្ញមញ្ញស្ស សុខាយ វា ទុក្ខាយ វា កត-មេ សត្ត ។ បឋវីកាយោ អាបោកាយោ តេជោកា-យោ វាយោកាយោ សុខេ ទុក្ខេ ជីវេ ។ សត្តិមេ កាយា អកដា អកដវិធា អនិម្មិតា អនិម្មិតាវា

១ ម. អនិម្មាតា ។ ២ ឧ. ម. ន វិបរិណាមេន្តិ ។ ៣ ឧ. ព្យាពាធេន្តិ ។ ម. ព្យាបាទេន្តិ ។

សាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន ។បេ។ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កនេះ ហៅថា សោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៥៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះតាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា កាយទាំងនេះ មាន ៧ ប្រការ គ្មានអ្នកធ្វើបាន គ្មានអ្នកបង្គាប់ឲ្យធ្វើបាន គ្មានអ្នកតាក់តែងបាន(១) មិនគប្បីតាក់តែងបាន ជាសភាវៈឥត(២) តាំងនៅដូចជាកំពូលភ្នំ ឋិតនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោល កាយទាំងនោះ មិនញាប់ញ័រ មិនប្រែប្រួល មិនបៀតបៀនគ្នាទៅវិញទៅមក មិនអាចឲ្យសេចក្តីសុខទុក្ខដល់គ្នាទៅវិញទៅមកទេ ។ កាយទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ កាយគឺដី ១ កាយគឺទឹក ១ កាយគឺភ្លើង ១ កាយគឺខ្យល់ ១ សុខ ១ ទុក្ខ ១ ជីវៈ ១ ។ កាយទាំង ៧ នេះឯង គ្មានអ្នកធ្វើបាន គ្មានអ្នកបង្គាប់ឲ្យធ្វើបាន គ្មានអ្នកតាក់តែងបាន មិនគប្បីតាក់តែងបាន

១ តាក់តែងដោយឫទ្ធិមិនបាន ។ ២ គ្មានផលជាពូជតទៅ ដូចសត្វចិញ្ចឹមដែលគ្មានពូជនិងដើមត្នោតឈ្មោលជាដើម

វញ្ឈា កូដដ្ឋា ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតា តេ ន ឥញ្ជន្តិ ន វិបរិណាមន្តិ ន អញ្ញមញ្ញំ ព្យាពេន្តិ នាលំ អញ្ញមញ្ញស្ស សុខាយ វា ទុក្ខាយ វា ។ យោបិ តិណ្ហេន សត្ថេន សីសំ ឆិន្ទតិ ន កោចិ កញ្ចិ(១) ជីវិតា វោរោបេតិ ។ សត្តន្នំ ត្វេវ កាយានមន្តរេន សត្ថំ វិវរមនុបតតិ ។ ចុទ្ទស ខោ បនិមានិ យោនិប្បមុខសតសហស្សានិ សដ្ឋិ ច សតានិ ឆ ច សតានិ បញ្ច ច កម្មុនោ សតានិ ច បញ្ច ច កម្មានិ តីណិ ច កម្មានិ កម្មេ ច អឌ្ឍកម្មេ ច ទ្វដ្ឋិប្បដិបទា ទ្វដ្ឋន្តរកប្បា

១ ន កោចិ កិញ្ចីតិ ។

ជាសភាវៈការ គង់នៅដូចជាកំពូលភ្នំ ឋិតនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោល កាយទាំងនោះ មិនញាប់ញ័រ មិនប្រែប្រួល មិនបៀតបៀនគ្នាទៅវិញទៅមក មិនអាចឲ្យសុខឬទុក្ខដល់គ្នាទៅវិញទៅមកបានឡើយ ។ ទុកជាអ្នកណាកាត់ក្បាល ដោយគ្រឿងសស្ត្រាដ៏មុត ក៏គ្មានបុគ្គលណាមួយ សម្លាប់បុគ្គលនោះវិញបានឡើយ ។ គ្រឿងសស្ត្រាមែនចូលទៅកាន់ចន្លោះ គឺចន្លោះនៃកាយទាំង ៧ ។ ឯកំណើតជាប្រធាន(១)ទាំងនេះ មានចំនួន ១ លាន ៤ សែន ៦ ពាន់ ៦ រយ កម្មមានចំនួន ៥០០ កម្មមានចំនួន ៥ កម្មមានចំនួន ៣ និងកម្មគឺកាយកម្មវចីកម្ម កម្មពាក់កណ្ដាលគឺមនោកម្ម សេចក្ដីប្រ ន ៦២ អន្តរកប្ប(២)មានចំនួន ៦២

១ មានកំណើតមនុស្ស ក្សត្រ ... ព្រាហ្មណ៍ជាដើម ។ ២ ក្នុងមហាកប្បមួយមានអន្តរ-កប្ប ៦៤ តែបុគ្គលជាមិច្ឆាទិដ្ឋិមិនដឹងនូវរឿងនោះទេ បានជាយល់ថា ៦២ វិញ ។

ឆឡាភិជាតិយោ អដ្ឋ បុរិសភូមិយោ ឯកូនបញ្ញាស

អាជីវកសតេ ឯកូនបញ្ញាស បរិព្វាជកសតេ ឯកូន-

បញ្ញាស នាគាវាសសតេ វីសេ ឥន្ទ្រិយសតេ តឹសេ

និរយសតេ ឆត្តឹស រជោធាតុយោ សត្ត សញ្ញិគព្ភា

អភិជាតិ(១) មានចំនួន ៦ បុរិសភូមិ(២) មានចំនួន ៨ ពួកអាជីវកមានចំនួន ៤ ពាន់ ៩ រយ ពួកបរិព្វាជកមានចំនួន ៤ ពាន់ ៩ រយ លំនៅនាគមានចំនួន ៤ ពាន់ ៩ រយ ឥន្ទ្រិយមានចំនួន ២ ពាន់ នរកមានចំនួន ៣ ពាន់ ធាតុដែលប្រកបដោយធូលី (មានខ្នងដៃខ្នងជើងជាដើម) មានចំនួន ៣៦ ពួកគភ៌នៃសត្វដែលមានសញ្ញា(៣)មានចំនួន ៧

---

១ ឯអភិជាតិទាំង ៦ នោះគឺ កណ្ហាភិជាតិ (ជាតិខ្មៅ) បានដល់ព្រានត្រី ព្រានបក្សីជាដើម ។ នីលាភិជាតិ (ជាតិខៀវ) បានដល់ភិក្ខុដែលបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។ លោហិតាភិជាតិ (ជាតិក្រហម) បានដល់ពួកនិគ្រន្ថ ។ ហលិទ្ទាភិជាតិ (ជាតិលឿងដូចរមៀត) បានដល់ពួកអចេលកសាវក ។ សុក្កាភិជាតិ (ជាតិស) បានដល់ពួកអាជីវក ។ បរមសុក្កាភិជាតិ (ជាតិសណាស់) បានដល់ពួកនន្ទវច្ឆគោត្រ និងសង្កិច្ចគោត្រជាដើម ។ ២ ឯបុរិសភូមិទាំង ៨ នោះគឺ មន្ទភូមិ (កាលដែលនៅល្ងង់ខ្លៅ) បានដល់ភាពដែលទើបប្រសូតមកបាន ៧ ថ្ងៃនៅល្ងង់វង្វេង ។ ខិឌ្ឌាភូមិ (កាលដែលមានល្បែង) បានដល់ការដែលមកអំពីទុគ្គតិ យំស្រែកច្រើន ឬការដែលមកអំពីសុគតិ រឭកឃើញសុគតិហើយសើចរីករាយសប្បាយច្រើន ។ បទវីមំសាភូមិ (កាលដែលទើបរៀនដើរ) បានដល់ការដែលទើបនឹងជាន់ដៃមាតាបិតារៀនដើរ ។ ឧជុគតភូមិ (កាលដែលដើរត្រង់បាន) បានដល់ការដែលអាចដើរតាំងមាំហើយ ។ សេក្ខភូមិ (កាលដែលសិក្សាសិល្ប) ។ សមណភូមិ (កាលដែលចេញបួស) ។ ជិនភូមិ (កាលដែលរៀនសិល្បអំពីសំណាក់អាចារ្យរហូតដល់ស្រេចហើយ) ។ បន្នភូមិ (កាលបួសហើយគ្រាន់តែមិនឈ្លាសឈាត ឬប្រតិបត្តិខុស ឬចាស់គ្រាំគ្រា) ។ ៣ សត្វដែលមានសញ្ញា ៧ នោះគឺ ឧដ្ឋ ។ គោ ។ លា ។ ពពែ ។ សត្វចិញ្ចឹម ។ ម្រឹគ ។ ក្របី ។ (អដ្ឋកថា) ។

សត្ត អសញ្ញិគព្ភា សត្ត និគណ្ឋិគព្ភា សត្ត ទេវា សត្ត មានុសា សត្ត បិសាចា សត្ត សរា សត្ត បវុដា(១) សត្ត ច បវុដសតានិ សត្ត បបាតា សត្ត ច បបាតសតានិ សត្ត សុបិនា សត្ត ច សុបិនសតានិ ចុល្លាសីតិ(២) មហាកប្បិនោ សតសហស្សានិ យានិ ពាលេ ច បណ្ឌិតេ ច សន្ធាវិត្វា សំសរិត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សន្តិ តត្ថ នត្ថិ ឥមិនាហំ សីលេន វា វតេន វា តបេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា អបរិបក្កំ វា កម្មំ បរិបាចេស្សាមិ បរិបក្កំ វា កម្មំ ផុស្ស ផុស្ស ព្យន្តីករិស្សាមីតិ ហេវំ នត្ថិ ទោណមិតេ សុខទុក្ខេ បរិយន្តកតេ សំសារេ នត្ថិ ហាយនវឌ្ឍនេ នត្ថិ ឧក្កំសាវកំសេ ។ សេយ្យថាបិ នាម សុត្តគុឡេ ខិត្តេ និព្វេឋិយមានមេវ បលេតិ ។

---

១ ម. បុដា ។ ម. សព្វុតា ។ ២ ចុល្លាសីតិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។

ពួកគភ៌កើតនៅក្នុងផ្ទៃសត្វមានសញ្ញា (១) មាន ៧ ពួកគភ៌កើតជាប់ដែលជុំតំរង (មានអំពៅជាដើម) មានចំនួន ៧ ពួកទេវតាមានចំនួន ៧ ពួកមនុស្ស មានចំនួន ៧ ពួកបិសាចមានចំនួន ៧ ស្រះមានចំនួន ៧ កោង៌ធំមានចំនួន ៧ កោង៌តូចមានចំនួន ៧០០ ជ្រោះធំមានចំនួន ៧ ជ្រោះតូចមានចំនួន ៧០០ សុបិនធំមានចំនួន ៧ សុបិនតូចមានចំនួន ៧០០ ជនពាលក្តី ជនជាបណ្ឌិតក្តី អន្ទោលទៅ ត្រាច់ត្រឡប់ទៅ (ក្នុងវដ្តសង្សារ) អស់កាលចំនួន ៨ លាន ៤ សែនមហាកប្បហើយ នឹងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខបាន បុគ្គលកំណត់ទុកថា អាត្មាអញ នឹងធ្វើកម្មដែលមិនទាន់ចាស់ឱ្យចាស់ផង អាត្មាអញបានពាល់ត្រូវរឿយៗ នូវកម្មចាស់ស្រាប់ហើយៗ ធ្វើឱ្យអស់ទៅ ដោយសីលនេះក្តី ដោយវត្តនេះក្តី ដោយតបៈនេះក្តី ដោយព្រហ្មចរិយៈនេះក្តី ដូច្នេះ មិនមានក្នុងមហាកប្បទាំងនោះឡើយ សេចក្តីសុខទុក្ខដែលធ្វើឱ្យមានទីបំផុត ដូចគេវាល់របស់ ដោយទោណៈ មិនមានក្នុងសង្សារវដ្តហ្នឹងនោះឡើយ សង្សារ មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យ សេចក្តីចម្រើន មិនមានខ្ពស់ទាប ។ ដូចគ្រាប់នៃអម្បោះដែលគេបោះចោលទៅ អម្បោះនោះតែងលាតអស់ (ត្រឹមតែកំណត់អម្បោះប៉ុណ្ណោះ) យ៉ាងណាមិញ ។

---

១ ធញ្ញជាតិ ៧ គឺ ស្រូវសាលី ១ ស្រូវវ្រីហិ ១ ស្រូវដំណើប ១ ស្រូវគែ ១ កន្ទុយដំរី ១ ស្គួយ ១ គែលលាក ១ ។

ឯវមេវ ពាលេ ច បណ្ឌិតេ ច និព្ពេឋិយមានា សុខ-ទុក្ខំ បលេន្តីតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិ-និវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ សត្តិមេ កាយា អកដា អកដវិធា ។ បេ ។ សុខទុក្ខំ បលេន្តីតិ ។ វេទនាយ សតិ ។ បេ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិ-និវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ សត្តិមេ កាយា អកដា អកដវិធា ។ បេ ។ សុខទុក្ខំ បលេន្តីតិ ។

(១៨៤) តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាម-ធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ សត្តិមេ កាយា អកដា អកដវិធា ។ បេ ។ សុខ-ទុក្ខំ បលេន្តីតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា

ជនពាលក្តី ជនជាបណ្ឌិតក្តី អាទសង្សាររលាទៅ រមែងរណ្តោះហើរទៅកាន់សេចក្តីសុខទុក្ខបាន យ៉ាងដូច្នោះឯង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា កាយទាំង ៧ នេះ គ្មានអ្នកធ្វើទេ គ្មានអ្នកបង្គាប់ឲ្យធ្វើទេ ។ បេ ។ រមែងរណ្តោះហើរទៅកាន់សេចក្តីសុខទុក្ខ ។ កាលបើវេទនាមាន ។ បេ ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា កាយទាំង ៧ នេះ គ្មានអ្នកធ្វើទេ គ្មានអ្នកបង្គាប់ឲ្យធ្វើទេ ។ បេ ។ រមែងរណ្តោះហើរទៅកាន់សេចក្តីសុខទុក្ខ ។

(១៨៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភាពប្រែប្រួលទៅ បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើនឹងមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា កាយទាំង ៧ នេះ គ្មានអ្នកធ្វើទេ គ្មានអ្នកបង្គាប់ឲ្យធ្វើទេ ។ បេ ។ រមែងរណ្តោះហើរទៅកាន់សេចក្តីសុខទុក្ខដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា

។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ
វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ
ឧប្បជ្ជេយ្យ សត្តិមេ កាយា អកតា អកតវិធា ។បេ។
សុខទុក្ខេ បលេត្តីតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យម្បិទំ
ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាណំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ
មនសា តំបិ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ
។បេ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ
សត្តិមេ កាយា អកតា អកតវិធា ។បេ។ និព្ពេមិយ-
មាហា សុខទុក្ខេ បលេត្តីតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។
យតោ ខោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកស្ស ឥមេសុ ច
ឋានេសុ កង្ខា បហីនា ហោតិ ទុក្ខេបិស្ស កង្ខា

។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។
មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះបើមិនប្រកាន់យកនូវរបស់នោះទេ តើគួរមាន
ទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា កាយទាំង ៧ នេះ គ្មានអ្នកធ្វើទេ គ្មានអ្នក
បង្គាប់ឲ្យធ្វើទេ ។ បេ ។ រមែងអណ្តែតហើយទៅកាន់សេចក្តីសុខទុក្ខដែរ
ឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ របស់ណាដែលបុគ្គលបានឃើញ
បានឮ បានពាល់ត្រូវ បានដឹងច្បាស់ បានដល់ បានស្វែងរក បាន
ពិចារណារឿយៗដោយចិត្ត របស់នោះ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ
ព្រះអង្គ ។បេ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើត
ឡើងយ៉ាងនេះថា កាយទាំង ៧ នេះ គ្មានអ្នកធ្វើទេ គ្មានអ្នកបង្គាប់ឲ្យធ្វើ
ទេ ។ បេ ។ ជនពាលក្តី ជនជាបណ្ឌិតក្តី មានសង្សារលោះចេញ អណ្តែត
ហើយទៅកាន់សេចក្តីសុខទុក្ខ ដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវក លះបង់សេចក្តីសង្ស័យ
ក្នុងឋានទាំង ៦ នេះបានហើយ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងទុក្ខ អរិយសាវកនោះ

បហីនា ហោតិ ។បេ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ សោតាបន្នោ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

(១៦០) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ សស្សតោ លោកោតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ សស្សតោ លោកោតិ ។ វេទនាយ សតិ ។បេ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ សស្សតោ លោកោតិ ។

ក៏លះបង់បាន ។បេ។ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កនេះ ហៅថា សោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៦០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះតាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា លោកទៀង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះតាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា លោកទៀង ។ កាលបើវេទនាមាន ។បេ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះតាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា លោកទៀង ។

(១៦១) តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។បេ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ សស្សតោ លោកោតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។បេ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ សស្សតោ លោកោតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យម្បិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ មនសា តំបិ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ សស្សតោ លោកោតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកស្ស ឥមេសុ ឋានេសុ កង្ខា បហីនា ហោតិ ទុក្ខេបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ។បេ។

(១៦១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្ដីនោះដូចម្ដេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។បេ។ មានសភាពប្រែប្រួលទៅ បើមិនកាន់ស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា លោកទៀងដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។បេ។ ចុះបើមិនកាន់ស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា លោកទៀងដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ របស់ណាដែលបុគ្គលបានឃើញ បានឮ បានពាល់ត្រូវ បានដឹងច្បាស់ បានដល់ បានស្វែងរក បានពិចារណារឿយ ៗ ដោយចិត្ត របស់នោះ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភាពប្រែប្រួលទៅ បើមិនកាន់ស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា លោកទៀងដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវក លះបង់សេចក្ដីសង្ស័យក្នុងឋានទាំង ៦ នេះបានហើយ សេចក្ដីសង្ស័យក្នុងទុក្ខ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់បាន ។បេ។

ទុក្ខនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ សោតាបន្នោ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

(១៦៦) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អសស្សតោ លោកោតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ ។បេ។ វេទនាយ សតិ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ(១) វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ អសស្សតោ លោកោតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យម្បិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ មនសា តម្បិ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ

១ ឯកច្ចេ បោ ឥតិ បទំ យុត្តតរំ ។

សេចក្ដីសង្ស័យក្នុងបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្ដីរលត់ទុក្ខ អរិយសាវកនោះ គឺលះបង់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកនេះ ហៅថា សោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៦៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា លោកមិនទៀង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ។ បេ ។ កាលបើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា លោកមិនទៀងដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ របស់ណាដែលបុគ្គលបានឃើញ បានឮ បានពាល់ត្រូវ បានដឹងច្បាស់ បានដល់ បានស្វែងរក បានពិចារណារឿយៗ ដោយចិត្ត របស់នោះទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យ នូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះ

អសស្សតោ លោកោតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកស្ស ឥមេសុ ឆសុ ឋានេសុ កង្ខា បហីនា ហោតិ ទុក្ខេបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ។បេ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ សោតាបន្នោ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

(១៦៣) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អន្តវា លោកោតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

(១៦៤) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អនន្តវា លោកោតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

ថា លោកមិនទៀងដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវក លះបង់សេចក្តីសង្ស័យក្នុងឋានទាំង ៦ នេះបានហើយ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងទុក្ខ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់បាន ។បេ។ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ការរលត់ទុក្ខ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកនេះ ហៅថា សោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៦៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះកាន់ស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា លោកមានទីបំផុត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំទាំង-ឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។បេ។ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៦៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះកាន់ស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា លោកមិនមានទីបំផុត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។បេ។ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៦៥) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ តំ ជីវំ តំ សរីរន្តិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។

(១៦៦) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរន្តិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។

(១៦៧) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។

(១៦៥) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះកាន់យកអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ជីវិតនោះនឹងសរីរៈនោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។បេ។ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៦៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះកាន់យកអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ជីវិតដទៃ សរីរៈដទៃ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។បេ។ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៦៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះកាន់យកអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វបន្ទាប់អំពីសេចក្ដីស្លាប់ទៅ រមែងកើតទៀត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយ របស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។បេ។ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៦៨) សាវត្ថី ។ តត្រ ខោ ។ កិម្ហិ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

(១៦៩) សាវត្ថី ។ កិម្ហិ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

(១៦៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ គង់នៅទីនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ រមែងមិនកើតទៀត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។បេ។ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៦៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។បេ។ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៧០) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។បេ។

(១៧១) តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។បេ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យម្បិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ

(១៧០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះតស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា សត្វបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះតស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ។ បេ ។

(១៧១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មានសភាពប្រែប្រួលទៅ បើមិនតស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ របស់ណា ដែលបុគ្គលបានឃើញ បានឮ បានពាល់ត្រូវ បានដឹងច្បាស់

បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ មនសា តំបិ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ យតោ ច ខោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកស្ស ឥមេសុ ឆសុ ឋានេសុ កង្ខា បហីនា ហោតិ ទុក្ខេបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ទុក្ខសមុទយេបិស្ស កង្ខា បហីនា ហោតិ ។បេ។ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

សោតាបត្តិវគ្គោ បឋមោ ។

អដ្ឋារសវេយ្យាករណំ និដ្ឋិតំ[១] ។

---

១ វាតំ ឯតំ មម សោ អត្តា នោ ច មេ សិយា នត្ថិ ករោតោ ហេតុ ច មហាទិដ្ឋេន អដ្ឋមំ ។ សស្សតោ លោកោ ច អសស្សតោ ច អន្តវា ច អនន្តវា ច តំ ជីវំ តំ សរីរន្តិ អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរន្តិ ច ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ន ហោតិ តថាគតោ ... បរម្មរណាតិ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ឥទំ ទុតិយំ ១. ម. បោត្ថកេសុ អាគតំ ។

បានពាល់ បានស្វែងរក បានពិចារណាហើយៗដោយចិត្ត របស់នោះទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ របស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភាពប្រែប្រួលទៅ បើមិនប្រកាន់យករបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវកលះបង់សេចក្តីសង្ស័យក្នុងឋានទាំង ៦ នេះបានហើយ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងទុក្ខ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់បាន សេចក្តីសង្ស័យក្នុងហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់បាន ។បេ។ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

ចប់ សោតាបត្តិវគ្គ ទី ១ ។

ចប់ វេយ្យាករណ៍ ១៨ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តេ ទុតិយបេយ្យាលោ

(១៧៦) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន វាតា វាយន្តិ ន នជ្ជោ សន្ទន្តិ ន គព្ភិនិយោ វិជាយន្តិ ន ចន្ទិមសុរិយា ឧទេន្តិ វា អបេន្តិ វា ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន វាតា វាយន្តិ ។បេ។ ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ វេទនាយ សតិ ។បេ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន វាតា វាយន្តិ ។បេ។ ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្ត បេយ្យាលៈ ទី ២

(១៧៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះតែអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ទឹកស្ទឹងមិនហូរ ស្រីមានគភ៌មិនសម្រាលកូន ព្រះចន្ទ្រនិងព្រះអាទិត្យមិនរះឡើងឬមិនលិចទៅ តាំងនៅនឹងថ្កល់ ដូចជាសសរគោល ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានរូប ព្រោះតែអាស្រ័យរូប ប្រកាន់រូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។បេ។ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោល ។ កាលបើមានវេទនា ។បេ។ កាលបើមានសញ្ញា ។ កាលបើមានសង្ខារទាំងឡាយ ។ កាលបើមានវិញ្ញាណ ព្រោះតែអាស្រ័យវិញ្ញាណ ប្រកាន់វិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។បេ។ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោល ។

(១៧៣) តំ កិំ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ ន វាតា វាយន្តិ ។ បេ ។ ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ ទុក្ខេ សតិ ទុក្ខំ ឧបាទាយ ទុក្ខំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន វាតា វាយន្តិ ។ បេ ។ ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ ន វាតា វាយន្តិ ។ បេ ។ ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។

(១៧៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។ បេ ។ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោលដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានទុក្ខ ព្រោះតែអាស្រ័យទុក្ខ ប្រកាន់ទុក្ខដូច្នេះឯង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។ បេ ។ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោល ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។ បេ ។ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោលបានដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។

ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ ទុក្ខេ សតិ ទុក្ខំ ឧបាទាយ ទុក្ខំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ(១) ន វាតា វាយន្តិ ន នជ្ជោ សន្ទន្តិ ន គព្ភិនិយោ វិជាយន្តិ ន ចន្ទិមសុរិយា ឧទេន្តិ វា អបេន្តិ វា ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ (បុរិម-គមនេន យំ អដ្ឋារស វេយ្យាករណានិ វិត្ថារេន) ។

[១៧៦] សាវត្ថី ។ តត្រ ខោ ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ វេទនាយ សតិ ។ បេ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។

១ ម. ឧប្បជ្ជេយ្យ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានទុក្ខ ព្រោះតែអាស្រ័យទុក្ខ ប្រកាន់ទុក្ខដូច្នេះឯង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ទឹកស្ទឹងមិនហូរ ស្រីមានគភ៌មិនសម្រាលកូន ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យមិនរះឡើង ឬមិនលិចទៅ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោល ។ (វេយ្យាករណ៍ពិស្តារទាំង ១៨ មានដំណើរដូចមុន) ។

[១៧៦] ក្រុងសាវត្ថី ។ គង់ទីនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះតែអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានរូប ព្រោះតែអាស្រ័យរូប ប្រកាន់រូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ។ កាលបើមានវេទនា ។ បេ ។ កាលបើមានសញ្ញា ។ កាលបើមានសង្ខារទាំងឡាយ ។ កាលបើមានវិញ្ញាណ ព្រោះតែអាស្រ័យវិញ្ញាណ ប្រកាន់វិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ។

[១៧៨] តំ កិំ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ ទុក្ខេ សតិ ទុក្ខំ ឧបាទាយ ទុក្ខំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ ទុក្ខេ សតិ ទុក្ខំ ឧបាទាយ ទុក្ខំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។

[១៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្ដីនោះដូចម្ដេច រូប ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មានសេចក្ដីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វ បន្ទាប់អំពីសេចក្ដីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានទុក្ខ ព្រោះតែអាស្រ័យទុក្ខ ប្រកាន់ទុក្ខដូច្នេះឯង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វ បន្ទាប់អំពីសេចក្ដីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មានសេចក្ដីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា សត្វ បន្ទាប់អំពីសេចក្ដីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានទុក្ខ ព្រោះតែអាស្រ័យទុក្ខ ប្រកាន់ទុក្ខដូច្នេះឯង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វ បន្ទាប់អំពីសេចក្ដីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ។

(១៧៦) សាវត្ថិ ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ រូបី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ រូបី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ វេទនាយ សតិ ។ បេ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ រូបី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។

(១៧៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្ដីស្លាប់ទៅ ខ្លួន ដ៏មានរូប ទាំងមិនមានរោគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានរូប ព្រោះតែអាស្រ័យរូប ប្រកាន់រូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្ដីស្លាប់ទៅ ខ្លួន ដ៏មានរូប ទាំងមិនមានរោគ ។ កាលបើមានវេទនា ។ បេ ។ កាលបើមានសញ្ញា ។ កាលបើមានសង្ខារទាំងឡាយ ។ កាលបើមានវិញ្ញាណ ព្រោះតែអាស្រ័យវិញ្ញាណ ប្រកាន់វិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្ដីស្លាប់ទៅ ខ្លួន ដ៏មានរូប ទាំងមិនមានរោគ ។

[១៧៧] តំ កិំ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ រូបី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ ទុក្ខេ សតិ ទុក្ខំ ឧបាទាយ ទុក្ខំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ រូបី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ រូបី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ ទុក្ខេ សតិ ទុក្ខំ ឧបាទាយ ទុក្ខំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ រូបី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។

[១៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹងមានរូប ទាំងមិនមានរោគដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានទុក្ខ ព្រោះតែអាស្រ័យទុក្ខ ប្រកាន់ទុក្ខដូច្នេះឯង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹងមានរូប ទាំងមិនមានរោគ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹងមានរូប ទាំងមិនមានរោគដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានទុក្ខ ព្រោះតែអាស្រ័យទុក្ខ ប្រកាន់ទុក្ខដូច្នេះឯង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹងមានរូប ទាំងមិនមានរោគ ។

(១៧៨) សាវត្ថី ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កិំ ឧបាទាយ កិំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អរូបី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ (បេយ្យាលោ) ។

(១៧៩) សាវត្ថី ។ រូបី ច អរូបី ច អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។

(១៨០) នេវរូបីនារូបី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។

(១៨១) ឯកន្តសុខី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។

(១៨២) ឯកន្តទុក្ខី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។

(១៨៣) សុខទុក្ខី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។

(១៧៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះតែតាំងស៊ប់យកអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួនដ៏មិនមានរូប ជាដ៏មិនមានរោគ (បេយ្យាល) ។

(១៧៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន ដ៏មានរូបខ្លះ មិនមានរូបខ្លះ ជាដ៏មិនមានរោគ ។

(១៨០) បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន ដ៏មានរូបក៏មិនមែន មិនមានរូបក៏មិនមែន ជាដ៏មិនមានរោគ ។

(១៨១) បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន ដ៏មានសុខតែសុខ ជាដ៏មិនមានរោគ ។

(១៨២) បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន ដ៏មានសុខតែទុក្ខ តែមិនមានរោគ ។

(១៨៣) បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន ដ៏មានទាំងសុខ ទាំងទុក្ខ ជាដ៏មិនមានរោគ ។

(១៨៦) អទុក្ខមសុខី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អទុក្ខមសុខី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ វេទនាយ សតិ ។បេ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អទុក្ខមសុខី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។

(១៨៧) តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។បេ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ អទុក្ខមសុខី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ ទុក្ខេ សតិ ទុក្ខំ ឧបាទាយ ទុក្ខំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អទុក្ខមសុខី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ វេទនា ។បេ។

[១៨៦] បន្ទាប់អំពីសេចក្ដីស្លាប់ទៅ ខ្លួនទីពឹងមិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានរូប ព្រោះតែអាស្រ័យរូប ប្រកាន់រូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្ដីស្លាប់ទៅ ខ្លួនទីពឹងមិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។ កាលបើមានវេទនា ។បេ។ កាលបើមានសញ្ញា ។ កាលបើមានសង្ខារទាំងឡាយ ។ កាលបើមានវិញ្ញាណ ព្រោះតែអាស្រ័យវិញ្ញាណ ប្រកាន់វិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្ដីស្លាប់ទៅ ខ្លួនទីពឹងមិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។

[១៨៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្ដីនោះដូចម្ដេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។បេ។ មានសេចក្ដីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្ដីស្លាប់ទៅ ខ្លួនទីពឹងមិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានទុក្ខ ព្រោះតែអាស្រ័យទុក្ខ ប្រកាន់ទុក្ខដោយឯង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្ដីស្លាប់ទៅ ខ្លួនទីពឹងមិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។ វេទនា ។បេ។

សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ អទុក្ខមសុខី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ ទុក្ខេ សតិ ទុក្ខំ ឧបាទាយ ទុក្ខំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អទុក្ខមសុខី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ(១) (ទុតិយបេយ្យាលោ) ។

[១៨៦] សាវត្ថី ។ តត្រ ខោ ។ កិស្មឹ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន វាតា វាយន្តិ ន នជ្ជោ សន្ទន្តិ

ឧទ្ទានំ

១ ម. ម. រូបំ ឯតំ មម សោ អត្តា ៤ ០ ទេ សិយា នត្ថិ ទិន្នំ ហេតុយា មហាទិដ្ឋេន អន្តវា សស្សតោ អសស្សតោ លោកោ អន្តានន្តវា ០ តំ ជីវំ តំ សរីរំ អញ្ញំ ជីវំ តថាគតេន បច្ចយោ រូបី អត្តា ហោតិ អរូបី ច អត្តា ហោតិ រូបី ច អរូបី ច អត្តា ហោតិ នេវ រូបី នារូបី អត្តា ហោតិ ឯកន្តសុខី អត្តា ហោតិ ឯកន្តទុក្ខី អត្តា ហោតិ សុខទុក្ខី អត្តា ហោតិ អទុក្ខមសុខី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ឥមេ ឆព្វីសតិ សុត្តា ទុតិយវារេ ទេសិតា ។

សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនអាស្រ័យខន្ធរបស់នោះទេ គួរមានទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន ដ៏មិនទុក្ខ មិនសុខ ជាទីមិនមានរោគ ដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានទុក្ខ ព្រោះតែអាស្រ័យទុក្ខ ប្រកាន់ទុក្ខដូច្នេះឯង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន ដ៏មិនទុក្ខ មិនសុខ ជាទីមិនមានរោគ (បេយ្យាល ទី ២) ។

(១៨៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ គង់ទីនោះឯង ។ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះតែអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ទឹកស្ទឹងមិនហូរ

ន គព្ភិនិយោ វិជាយន្តិ ន ចន្ទិមសុរិយា ឧទេន្តិ វា
អបេន្តិ វា ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ ភគវំមូលកា នោ
ភន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបា-
ទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន វាតា
វាយន្តិ ។ បេ ។ ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ វេទនាយ
សតិ ។ បេ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។
វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស
ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន វាតា វាយន្តិ ។ បេ ។ ឯសិកដ្ឋា-
យិដ្ឋិតាតិ ។

ស្រីមានគភ៌មិនសម្រាលកូន ព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យមិនរះឡើង ឬមិនលិច
ទៅ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោល ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ធម៌ទាំងឡាយ របស់យើងខ្ញុំ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានរូប ព្រោះតែអាស្រ័យរូប ប្រកាន់រូប
ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។ បេ ។ តាំងនៅនឹងថ្កល់
ដូចជាសសរគោល ។ កាលបើមានវេទនា ។ បេ ។ កាលបើមាន
សញ្ញា ។ កាលបើមានសង្ខារទាំងឡាយ ។ កាលបើមានវិញ្ញាណ
ព្រោះតែអាស្រ័យវិញ្ញាណ ប្រកាន់វិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាង
នេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។ បេ ។ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោល ។

(១៨៧) តំ កិំ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ ន វាតា វាយន្តិ ។ បេ ។ ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ តស្មិំ សតិ តទុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន វាតា វាយន្តិ ន នជ្ជោ សន្ទន្តិ ន គព្ភិនិយោ វិជាយន្តិ ន ចន្ទិមសុរិយា ឧទេន្តិ វា អបេន្តិ វា ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ ន វាតា វាយន្តិ ។ បេ ។ ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ

(១៨៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្ដីនោះដូចម្ដេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មានសេចក្ដីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនកាន់ស្រយាប់នូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។ បេ ។ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោលរឺទេ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណា មិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ កាលបើរបស់នោះមាន ព្រោះតែកាន់ស្រយាប់របស់នោះដូច្នោះឯង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ស្ទឹងមិនហូរ ស្រីមានគភ៌មិនសម្រាលកូន ព្រះចន្ទ្រ ព្រះអាទិត្យមិនរះឡើង ឬមិនអស្ដង្គតទៅ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោល ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មានសេចក្ដីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនកាន់ស្រយាប់នូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។ បេ ។ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោលរឺទេ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ តស្មិំ សតិ តទុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។

(ឆត្តឹសំ វិត្ថារបេយ្យាលំ) ។

(១៨៨) សាវត្ថី ។ កិស្មិំ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អទុក្ខមសុខី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អទុក្ខមសុខី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ វេទនាយ សតិ ។បេ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អទុក្ខមសុខី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។

របស់ណា មិនទៀង របស់នោះ ជាទុក្ខ កាលបើរបស់នោះមាន ព្រោះតែអាស្រ័យរបស់នោះផង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា ។ បេ ។ គំនិតនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោល ។

(សូត្រទី ៦៦ បណ្ឌិតតម្រៀបពិស្ដារដដែលចុះ) ។

(១៨៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះតែអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្ដីស្លាប់ទៅ ខ្លួននឹងមិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានរូប ព្រោះតែអាស្រ័យរូប ប្រកាន់រូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្ដីស្លាប់ទៅ ខ្លួននឹងមិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។ កាលបើមានវេទនា ។ បេ ។ កាលបើមានសញ្ញា ។ កាលបើមានសង្ខារទាំងឡាយ ។ កាលបើមានវិញ្ញាណ ព្រោះតែអាស្រ័យវិញ្ញាណ ប្រកាន់វិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្ដីស្លាប់ទៅ ខ្លួននឹងមិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។

[១៨៩] តំ កិំ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ អទុក្ខមសុខី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ តស្មឹ សតិ តទុបាទាយ(១) ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អទុក្ខមសុខី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ អទុក្ខមសុខី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ យទនិច្ចំ តំ

១ ម. តំ អភិនិវិស្ស ។

[១៨៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនកាន់យកនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹងមិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគតទៅវិញ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណា មិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ កាលបើមានរបស់នោះ ព្រោះតែកាន់យករបស់នោះ ដូច្នេះឯង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹងមិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនកាន់យកនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹងមិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគវិញ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណា មិនទៀង របស់នោះ

ទុក្ខំ តស្មិំ សតិ តទុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អទុក្ខមសុខី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ (តតិយបេយ្យាលោ(១)) ។

(១៩០) សាវត្ថិ ។ កិស្មិំ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កិំ ឧបាទាយ កិំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន វាតា វាយន្តិ ន នជ្ជោ សន្ទន្តិ ន គព្ភិនិយោ វិជាយន្តិ ន ចន្ទិមសុរិយា ឧទេន្តិ វា អបេន្តិ វា ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន វាតា វាយន្តិ ។បេ។ ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ វេទនាយ សតិ ។បេ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស

១ ម. ឆព្វីសតិសុត្តន្តា វិត្ថារេតព្វា ។

ជាទុក្ខ កាលបើមានរបស់នោះ ព្រោះតែអាស្រ័យរបស់នោះ ដូច្នេះឯង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួននឹងមិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។ (បេយ្យាលទី៣) ។

(១៩០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះតែអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ទឹកស្ទឹងមិនហូរ ស្រីមានគភ៌មិនសម្រាលកូន ព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យមិនរះឡើងមិនអស្តង្គតទៅ តាំងនៅនឹងថ្កល់ ដូចជាសសរគោល ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានរូប ព្រោះតែអាស្រ័យរូប ប្រកាន់រូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។បេ។ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោល ។ កាលបើមានវេទនា ។បេ។ កាលបើមានសញ្ញា ។ កាលបើមានសង្ខារទាំងឡាយ ។ កាលបើមានវិញ្ញាណ ព្រោះតែអាស្រ័យវិញ្ញាណ ប្រកាន់វិញ្ញាណ

ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន វាតា វាយន្តិ ។បេ។ ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។

(១៩១) តំ កិំ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ កល្លំ នុ តំ សមនុបស្សិតុំ ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ កល្លំ នុ តំ សមនុបស្សិតុំ ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។

ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។បេ។ តាំងនៅនឹងថ្កល់ ដូចជាសសរគោល ។

(១៩១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្ដីនោះដូចម្ដេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្ដីប្រែប្រួលជាធម្មតា គើគួរនឹងយល់ឃើញនូវរបស់នោះថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អញ ដូច្នេះដែរឬ ។ មិនគួរនឹងយល់ដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។បេ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះ ជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្ដីប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរនឹងយល់ឃើញនូវរបស់នោះថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អញ ដូច្នោះដែរឬ ។ មិនគួរនឹងយល់ដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។

(១៨៦) តស្មាតិហ ភិក្ខវេ យំ កិញ្ចិ រូបំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វំ រូបំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ ។ យា កាចិ វេទនា ។ យា កាចិ សញ្ញា ។ យេ កេចិ សង្ខារា ។ យំ កិញ្ចិ វិញ្ញាណំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វំ វិញ្ញាណំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ ។ ឯវំ បស្សំ ។ បេ ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(១៨៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងលោកនេះ រូបណានីមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី រូបណាដែលមានក្នុងទីឆ្ងាយក្តី ក្នុងទីជិតក្តី អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវយល់តាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ល្អ នូវរូបទាំងអស់នុ៎ះយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ។ វេទនាណានីមួយ ។ សញ្ញាណានីមួយ ។ សង្ខារទាំងឡាយណានីមួយ ។ វិញ្ញាណណានីមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី វិញ្ញាណណាដែលមានក្នុងទីឆ្ងាយក្តី ក្នុងទីជិតក្តី អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវយល់តាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ល្អ នូវវិញ្ញាណទាំងអស់នុ៎ះ យ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ។ កាលបើអរិយសាវ័កឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

[១៨៣] សាវត្ថិ ។ តស្មិំ នុ ខោ ភិក្ខវេ សតិ កឹ ឧបាទាយ កឹ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អនុត្តមសុទ្ធី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។បេ។ រូបេ ខោ ភិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អនុត្តមសុទ្ធី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ វេទនាយ សតិ ។បេ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អនុត្តមសុទ្ធី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។

[១៨៣] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះតែអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹងមិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានរូប ព្រោះតែអាស្រ័យរូប ប្រកាន់រូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹងមិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។ កាលបើមានវេទនា ។បេ។ កាលបើមានសញ្ញា ។ កាលបើមានសង្ខារទាំងឡាយ ។ កាលបើមានវិញ្ញាណ ព្រោះតែអាស្រ័យវិញ្ញាណ ប្រកាន់វិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹងមិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។

(១៩៤) តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ កល្លំ នុ តំ សមនុបស្សិតុំ ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ កល្លំ នុ តំ សមនុបស្សិតុំ ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។

(១៩៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរនឹងយល់ឃើញនូវរបស់នោះថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អញ ដូច្នេះដែរឬ ។ មិនគួរនឹងយល់ដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរនឹងយល់ឃើញនូវរបស់នោះថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អញដូច្នេះដែរឬ ។ មិនគួរនឹងយល់ដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។

[១៩៨] តស្មាតិហ ភិក្ខវេ យំ កិញ្ចិ រូបំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វំ រូបំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ ។ យា កាចិ វេទនា ។ យា កាចិ សញ្ញា ។ យេ កេចិ សង្ខារា ។ យំ កិញ្ចិ វិញ្ញាណំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វំ វិញ្ញាណំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ ។ ឯវំ បស្សំ ភិក្ខវេ សុតវា អរិយសាវកោ រូបស្មឹបិ និព្វិន្ទតិ

[១៩៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងលោកនេះ រូបណានីមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី រូបណាដែលមានក្នុងទីឆ្ងាយក្តី ក្នុងទីជិតក្តី អ្នកទាំងឡាយត្រូវយល់តាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ល្អ នូវរូបទាំងអស់នុ៎ះ យ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ។ វេទនាណានីមួយ ។ សញ្ញាណានីមួយ ។ សង្ខារទាំងឡាយណានីមួយ ។ វិញ្ញាណណានីមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី វិញ្ញាណណាដែលមានក្នុងទីឆ្ងាយក្តី ក្នុងទីជិតក្តី អ្នកទាំងឡាយត្រូវយល់តាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ល្អ នូវវិញ្ញាណទាំងអស់នុ៎ះ យ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះ រមែងនឿយណាយនឹងរូបផង

វេទនាយបិ និព្វិន្ទតិ សញ្ញាយបិ និព្វិន្ទតិ សង្ខារេសុបិ និព្វិន្ទតិ វិញ្ញាណស្មឹបិ និព្វិន្ទតិ និព្វិន្ទំ វិរជ្ជតិ វិរាគា វិមុច្ចតិ វិមុត្តស្មឹ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ ។ ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។ (បុរិមកមដំ អដ្ឋារស វេយ្យាករណា ទុតិយកមដំ ឆត្តឹសំ វិត្ថារេតព្វានិ តតិយកមដំ ឆត្តឹសំ វិត្ថារេតព្វានិ ចតុត្ថកមដំ ឆត្តឹសំ វិត្ថារេតព្វានិ) ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តំ និដ្ឋិតំ ។

នឿយណាយទាំងវេទនាផង នឿយណាយទាំងសញ្ញាផង នឿយណាយទាំងសង្ខារទាំងឡាយផង នឿយណាយទាំងវិញ្ញាណផង កាលបើនឿយណាយ ក៏ប្រាសចាកតម្រេក ព្រោះការប្រាសចាកតម្រេក ទើបចិត្តរួចស្រឡះ កាលបើចិត្តផុតស្រឡះហើយ ញាណក៏កើតឡើងថា ចិត្តផុតស្រឡះហើយ ។ អរិយសាវ័កនោះដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញបាននៅរួចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញបានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ (វេយ្យាករណ៍ទាំង ១៨ តាមដំណើរដូចមុន សូត្រ ៣៦ បណ្ឌិតគ្រួសំដែងឲ្យពិស្តារដូចដំណើរទីពីរផងចុះ សូត្រ ៣៦ បណ្ឌិតគ្រួសំដែងឲ្យពិស្តារដូចដំណើរទីបី សូត្រ ៣៦ បណ្ឌិតគ្រួសំដែងឲ្យពិស្តារដូចដំណើរទីបួន) ។

ចប់ ទិដ្ឋិសំយុត្ត ។

ឱក្កន្តសំយុត្តំ

(១៩៦) សាវត្ថិ ។ ចក្ខុំ ភិក្ខវេ អនិច្ចំ វិបរិណាមិ អញ្ញថាភាវិ សោតំ អនិច្ចំ វិបរិណាមិ អញ្ញថាភាវិ ឃានំ អនិច្ចំ វិបរិណាមិ អញ្ញថាភាវិ ជិវ្ហា អនិច្ចា វិបរិណាមី អញ្ញថាភាវី កាយោ អនិច្ចោ វិបរិណាមី អញ្ញថាភាវី មនោ អនិច្ចោ វិបរិណាមី អញ្ញថាភាវី ។ យោ ភិក្ខវេ ឥមេ ធម្មេ ឯវំ សទ្ទហតិ អធិមុច្ចតិ ។ អយំ វុច្ចតិ សទ្ធានុសារី ឱក្កន្តោ សម្មត្តនិយាមំ សប្បុរិសភូមិំ ឱក្កន្តោ វីតិវត្តោ បុថុជ្ជនភូមិំ អភព្វោ តំ កម្មំ កាតុំ យំ កម្មំ កត្វា និរយំ វា តិរច្ឆានយោនិំ វា បិត្តិវិសយំ វា ឧបបជ្ជេយ្យ អភព្វោ ច តាវ កាលំ កាតុំ យាវ ន សោតាបត្តិផលំ សច្ឆិករោតិ ។ យស្ស ខោ ភិក្ខវេ ឥមេ ធម្មា ឯវំ បញ្ញាយ មត្តសោ និជ្ឈានំ ខមន្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ធម្មានុសារី

ឱក្កន្តសំយុត្ត

[១៩៦] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្នែកមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ត្រចៀកមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ច្រមុះមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី អណ្តាតមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី កាយមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ចិត្តមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាជឿចុះចិត្តស៊ប់នូវធម៌ទាំងនេះយ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលនេះហៅថា សទ្ធានុសារី (អ្នកពូកែឃើញរឿយៗដោយសទ្ធា) ចុះស៊ប់កាន់សម្មត្តនិយាម ចុះស៊ប់កាន់សប្បុរិសភូមិ កន្លងបង់នូវបុថុជ្ជនភូមិ ជាអ្នកលែងធ្វើអំពើ ដែលធ្វើហើយនាំឲ្យទៅកើតក្នុងនរក ឬកំណើតសត្វតិរច្ឆាន ឬបិត្តិវិស័យ ជាបុគ្គលទៀងនឹងមិនធ្វើមរណកាល ក្នុងពេលដែលមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផលនៅឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាមួយបានគ្រាស់ដឹងធម៌ទាំងនេះ ដោយប្រមាណនៃប្រាជ្ញាយ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលនេះ ហៅថា ធម្មានុសារី

ឱក្កន្តោ សម្មត្តនិយាមំ សប្បុរិសភូមឹ ឱក្កន្តោ វីតិវត្តោ បុថុជ្ជនភូមឹ អភព្វោ តំ កម្មំ កាតុំ យំ កម្មំ កត្វា និរយំ វា តិរច្ឆានយោនឹ វា បេត្តិវិសយំ វា ឧបបជ្ជេយ្យ អភព្វោ ច តាវ កាលំ កាតុំ យាវ ន សោតាបត្តិផលំ សច្ឆិករោតិ ។ យោ ភិក្ខវេ ឥមេ ធម្មេ ឯវំ ជានាតិ ឯវំ បស្សតិ ។ អយំ វុច្ចតិ សោតាបន្នោ អវិនិបាត-ធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

(១៩៧) សាវត្ថី ។ រូបា ភិក្ខវេ អនិច្ចា វិបរិណាមិនោ អញ្ញថាភាវិនោ សទ្ទា អនិច្ចា វិបរិណាមិនោ អញ្ញថាភាវិនោ គន្ធា អនិច្ចា វិបរិណាមិនោ អញ្ញថាភាវិនោ រសា អនិច្ចា វិបរិណាមិនោ អញ្ញថាភាវិនោ ផោដ្ឋព្វា អនិច្ចា វិបរិណាមិនោ អញ្ញថាភាវិនោ ធម្មា អនិច្ចា វិបរិណាមិនោ អញ្ញថាភាវិនោ ។ យោ ភិក្ខវេ ឥមេ ធម្មេ ឯវំ សទ្ទហតិ អធិមុច្ចតិ ។ អយំ វុច្ចតិ

(អ្នកផងឃើញដោយចក្ខុគឺប្រាជ្ញា) ចុះស៊ប់កាន់សម្មត្តនិយាម ចុះស៊ប់កាន់សប្បុរិសភូមិ កន្លងផុតនូវបុថុជ្ជនភូមិ ជាអ្នកមិនគួរធ្វើអំពើដែលធ្វើហើយនាំឲ្យទៅកើតក្នុងនរក ក្នុងកំណើតសត្វតិរច្ឆាន ក្នុងបិត្តិវិស័យ ជាបុគ្គលទៀងនឹងមិនធ្វើមរណកាល ក្នុងពេលដែលមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផលនៅឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ នូវធម៌ទាំងនេះ ។ បុគ្គលនេះ ហៅថាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀងមានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

[១៩៧] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបមិនទៀងមានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី សំឡេងមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ក្លិនមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី រសមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ផោដ្ឋព្វៈមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ធម្មារម្មណ៍មិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ជឿចុះចិត្តស៊ប់នូវធម៌ទាំងនេះ យ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលនេះ ហៅថា សទ្ធានុសារី

សទ្ធានុសារី ឱក្កន្តោ សម្មត្តនិយាមំ សប្បុរិសភូមឹ ឱក្កន្តោ វីតិវត្តោ បុថុជ្ជនភូមឹ អភព្វោ តំ កម្មំ កាតុំ យំ កម្មំ កត្វា និរយំ វា តិរច្ឆានយោនឹ វា បេត្តិវិសយំ វា ឧបបជ្ជេយ្យ អភព្វោ ច តាវ កាលំ កាតុំ យាវ ន សោតាបត្តិផលំ សច្ឆិករោតិ ។ យស្ស ខោ ភិក្ខវេ ឥមេ ធម្មា ឯវំ បញ្ញាយ មត្តសោ និជ្ឈានំ ខមន្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ធម្មានុសារី ឱក្កន្តោ សម្មត្តនិយាមំ សប្បុរិសភូមឹ ឱក្កន្តោ វីតិវត្តោ បុថុជ្ជនភូមឹ អភព្វោ តំ កម្មំ កាតុំ យំ កម្មំ កត្វា និរយំ វា តិរច្ឆានយោនឹ វា បេត្តិវិសយំ វា ឧបបជ្ជេយ្យ អភព្វោ ច តាវ កាលំ កាតុំ យាវ ន សោតាបត្តិផលំ សច្ឆិករោតិ ។ យោ ភិក្ខវេ ឥមេ ធម្មេ ឯវំ ជានាតិ ឯវំ បស្សតិ ។ អយំ វុច្ចតិ សោតាបន្នោ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោ ។

បានចុះស៊ប់កាន់សម្មត្តនិយាម ចុះស៊ប់កាន់សប្បុរិសភូមិ កន្លងផុតនូវបុថុជ្ជនភូមិ ជាអ្នកលែងធ្វើអំពើដែលធ្វើហើយនាំឲ្យទៅកើតក្នុងនរក ឬកំណើតសត្វតិរច្ឆាន ឬបិត្តិវិស័យ ជាបុគ្គលទៀងនឹងមិនធ្វើមរណកាលក្នុងវេលាដែលមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផលនៅឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាមួយបានត្រាស់ដឹងនូវធម៌ទាំងនេះ ដោយប្រមាណនៃប្រាជ្ញាយ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលនេះហៅថា ធម្មានុសារី បានចុះស៊ប់កាន់សម្មត្តនិយាម ចុះស៊ប់កាន់សប្បុរិសភូមិ កន្លងផុតនូវបុថុជ្ជនភូមិ ជាអ្នកលែងធ្វើអំពើដែលធ្វើហើយនាំឲ្យទៅកើតក្នុងនរក ឬកំណើតសត្វតិរច្ឆាន ឬបិត្តិវិស័យ ជាបុគ្គលទៀងនឹងមិនធ្វើមរណកាល ក្នុងវេលាដែលមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផលនៅឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ នូវធម៌ទាំងនេះ ។ បុគ្គលនេះ ហៅថា សោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៤៨) សាវត្ថី ។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ ភិក្ខវេ អនិច្ចំ វិបរិណាមិ អញ្ញថាភាវិ ។ សោតវិញ្ញាណំ ។បេ។ ឃានវិញ្ញាណំ ។ ជិវ្ហាវិញ្ញាណំ ។ កាយវិញ្ញាណំ ។ មនោវិញ្ញាណំ អនិច្ចំ វិបរិណាមិ អញ្ញថាភាវិ ។ យោ ភិក្ខវេ ។បេ។ សច្ឆិករោតិ ។ យស្ស ខោ ភិក្ខវេ ។បេ។ សច្ឆិករោតិ ។ យោ ភិក្ខវេ ។បេ។ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

(១៤៩) សាវត្ថី ។ ចក្ខុសម្ផស្សោ ភិក្ខវេ អនិច្ចោ វិបរិណាមី អញ្ញថាភាវី សោតសម្ផស្សោ ។ ឃានសម្ផស្សោ ។ ជិវ្ហាសម្ផស្សោ ។ កាយសម្ផស្សោ ។ មនោសម្ផស្សោ អនិច្ចោ វិបរិណាមី អញ្ញថាភាវី ។ យោ ភិក្ខវេ ឥមេ ធម្មេ ឯវំ សទ្ទហតិ អធិមុច្ចតិ ។ អយំ វុច្ចតិ សទ្ធានុសារី ។បេ។ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

(១៤៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុវិញ្ញាណមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ សោតវិញ្ញាណ ។បេ។ ឃានវិញ្ញាណ ។ ជិវ្ហាវិញ្ញាណ ។ កាយវិញ្ញាណ ។ មនោវិញ្ញាណ មិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ។បេ។ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ។បេ។ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ។បេ។ មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៤៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុសម្ផស្ស មិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី សោតសម្ផស្ស ។ ឃានសម្ផស្ស ។ ជិវ្ហាសម្ផស្ស ។ កាយសម្ផស្ស ។ មនោសម្ផស្ស មិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ជឿចុះចិត្តស៊ប់ នូវធម៌ទាំងនេះយ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលនេះ ហៅថា សទ្ធានុសារី ។បេ។ មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

[៦០០] សាវត្ថី ។ ចក្ខុសម្ផស្សជា វេទនា ភិក្ខវេ អនិច្ចា វិបរិណាមី អញ្ញថាភាវី សោតសម្ផស្សជា វេទនា ។ ឃានសម្ផស្សជា វេទនា ។ ជិវ្ហាសម្ផស្សជា វេទនា ។ កាយសម្ផស្សជា វេទនា ។ មនោសម្ផស្សជា វេទនា អនិច្ចា វិបរិណាមី អញ្ញថាភាវី ។ យោ ភិក្ខវេ ឥមេ ធម្មេ ឯវំ សទ្ទហតិ អធិមុច្ចតិ ។ អយំ វុច្ចតិ សទ្ធានុសារី ។ បេ ។ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

[៦០១] សាវត្ថី ។ រូបសញ្ញា ភិក្ខវេ អនិច្ចា វិបរិណាមី អញ្ញថាភាវី ។ សទ្ទសញ្ញា ។ គន្ធសញ្ញា ។ រសសញ្ញា ។ ផោដ្ឋព្វសញ្ញា ។ ធម្មសញ្ញា អនិច្ចា វិបរិណាមី អញ្ញថាភាវី ។ យោ ភិក្ខវេ ឥមេ ធម្មេ ឯវំ សទ្ទហតិ អធិមុច្ចតិ ។ អយំ វុច្ចតិ សទ្ធានុសារី ។ បេ ។ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

[៦០០] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុសម្ផស្សជាវេទនា មិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី សោតសម្ផស្សជាវេទនា ។ ឃានសម្ផស្សជាវេទនា ។ ជិវ្ហាសម្ផស្សជាវេទនា ។ កាយសម្ផស្សជាវេទនា ។ មនោសម្ផស្សជាវេទនា មិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ជឿចុះចិត្តស៊ប់នូវធម៌ទាំងនេះយ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលនេះ ហៅថា សទ្ធានុសារី ។ បេ ។ នឹងបានត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ ។

[៦០១] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរូបមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ សេចក្តីសំគាល់ក្នុងសំឡេង ។ សេចក្តីសំគាល់ក្នុងក្លិន ។ សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរស ។ សេចក្តីសំគាល់ក្នុងផោដ្ឋព្វៈ ។ សេចក្តីសំគាល់ក្នុងធម្មារម្មណ៍ មិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ជឿចុះចិត្តស៊ប់នូវធម៌ទាំងនេះយ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលនេះ ហៅថា សទ្ធានុសារី ។ បេ ។ នឹងបានត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ ។

(៦០៦) សាវត្ថី ។ រូបសញ្ចេតនា ភិក្ខវេ អនិច្ចា វិបរិណាមី អញ្ញថាភាវី ។ សទ្ទសញ្ចេតនា ។ គន្ធសញ្ចេតនា ។ រសសញ្ចេតនា ។ ផោដ្ឋព្វសញ្ចេតនា ធម្មសញ្ចេតនា អនិច្ចា វិបរិណាមី អញ្ញថាភាវី ។ យោ ភិក្ខវេ ឥមេ ធម្មេ ឯវំ សទ្ទហតិ អធិមុច្ចតិ ។ អយំ វុច្ចតិ សទ្ធានុសារី ។បេ។ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

(៦០៧) សាវត្ថី ។ រូបតណ្ហា ភិក្ខវេ អនិច្ចា វិបរិណាមី អញ្ញថាភាវី ។ សទ្ទតណ្ហា ។ គន្ធតណ្ហា ។ រសតណ្ហា ។ ផោដ្ឋព្វតណ្ហា ។ ធម្មតណ្ហា អនិច្ចា វិបរិណាមី អញ្ញថាភាវី ។ យោ ភិក្ខវេ ឥមេ ធម្មេ ឯវំ សទ្ទហតិ អធិមុច្ចតិ ។ អយំ វុច្ចតិ សទ្ធានុសារី ។បេ។ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

(៦០៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប៉ុនប៉ងក្នុងរូបមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ សេចក្តីប៉ុនប៉ងក្នុងសំឡេង ។ សេចក្តីប៉ុនប៉ងក្នុងក្លិន ។ សេចក្តីប៉ុនប៉ងក្នុងរស ។ សេចក្តីប៉ុនប៉ងក្នុងផោដ្ឋព្វារម្មណ៍ ។ សេចក្តីប៉ុនប៉ងក្នុងធម្មារម្មណ៍មិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ជឿចុះចិត្តស៊ប់នូវធម៌ទាំងនេះយ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលនេះ ហៅថា សទ្ធានុសារី ។បេ។ នឹងបានត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ ។

(៦០៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងរូបមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងសំឡេង ។ សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងក្លិន ។ សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងរស ។ សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងផោដ្ឋព្វារម្មណ៍ ។ សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងធម្មារម្មណ៍មិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាជឿចុះចិត្តស៊ប់នូវធម៌ទាំងនេះយ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលនេះហៅថា សទ្ធានុសារី ។បេ។ នឹងបានត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ ។

(៦០៤) សាវត្ថី ។ បឋវីធាតុ ភិក្ខវេ អនិច្ចា វិបរិណាមី អញ្ញថាភាវី ។ អាបោធាតុ ។ តេជោធាតុ ។ វាយោធាតុ ។ អាកាសធាតុ ។ វិញ្ញាណធាតុ អនិច្ចា វិបរិណាមី អញ្ញថាភាវី ។ យោ ភិក្ខវេ ឥមេ ធម្មេ ឯវំ សទ្ទហតិ អធិមុច្ចតិ ។ អយំ វុច្ចតិ សទ្ធានុសារី ។បេ។ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។

(៦០៥) សាវត្ថី ។ រូបំ ភិក្ខវេ អនិច្ចំ វិបរិណាមិ អញ្ញថាភាវិ វេទនា អនិច្ចា វិបរិណាមី អញ្ញថាភាវី ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា អនិច្ចា វិបរិណាមិនោ អញ្ញថាភាវិនោ ។ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ វិបរិណាមិ អញ្ញថាភាវិ ។ យោ ភិក្ខវេ ឥមេ ធម្មេ ឯវំ សទ្ទហតិ អធិមុច្ចតិ ។ អយំ វុច្ចតិ

(៦០៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធាតុដីមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ ធាតុទឹក ។ ធាតុភ្លើង ។ ធាតុខ្យល់ ។ ធាតុអាកាស ។ វិញ្ញាណធាតុមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ជឿចុះចិត្តស៊ប់នូវធម៌ទាំងនេះ យ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលនេះ ហៅថា សទ្ធានុសារី ។បេ។ មានការត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ ។

(៦០៥) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី វេទនាមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ វិញ្ញាណមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ជឿចុះចិត្តស៊ប់នូវធម៌ទាំងនេះយ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលនេះហៅថា

សទ្ធានុសារី ឱក្កន្តោ សម្មត្តនិយាមំ សប្បុរិសភូមឹ ឱក្កន្តោ វីតិវត្តោ បុថុជ្ជនភូមឹ អភព្វោ តំ កម្មំ កាតុំ យំ កម្មំ កត្វា និរយំ វា តិរច្ឆានយោនឹ វា បេត្តិវិសយំ វា ឧបបជ្ជេយ្យ អភព្វោ ច តាវ កាលំ កាតុំ យាវ ន សោតាបត្តិផលំ សច្ឆិករោតិ ។ យស្ស ខោ ភិក្ខវេ ឥមេ ធម្មា ឯវំ បញ្ញាយ មត្តសោ និជ្ឈានំ ខមន្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ធម្មានុសារី ឱក្កន្តោ សម្មត្តនិយាមំ សប្បុរិសភូមឹ ឱក្កន្តោ វីតិវត្តោ បុថុជ្ជនភូមឹ អភព្វោ តំ កម្មំ កាតុំ យំ កម្មំ កត្វា និរយំ វា តិរច្ឆានយោនឹ វា បេត្តិវិសយំ វា ឧបបជ្ជេយ្យ អភព្វោ ច តាវ កាលំ កាតុំ យាវ ន សោតាបត្តិផលំ សច្ឆិករោតិ ។

សទ្ធានុសារី បានចុះស៊ប់កាន់សម្មត្តនិយាម ចុះស៊ប់កាន់សប្បុរិសភូមិ កន្លងបង់នូវបុថុជ្ជនភូមិ ជាអ្នកលែងធ្វើអំពើ ដែលធ្វើហើយនាំឲ្យទៅកើតក្នុងនរក ឬកំណើតសត្វតិរច្ឆាន ឬពួកបេត្តិវិស័យ ជាបុគ្គលទៀងនឹងមិនធ្វើមរណកាល ក្នុងវេលាដែលមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកណាមួយត្រាស់ដឹងធម៌ទាំងនេះ ដោយប្រមាណនៃប្រាជ្ញាយ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលនេះ ហៅថា ធម្មានុសារី បានចុះស៊ប់កាន់សម្មត្តនិយាម ចុះស៊ប់កាន់សប្បុរិសភូមិ កន្លងបង់នូវបុថុជ្ជនភូមិ ជាអ្នកលែងធ្វើអំពើដែលធ្វើហើយនាំឲ្យទៅកើតក្នុងនរក ឬកំណើតសត្វតិរច្ឆាន ឬពួកបេត្តិវិស័យ ជាបុគ្គលទៀងនឹងមិនធ្វើមរណកាល ក្នុងវេលាដែលមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល ។

យោ ភិក្ខវេ ឥមេ ធម្មេ ឯវំ បជានាតិ ឯវំ បស្សតិ ។ អយំ វុច្ចតិ សោតាបន្នោ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

ឱក្កន្តសំយុត្តំ ។

តស្សុទ្ទានំ

ចក្ខុ រូបញ្ច វិញ្ញាណំ
ផស្សោ ច វេទនាយ ច
សញ្ញា ច ចេតនា តណ្ហា
ធាតុ ខន្ធេន តេ ទសាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ស្គាល់ច្បាស់យ៉ាងនេះ ឃើញច្បាស់យ៉ាងនេះ នូវធម៌ទាំងនេះ ។ បុគ្គលនេះ ហៅថា សោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅកាន់អបាយភូមិ ជាបុគ្គលទៀង នឹងបានត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ ។

ចប់ ឱក្កន្តសំយុត្ត ។

ឧទ្ទានក្នុងឱក្កន្តសំយុត្តនោះគឺ

និយាយអំពី ចក្ខុ ១ រូប ១ វិញ្ញាណ ១ ផស្សៈ ១ វេទនា ១ សញ្ញា ១ ចេតនា ១ តណ្ហា ១ ធាតុ ១ ខន្ធ ១ ត្រូវជា ១០ ។

ឧប្បាទសំយុត្តំ

[៦០៦] សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខវេ ចក្ខុស្ស ឧប្បាទោ ឋិតិ អភិនិព្វត្តិ បាតុភាវោ ទុក្ខស្សេសោ ឧប្បាទោ រោគានំ ឋិតិ ជរាមរណស្ស បាតុភាវោ ។ យោ សោតស្ស ឧប្បាទោ ឋិតិ ។ បេ ។ យោ ឃានស្ស ឧប្បាទោ ឋិតិ ។ យោ ជិវ្ហាយ ឧប្បាទោ ឋិតិ ។ យោ កាយស្ស ឧប្បាទោ ឋិតិ ។ យោ មនស្ស ឧប្បាទោ ឋិតិ អភិនិព្វត្តិ បាតុភាវោ ទុក្ខស្សេសោ ឧប្បាទោ រោគានំ ឋិតិ ជរាមរណស្ស បាតុភាវោ ។

[៦០៧] យោ ច ភិក្ខវេ ចក្ខុស្ស និរោធោ វូបសមោ អត្ថង្គមោ ទុក្ខស្សេសោ និរោធោ រោគានំ វូបសមោ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោ ។ យោ សោតស្ស

ឧប្បាទសំយុត្ត

[៦០៦] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដណា នៃចក្ខុ នុ៎ះជាការកើតឡើងនៃទុក្ខ ជាការតាំងនៅនៃរោគ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិងមរណៈ ការកើតឡើង ការតាំងនៅណា នៃសោតៈ ។ បេ ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅណា នៃឃានៈ ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅណា នៃជិវ្ហា ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅណា នៃកាយ ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដណា នៃចិត្ត នុ៎ះជាការកើតឡើងនៃទុក្ខ ជាការតាំងនៅនៃរោគ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិងមរណៈ ។

[៦០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ការរលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ណា នៃចក្ខុ នុ៎ះជាការរលត់នៃទុក្ខ ជាការស្ងប់រម្ងាប់នៃរោគ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ។ ការរលត់ណា

និរោធោ ។ បេ ។ យោ ឃានស្ស និរោធោ ។ យោ ជិវ្ហាយ និរោធោ ។ យោ កាយស្ស និរោធោ ។ យោ មនស្ស និរោធោ វូបសមោ អត្ថង្គមោ ទុក្ខស្សេសោ និរោធោ រោគានំ វូបសមោ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោតិ ។

(២០៨) សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខវេ រូបានំ ឧប្បាទោ ឋិតិ អភិនិព្វត្តិ បាតុភាវោ ទុក្ខស្សេសោ ឧប្បាទោ រោគានំ ឋិតិ ជរាមរណស្ស បាតុភាវោ ។ យោ សទ្ទានំ ។ យោ គន្ធានំ ។ យោ រសានំ ។ យោ ផោដ្ឋព្វានំ ។ យោ ធម្មានំ ឧប្បាទោ ឋិតិ អភិនិព្វត្តិ បាតុភាវោ ទុក្ខស្សេសោ ឧប្បាទោ រោគានំ ឋិតិ ជរាមរណស្ស បាតុភាវោ ។

នៃសោតៈ ។ បេ ។ ការរលត់ណា នៃឃានៈ ។ ការរលត់ណា នៃជិវ្ហា ។ ការរលត់ណា នៃកាយ ។ ការរលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការផុតណា នៃចិត្ត នុ៎ះ ជាការរលត់នៃទុក្ខ ជាការស្ងប់រម្ងាប់នៃរោគ ជាការផុតនៃជរានិងមរណៈ ។

(២០៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដ ណា នៃរូប នុ៎ះ ជាការកើតឡើងនៃទុក្ខ ជាការតាំងនៅនៃរោគ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិងមរណៈ ។ នៃសំឡេង ។ នៃក្លិន ។ នៃរស ។ នៃផោដ្ឋព្វៈ ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដ ណា នៃធម្មារម្មណ៍ នុ៎ះ ជាការកើតឡើងនៃទុក្ខ ជាការតាំងនៅនៃរោគ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិងមរណៈ ។

[៦០៩] យោ ច ខោ ភិក្ខវេ រូបានំ និរោធោ វូបសមោ អត្ថង្គមោ ទុក្ខស្សេសោ និរោធោ រោគានំ វូបសមោ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោ ។ យោ សទ្ទានំ ។ យោ គន្ធានំ ។ យោ រសានំ ។ យោ ផោដ្ឋព្វានំ ។ យោ ធម្មានំ និរោធោ វូបសមោ អត្ថង្គមោ ទុក្ខស្សេសោ និរោធោ រោគានំ វូបសមោ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោតិ ។

[៦១០] សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខវេ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ឧប្បាទោ ឋិតិ ។បេ។ ជរាមរណស្ស បាតុភាវោ ។បេ។ យោ មនោវិញ្ញាណស្ស ឧប្បាទោ ឋិតិ ។បេ។ ជរាមរណស្ស បាតុភាវោ ។

[៦១១] យោ ច ខោ ភិក្ខវេ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស និរោធោ ។បេ។ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោ យោ មនោវិញ្ញាណស្ស និរោធោ ។បេ។ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោតិ ។

[៦០៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ការរលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ ណា នៃរូប នុ៎ះ ជាការរលត់នៃទុក្ខ ជាការស្ងប់រម្ងាប់នៃរោគ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ។ នៃសំឡេង ។ នៃក្លិន ។ នៃរស ។ នៃផោដ្ឋព្វៈ ។ ការរលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ ណា នៃធម្មារម្មណ៍ នុ៎ះ ជាការរលត់នៃទុក្ខ ជាការស្ងប់រម្ងាប់នៃរោគ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ។

[៦១០] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ណា នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិងមរណៈ ។ បេ ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ណា នៃមនោវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិងមរណៈ ។

[៦១១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ការរលត់ណា នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ការរលត់ណា នៃមនោវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ។

(៦១៦) សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខវេ ចក្ខុសម្ផស្សស្ស ឧប្បាទោ ឋិតិ ។បេ។ ជរាមរណស្ស បាតុភាវោ ។បេ។ យោ មនោសម្ផស្សស្ស ឧប្បាទោ ឋិតិ ។បេ។ ជរាមរណស្ស បាតុភាវោ ។

(៦១៧) យោ ច ខោ ភិក្ខវេ ចក្ខុសម្ផស្សស្ស និរោធោ ។បេ។ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោ ។បេ។ យោ មនោសម្ផស្សស្ស និរោធោ ។បេ។ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោតិ ។

(៦១៨) សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខវេ ចក្ខុសម្ផស្សជាយ វេទនាយ ឧប្បាទោ ឋិតិ ។បេ។ ជរាមរណស្ស បាតុ-ភាវោ ។បេ។ យោ មនោសម្ផស្សជាយ វេទនាយ ឧប្បាទោ ឋិតិ អភិនិព្វត្តិ បាតុភាវោ ទុក្ខស្សេសោ ឧប្បាទោ រោគានំ ឋិតិ ជរាមរណស្ស បាតុភាវោ ។

(៦១៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ណា នៃចក្ខុសម្ផស្ស ។បេ។ ជាការមានប្រាកដនៃជរា និងមរណៈ ។បេ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ណា នៃមនោ-សម្ផស្ស ។បេ។ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិងមរណៈ ។

(៦១៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ការរលត់ណា នៃចក្ខុសម្ផស្ស ។បេ។ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ។បេ។ ការរលត់ណា នៃមនោសម្ផស្ស ។បេ។ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ។

(៦១៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ណា នៃចក្ខុសម្ផស្សជាវេទនា ។បេ។ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិងមរណៈ ។បេ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដ ណា នៃមនោសម្ផស្សជាវេទនា នុ៎ះ ជាការកើតឡើងនៃទុក្ខ ជាការតាំងនៅនៃរោគ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិងមរណៈ ។

(៦១៥) យោ ច ខោ ភិក្ខវេ ចក្ខុសម្ផស្សជាយ វេទនាយ និរោធោ វូបសមោ ។ បេ ។ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោ ។ បេ ។ យោ មនោសម្ផស្សជាយ វេទនាយ និរោធោ វូបសមោ អត្ថង្គមោ ទុក្ខស្សេសោ និរោធោ រោគានំ វូបសមោ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោតិ ។

(៦១៦) សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខវេ រូបសញ្ញាយ ឧប្បាទោ ឋិតិ ។ បេ ។ ជរាមរណស្ស បាតុភាវោ ។ បេ ។ យោ ធម្មសញ្ញាយ ឧប្បាទោ ឋិតិ អភិនិព្វត្តិ បាតុភាវោ ទុក្ខស្សេសោ ឧប្បាទោ រោគានំ ឋិតិ ជរាមរណស្ស បាតុភាវោ ។

(៦១៧) យោ ច ខោ ភិក្ខវេ រូបសញ្ញាយ និរោធោ ។ បេ ។ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោ ។ បេ ។ យោ ធម្មសញ្ញាយ និរោធោ វូបសមោ អត្ថង្គមោ ទុក្ខស្សេសោ និរោធោ រោគានំ វូបសមោ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោតិ ។

(៦១៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ការរលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ណា នៃចក្ខុសម្ផស្សជាវេទនា ។ បេ ។ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ។ បេ ។ ការរលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ ណា នៃមនោសម្ផស្សជាវេទនា នុ៎ះ ជាការរលត់នៃទុក្ខ ជាការស្ងប់រម្ងាប់នៃរោគ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ។

(៦១៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ណា នៃរូបសញ្ញា ។ បេ ។ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិងមរណៈ ។ បេ ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដ ណា នៃធម្មសញ្ញា នុ៎ះ ជាការកើតឡើងនៃទុក្ខ ជាការតាំងនៅនៃរោគ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិងមរណៈ ។

(៦១៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ការរលត់ណា នៃរូបសញ្ញា ។ បេ ។ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ។ បេ ។ ការរលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ ណា នៃធម្មសញ្ញា នុ៎ះ ជាការរលត់នៃទុក្ខ ជាការស្ងប់រម្ងាប់នៃរោគ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ។

(៦១៨) សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខវេ រូបសញ្ចេតនាយ ឧប្បាទោ ឋិតិ ។បេ។ ជរាមរណស្ស បាតុភាវោ ។បេ។ យោ ធម្មសញ្ចេតនាយ ឧប្បាទោ ឋិតិ ។បេ។ ជរាមរណស្ស បាតុភាវោ ។

(៦១៩) យោ ច ខោ ភិក្ខវេ រូបសញ្ចេតនាយ និរោធោ ។បេ។ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោ ។បេ។ យោ ធម្មសញ្ចេតនាយ និរោធោ វូបសមោ អត្ថង្គមោ ទុក្ខស្សេសោ និរោធោ រោគានំ វូបសមោ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោតិ ។

(៦២០) សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខវេ រូបតណ្ហាយ ឧប្បាទោ ឋិតិ ។បេ។ ជរាមរណស្ស បាតុភាវោ ។ បេ ។ យោ ធម្មតណ្ហាយ ឧប្បាទោ ឋិតិ អភិនិព្វត្តិ បាតុភាវោ ទុក្ខស្សេសោ ឧប្បាទោ រោគានំ ឋិតិ ជរាមរណស្ស បាតុភាវោ ។

(៦១៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ណា នៃរូបសញ្ចេតនា ។ បេ ។ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិងមរណៈ ។ បេ ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ណា នៃធម្មសញ្ចេតនា ។ បេ ។ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិងមរណៈ ។

(៦១៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ការរលត់ណា នៃរូបសញ្ចេតនា ។ បេ ។ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ។ បេ ។ ការរលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ ណា នៃធម្មសញ្ចេតនា នុ៎ះ ជាការរលត់នៃទុក្ខ ជាការស្ងប់រម្ងាប់នៃរោគ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ។

(៦២០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ណា នៃរូបតណ្ហា ។ បេ ។ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិងមរណៈ ។ បេ ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដ ណា នៃធម្មតណ្ហា នុ៎ះ ជាការកើតឡើងនៃទុក្ខ ជាការតាំងនៅនៃរោគ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិងមរណៈ ។

(២២១) យោ ច ខោ ភិក្ខវេ រូបតណ្ហាយ និរោធោ ។បេ។ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោ ។បេ។ យោ ធម្មតណ្ហាយ និរោធោ វូបសមោ អត្ថង្គមោ ទុក្ខស្សេសោ និរោធោ រោគានំ វូបសមោ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោតិ ។

(២២២) សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខវេ បឋវីធាតុយា ឧប្បាទោ ឋិតិ អភិនិព្វត្តិ បាតុភាវោ ។បេ។ ជរាមរណស្ស បាតុភាវោ យោ អាបោធាតុយា ។បេ។ យោ តេជោធាតុយា ។ យោ វាយោធាតុយា ។ យោ អាកាសធាតុយា ។ យោ វិញ្ញាណធាតុយា ឧប្បាទោ ឋិតិ អភិនិព្វត្តិ បាតុភាវោ ទុក្ខស្សេសោ ឧប្បាទោ រោគានំ ឋិតិ ជរាមរណស្ស បាតុភាវោ ។

(២២១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ការរលត់ណា នៃរូបតណ្ហា ។បេ។ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ។បេ។ ការរលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ ណា នៃធម្មតណ្ហា នុ៎ះ ជាការរលត់នៃទុក្ខ ជាការស្ងប់រម្ងាប់នៃរោគ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ។

(២២២) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដ ណា នៃបឋវីធាតុ ។បេ។ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិងមរណៈ នៃអាបោធាតុ ។បេ។ នៃតេជោធាតុ ។ នៃវាយោធាតុ ។ នៃអាកាសធាតុ ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដ ណា នៃវិញ្ញាណធាតុ នុ៎ះ ជាការកើតឡើងនៃទុក្ខ ជាការតាំងនៅនៃរោគ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិងមរណៈ ។

[៦៦៣] យោ ច ខោ ភិក្ខវេ បឋវីធាតុយា និរោធោ ។បេ។ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោ យោ អាបោធាតុយា និរោធោ ។បេ។ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោ យោ តេជោធាតុយា និរោធោ ។ យោ វាយោធាតុយា និរោធោ ។ យោ អាកាសធាតុយា និរោធោ ។ យោ វិញ្ញាណធាតុយា និរោធោ វូបសមោ អត្ថង្គមោ ទុក្ខស្សេសោ និរោធោ រោគានំ វូបសមោ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោតិ ។

[៦៦៤] សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខវេ រូបស្ស ឧប្បាទោ ឋិតិ អភិនិព្វត្តិ បាតុភាវោ ទុក្ខស្សេសោ ឧប្បាទោ រោគានំ ឋិតិ ជរាមរណស្ស បាតុភាវោ យោ វេទនាយ ។បេ។ យោ សញ្ញាយ ។ យោ សង្ខារានំ ។ យោ វិញ្ញាណស្ស ឧប្បាទោ ឋិតិ អភិនិព្វត្តិ បាតុភាវោ ទុក្ខស្សេសោ ឧប្បាទោ រោគានំ ឋិតិ ជរាមរណស្ស បាតុភាវោ ។

[៦៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ការរលត់ណា នៃបឋវីធាតុ ។បេ។ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ការរលត់ណា នៃអាបោធាតុ ។បេ។ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ការរលត់ណា នៃតេជោធាតុ ។ ការរលត់ណា នៃវាយោធាតុ ។ ការរលត់ណា នៃអាកាសធាតុ ។ ការរលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ ណា នៃវិញ្ញាណធាតុ នុ៎ះ ជាការរលត់នៃទុក្ខ ជាការស្ងប់រម្ងាប់នៃរោគ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ។

[៦៦៤] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដ ណា នៃរូប នុ៎ះ ជាការកើតឡើងនៃទុក្ខ ជាការតាំងនៅនៃរោគ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិងមរណៈ នៃវេទនា ។បេ។ នៃសញ្ញា ។ នៃសង្ខារទាំងឡាយ ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដ ណា នៃវិញ្ញាណ នុ៎ះ ជាការកើតឡើងនៃទុក្ខ ជាការតាំងនៅនៃរោគ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិងមរណៈ ។

(៦៦៨) យោ ច ខោ ភិក្ខវេ រូបស្ស និរោធោ វូបសមោ អត្ថង្គមោ ទុក្ខស្សេសោ និរោធោ រោគានំ វូបសមោ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោ យោ វេទនាយ ។បេ។ យោ សញ្ញាយ ។ យោ សង្ខារានំ ។ យោ វិញ្ញាណស្ស និរោធោ វូបសមោ អត្ថង្គមោ ទុក្ខស្សេសោ និរោធោ រោគានំ វូបសមោ ជរាមរណស្ស អត្ថង្គមោតិ ។

ឧប្បាទសំយុត្តំ ។

តស្សុទ្ទានំ

ចក្ខុ រូបញ្ច វិញ្ញាណំ
ផស្សោ ច វេទនាយ ច
សញ្ញា ច ចេតនា តណ្ហា
ធាតុ ខន្ធេន តេ ទសាតិ ។

---

(៦៦៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ការរលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ ណា នៃរូប នុ៎ះ ជាការរលត់នៃទុក្ខ ជាការស្ងប់រម្ងាប់នៃរោគ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ នៃវេទនា ។បេ។ នៃសញ្ញា ។ នៃសង្ខារទាំងឡាយ ។ ការរលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ ណា នៃវិញ្ញាណ នុ៎ះ ជាការរលត់នៃទុក្ខ ជាការស្ងប់រម្ងាប់នៃរោគ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ។

ចប់ ឧប្បាទសំយុត្ត ។

ឧទ្ទាននៃឧប្បាទសំយុត្តនោះ គឺ

និយាយអំពីចក្ខុ ១ រូប ១ វិញ្ញាណ ១ ផស្សៈ ១ វេទនា ១ សញ្ញា ១ ចេតនា ១ តណ្ហា ១ ធាតុ ១ ខន្ធ ១ ត្រូវជា ១០ ។

កិលេសសំយុត្តំ

(៦៦៦) សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខវេ ចក្ខុស្មឹ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ យោ សោតស្មឹ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ យោ ឃានស្មឹ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ យោ ជិវ្ហាយ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ យោ កាយស្មឹ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ យោ មនស្មឹ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ឥមេសុ ឆសុ ឋានេសុ ចេតសោ ឧបក្កិលេសោ បហីនោ ហោតិ នេក្ខម្មនិន្នញ្ចស្ស ចិត្តំ ហោតិ នេក្ខម្មបរិភាវិតំ ចិត្តំ កម្មនិយំ ខាយតិ អភិញ្ញា សច្ឆិករណីយេសុ ធម្មេសូតិ ។

កិលេសសំយុត្ត

(៦៦៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆន្ទរាគៈ (តម្រេកប្រកបដោយសេចក្តីពេញចិត្ត) ណា ក្នុងចក្ខុ នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេស (គ្រឿងសៅហ្មង) របស់ចិត្ត ឆន្ទរាគៈណា ក្នុងសោតៈ នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ឆន្ទរាគៈណា ក្នុងឃានៈ នុ៎ះជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ឆន្ទរាគៈណា ក្នុងជិវ្ហា នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ឆន្ទរាគៈណា ក្នុងកាយ នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ឆន្ទរាគៈណា ក្នុងមនោ នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើភិក្ខុ លះបង់នូវឧបក្កិលេសរបស់ចិត្តក្នុងហេតុទាំង ៦ នេះបានហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏ជាបង្អោនទៅកាន់នេក្ខម្មៈផង ជាចិត្តអប់រំក្នុងនេក្ខម្មៈផង ជាចិត្តគួរដល់ការងារ ប្រាកដក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមផង ។

[៤៤៧] សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខវេ រូបេសុ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យោ សទ្ទេសុ ។ យោ គន្ធេសុ ។ យោ រសេសុ ។ យោ ផោដ្ឋព្វេសុ ។ យោ ធម្មេសុ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ឥមេសុ ឆសុ ឋានេសុ ចេតសោ ឧបក្កិលេសោ បហីនោ ហោតិ នេក្ខម្មនិន្នំ ចស្ស ចិត្តំ ហោតិ នេក្ខម្មបរិភាវិតំ ចិត្តំ កម្មនិយំ ខាយតិ អភិញ្ញា សច្ឆិករណីយេសុ ធម្មេសូតិ ។

[៤៤៨] សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខវេ ចក្ខុវិញ្ញាណស្មឹ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យោ សោតវិញ្ញាណស្មឹ ។ យោ ឃានវិញ្ញាណស្មឹ ។ យោ ជិវ្ហាវិញ្ញាណស្មឹ ។ យោ កាយវិញ្ញាណស្មឹ ។ យោ មនោវិញ្ញាណស្មឹ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ឥមេសុ ឆសុ ឋានេសុ ចេតសោ ឧបក្កិលេសោ បហីនោ ហោតិ នេក្ខម្មនិន្នំ ចស្ស ចិត្តំ ហោតិ នេក្ខម្មបរិភាវិតំ ចិត្តំ កម្មនិយំ ខាយតិ អភិញ្ញា សច្ឆិករណីយេសុ ធម្មេសូតិ ។

[៤៤៧] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆន្ទរាគណា ក្នុងរូប នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ក្នុងសំឡេង ។ ក្នុងក្លិន ។ ក្នុងរស ។ ក្នុងផោដ្ឋព្វៈ ។ ឆន្ទរាគណា ក្នុងធម្មារម្មណ៍ នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើភិក្ខុលះបង់នូវឧបក្កិលេសរបស់ចិត្តក្នុងហេតុទាំង ៦ នេះបានហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ រមែងបង្អោនទៅរកនេក្ខម្មៈផង ជាចិត្តអប់រំដោយនេក្ខម្មៈផង ជាចិត្តគួរដល់ការងារ ប្រាកដក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនគប្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមផង ។

[៤៤៨] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆន្ទរាគណា ក្នុងចក្ខុវិញ្ញាណ នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ក្នុងសោតវិញ្ញាណ ។ ក្នុងឃានវិញ្ញាណ ។ ក្នុងជិវ្ហាវិញ្ញាណ ។ ក្នុងកាយវិញ្ញាណ ។ ឆន្ទរាគណា ក្នុងមនោវិញ្ញាណ នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើភិក្ខុ លះបង់នូវឧបក្កិលេសរបស់ចិត្តក្នុងហេតុទាំង ៦ នេះបានហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ រមែងបង្អោនទៅរកនេក្ខម្មៈផង ជាចិត្តអប់រំដោយនេក្ខម្មៈផង ជាចិត្តគួរដល់ការងារ ប្រាកដក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនគប្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមផង ។

(៦៦៩) សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខវេ ចក្ខុសម្ផស្សស្មឹ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យោ សោតសម្ផស្សស្មឹ ។ យោ ឃានសម្ផស្សស្មឹ ។ យោ ជិវ្ហាសម្ផស្សស្មឹ ។ យោ កាយសម្ផស្សស្មឹ ។ យោ មនោសម្ផស្សស្មឹ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ។បេ។ អភិញ្ញា សច្ឆិករណីយេសុ ធម្មេសូតិ ។

(៦៧០) សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខវេ ចក្ខុសម្ផស្សជាយ វេទនាយ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យោ សោតសម្ផស្សជាយ វេទនាយ ។ យោ ឃានសម្ផស្សជាយ វេទនាយ ។ យោ ជិវ្ហាសម្ផស្សជាយ វេទនាយ ។ យោ កាយសម្ផស្សជាយ វេទនាយ ។ យោ មនោសម្ផស្សជាយ វេទនាយ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ។បេ។ អភិញ្ញា សច្ឆិករណីយេសុ ធម្មេសូតិ ។

(៦៦៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តម្រេកណា ក្នុងចក្ខុសម្ផ័ស្ស នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ក្នុងសោតសម្ផ័ស្ស ។ ក្នុងឃានសម្ផ័ស្ស ។ ក្នុងជិវ្ហាសម្ផ័ស្ស ។ ក្នុងកាយសម្ផ័ស្ស ។ តម្រេកណា ក្នុងមនោសម្ផ័ស្ស នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើភិក្ខុ ។បេ។ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលខ្លួនគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ។

(៦៧០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តម្រេកណា ក្នុងចក្ខុសម្ផស្សជាវេទនា នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ក្នុងសោតសម្ផស្សជាវេទនា ។ ក្នុងឃានសម្ផស្សជាវេទនា ។ ក្នុងជិវ្ហាសម្ផស្សជាវេទនា ។ ក្នុងកាយសម្ផស្សជាវេទនា ។ តម្រេកណា ក្នុងមនោសម្ផស្សជាវេទនា នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើភិក្ខុ ។បេ។ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលខ្លួនគប្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ។

[៦៣១] សាវត្ថិ ។ យោ ភិក្ខវេ រូបសញ្ញាយ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យោ សទ្ទសញ្ញាយ ។ យោ គន្ធសញ្ញាយ ។ យោ រសសញ្ញាយ ។ យោ ផោដ្ឋព្វសញ្ញាយ ។ យោ ធម្មសញ្ញាយ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ។ បេ ។ អភិញ្ញា សច្ឆិករណីយេសុ ធម្មេសូតិ ។

[៦៣២] សាវត្ថិ ។ យោ ភិក្ខវេ រូបសញ្ចេតនាយ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យោ សទ្ទសញ្ចេតនាយ ។ យោ គន្ធសញ្ចេតនាយ ។ យោ រសសញ្ចេតនាយ ។ យោ ផោដ្ឋព្វសញ្ចេតនាយ ។ យោ ធម្មសញ្ចេតនាយ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ។ បេ ។ អភិញ្ញា សច្ឆិករណីយេសុ ធម្មេសូតិ ។

[៦៣១] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆន្ទរាគណា ក្នុងរូបសញ្ញា នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ក្នុងសទ្ទសញ្ញា ។ ក្នុងគន្ធសញ្ញា ។ ក្នុងរសសញ្ញា ។ ក្នុងផោដ្ឋព្វសញ្ញា ។ ឆន្ទរាគណា ក្នុងធម្មសញ្ញា នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើភិក្ខុ ។ បេ ។ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលខ្លួនគប្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ។

[៦៣២] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆន្ទរាគណា ក្នុងរូបសញ្ចេតនា នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ក្នុងសទ្ទសញ្ចេតនា ។ ក្នុងគន្ធសញ្ចេតនា ។ ក្នុងរសសញ្ចេតនា ។ ក្នុងផោដ្ឋព្វសញ្ចេតនា ។ ឆន្ទរាគណា ក្នុងធម្មសញ្ចេតនា នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើភិក្ខុ ។ បេ ។ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលខ្លួនគប្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ។

[៦៣៣] សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខវេ រូបតណ្ហាយ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យោ សទ្ទតណ្ហាយ ។ យោ គន្ធតណ្ហាយ ។ យោ រសតណ្ហាយ ។ យោ ផោដ្ឋព្វតណ្ហាយ ។ យោ ធម្មតណ្ហាយ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ។បេ។ អភិញ្ញា សច្ឆិករណីយេសុ ធម្មេសូតិ ។

[៦៣៤] សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខវេ បឋវីធាតុយា ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យោ អាបោធាតុយា ។ យោ តេជោធាតុយា ។ យោ វាយោធាតុយា ។ យោ អាកាសធាតុយា ។ យោ វិញ្ញាណធាតុយា ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ឥមេសុ ឆសុ ឋានេសុ ចេតសោ ឧបក្កិលេសោ បហីនោ ហោតិ នេក្ខម្មនិន្នំ ចស្ស ចិត្តំ ហោតិ នេក្ខម្មបរិភាវិតំ ចិត្តំ កម្មនិយំ ខាយតិ អភិញ្ញា សច្ឆិករណីយេសុ ធម្មេសូតិ ។

[៦៣៣] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆន្ទរាគណា ក្នុងរូបតណ្ហា នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ក្នុងសទ្ទតណ្ហា ។ ក្នុងគន្ធតណ្ហា ។ ក្នុងរសតណ្ហា ។ ក្នុងផោដ្ឋព្វតណ្ហា ។ ឆន្ទរាគណា ក្នុងធម្មតណ្ហា នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើភិក្ខុ ។បេ។ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលខ្លួនគប្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ។

[៦៣៤] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆន្ទរាគណា ក្នុងបឋវីធាតុ នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ក្នុងអាបោធាតុ ។ ក្នុងតេជោធាតុ ។ ក្នុងវាយោធាតុ ។ ក្នុងអាកាសធាតុ ។ ឆន្ទរាគណា ក្នុងវិញ្ញាណធាតុ នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើភិក្ខុលះបង់នូវឧបក្កិលេសរបស់ចិត្តក្នុងហេតុទាំង ៦ នេះបានហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ រមែងបង្អោនទៅកាន់នេក្ខម្មៈផង ជាចិត្តអប់រំក្នុងនេក្ខម្មៈផង ជាចិត្តគួរដល់ការងារ ប្រាកដក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលខ្លួនគប្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមផង ។

[២៣៨] សាវត្ថិយំ ។ យោ ភិក្ខវេ រូបស្មឹ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ ។បេ។ យោ វិញ្ញាណស្មឹ ឆន្ទរាគោ ចិត្តស្សេសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ឥមេសុ ឆសុ(១) ឋានេសុ ចេតសោ ឧបក្កិលេសោ បហីនោ ហោតិ នេក្ខម្មនិន្នំ ចស្ស ចិត្តំ ហោតិ នេក្ខម្មបរិភាវិតំ ចិត្តំ កម្មនិយំ ខាយតិ អភិញ្ញា សច្ឆិករណីយេសុ ធម្មេសូតិ ។

កិលេសសំយុត្តំ ។

តស្សុទ្ទានំ

ចក្ខុ រូបញ្ច វិញ្ញាណំ
ផស្សោ ច វេទនាយ ច
សញ្ញា ច ចេតនា តណ្ហា
ធាតុ ខន្ធេន តេ ទសាតិ ។

១ ម. ឆ. ឥមេសុ បញ្ចសុ ។

[២៣៨] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆន្ទរាគណា ក្នុងរូប នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ។បេ។ ឆន្ទរាគណា ក្នុងវិញ្ញាណ នុ៎ះ ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើភិក្ខុ លះបង់នូវឧបក្កិលេសរបស់ចិត្តក្នុងហេតុទាំង ៦ នេះបានហើយ ចិត្តរបស់ ភិក្ខុនោះ រមែងជាចិត្តឱនទៅរកនេក្ខម្មៈផង ជាចិត្តអប់រំក្នុងនេក្ខម្មៈផង ជា ចិត្តគួរដល់ការងារ ប្រាកដក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមផង ។

ចប់ កិលេសសំយុត្ត ។

ឧទ្ទាននៃកិលេសសំយុត្តនោះ គឺ

និយាយអំពីចក្ខុ ១ រូប ១ វិញ្ញាណ ១ ផស្សៈ ១ វេទនា ១ សញ្ញា ១ ចេតនា ១ តណ្ហា ១ ធាតុ ១ ខន្ធ ១ ទាំងអស់ នោះ ត្រូវជា ១០ ។

សារីបុត្តសំយុត្តំ

[២៣៦] ឯកំ សមយំ អាយស្មា សារីបុត្តោ សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថឹ បិណ្ឌាយ បាវិសិ សាវត្ថិយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតប្បដិក្កន្តោ យេន អន្ធវនំ តេនុបសង្កមិ ទិវាវិហារាយ អន្ធវនំ អជ្ឈោគាហេត្វា អញ្ញតរស្មឹ រុក្ខមូលេ ទិវាវិហារំ និសីទិ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ សាយណ្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេន ជេតវនំ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមោ តេនុបសង្កមិ ។ អទ្ទសា ខោ អាយស្មា អានន្ទោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច វិប្បសន្នានិ ខោ តេ អាវុសោ សារីបុត្ត ឥន្ទ្រិយានិ បរិសុទ្ធោ មុខវណ្ណោ បរិយោទាតោ កតមេនាយស្មា សារីបុត្តោ អជ្ជ វិហារេន វិហាសីតិ ។

សារីបុត្តសំយុត្ត

[២៣៦] សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ស្លៀកស្បង់ ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីបិណ្ឌបាត លុះត្រាច់ទៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីបិណ្ឌបាតហើយ ត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងកាលជាខាងក្រោយនៃភត្តហើយ សំដៅទៅកាន់អន្ធវ័នដើម្បីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ លុះចូលដល់ក្នុងអន្ធវ័នហើយ គង់សម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃទៀបគល់ឈើមួយ ។ គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុចេញអំពីទីពួនសម្ងំ ក្នុងសាយណ្ហសម័យហើយ ចូលទៅកាន់វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ បានឃើញព្រះសារីបុត្តមានអាយុ កំពុងនិមន្តមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏ពោលនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ឥន្ទ្រិយរបស់លោកជ្រះថ្លា សម្បុរមុខក៏ស្អាតផូរផង់ ថ្ងៃនេះ តើព្រះសារីបុត្តមានអាយុ នៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅដូចម្តេច ។

ឥធាហំ អាវុសោ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមិ ។ តស្ស មយ្ហំ អាវុសោ ន ឯវំ ហោតិ អហំ បឋមំ ឈានំ សមាបជ្ជាមីតិ វា អហំ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នោតិ វា អហំ បឋមា ឈានា វុដ្ឋិតោតិ វាតិ ។ តថា ហិ បនាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ទីឃរត្តំ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា សុសមូហតា តស្មា អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ន ឯវំ ហោតិ អហំ បឋមំ ឈានំ សមាបជ្ជាមីតិ វា អហំ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នោតិ វា អហំ បឋមា ឈានា វុដ្ឋិតោតិ វាតិ ។

ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ បានចូលបឋមជ្ឈានដែលប្រកបដោយវិតក្កៈវិចារៈ មានបីតិនិងសុខៈដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងាត់ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំនោះ មិនមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកំពុងចូលបឋមជ្ឈាន ឬថា អាត្មាអញបានចូលបឋមជ្ឈានហើយ ឬក៏ថា អាត្មាអញបានចេញអំពីបឋមជ្ឈានហើយ ដូច្នេះឡើយ ។ ព្រះអានន្ទតបថា ពិតដូច្នោះមែន ព្រោះព្រះសារីបុត្តមានអាយុ បានគាស់រំលើងនូវអនុស័យ គឺសេចក្តីប្រកាន់ថាអញ ថារបស់អញ អស់កាលយូរមកហើយ ហេតុនោះ បានជាព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មិនមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកំពុងចូលបឋមជ្ឈាន ឬថា អាត្មាអញបានចូលបឋមជ្ឈានហើយ ឬក៏ថា អាត្មាអញបានចេញអំពីបឋមជ្ឈានហើយ ដូច្នេះឡើយ ។

(៦៣៧) សាវត្ថី ។ អទ្ទសា ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ។ បេ ។ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច វិប្បសន្នានិ ខោ តេ អាវុសោ សារីបុត្ត ឥន្ទ្រិយានិ បរិសុទ្ធោ មុខវណ្ណោ បរិយោទាតោ កតមេនាយស្មា សារីបុត្តោ អជ្ជ វិហារេន វិហាសីតិ ។ ឥធាហំ អាវុសោ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមិ ។ តស្ស មយ្ហំ អាវុសោ ន ឯវំ ហោតិ អហំ ទុតិយំ ឈានំ សមាបជ្ជាមីតិ វា អហំ ទុតិយំ ឈានំ សមាបន្នោតិ វា អហំ ទុតិយា ឈានា វុដ្ឋិតោតិ វាតិ ។ តថា ហិ បនាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ទីឃរត្តំ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា សុសមូហតា តស្មា អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ន ឯវំ ហោតិ អហំ ទុតិយំ ឈានំ សមាបជ្ជាមីតិ វា អហំ ទុតិយំ ឈានំ សមាបន្នោតិ វា អហំ ទុតិយា ឈានា វុដ្ឋិតោតិ វាតិ ។

(៦៣៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ បានឃើញហើយ ។ បេ ។ ក៏បាននិយាយនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ឥន្ទ្រិយរបស់លោកជ្រះថ្លា សម្បុរមុខក៏ស្អាតផូរផង់ ថ្ងៃនេះតើព្រះសារីបុត្តមានអាយុ គង់សម្រាន្តនៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណេះ ព្រោះរម្ងាប់វិតក្កៈវិចារៈ ខ្ញុំក៏បានចូលដល់ទុតិយជ្ឈានជាធម្មជាតកើតមានក្នុងសន្តាននៃខ្លួន ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាគឺសទ្ធា មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈវិចារៈ មានតែបីតិនិងសុខកើតអំពីសមាធិ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំនោះ មិនមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកំពុងចូលទុតិយជ្ឈាន ឬថា អាត្មាអញបានចូលទុតិយជ្ឈានហើយ ឬក៏ថា អាត្មាអញបានចេញអំពីទុតិយជ្ឈាន ដូច្នេះឡើយ ។ ព្រះអានន្ទតបថា ពិតដូច្នោះមែនហើយ ដ្បិតព្រះសារីបុត្តមានអាយុ បានគាស់រំលើងនូវអនុស័យគឺសេចក្តីប្រកាន់ថាអញ ថារបស់អញ អស់កាលយូរមកហើយ ហេតុនោះ បានជាព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មិនមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកំពុងចូលទុតិយជ្ឈាន ឬថា អាត្មាអញបានចូលទុតិយជ្ឈានហើយ ឬក៏ថា អាត្មាអញបានចេញអំពីទុតិយជ្ឈាន ដូច្នេះឡើយ ។

[៦៣៨] សាវត្ថី ។ អទ្ទសា ខោ អាយស្មា អា-
នន្ទោ ។បេ។ វិប្បសន្នានិ ខោ តេ អាវុសោ សារីបុត្ត
ឥន្ទ្រិយានិ បរិសុទ្ធោ មុខវណ្ណោ បរិយោទាតោ កតមេន-
ាយស្មា សារីបុត្តោ អជ្ជ វិហារេន វិហាសីតិ ។ ឥធា-
ហំ អាវុសោ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហរាមិ
សតោ ច សម្បជានោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេមិ
យន្តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិ-
ហារីតិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមិ ។ តស្ស
មយ្ហំ អាវុសោ ន ឯវំ ហោតិ អហំ តតិយំ ឈានំ
សមាបជ្ជាមីតិ វា អហំ តតិយំ ឈានំ សមាបន្នោតិ
វា អហំ តតិយា ឈានា វុដ្ឋិតោតិ វាតិ ។ តថា
ហិ បនាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ទីឃរត្តំ អហង្ការម-
មង្ការមានានុសយា សុសមូហតា តស្មា អាយស្មតោ
សារីបុត្តស្ស ន ឯវំ ហោតិ អហំ តតិយំ ឈានំ
សមាបជ្ជាមីតិ វា អហំ តតិយំ ឈានំ សមាបន្នោតិ
វា អហំ តតិយា ឈានា វុដ្ឋិតោតិ វាតិ ។

[៦៣៨] ក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ បានឃើញ
ហើយ ។បេ។ ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ឥន្ទ្រិយរបស់លោកជ្រះថ្លា
សម្បុរមុខរបស់លោកក៏ស្អាតផូរផង់ ថ្ងៃនេះ តើព្រះសារីបុត្តមានអាយុ
គង់សម្រាន្តនៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសោ ក្នុង
ទីឯណោះ ព្រោះនឿយណាយចាកបីតិផង ជាអ្នកព្រងើយផង មាន
សតិនិងសេចក្តីដឹងខ្លួនផង សោយសុខដោយនាមកាយផង អរិយបុគ្គល
ទាំងឡាយ តែងសរសើរនូវបុគ្គលដែលបានតតិយជ្ឈាននោះថា ជាអ្នក
មានចិត្តព្រងើយ ជាអ្នកមានស្មារតី មានប្រក្រតីនៅជាសុខ ខ្ញុំក៏បាន
ចូលតតិយជ្ឈាន ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំ
នោះ មិនមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកំពុងចូលតតិយជ្ឈាន
ឬថា អាត្មាអញបានចូលតតិយជ្ឈានហើយ ឬក៏ថា អាត្មាអញបានចេញ
អំពីតតិយជ្ឈាន ដូច្នេះឡើយ ។ ព្រះអានន្ទតបថា ពិតដូច្នោះមែនហើយ
ដ្បិតព្រះសារីបុត្តមានអាយុ បានគាស់រំលើងនូវអនុស័យគឺសេចក្តីប្រកាន់
ថាអញ ថារបស់អញ អស់កាលយូរមកហើយ ហេតុនោះ បានជាព្រះ
សារីបុត្តមានអាយុមិនមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកំពុងចូល
តតិយជ្ឈាន ឬថា អាត្មាអញបានចូលតតិយជ្ឈានហើយ ឬក៏ថា អាត្មា
អញបានចេញអំពីតតិយជ្ឈាន ដូច្នេះឡើយ ។

(៦៣៨) សាវត្ថី ។ អទ្ទសា ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ។បេ។ វិប្បសន្នានិ ខោ តេ អាវុសោ សារីបុត្ត ឥន្ទ្រិយានិ បរិសុទ្ធោ មុខវណ្ណោ បរិយោទាតោ កតមេនាយស្មា សារីបុត្តោ អជ្ជ វិហារេន វិហាសីតិ ។ ឥធាហំ អាវុសោ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្វេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធឹ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមិ ។ តស្ស មយ្ហំ អាវុសោ ន ឯវំ ហោតិ អហំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបជ្ជាមីតិ វា អហំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបន្នោតិ វា អហំ ចតុត្ថា ឈានា វុដ្ឋិតោតិ វាតិ ។ តថា ហិ បនាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ទីឃរត្តំ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា សុសមូហតា តស្មា អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ន ឯវំ ហោតិ អហំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបជ្ជាមីតិ វា អហំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបន្នោតិ វា អហំ ចតុត្ថា ឈានា វុដ្ឋិតោតិ វាតិ ។

(៦៣៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ បានឃើញហើយ ។បេ។ ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ឥន្ទ្រិយរបស់លោកជ្រះថ្លា សម្បុរមុខក៏ស្អាតផូរផង់ ថ្ងៃនេះ តើព្រះសារីបុត្តមានអាយុ គង់សម្រាន្តនៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីនេះ ខ្ញុំ លះបង់សេចក្តីសុខផង លះបង់ទុក្ខផង ព្រោះរលត់សោមនស្សនិងទោមនស្សអំពីមុនផង បានចូលចតុត្ថជ្ឈាន ឥតទុក្ខឥតសុខ មានសតិដ៏បរិសុទ្ធដោយឧបេក្ខា ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំនោះ មិនមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកំពុងចូលចតុត្ថជ្ឈាន ឬថា អាត្មាអញបានចូលចតុត្ថជ្ឈានហើយ ឬក៏ថា អាត្មាអញបានចេញអំពីចតុត្ថជ្ឈាន ដូច្នេះឡើយ ។ ព្រះអានន្ទតបថា ពិតដូច្នោះមែន ដ្បិតព្រះសារីបុត្តមានអាយុ បានគាស់រំលើងនូវអនុស័យ គឺសេចក្តីប្រកាន់ថាអញ ថារបស់អញ អស់កាលយូរមកហើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាព្រះសារីបុត្តមានអាយុមិនមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកំពុងចូលចតុត្ថជ្ឈាន ឬថា អាត្មាអញបានចូលចតុត្ថជ្ឈានហើយ ឬក៏ថា អាត្មាអញបានចេញអំពីចតុត្ថជ្ឈាន ដូច្នេះឡើយ ។

(៦៤០) សាវត្ថី ។ អទ្ទសា ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ។បេ។ ឥធាហំ អាវុសោ សព្វសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិឃសញ្ញានំ អត្ថង្គមា នានត្តសញ្ញានំ អមនសិការា អនន្តោ អាកាសោតិ អាកាសានញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមិ ។បេ។ វុដ្ឋិតោតិ ភណតិ ។

(៦៤១) សាវត្ថី ។ អទ្ទសា ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ។បេ។ ឥធាហំ អាវុសោ សព្វសោ អាកាសានញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តិ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមិ ។បេ។ វុដ្ឋិតោតិ ភណតិ ។

(៦៤២) សាវត្ថី ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ។បេ។ ឥធាហំ អាវុសោ សព្វសោ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម នត្ថិ កិញ្ចីតិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមិ ។បេ។ វុដ្ឋិតោតិ ភណតិ ។

(៦៤០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ បានឃើញហើយ ។បេ។ ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណេះ ខ្ញុំ កន្លងផុតនូវរូបសញ្ញា រំលត់នូវបដិឃសញ្ញា មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនានត្តសញ្ញា ដោយប្រការទាំងពួង ហើយចូលអាកាសានញ្ចាយតនជ្ឈាន ដោយពិចារណាថា អាកាសមិនមានទីបំផុតដូច្នេះ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។បេ។ ចេញហើយ ដូច្នេះឡើយ ។

(៦៤១) ក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ បានឃើញហើយ ។បេ។ ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណេះ ខ្ញុំកន្លងផុតនូវអាកាសានញ្ចាយតនជ្ឈានដោយប្រការទាំងពួង ហើយចូលវិញ្ញាណញ្ចាយតនជ្ឈាន ដោយពិចារណាថា វិញ្ញាណមិនមានទីបំផុតដូច្នេះ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។បេ។ ចេញហើយ ដូច្នេះឡើយ ។

(៦៤២) ក្រុងសាវត្ថី ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ។បេ។ ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណេះ ខ្ញុំកន្លងផុតនូវវិញ្ញាណញ្ចាយតនជ្ឈាន ដោយប្រការទាំងពួង ហើយចូលអាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយពិចារណាថា អ្វីបន្តិចបន្តួចមិនមានដូច្នេះ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។បេ។ ចេញហើយ ដូច្នេះឡើយ ។

[៦៦៣] សាវត្ថិ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ។ បេ ។ ឥធាហំ អាវុសោ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមិ ។ បេ ។ វុដ្ឋិតោតិ ភតិ ។

[៦៦៤] ឯកំ សមយំ អាយស្មា សារីបុត្តោ សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថឹ បិណ្ឌាយ បាវិសិ សាវត្ថឹ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតប្បដិក្កន្តោ យេន អន្ធវនំ តេនុបសង្កមិ ទិវាវិហារាយ អន្ធវនំ អជ្ឈោគាហេត្វា អញ្ញតរស្មឹ រុក្ខមូលេ ទិវាវិហារំ និសីទិ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ សាយណ្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេន ជេតវនំ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមោ តេនុបសង្កមិ ។ អទ្ទសា ខោ អាយស្មា អានន្ទោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច

[៦៦៣] ក្រុងសាវត្ថី ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំកន្លងបង់នូវអាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈាន បានចូលនៅនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ បេ ។ ចេញហើយ ដូច្នេះឡើយ ។

[៦៦៤] សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ គង់នៅក្នុងវត្តជេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ស្លៀកស្បង់ ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីបិណ្ឌបាត លុះចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីដើម្បីបិណ្ឌបាតហើយ បានត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតក្នុងវេលាបច្ឆាភត្ត ហើយសំដៅទៅកាន់អន្ធវនដើម្បីនៅសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ លុះចូលស៊ប់ក្នុងអន្ធវនហើយ ក៏គង់សម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ ទៀបគល់ឈើមួយ ។ គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ បានចេញអំពីទីពួនសម្ងំក្នុងវេលាសាយណ្ហសម័យ បានចូលទៅកាន់វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ បានឃើញព្រះសារីបុត្តមានអាយុកំពុងនិមន្តមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ បានពោលនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុដូច្នេះថា

វិប្បសន្នានិ ខោ តេ អាវុសោ សារិបុត្ត ឥន្ទ្រិយានិ បរិសុទ្ធោ មុខវណ្ណោ បរិយោទាតោ កតមេនាយស្មា សារិបុត្តោ អជ្ជ វិហារេន វិហាសីតិ ។ ឥធាហំ អាវុសោ សព្វសោ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមិ ។ តស្ស មយ្ហំ អាវុសោ ន ឯវំ ហោតិ អហំ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបជ្ជាមីតិ វា អហំ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នោតិ វា អហំ សញ្ញាវេទយិតនិរោធា វុដ្ឋិតោតិ វាតិ ។ តថា ហិ បនាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស ទីឃរត្តំ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា សុសមូហតា តស្មា អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស ន ឯវំ ហោតិ អហំ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបជ្ជាមីតិ វា អហំ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នោតិ វា អហំ សញ្ញាវេទយិតនិរោធា វុដ្ឋិតោតិ វាតិ ។

ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ឥន្ទ្រិយរបស់លោកជ្រះថ្លា សម្បុរមុខក៏ស្អាតផូរផង់ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ក្នុងថ្ងៃនេះ លោកនៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំបានកន្លងនូវនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយប្រការទាំងពួង បានចូលសញ្ញាវេទយិតនិរោធ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំនោះ មិនមានសេចក្តីប្រារព្ធយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកំពុងចូលសញ្ញាវេទយិតនិរោធ ឬថា អាត្មាអញបានចូលសញ្ញាវេទយិតនិរោធហើយ ឬក៏ថា អាត្មាអញបានចេញអំពីសញ្ញាវេទយិតនិរោធ ដូច្នេះឡើយ ។ ព្រះអានន្ទតបថា ពិតដូច្នោះមែន ដ្បិតព្រះសារីបុត្តមានអាយុបានគាស់រំលើងនូវអនុស័យគឺសេចក្តីប្រកាន់ថាអញ ថារបស់អញ អស់កាលយូរមកហើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មិនមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកំពុងចូលសញ្ញាវេទយិតនិរោធ ឬថា អាត្មាអញបានចូលសញ្ញាវេទយិតនិរោធហើយ ឬក៏ថា អាត្មាអញបានចេញអំពីសញ្ញាវេទយិតនិរោធ ដូច្នេះឡើយ ។

សារីបុត្តសំយុត្តំ

(៦៤៨) ឯកំ សមយំ អាយស្មា សារីបុត្តោ រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ រាជគហំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ រាជគហេ សបទានំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា តំ បិណ្ឌបាតំ អញ្ញតរំ កុដ្ដមូលំ(១) និស្សាយ ភុញ្ជតិ ។ អថខោ សូចិមុខី បរិព្វាជិកា យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច កឹ នុ ខោ សមណ អធោមុខោ ភុញ្ជសីតិ ។ ន ខ្វាហំ ភគិនិ អធោមុខោ ភុញ្ជាមីតិ ។ តេនហិ សមណ ឧព្ភមុខោ ភុញ្ជសីតិ ។ ន ខ្វាហំ ភគិនិ ឧព្ភមុខោ ភុញ្ជាមីតិ ។ តេនហិ សមណ ទិសាមុខោ ភុញ្ជសីតិ ។ ន ខ្វាហំ ភគិនិ ទិសាមុខោ ភុញ្ជាមីតិ ។ តេនហិ សមណ

---
១ ឧ. កុដ្ដ ។

សារីបុត្តសំយុត្ត

(៦៤៨) សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ស្លៀកស្បង់ ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះ ដើម្បីបិណ្ឌបាត លុះចូលទៅបិណ្ឌបាតតាមលំដាប់ច្រកក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះហើយ បាននៅគង់អាស្រ័យ ក្បែរជើងជញ្ជាំងមួយ ឆាន់ចង្ហាន់បិណ្ឌបាតនោះ ។ គ្រានោះ បរិព្វាជិកាឈ្មោះសូចិមុខី បានចូលទៅរកព្រះសារីបុត្តមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុដូច្នេះថា បពិត្រសមណៈ លោកឱនមុខឆាន់ឬអី ។ នែប្អូនស្រី អាត្មាមិនមែនឱនមុខឆាន់ទេ ។ បពិត្រសមណៈ បើដូច្នោះ លោកងើយមុខឆាន់ឬ ។ នាងប្អូនស្រី អាត្មាមិនមែនងើយមុខឆាន់ទេ ។ បពិត្រសមណៈ បើដូច្នោះ លោកបែរមុខទៅកាន់ទិសធំ (ទាំងបួន) ឆាន់ឬអី ។ នាងប្អូនស្រី អាត្មាមិនមែនបែរមុខទៅកាន់ទិសធំឆាន់ទេ ។ បពិត្រសមណៈ បើដូច្នោះ

វិទិសាមុខោ ភុញ្ជសីតិ ។ ន ខ្វាហំ ភគិនិ វិទិសាមុខោ ភុញ្ជាមីតិ ។ កឹ នុ សមណ អធោមុខោ ភុញ្ជសីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ន ខ្វាហំ ភគិនិ អធោមុខោ ភុញ្ជាមីតិ វទេសិ តេនហិ សមណ ឧព្ភមុខោ ភុញ្ជសីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ន ខ្វាហំ ភគិនិ ឧព្ភមុខោ ភុញ្ជាមីតិ វទេសិ តេនហិ សមណ ទិសាមុខោ ភុញ្ជសីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ន ខ្វាហំ ភគិនិ ទិសាមុខោ ភុញ្ជាមីតិ វទេសិ តេនហិ សមណ វិទិសាមុខោ ភុញ្ជសីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ន ខ្វាហំ ភគិនិ វិទិសាមុខោ ភុញ្ជាមីតិ វទេសិ កថញ្ចរហិ សមណ ភុញ្ជសីតិ ។ យេ ហិ កេចិ ភគិនិ សមណព្រាហ្មណា វត្ថុវិជ្ជាតិរច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវិកំ កប្បេន្តិ ឥមេ វុច្ចន្តិ ភគិនិ សមណព្រាហ្មណា អធោមុខា ភុញ្ជន្តិ ។

លោកងាកមុខទៅកាន់ទិសតូច (ទាំងបួន) ឆាន់ឬអ្វី ។ ម្នាលប្អូនស្រី អាត្មាមិនមែនងាកមុខទៅកាន់ទិសតូចឆាន់ទេ ។ ចុះព្រោះហេតុដូចម្តេច កាលដែលខ្ញុំសួរលោកថា បពិត្រសមណៈ លោកឱនមុខឆាន់ឬអ្វី លោកឆ្លើយថា នែប្អូនស្រី អាត្មាមិនមែនឱនមុខឆាន់ទេ ។ កាលដែលខ្ញុំសួរលោកថា បពិត្រសមណៈ បើដូច្នោះ លោកងើយមុខឆាន់ឬអ្វី លោកឆ្លើយថា នែប្អូនស្រី អាត្មាមិនមែនងើយមុខឆាន់ទេ កាលដែលខ្ញុំសួរលោកថា បពិត្រសមណៈ បើដូច្នោះ លោកបែរមុខទៅកាន់ទិសធំឆាន់ ឬអ្វី លោកឆ្លើយថា នែប្អូនស្រី អាត្មាមិនមែនបែរមុខទៅកាន់ទិសធំឆាន់ទេ កាលដែលខ្ញុំសួរថា បពិត្រសមណៈ បើដូច្នោះ លោកងាកមុខទៅកាន់ទិសតូចឆាន់ឬអ្វី លោកឆ្លើយថា នែប្អូនស្រី អាត្មាមិនមែនងាកមុខទៅកាន់ទិសតូចឆាន់ទេ បពិត្រសមណៈ ចុះលោកឆាន់ដូចម្តេចវិញ ។ នែប្អូនស្រី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណាមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា គឺវិជ្ជាមើលទាយចំការទីដី ម្នាលប្អូនស្រី សមណព្រាហ្មណ៍ពួកនេះ ហៅថាអ្នកឱនមុខឆាន់ ។

យេ ហិ កេចិ ភគិនិ សមណព្រាហ្មណា នក្ខត្ត-
វិជ្ជាតិរច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវិកំ កប្បេន្តិ ឥមេ
វុច្ចន្តិ ភគិនិ សមណព្រាហ្មណា ឧព្ភមុខា ភុញ្ជន្តិ ។
យេ ហិ កេចិ ភគិនិ សមណព្រាហ្មណា ទូតេយ្យប-
ហិណគមនានុយោគេន មិច្ឆាជីវេន ជីវិកំ កប្បេន្តិ
ឥមេ វុច្ចន្តិ ភគិនិ សមណព្រាហ្មណា ទិសាមុខា
ភុញ្ជន្តិ ។ យេ ហិ កេចិ ភគិនិ សមណព្រាហ្មណា
អង្គវិជ្ជាតិរច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវិកំ កប្បេន្តិ ឥ-
មេ វុច្ចន្តិ ភគិនិ សមណព្រាហ្មណា វិទិសាមុខា
ភុញ្ជន្តិ ។ សោ ខ្វាហំ ភគិនិ ន វត្ថុវិជ្ជាតិរច្ឆានវិជ្ជាយ
មិច្ឆាជីវេន ជីវិកំ កប្បេមិ ន នក្ខត្តវិជ្ជាតិរច្ឆាន-
វិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវិកំ កប្បេមិ ន ទូតេយ្យប-
ហិណគមនានុយោគេន មិច្ឆាជីវេន ជីវិកំ កប្បេមិ
ន អង្គវិជ្ជាតិរច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវិកំ កប្បេមិ
ធម្មេន ភិក្ខំ បរិយេសាមិ ធម្មេន ភិក្ខំ បរិយេសិត្វា

ម្នាលប្អូនស្រី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណាមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆា-
ជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា គឺវិជ្ជាមើលតារានក្ខត្តឫក្ស ម្នាលប្អូនស្រី សម-
ណព្រាហ្មណ៍ពួកនេះ ហៅថាអ្នកងើយមុខឆាន់ ម្នាលប្អូនស្រី ពួកសម-
ណព្រាហ្មណ៍ណាមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះការប្រកប
រឿយៗ នូវទូតកម្មនិងការបញ្ជូនដំណឹង ម្នាលប្អូនស្រី សមណព្រាហ្មណ៍
ពួកនេះ ហៅថាបែរមុខទៅកាន់ទិសធំឆាន់ ។ ម្នាលប្អូនស្រី ពួកសម-
ណព្រាហ្មណ៍ណាមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា
គឺវិជ្ជាមើលអង្គសម្បត្តិ (តាមលក្ខណៈ) ម្នាលប្អូនស្រី សមណ-
ព្រាហ្មណ៍ពួកនេះ ហៅថាបែរមុខទៅកាន់ទិសតូចឆាន់ ។ ម្នាលប្អូនស្រី
អាត្មាមិនមែនចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា គឺវិជ្ជាមើល
ទាយចំការទេ អាត្មាមិនមែនចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា
គឺវិជ្ជាទាយនក្ខត្តឫក្សទេ អាត្មាមិនមែនចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះ
ការប្រកបរឿយៗ នូវទូតកម្មនិងការបញ្ជូនដំណឹងទេ អាត្មាមិនមែន
ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា គឺវិជ្ជាទាយអង្គសម្បត្តិទេ
អាត្មាតែងស្វែងរកភិក្ខាដោយធម៌ លុះស្វែងរកភិក្ខាបានដោយធម៌ហើយ

ភុញ្ជាមីតិ ។ អថខោ សូចិមុខី បរិព្វាជិកា រាជគហេ រថិយាយ រថិយំ សិង្ឃាដកេន សិង្ឃាដកំ ឧប-សង្កមិត្វា ឯវមារោចេសិ ធម្មិកំ សមណា សក្យបុត្តិ-យា អាហារំ អាហារេន្តិ អនវជ្ជំ សមណា សក្យ-បុត្តិយា អាហារំ អាហារេន្តិ ទេថ សមណានំ សក្យ-បុត្តិយានំ បិណ្ឌន្តិ ។

សារីបុត្តសំយុត្តំ ។

តស្សុទ្ទានំ

វិវេកំ អវិតក្កំ ច
បីតិ ឧបេក្ខា ចតុត្ថំ(១)
អាកាសញ្ចេវ វិញ្ញាណំ
អាកិញ្ចនេវសញ្ញិតា(២)
និរោធោ ឧបវានោ វុត្តោ
ទសមំ សូចិមុខី ជាតិ ។

១ ឱ. ម. ចតុត្ថំ ។ ២ អាកិញ្ចញ្ញេវសញ្ញិតា ។

ទើបឆាន់ ។ គ្រានោះ សូចិមុខីបរិព្វាជិកា ចេញអំពីច្រកចូលទៅកាន់ច្រក ចេញពីផ្លូវត្រៃឡែងកែងចូលទៅកាន់ផ្លូវត្រៃឡែងកែង ក្នុងក្រុងរាជ-គ្រឹះ ប្រាប់គេយ៉ាងនេះថា សមណសក្យបុត្រទាំងឡាយ តែងឆាន់អាហារប្រកបដោយធម៌ សមណសក្យបុត្រទាំងឡាយ តែងឆាន់អាហារដែលមិនមានទោស អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រគេនដុំបាយដល់ពួកសមណ-សក្យបុត្រផងចុះ ។

ចប់ សារីបុត្តសំយុត្ត ។

ឧទ្ទាននៃសារីបុត្តសំយុត្តនោះគឺ

និយាយអំពី បឋមជ្ឈានប្រកបដោយវិវេក ១ ទុតិយជ្ឈានមិនមានវិតក្កៈ ១ តតិយជ្ឈានប្រកបដោយបីតិ ១ ចតុត្ថជ្ឈានប្រកបដោយឧបេក្ខា ១ អាកាសានញ្ចាយតនជ្ឈាន ១ វិញ្ញាណញ្ចា-យតនជ្ឈាន ១ អាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈាន ១ នេវសញ្ញានា-សញ្ញាយតនជ្ឈាន ១ សញ្ញាវេទយិតនិរោធ ជាគម្រប់ប្រាំ-បួន ១ គម្រប់ ១០ នឹងរឿងសូចិមុខីបរិព្វាជិកា ។

នាគសំយុត្តំ

(៦៦៦) សាវត្ថី ។ តត្រ ខោ ។ ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ នាគយោនិយោ ។ កតមា ចតស្សោ ។ អណ្ឌជា នាគា ជលាពុជា នាគា សំសេទជា នាគា ឱបបាតិកា នាគា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ នាគយោនិយោតិ ។

(៦៦៧) សាវត្ថី ។ ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ នាគយោនិយោ ។ កតមា ចតស្សោ ។ អណ្ឌជា នាគា ជលាពុជា នាគា សំសេទជា នាគា ឱបបាតិកា នាគា ។ តត្រ ភិក្ខវេ អណ្ឌជេហិ នាគេហិ ជលាពុជា ច សំសេទជា ច ឱបបាតិកា ច នាគា បណីតតរា ។ តត្រ ភិក្ខវេ អណ្ឌជេហិ ច ជលាពុជេហិ ច នាគេហិ សំសេទជា ច ឱបបាតិកា ច នាគា បណីតតរា ។

នាគសំយុត្ត

(៦៦៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កំណើតរបស់នាគនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ចុះកំណើត ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ កំណើត ៤ គឺ ពួកនាគជាអណ្ឌជៈកំណើត ១ ពួកនាគជាជលាពុជៈកំណើត ១ ពួកនាគជាសំសេទជៈកំណើត ១ ពួកនាគជាឱបបាតិកៈកំណើត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កំណើតរបស់នាគ មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(៦៦៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កំណើតរបស់នាគនេះ មាន ៤ យ៉ាង ។ ចុះកំណើត ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ កំណើត ៤ គឺ ពួកនាគជាអណ្ឌជៈកំណើត ១ ពួកនាគជាជលាពុជៈកំណើត ១ ពួកនាគជាសំសេទជៈកំណើត ១ ពួកនាគជាឱបបាតិកៈកំណើត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តានាគទាំងនោះ ពួកនាគជាជលាពុជៈកំណើតក្តី ពួកនាគជាសំសេទជៈកំណើតក្តី ពួកនាគជាឱបបាតិកៈកំណើតក្តី ប្រសើរជាងពួកនាគជាអណ្ឌជៈកំណើត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តានាគទាំងនោះ ពួកនាគជាសំសេទជៈកំណើតក្តី ពួកនាគជាឱបបាតិកៈកំណើតក្តី ប្រសើរជាងពួកនាគជាអណ្ឌជៈកំណើតនិងពួកនាគជាជលាពុជៈកំណើត ។

តត្រ ភិក្ខវេ អណ្ឌជេហិ ច ជលាពុជេហិ ច សំសេទជេហិ ច ឱបបាតិកា នាគា បណីតតរា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ នាគយោនិយោតិ ។

(៦៦៨) ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ អណ្ឌជា នាគា ឧបោសថំ ឧបវសន្តិ វោស្សដ្ឋកាយា(១) ច ភវន្តីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ ឯកច្ចានំ អណ្ឌជានំ នាគានំ ឯវំ ហោតិ មយំ ខោ បុព្វេ កាយេន ទ្វយការិនោ អហុម្ហា វាចាយ ទ្វយការិនោ មនសា ទ្វយការិនោ តេ មយំ

១ ម. ឱស្សដ្ឋកាយា ច ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកនាគទាំងនេះ ពួកនាគជាឱបបាតិកៈកំណើត ប្រសើរជាងពួកនាគជាអណ្ឌជៈកំណើតផង ជាងពួកនាគជាជលាពុជៈកំណើតផង ជាងពួកនាគជាសំសេទជៈកំណើតផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កំណើតរបស់នាគ មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(៦៦៨) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ មានភិក្ខុមួយរូប បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច ដែលនាំឲ្យពួកនាគខ្លះជាអណ្ឌជៈកំណើត ក្នុងលោកនេះ រក្សាឧបោសថផង មានកាយដ៏ស្ងប់ (ព្រោះមិនធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយអំពីកាលក្លាយន៍) ផង ។ ម្នាលភិក្ខុ ពួកនាគជាអណ្ឌជៈខ្លះក្នុងលោកនេះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាលពីដើម ពួកយើងធ្វើអំពើទាំងពីរគឺកុសលនិងអកុសលដោយកាយ ធ្វើអំពើទាំងពីរគឺកុសលនិងអកុសលដោយវាចា ធ្វើអំពើទាំងពីរគឺកុសលនិងអកុសលដោយចិត្ត ពួកយើងទាំងនោះ (ព្រោះតែ)

កាយេន ទ្វយការិនោ វាចាយ ទ្វយការិនោ មនសា ទ្វយការិនោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អណ្ឌជានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបន្នា សចេ មយំ កាយេន សុចរិតំ ចរេយ្យាម វាចាយ សុចរិតំ ចរេយ្យាម ម-នសា សុចរិតំ ចរេយ្យាម ឯវំ មយំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជេយ្យាម ហន្ទ មយំ ឯតរហិ កាយេន សុចរិតំ ចរាម វាចាយ សុចរិតំ ចរាម មនសា សុចរិតំ ចរាមាតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ អណ្ឌជា នាគា ឧបោសថំ ឧបវសន្តិ វោស្សដ្ឋកាយា ច ភវន្តីតិ ។

(៦៦៩) សាវត្ថី ។ អថខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា ។បេ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ច-យោ យេន មិធេកច្ចេ ជលាពុជា នាគា ឧបោសថំ ឧបវសន្តិ វោស្សដ្ឋកាយា ច ភវន្តីតិ ។ (សព្វំ វិត្ថា-

ធ្វើអំពើពីរយ៉ាងដោយកាយ ធ្វើអំពើពីរយ៉ាងដោយវាចា ធ្វើអំពើពីរយ៉ាងដោយចិត្ត លុះបែកធ្លាយរាងកាយបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាអណ្ឌជៈកំណើត ប្រសិនបើឥឡូវនេះ ពួកយើងប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត លុះពួកយើងបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតក្នុងសុគតិសួគ៌ទេវលោក ដោយហេតុយ៉ាងនេះពុំខាន បើដូច្នោះមានតែ ពួកយើង ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យពួកនាគខ្លះជាអណ្ឌជៈកំណើតក្នុងលោកនេះ រក្សាឧបោសថផង មានកាយដ៏ស្ងប់ (ព្រោះមិនអើពើនឹងសេចក្តីសន្ទុកយកអំពីកាលល្លាយន៍) ផង ។

(៦៦៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ មានភិក្ខុមួយរូប (ចូលទៅគាល់) ព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យពួកនាគខ្លះជាជលាពុជៈកំណើតក្នុងលោកនេះ រក្សាឧបោសថផង មានកាយដ៏ស្ងប់ (ព្រោះមិនអើពើនឹងសេចក្តីសន្ទុកយកអំពីកាលល្លាយន៍) ផង ។ (សេចក្តីទាំងអស់

រេតព្វំ)។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ ជលាពុជា នាគា ឧបោសថំ ឧបវសន្តិ វោស្សដ្ឋកាយា ច ភវន្តីតិ ។

(៦៨០) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ សំសេទជា នាគា ឧបោសថំ ឧបវសន្តិ វោស្សដ្ឋកាយា ច ភវន្តីតិ ។ (សព្វំ វិត្ថារេតព្វំ)។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ សំសេទជា នាគា ឧបោសថំ ឧបវសន្តិ វោស្សដ្ឋកាយា ច ភវន្តីតិ ។

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ) ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យពួកនាគខ្លះជាជលាពុជៈកំណើតក្នុងលោកនេះ រក្សាឧបោសថផង មានកាយដ៏ស្ងៀម (ព្រោះមិនអើពើនឹងសេចក្តីអន្តរាយអំពីកាលម្ចាយន៍) ផង ។

(៦៨០) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យពួកនាគខ្លះជាសំសេទជៈកំណើតក្នុងលោកនេះ រក្សាឧបោសថផង មានកាយដ៏ស្ងៀម (ព្រោះមិនអើពើនឹងសេចក្តីអន្តរាយអំពីកាលម្ចាយន៍) ផង (សេចក្តីទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ) ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យពួកនាគខ្លះជាសំសេទជៈកំណើតក្នុងលោកនេះ រក្សាឧបោសថផង មានកាយដ៏ស្ងៀម (ព្រោះមិនអើពើនឹងសេចក្តីអន្តរាយអំពីកាលម្ចាយន៍) ផង ។

(៦៨១) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ ឱបបាតិកា នាគា ឧបោសថំ ឧបវសន្តិ វោស្សដ្ឋកាយា ច ភវន្តីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ ឯកច្ចានំ ឱបបាតិកានំ នាគានំ ឯវំ ហោតិ មយំ ខោ បុព្វេ កាយេន ទ្វយការិនោ អហុម្ហា វាចាយ ទ្វយការិនោ មនសា ទ្វយការិនោ តេ មយំ កាយេន ទ្វយការិនោ វាចាយ ទ្វយការិនោ មនសា ទ្វយការិនោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ឱបបាតិកានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបន្នា សចេ មយំ កាយេន សុចរិតំ ចរេយ្យាម វាចាយ សុចរិតំ ចរេយ្យាម មនសា សុចរិតំ ចរេយ្យាម ឯវំ មយំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជេយ្យាម ហន្ទ មយំ

(៦៨១) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យពួកនាគខ្លះ ជាឧបបាតិកៈកំណើតក្នុងលោកនេះ រក្សាឧបោសថផង មានកាយដ៏ស្ងប់ (ព្រោះមិនកើតនឹងសេចក្តីអន្តរាយអំពីកាលព្រាយទំ) ផង ។ ម្នាលភិក្ខុ ពួកនាគខ្លះជាឧបបាតិកៈកំណើតក្នុងលោកនេះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាលពីដើម ពួកយើងធ្វើអំពើទាំងពីរដោយកាយ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយវាចា ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយចិត្ត ព្រោះពួកយើងទាំងនោះ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយកាយ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយវាចា ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយចិត្ត លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីស្លាប់ទៅ ក៏បានកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាឧបបាតិកៈកំណើត បើក្នុងកាលឥឡូវនេះ ពួកយើងប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត លុះពួកយើងបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ នឹងទៅកើតក្នុងសុគតិសួគ៌ទេវលោកដោយហេតុយ៉ាងនេះពុំខាន បើដូច្នោះមានតែ ពួកយើង

ឯតរហិ កាយេន សុចរិតំ ចរតិ វាចាយ សុចរិតំ ចរតិ មនសា សុចរិតំ ចរតីតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ ឧបោសថិកា នាគា ឧបោសថំ ឧបវសន្តិ វោស្សដ្ឋកាយា ច ភវន្តីតិ ។

(១៩៦) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច ។ កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អណ្ឌជានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ ឯកច្ចោ កាយេន ទ្វយការី ហោតិ វាចាយ ទ្វយការី មនសា ទ្វយការី តស្ស សុតំ ហោតិ អណ្ឌជា នាគា ទីឃាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អណ្ឌជានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អណ្ឌជានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ

ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត គង់កាលឥឡូវនេះក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យពួកនាគខ្លះ ជាឧបោសថិកៈកំណើត ក្នុងលោកនេះ រក្សាឧបោសថផង មានកាយដ៏ស្ងប់ (ព្រោះមិនអើពើនឹងសេចក្តីអន្តរាយ អំពីកាលក្លាយខ្លួន) ផង ។

(១៩៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយនៃកាយស្លាប់ទៅខាងមុខ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគ ជាអណ្ឌជៈកំណើត ។ ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើអំពើទាំងពីរដោយកាយ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយវាចា ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ពួកនាគជាអណ្ឌជៈកំណើតមានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញដល់បែកធ្លាយនៃកាយ - បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាអណ្ឌជៈកំណើត ។ បុគ្គលនោះដល់រំលាយខន្ធ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ក៏បានទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគ ជាអណ្ឌជៈកំណើតមែន ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ

អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អណ្ឌជានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

(៤៩៣) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច ។ កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ជលាពុជានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ បេ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ជលាពុជានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

(៤៩៤) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សំសេទជានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ បេ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សំសេទជានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ បានទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគ ជាអណ្ឌជៈកំណើត ។

(៤៩៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ បានទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាជលាពុជៈកំណើត ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាជលាពុជៈកំណើត ។

(៤៩៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាសំសេទជៈកំណើត ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាសំសេទជៈកំណើត ។

[៦៨៨] សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ឧបបាតិកានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ ឯកច្ចោ កាយេន ទ្វយការី ហោតិ វាចាយ ទ្វយការី មនសា ទ្វយការី តស្ស សុតំ ហោតិ ឧបបាតិកា នាគា ទីឃាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ឧបបាតិកានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ឧបបាតិកានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ឧបបាតិកានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

(៦៨៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាឧបបាតិកៈកំណើត ។ ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយកាយ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយវាចា ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ពួកនាគជាឧបបាតិកៈកំណើត មានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញលុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគ ជាឧបបាតិកៈកំណើត ។ ដល់បុគ្គលនោះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគ ជាឧបបាតិកៈកំណើតមែន ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគ ជាឧបបាតិកៈកំណើត ។

[៤៨៦] សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អណ្ឌជានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ ឯកច្ចោ កាយេន ទ្វយការី ហោតិ វាចាយ ទ្វយការី មនសា ទ្វយការី តស្ស សុតំ ហោតិ អណ្ឌជា នាគា ទីឃាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អណ្ឌជានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ អន្នំ ទេតិ បានំ ទេតិ វត្ថំ ទេតិ យានំ ទេតិ មាលំ ទេតិ គន្ធំ ទេតិ វិលេបនំ ទេតិ សេយ្យំ ទេតិ អាវសថំ ទេតិ បទីបេយ្យំ ទេតិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អណ្ឌជានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អណ្ឌជានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

[៤៨៦] ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាអណ្ឌជៈកំណើត ។ ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ធ្វើអំពើពីរយ៉ាងដោយកាយ ធ្វើអំពើពីរយ៉ាងដោយវាចា ធ្វើអំពើពីរយ៉ាងដោយចិត្ត បុគ្គលនោះបានឮថា ពួកនាគជាអណ្ឌជៈកំណើតមានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញ ដល់បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាអណ្ឌជៈកំណើត ។ បើបុគ្គលនោះ ឲ្យបាយ ឲ្យទឹក ឲ្យសំពត់ ឲ្យយានជំនិះ ឲ្យផ្កាកម្រង ឲ្យគ្រឿងក្រអូប ឲ្យគ្រឿងលាប ឲ្យទីដេក ឲ្យទីសម្រាប់សំណាក់អាស្រ័យ ឲ្យគ្រឿងប្រទីប ។ លុះបុគ្គលនោះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាអណ្ឌជៈកំណើតមែន ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាអណ្ឌជៈកំណើត ។

(៤៥៧) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ជលាពុជានំ នាគានំ ។បេ។ សំសេទជានំ នាគានំ ។ ឱបបាតិកានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ ឯកច្ចោ កាយេន ទ្វយការី ហោតិ វាចាយ ទ្វយការី មនសា ទ្វយការី តស្ស សុតំ ហោតិ ឱបបាតិកា នាគា ទីឃាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ឱបបាតិកានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ អន្នំ ទេតិ បានំ ទេតិ វត្ថំ ទេតិ យានំ ទេតិ មាលំ ទេតិ គន្ធំ ទេតិ វិលេបនំ ទេតិ សេយ្យំ ទេតិ អាវសថំ ទេតិ បទីបេយ្យំ ទេតិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា

(៤៥៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាជលាពុជៈកំណើត ។បេ។ នឹងពួកនាគជាសំសេទជៈកំណើត ។ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាឧបបាតិកៈកំណើត ។ ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយកាយ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយវាចា ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ពួកនាគជាឧបបាតិកៈកំណើតមានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញ ដល់បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាឧបបាតិកៈកំណើត ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យបាយ ឲ្យទឹក ឲ្យសំពត់ ឲ្យយានជំនិះ ឲ្យផ្កាកម្រង ឲ្យគ្រឿងក្រអូប ឲ្យគ្រឿងលាប ឲ្យទីដេក ឲ្យទីសម្រាប់សំណាក់អាស្រ័យ ឲ្យគ្រឿងប្រទីប ។ លុះបុគ្គលនោះបែកធ្លាយរាង-

បរំ មរណា ឧបបាតិកានំ នាគានំ សហព្យតំ ឧប-បជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ឧបបាតិកា-នំ នាគានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ (ឥមិនា បេយ្យា-លេន សហ ទស សុត្តន្តា វិត្ថារ ចតូសុ យោនីសុ ចត្តាឡីសំ វេយ្យាករណា កាតព្វា ទស សុត្តន្តា ហោន្តិ បណ្ណាសំ សុត្តន្តា ហោន្តិ) ។

នាគសំយុត្តំ ។

តស្សុទ្ទានំ

សុទ្ធកញ្ច(១) បណីតតរំ
ចតុរោ ច ឧបោសថា
តស្ស សុតំ ចតុរោ ច
ទានូបការា ចតុរោ
នាគេហិ សុព្យាកតាតិ ។

១ ម. ឆ. សុទ្ធិកញ្ច ។

កាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្ដីស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាឧបបា-តិកៈកំណើតខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្ដីស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាឧបបាតិកៈកំណើត ។ (សូត្រ ១០ ព្រមទាំងបេយ្យាលនេះ មានសេចក្ដីពិស្ដារហើយ វេយ្យាករណ៍ ៤០ ក្នុងកំណើតទាំង ៤ មានសូត្រ ១០ មានសូត្រ ៥០) ។

ចប់ នាគសំយុត្ត ។

ឧទ្ទានក្នុងនាគសំយុត្តនោះ គឺ

និយាយអំពីកំណើតនាគសុទ្ធ ១ កំណើតនាគប្រសើរជាងគ្នាជាលំដាប់ ១ នាគរក្សាឧបោសថមាន ៤ លើក បុគ្គលនោះបានឮកំណើតនាគមាន ៤ លើក ឧបការទានមាន ៤ លើក ដែលទ្រង់ប្រកាសល្អហើយដោយរឿងនាគ ។

សុបណ្ណសំយុត្តំ

(៦៥៨) សាវត្ថី ។ តត្រ ខោ ។ ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ សុបណ្ណយោនិយោ ។ កតមា ចតស្សោ ។ អណ្ឌជា សុបណ្ណា ជលាពុជា សុបណ្ណា សំសេទជា សុបណ្ណា ឱបបាតិកា សុបណ្ណា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ សុបណ្ណយោនិយោតិ ។

(៦៥៩) សាវត្ថី ។ ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ សុបណ្ណយោនិយោ ។ កតមា ចតស្សោ ។ អណ្ឌជា សុបណ្ណា ជលាពុជា សុបណ្ណា សំសេទជា សុបណ្ណា ឱបបាតិកា សុបណ្ណា ។ តត្រ ភិក្ខវេ អណ្ឌជា សុបណ្ណា អណ្ឌជេ នាគេ ហរន្តិ ន ជលាពុជេ ន សំសេទជេ ន ឱបបាតិកេ ។ តត្រ ភិក្ខវេ ជលាពុជា សុបណ្ណា អណ្ឌជេ ច ជលាពុជេ ច នាគេ ហរន្តិ ន សំសេទជេ ន ឱបបាតិកេ ។ តត្រ ភិក្ខវេ

សុបណ្ណសំយុត្ត

(៦៥៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កំណើតគ្រុឌនេះ មាន ៤ ។ ចុះកំណើតគ្រុឌទាំង ៤ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺពួកគ្រុឌជាអណ្ឌជៈកំណើត ១ ពួកគ្រុឌជាជលាពុជៈកំណើត ១ ពួកគ្រុឌជាសំសេទជៈកំណើត ១ ពួកគ្រុឌជាឧបបាតិកៈកំណើត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កំណើតគ្រុឌមាន ៤ នេះឯង ។

(៦៥៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កំណើតគ្រុឌនេះមាន ៤ ។ ចុះកំណើតគ្រុឌទាំង ៤ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺពួកគ្រុឌជាអណ្ឌជៈកំណើត ១ ពួកគ្រុឌជាជលាពុជៈកំណើត ១ ពួកគ្រុឌជាសំសេទជៈកំណើត ១ ពួកគ្រុឌជាឧបបាតិកៈកំណើត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាគ្រុឌទាំងនោះ គ្រុឌជាអណ្ឌជៈកំណើត នាំបានតែពួកនាគជាអណ្ឌជៈកំណើត នាំពួកនាគជាជលាពុជៈកំណើតមិនបាន នាំពួកនាគជាសំសេទជៈកំណើតមិនបាន នាំពួកនាគជាឧបបាតិកៈកំណើតមិនបានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាគ្រុឌទាំងនោះ ពួកគ្រុឌជាជលាពុជៈកំណើត នាំនាគជាអណ្ឌជៈកំណើត និងនាគជាជលាពុជៈកំណើតបាន នាំពួកនាគជាសំសេទជៈកំណើតមិនបាន នាំពួកនាគជាឧបបាតិកៈកំណើតមិនបានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាគ្រុឌទាំងនោះ

សំសេទជា សុបណ្ណា អណ្ឌជេ ច ជលាពុជេ ច សំសេទជេ ច នាគេ ហរន្តិ ន ឱបបាតិកេ ។ តត្រ ភិក្ខវេ ឱបបាតិកា សុបណ្ណា អណ្ឌជេ ច ជលាពុជេ ច សំសេទជេ ច ឱបបាតិកេ ច នាគេ ហរន្តិ ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ សុបណ្ណយោនិយោតិ ។

(៦៦០) សាវត្ថី ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អណ្ឌជានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ ឯកច្ចោ កាយេន ទ្វយការី ហោតិ វាចាយ ទ្វយការី មនសា ទ្វយការី តស្ស សុតំ ហោតិ អណ្ឌជា សុបណ្ណា ទីឃាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេទា

ពួកគ្រុឌជាសំសេទជៈកំណើត នាំយកនាគជាអណ្ឌជៈកំណើត នាំយកនាគជាជលាពុជៈកំណើតនិងនាគជាសំសេទជៈកំណើតបាន នាំយកពួកនាគជាឱបបាតិកៈកំណើតមិនបានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាគ្រុឌទាំងនោះ ពួកគ្រុឌជាឱបបាតិកៈកំណើត នាំយកពួកនាគជាអណ្ឌជៈកំណើតក៏បាន នាំយកពួកនាគជាជលាពុជៈកំណើតក៏បាន នាំយកពួកនាគជាសំសេទជៈកំណើតក៏បាន នាំយកពួកនាគជាឱបបាតិកៈកំណើតក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កំណើតគ្រុឌ មាន ៤ នេះឯង ។

(៦៦០) ក្រុងសាវត្ថី ។ មានភិក្ខុមួយរូប ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាអណ្ឌជៈកំណើតបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយកាយ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយវាចា ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយចិត្ត បុគ្គលនោះបានឮថា ពួកគ្រុឌជាអណ្ឌជៈ មានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញ ដល់បែកធ្លាយកាយ

បរំ មរណា អណ្ឌជានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អណ្ឌជានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អណ្ឌជានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

(៦៦១) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ជលាពុជានំ សុបណ្ណានំ ។ បេ ។ សំសេទជានំ សុបណ្ណានំ ។ ឧបបាតិកានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ ឯកច្ចោ កាយេន ទ្វយការី ហោតិ វាចាយ ទ្វយការី មនសា ទ្វយការី តស្ស សុតំ ហោតិ ឧបបាតិកា សុបណ្ណា ទីឃាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខពហុលាតិ ។

ស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាអណ្ឌជៈ ។ លុះបុគ្គលនោះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាអណ្ឌជៈបានមែន ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាអណ្ឌជៈ ។

(៦៦១) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាជលាពុជៈ ។ បេ ។ ពួកគ្រុឌជាសំសេទជៈ ។ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាឱបបាតិកៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ធ្វើអំពើពីរយ៉ាងដោយកាយ ធ្វើអំពើពីរយ៉ាងដោយវាចា ធ្វើអំពើពីរយ៉ាងដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ពួកគ្រុឌជាឱបបាតិកៈ មានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។

តស្ស ឯវំ ហោតិ អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ឱបបាតិកានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ឱបបាតិកានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ឱបបាតិកានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

(៦៦៦) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អណ្ឌជានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ ឯកច្ចោ កាយេន ទ្វយការី ហោតិ វាចាយ ទ្វយការី មនសា ទ្វយការី តស្ស សុតំ ហោតិ អណ្ឌជា សុបណ្ណា ទីឃាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អណ្ឌជានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ អន្នំ ទេតិ បានំ ទេតិ វត្ថំ ទេតិ យានំ ទេតិ

បុគ្គលនោះ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងបានកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាឱបបាតិកៈ ។ លុះបុគ្គលនោះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាឱបបាតិកៈមែន ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាឱបបាតិកៈ ។

(៦៦៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាអណ្ឌជៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ធ្វើអំពើពីរយ៉ាងដោយកាយ ធ្វើអំពើពីរយ៉ាងដោយវាចា ធ្វើអំពើពីរយ៉ាងដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ពួកគ្រុឌជាអណ្ឌជៈ មានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាអណ្ឌជៈ ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យបាយ ឲ្យទឹក ឲ្យសំពត់ ឲ្យយានជំនិះ

មាលំ ទេតិ គន្ធំ ទេតិ វិលេបនំ ទេតិ សេយ្យំ ទេតិ អាវសថំ ទេតិ បទីបេយ្យំ ទេតិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អណ្ឌជានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អណ្ឌជានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

(៦៦៣) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ជលាពុជានំ សុបណ្ណានំ ។បេ។ សំសេទជានំ សុបណ្ណានំ ។ ឱបបាតិកានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ ឯកច្ចោ កាយេន ទ្វយការី ហោតិ វាចាយ ទ្វយការី មនសា ទ្វយការី តស្ស សុតំ ហោតិ ឱបបាតិកា សុបណ្ណា ទីឃាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អហោ វតាហំ

ឲ្យផ្កាកម្រង ឲ្យគ្រឿងក្រអូប ឲ្យគ្រឿងលាប ឲ្យទីដេក ឲ្យទីសំណាក់អាស្រ័យ ឲ្យគ្រឿងប្រទីប ។ លុះបុគ្គលនោះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាអណ្ឌជៈវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាអណ្ឌជៈ ។

(៦៦៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាជលាពុជៈ ។បេ។ ពួកគ្រុឌជាសំសេទជៈ ។ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាឱបបាតិកៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ធ្វើនូវអំពើពីរយ៉ាងដោយកាយ ធ្វើនូវអំពើពីរយ៉ាងដោយវាចា ធ្វើនូវអំពើពីរយ៉ាងដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ពួកគ្រុឌជាឱបបាតិកៈ មានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មានសេចក្ដីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះ មានសេចក្ដីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្ដេចហ្ន៎ អាត្មាអញ

កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ឱបបាតិកានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ អន្នំ ទេតិ បានំ ទេតិ វត្ថំ ទេតិ យានំ ទេតិ មាលំ ទេតិ គន្ធំ ទេតិ វិលេបនំ ទេតិ សេយ្យំ ទេតិ អាវសថំ ទេតិ បទីបេយ្យំ ទេតិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ឱបបាតិកានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ឱបបាតិកានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ (យថា ចិណ្ណិកោធ ចត្តាឡីសំ សុត្តន្តា ហោន្តិ) ។

សុបណ្ណសំយុត្តំ និដ្ឋិតំ ។

តស្សុទ្ទានំ

សុទ្ធំ ហរតិ ទ្វេ(១)
ទ្វយការី ចតុក្កេបិ ច
ទានូបការា ចត្តារោ
សុបណ្ណេហិ សុប្បកាសិតា(២) ។

១ ម. ឆ. សុទ្ធំ ហរន្តិ ទ្វេ ។ ២ សុបណ្ណសុបកាសិតាតិ ។

ដល់បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ គឺនឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាឱបបាតិកៈ ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យបាយ ឲ្យទឹក ឲ្យសំពត់ ឲ្យយានជំនិះ ឲ្យផ្កាកម្រង ឲ្យគ្រឿងក្រអូប ឲ្យគ្រឿងលាប ឲ្យទីដេក ឲ្យទីសំណាក់អាស្រ័យ ឲ្យគ្រឿងប្រទីប ។ លុះបុគ្គលនោះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាឱបបាតិកៈមែន ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាឱបបាតិកៈ ។ (សូត្រមាន ៤០ ដោយការប្រមូលយ៉ាងនេះ) ។

ចប់ សុបណ្ណសំយុត្ត ។

ឧទ្ទានក្នុងសុបណ្ណសំយុត្តនោះគឺ

និយាយអំពីកំណើតគ្រុឌសុទ្ធ ១ គ្រុឌចាប់នាគបាន ១ បុគ្គលធ្វើអំពើទាំងពីរមាន ៤ លើក ឧបការៈមាន ៤ លើក ដែលទ្រង់ប្រកាសហើយដោយរឿងគ្រុឌ ។

គន្ធព្វកាយសំយុត្តំ

[៦៦៤] ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។បេ។ ភគវា ឯតទវោច គន្ធព្វកាយិកេ វោ ភិក្ខវេ ទេវេ ទេសិស្សាមិ តំ សុណាថ ។បេ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ គន្ធព្វកាយិកា ទេវា ។ សន្តិ ភិក្ខវេ មូលគន្ធេ អធិវត្ថា ទេវា សន្តិ ភិក្ខវេ សារគន្ធេ អធិវត្ថា ទេវា សន្តិ ភិក្ខវេ ផេគ្គុគន្ធេ អធិវត្ថា ទេវា សន្តិ ភិក្ខវេ តចគន្ធេ អធិវត្ថា ទេវា សន្តិ ភិក្ខវេ បបដិកាគន្ធេ អធិវត្ថា ទេវា សន្តិ ភិក្ខវេ បត្តគន្ធេ អធិវត្ថា ទេវា សន្តិ ភិក្ខវេ បុប្ផគន្ធេ អធិវត្ថា ទេវា សន្តិ ភិក្ខវេ ផលគន្ធេ អធិវត្ថា ទេវា សន្តិ ភិក្ខវេ រសគន្ធេ អធិវត្ថា ទេវា សន្តិ

គន្ធព្វកាយសំយុត្ត

[៦៦៤] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។បេ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវទេវតាទាំងឡាយដែលជាពួកគន្ធព្វ(១) ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់រឿងនោះចុះ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទេវតាទាំងឡាយជាពួកគន្ធព្វ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតា អាស្រ័យនៅលើឈើមានឫសក្រអូបក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតាអាស្រ័យនៅលើឈើមានខ្លឹមក្រអូបក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតាអាស្រ័យនៅលើឈើមានសាច់ស្រាយក្រអូបក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតា អាស្រ័យនៅលើឈើមានសំបកក្រអូបក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតាអាស្រ័យនៅលើឈើមានក្រមរក្រអូបក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតា អាស្រ័យនៅលើឈើមានស្លឹកក្រអូបក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតាអាស្រ័យនៅលើឈើមានផ្កាក្រអូបក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតាអាស្រ័យនៅលើឈើមានផ្លែក្រអូបក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតាអាស្រ័យនៅលើឈើមានរសក្រអូបក៏មាន

(១) ទេវតាដែលជាអ្នកប្រើប្រាស់នូវវត្ថុមានក្លិនក្រអូប ។

ភិក្ខវេ គន្ធគន្ធេ អធិវត្ថា ទេវា ។ ឥមេ វុច្ចន្តិ ភិក្ខវេ គន្ធព្វកាយិកា ទេវាតិ ។

(៦៦៨) សាវត្ថី ។ អថខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា ។បេ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា គន្ធព្វកាយិកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ ឯកច្ចោ កាយេន សុចរិតំ ចរតិ វាចាយ សុចរិតំ ចរតិ មនសា សុចរិតំ ចរតិ តស្ស សុតំ ហោតិ គន្ធព្វកាយិកា ទេវា ទីឃាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អហោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតាអាស្រ័យនៅលើឈើមានក្លិនក្រអូបទាំងអស់(១)ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទេវតាទាំងឡាយជាពួកគន្ធព្វ ។

(៦៦៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាជាពួកគន្ធព្វ ។ ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ពួកទេវតាជាពួកគន្ធព្វ មានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ៎ា

១ ឈើដែលមានខ្លួន ទ្រឹម ស្រាយជាដើមក្រអូបទាំងអស់ ។

វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា គន្ធព្វកាយិកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា គន្ធព្វកាយិកានំ ទេវានំ សហព្យ-តំ ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា គន្ធព្វកាយិកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

(៦៦៦) សាវត្ថី ។ អថខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា មូលគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ សហ-ព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ ឯកច្ចោ កា-យេន សុចរិតំ ចរតិ វាចាយ សុចរិតំ ចរតិ មនសា សុចរិតំ ចរតិ តស្ស សុតំ ហោតិ មូលគន្ធេ អធិ-វត្ថា ទេវា ទីឃាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខពហុលាតិ ។

អាត្មាអញ ដល់បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាជាពួកគន្ធព្វ ។ លុះបុគ្គលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាជាពួកគន្ធព្វមែន ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាជាពួកគន្ធព្វ ។

(៦៦៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាដែលអា-ស្រ័យនៅលើឈើមានឫសក្រអូប ។ ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានឫសក្រអូប មានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។

តស្ស ឯវំ ហោតិ អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា មូលគន្ធានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ ទានំ ទេតិ មូលគន្ធានំ ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា មូលគន្ធានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា មូលគន្ធានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

(៦៦៧) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា

៦១៣

គន្ធព្វកាយសំយុត្ត

បុគ្គលនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ដល់អាត្មាអញ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានឫសក្រអូប ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យឫសឈើ មានក្លិនក្រអូប ។ លុះបុគ្គលនោះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត ជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានឫសក្រអូបនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យ នៅលើឈើមានឫសក្រអូប ។

(៦៦៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វី ជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាង

បរំ មរណា សារគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។បេ។ ផេគ្គុ-
គន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។ តចគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។
បបដិកាគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។ បត្តគន្ធេ អធិវត្ថានំ
ទេវានំ ។ បុប្ផគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។ ផលគន្ធេ
អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។ រសគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។
គន្ធគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។
៩៨ ភិក្ខុ(១) ឯកច្ចោ កាយេន សុចរិតំ ចរតិ វាចាយ
សុចរិតំ ចរតិ មនសា សុចរិតំ ចរតិ តស្ស សុតំ
ហោតិ សារគន្ធេ អធិវត្ថា ទេវា ទីឃាយុកា វណ្ណ-
វន្តា សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អហោ

១ ភិក្ខុ បទំ យុត្តតំ ។

កាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើ
មានខ្លឹមក្រអូប ។បេ។ នឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមាន
ស្រាយក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានសំបក
ក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានក្រមរក្រអូប ។
នឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានស្លឹកក្រអូប ។ នឹងពួកទេវ-
តាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានផ្កាក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតាដែលអា-
ស្រ័យនៅលើឈើមានផ្លែក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅ
លើឈើមានរសក្រអូប ។ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យ
នៅលើឈើមានក្លិនក្រអូបទាំងអស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
ខ្លះក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា
ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ពួកទេវតាដែលអា-
ស្រ័យនៅលើឈើមានខ្លឹមក្រអូប មានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មាន
សេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូច

វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សារគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។ ផេគ្គុគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។ តចគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។ បបដិកាគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។ បត្តគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។ បុប្ផគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។ ផលគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។ រសគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។ គន្ធគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ ទាតា ហោតិ សារគន្ធានំ ។ សោ ទាតា ហោតិ ផេគ្គុគន្ធានំ ។ សោ ទាតា ហោតិ តចគន្ធានំ ។ សោ ទាតា ហោតិ បបដិកាគន្ធានំ ។ សោ ទាតា ហោតិ បត្តគន្ធានំ ។ សោ ទាតា ហោតិ បុប្ផគន្ធានំ ។ សោ ទាតា ហោតិ ផលគន្ធានំ ។ សោ ទាតា ហោតិ រសគន្ធានំ ។ សោ ទាតា ហោតិ គន្ធគន្ធានំ ។ សោ

ម្តងហ្ន៎ ដល់កាលអាត្មាអញបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានខ្លឹមក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានស្រាយក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានសំបកក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានក្រមរក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានស្លឹកក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានផ្កាក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានផ្លែក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានរសក្រអូប ។ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅ លើឈើមានក្លិនក្រអូបទាំងអស់ ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យខ្លឹមឈើមានក្លិនក្រអូប ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យស្រាយឈើមានក្លិនក្រអូប ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យសំបកឈើមានក្លិនក្រអូប ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យក្រមរឈើមានក្លិនក្រអូប ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យស្លឹកឈើមានក្លិនក្រអូប ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យផ្កាឈើមានក្លិនក្រអូប ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យផ្លែឈើមានក្លិនក្រអូប ។ បុគ្គលនោះ ក៏ឲ្យរសឈើមានក្លិនក្រអូប ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យឈើមានក្លិនក្រអូបទាំងអស់ ។ លុះបុគ្គលនោះ

កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា គន្ធគន្ធានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា គន្ធគន្ធានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

(៦៦៨) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា មូលគន្ធានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ ឯកច្ចោ កាយេន សុចរិតំ ចរតិ វាចាយ សុចរិតំ ចរតិ មនសា សុចរិតំ ចរតិ តស្ស សុតំ ហោតិ មូលគន្ធា ទេវា ទីឃាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា មូលគន្ធានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ អន្នំ ទេតិ បានំ ទេតិ វត្ថំ ទេតិ យានំ ទេតិ មាលំ ទេតិ គន្ធំ ទេតិ

បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើ មានក្លិនក្រអូបទាំងអស់ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានក្លិនក្រអូបទាំងអស់ ។

(៦៦៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានឫសក្រអូប ។ ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តសុចរិត ដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិត ដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិត ដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានឫសក្រអូប មានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ដល់អាត្មាអញ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានឫសក្រអូប ។ ទើបបុគ្គលនោះឲ្យបាយ ឲ្យទឹក ឲ្យសំពត់ ឲ្យយានជំនិះ ឲ្យផ្កាកម្រង ឲ្យគ្រឿងក្រអូប

វិលេបនំ ទេតិ សេយ្យំ ទេតិ អាវសថំ ទេតិ បទីបេយ្យំ ទេតិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា មូលគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា មូលគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

(៦៦៩) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សារគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។បេ។ ផេគ្គុគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។ តចគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។ បបដិកាគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។ បត្តគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។

ឲ្យគ្រឿងលាបផ្សេងៗ ឲ្យទីដេក ឲ្យទីសំណាក់អាស្រ័យ ឲ្យគ្រឿងប្រទីប ។ លុះបុគ្គលនោះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅ លើឈើមានឫសក្រអូបនែង ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានឫសក្រអូប ។

(៦៦៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានខ្លឹមក្រអូប ។បេ។ នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានស្រាយក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានសំបកក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានក្រមរក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានស្លឹកក្រអូប ។

បុប្ផគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។ ផលគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។ រសគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ ។ គន្ធគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ ឯកច្ចោ កាយេន សុចរិតំ ចរតិ វាចាយ សុចរិតំ ចរតិ មនសា សុចរិតំ ចរតិ តស្ស សុតំ ហោតិ គន្ធគន្ធេ អធិវត្ថា ទេវា ទីឃាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា គន្ធគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ, សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ អន្នំ ទេតិ បានំ ទេតិ វត្ថំ ទេតិ យានំ ទេតិ មាលំ ទេតិ គន្ធំ ទេតិ វិលេបនំ ទេតិ សេយ្យំ ទេតិ អាវសថំ ទេតិ បទីបេយ្យំ ទេតិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា គន្ធគន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ

នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានផ្កាក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានផ្លែក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានរសក្រអូប ។ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានក្លិនក្រអូបទាំងអស់ ។ ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តសុចរិត ដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិត ដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិត ដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានក្លិនក្រអូបទាំងអស់មានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ដល់អាត្មាអញ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើ មានក្លិនក្រអូបទាំងអស់ ។ បុគ្គលនោះ ក៏ឲ្យបាយ ឲ្យទឹក ឲ្យសំពត់ ឲ្យយានជំនិះ ឲ្យផ្កាកម្រង ឲ្យគ្រឿងក្រអូប ឲ្យគ្រឿងលាប ឲ្យទីដេក ឲ្យទីសំណាក់អាស្រ័យ ឲ្យគ្រឿងប្រទីប ។ លុះបុគ្គលនោះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានក្លិនក្រអូបទាំងអស់មែន ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ

យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា គន្ធ-គន្ធេ អធិវត្ថានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ (បរិ ឯកាបិណ្ឌិកោ ឯកាសតញ្ញ ទ្វាទស ច សុត្តន្តា កាត្តិ) ។

គន្ធព្វកាយសំយុត្តំ និដ្ឋិតំ ។

តស្សុទ្ទានំ

សុទ្ធកំ ច សុចរិតំ
ទាតា ហិ អបរេ ទស
ទានូបការា ទសធា(១)
គន្ធព្វា សុប្បកាសិតាតិ ។

១ ទានូបការា ទសហា ។

ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើ មានក្លិនក្រអូប តាំងពីគល់ ។ (សូត្រ ១ ដល់ ១ ក្តី ១២ ក្តី ពង្រីកនាងដោយការប្រែប្រួល មួយយ៉ាងនេះ) ។

ចប់ គន្ធព្វកាយសំយុត្ត ។

ឧទ្ទាននៃគន្ធព្វកាយសំយុត្តនោះ គឺ

និយាយអំពីគន្ធព្វកាយិកទេវតាសុទ្ធ ១ សុចរិត ១ អ្នកឲ្យទាន ១០ ពួកដទៃទៀត និងឧបការទាន ១០ ដែលឲ្យកើតជាគន្ធព្វកាយិកទេវតា ដែលទ្រង់ប្រកាសហើយ ដោយប្រពៃ ។

វលាហកសំយុត្តំ

[៦៧០] សាវត្ថី ។ វលាហកកាយិកេ ទេវេ វោ ភិក្ខវេ ទេសិស្សាមិ តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ វលាហកកាយិកា ទេវា ។ សន្តិ ភិក្ខវេ សីតវលាហកា ទេវា សន្តិ ភិក្ខវេ ឧណ្ហវលាហកា ទេវា សន្តិ ភិក្ខវេ អព្ភវលាហកា ទេវា សន្តិ ភិក្ខវេ វាតវលាហកា ទេវា សន្តិ ភិក្ខវេ វស្សវលាហកា ទេវា ។ ឥមេ វុច្ចន្តិ ភិក្ខវេ វលាហកកាយិកា ទេវាតិ ។

វលាហកសំយុត្ត

[៦៧០] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវទេវតាទាំងឡាយដែលជាពួកវលាហកៈ (១) ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់រឿងនោះចុះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទេវតាទាំងឡាយដែលជាពួកវលាហកៈតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតាទាំងឡាយដែលជាសីតវលាហកៈ (អ្នកបណ្តាលនូវធាតុត្រជាក់) ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតាទាំងឡាយជាឧណ្ហវលាហកៈ (អ្នកបណ្តាលនូវធាតុក្តៅ) ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតាទាំងឡាយជាអព្ភវលាហកៈ (អ្នកបណ្តាលនូវពពក) ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតាទាំងឡាយជាពួកវាតវលាហកៈ (អ្នកបណ្តាលនូវខ្យល់) ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតាទាំងឡាយ ជាពួកវស្សវលាហកៈ (អ្នកបណ្តាលនូវភ្លៀង) ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទេវតាទាំងឡាយជាពួកវលាហកៈ ។

---

១ ជាអ្នកបណ្តាលនូវការត្រជាក់ជាដើម ។

[៦៧១] សាវត្ថី ។ អថខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា វលាហកកាយិកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ ឯកច្ចោ កាយេន សុចរិតំ ចរតិ វាចាយ សុចរិតំ ចរតិ មនសា សុចរិតំ ចរតិ តស្ស សុតំ ហោតិ វលាហកកាយិកា ទេវា ទីឃាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា វលាហកកាយិកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ អន្នំ ទេតិ បានំ ទេតិ វត្ថំ ទេតិ យានំ ទេតិ មាលំ ទេតិ គន្ធំ ទេតិ

[៦៧១] ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគហើយ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរចំពោះព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយជាពួកវលាហកៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត បុគ្គលនោះបានឮថា ទេវតាទាំងឡាយជាពួកវលាហកៈ មានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញដល់បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយជាពួកវលាហកៈ ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យបាយ ឲ្យទឹក ឲ្យសំពត់ ឲ្យយានជំនិះ ឲ្យផ្កាកម្រង ឲ្យគ្រឿងក្រអូប

វិលេបនំ ទេតិ សេយ្យំ ទេតិ អាវសថំ ទេតិ ប-
ទីបេយ្យំ ទេតិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ ម-
រណា វលាហកកាយិកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧ-
បបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ
យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា វលា-
ហកកាយិកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

[៦៧៦] សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ
ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ
កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ
មរណា សីតវលាហកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧប-
បជ្ជតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ ឯកច្ចោ កាយេន សុចរិតំ ច-
រតិ វាចាយ សុចរិតំ ចរតិ មនសា សុចរិតំ ចរតិ តស្ស
សុតំ ហោតិ សីតវលាហកា ទេវា ទីឃាយុកា វណ្ណ-
វន្តោ សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អហោ
វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សីតវលាហកានំ
ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ អន្នំ ទេតិ
បានំ ទេតិ វត្ថំ ទេតិ យានំ ទេតិ មាលំ ទេតិ

ឲ្យគ្រឿងលាប ឲ្យទីដេក ឲ្យទីសំណាក់អាស្រ័យ ឲ្យគ្រឿងប្រទីប ។
លុះបុគ្គលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតា
ទាំងឡាយជាពួកវលាហកៈនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ
ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅ
កើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជាពួកវលាហកៈ ។

(៦៧៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយ
រាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជាសីតវលា-
ហកៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តសុចរិត ដោយ
កាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិត ដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិត ដោយចិត្ត បុគ្គល
នោះ បានឮថា ទេវតាទាំងឡាយជាសីតវលាហកៈមានអាយុវែង មាន
សម្បុរល្អ មានសេចក្ដីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះ មានសេចក្ដីត្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្ដេចហ្ន៎ អាត្មាអញ ដល់បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់
ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយជាសីតវលាហកៈ ។
បុគ្គលនោះ ក៏ឲ្យបាយ ឲ្យទឹក ឲ្យសំពត់ ឲ្យយានជំនិះ ឲ្យផ្កាកម្រង

គន្ធំ ទេតិ វិលេបនំ ទេតិ សេយ្យំ ទេតិ អាវសថំ ទេតិ បទីបេយ្យំ ទេតិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សីតវលាហកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សីតវលាហកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

(៦៧៣) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ឧណ្ហវលាហកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

(៦៧៤) អព្ភវលាហកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

(៦៧៥) វាតវលាហកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

ឲ្យគ្រឿងក្រអូប ឲ្យគ្រឿងលាប ឲ្យទីដេក ឲ្យទីសំណាក់អាស្រ័យ ឲ្យគ្រឿងប្រទីប ។ លុះបុគ្គលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជាសីតវលាហកៈនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជាសីតវលាហកៈ ។

(៦៧៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វី ជាហេតុ អ្វី ជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជាឧណ្ហវលាហកៈ ។

(៦៧៤) ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជាអព្ភវលាហកៈ ។

(៦៧៥) ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជាវាតវលាហកៈ ។

(២៦៧) វស្សវលាហកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧប-បជ្ជតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ ឯកច្ចោ កាយេន សុចរិតំ ចរតិ វាចាយ សុចរិតំ ចរតិ មនសា សុចរិតំ ចរតិ តស្ស សុតំ ហោតិ វស្សវលាហកា ទេវា ទីឃាយុកា វណ្ណវន្តា សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា វស្សវលាហកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ អន្នំ ទេតិ បានំ ទេតិ វត្ថំ ទេតិ យានំ ទេតិ មាលំ ទេតិ គន្ធំ ទេតិ វិលេបនំ ទេតិ សេយ្យំ ទេតិ អាវសថំ ទេតិ បទីបេយ្យំ ទេតិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា វស្សវលាហកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា វស្សវលាហកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

(២៧៦) ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជាវស្សវលាហកៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ទេវតាទាំងឡាយ ជាវស្សវលាហកៈ មានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជាវស្សវលាហកៈ ។ បុគ្គលនោះ ក៏ឲ្យបាយ ឲ្យទឹក ឲ្យសំពត់ ឲ្យយានជំនិះ ឲ្យផ្កាកម្រង ឲ្យគ្រឿងក្រអូប ឲ្យគ្រឿងលាប ឲ្យទីដេក ឲ្យទីសំណាក់អាស្រ័យ ឲ្យគ្រឿងប្រទីប ។ លុះបុគ្គលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជាវស្សវលាហកៈមែន ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជាវស្សវលាហកៈ ។

(៦៧៧) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេនេកទា សីតំ ហោតីតិ ។ សន្តិ ភិក្ខុ សីតវលាហកា នាម ទេវា តេសំ យទា ឯវំ ហោតិ យន្នូន មយំ សកាយ រតិយា រមេយ្យាមាតិ(១) តេសំ ចេតោបណិធិមន្វាយ សីតំ ហោតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេនេកទា សីតំ ហោតីតិ ។

(៦៧៨) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេនេកទា ឧណ្ហំ ហោតីតិ ។ សន្តិ ភិក្ខុ ឧណ្ហវលាហកា នាម ទេវា តេសំ យទា ឯវំ ហោតិ យន្នូន មយំ សកាយ រតិយា រមេយ្យាមាតិ តេសំ ចេតោបណិធិមន្វាយ ឧណ្ហំ ហោតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេនេកទា ឧណ្ហំ ហោតីតិ ។

---

១ ឱ. រមេយ្យាមាតិ ។ ម៉ សព្វត្ថេសុ ។

(៦៧៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វី ជាហេតុ អ្វី ជាបច្ច័យ ដែលមានត្រជាក់ម្តងៗ ។ ម្នាលភិក្ខុ មានពួកទេវតាឈ្មោះសីតវលាហកៈ ចួនណាពួកទេវតានោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរយើងត្រេកអរដោយតម្រេករបស់ខ្លួន ព្រោះការស្រេចសេចក្តីប្រាថ្នានៃចិត្តនោះ របស់ទេវតាទាំងនោះ ទើបមានត្រជាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលមានត្រជាក់ម្តងៗ ។

(៦៧៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វី ជាហេតុ អ្វី ជាបច្ច័យ ដែលមានក្តៅម្តងៗ ។ ម្នាលភិក្ខុ មានពួកទេវតាឈ្មោះឧណ្ហវលាហកៈ ចួនណាពួកទេវតានោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរយើងត្រេកអរដោយតម្រេករបស់ខ្លួន ព្រោះការស្រេចសេចក្តីប្រាថ្នានៃចិត្តនោះ របស់ទេវតាទាំងនោះ ទើបមានក្តៅ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលមានក្តៅម្តងៗ ។

(៦៧៩) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេនេកទា អព្ភំ ហោតីតិ ។ សន្តិ ភិក្ខុ អព្ភវលាហកា នាម ទេវា តេសំ យទា ឯវំ ហោតិ យន្នូន មយំ សកាយ រតិយា រមេយ្យាមាតិ តេសន្តំ ចេតោបណិធិមន្វាយ អព្ភំ ហោតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេនេកទា អព្ភំ ហោតីតិ ។

(៦៨០) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេនេកទា វាតោ ហោតីតិ ។ សន្តិ ភិក្ខុ វាតវលាហកា នាម ទេវា តេសំ យទា ឯវំ ហោតិ យន្នូន មយំ សកាយ រតិយា រមេយ្យាមាតិ តេសន្តំ ចេតោបណិធិមន្វាយ វាតោ ហោតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេនេកទា វាតោ ហោតីតិ ។

[៦៧៩] ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលមានអ័ព្ទម្ដងៗ ។ ម្នាលភិក្ខុ មានពួកទេវតាឈ្មោះអព្ភវលាហកៈ កាលណាពួកទេវតានោះ មានសេចក្ដីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរយើងត្រេកអរដោយតម្រេករបស់ខ្លួន ព្រោះកាស្រ័យសេចក្ដីប្រាថ្នានៃចិត្តនោះ របស់ទេវតាទាំងនោះ ទើបខុះអ័ព្ទ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលមានអ័ព្ទម្ដងៗ ។

[៦៨០] ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលមានខ្យល់ម្ដងៗ ។ ម្នាលភិក្ខុ មានពួកទេវតាឈ្មោះវាតវលាហកៈ កាលណាពួកទេវតានោះ មានសេចក្ដីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរយើងត្រេកអរដោយតម្រេករបស់ខ្លួន ព្រោះកាស្រ័យសេចក្ដីប្រាថ្នានៃចិត្តនោះ របស់ទេវតាទាំងនោះ ទើបមានខ្យល់ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលមានខ្យល់ម្ដងៗ ។

[៦៨១] សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេនេកទា ទេវោ វស្សតីតិ ។ សន្តិ ភិក្ខុ វស្សវលាហកា នាម ទេវា តេសំ យទា ឯវំ ហោតិ យន្នូន មយំ សកាយ រតិយា រមេយ្យាមាតិ តេសំ ចេតោបណិធិមន្វាយ ទេវោ វស្សតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេនេកទា ទេវោ វស្សតីតិ ។

វលាហកសំយុត្តំ និដ្ឋិតំ ។

តស្សុទ្ទានំ

ទេសនា សុចរិតា(១) បញ្ច
ទានូបការបញ្ចមំ
សីតំ ឧណ្ហញ្ច អព្ភញ្ច
វាតវស្សវលាហកាតិ ។

១ ម. ទេសនា សុចរិតញ្ច ។

[៦៨១] ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វី ជាហេតុ អ្វី ជាបច្ច័យ ដែលមានភ្លៀងបង្អុរចុះម្តងៗ ។ ម្នាលភិក្ខុ មានពួកទេវតាឈ្មោះវស្សវលាហកៈ ចួនកាលពួកទេវតានោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរយើងត្រេកអរដោយតម្រេករបស់ខ្លួន ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងចិត្តនោះ របស់ទេវតាទាំងនោះ ទើបមានភ្លៀងបង្អុរចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលមានភ្លៀងបង្អុរចុះម្តងៗ ។

ចប់ វលាហកសំយុត្ត ។

ឧទ្ទានក្នុងវលាហកសំយុត្តនោះ គឺ

និយាយអំពីការសំដែងនូវទេវតាជាពួកវលាហកៈ ១ បុគ្គល ៥ ពួកប្រព្រឹត្តសុចរិត ១ ឧបការទាន ៥ លើក សីតវលាហកៈ ១ ឧណ្ហវលាហកៈ ១ អព្ភវលាហកៈ ១ វាតវលាហកៈ ១ វស្សវលាហកៈ ១ ។

វច្ឆគោត្តសំយុត្តំ

(៦៨៦) ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ វច្ឆគោត្តោ បរិព្វាជកោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ វច្ឆគោត្តោ បរិព្វាជកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភោ គោតម ហេតុ កោ បច្ចយោ យានិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិគតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា អន្តវា លោកោតិ វា អនន្តវា លោកោតិ វា តំ ជីវំ តំ សរីរន្តិ វា

វច្ឆគោត្តសំយុត្ត

(៦៨៦) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង បរិព្វាជកឈ្មោះវច្ឆគោត្ត បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររឭកហើយ ទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះវច្ឆគោត្តបរិព្វាជក អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អ្វី ជាហេតុ អ្វី ជាបច្ច័យ ដែលនាំទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះ កើតឡើងក្នុងលោក ថា លោកទៀងក៏មាន ថា លោកមិនទៀងក៏មាន ថា លោកមានទីបំផុតក៏មាន ថា លោកមិនមានទីបំផុតក៏មាន ថា ជីវិតនោះគឺសរីរៈនោះក៏មាន

អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរន្តិ វា ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វា ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វា ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វា នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។

រូបេ ខោ វច្ឆ អញ្ញាណា រូបសមុទយេ អញ្ញាណា រូបនិរោធេ អញ្ញាណា រូបនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ អញ្ញាណា ឯវមិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិគតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា ។បេ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។

អយំ ខោ វច្ឆ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យានិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិគតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា ។បេ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។

ថាជីវិតដទៃសរីរៈដទៃក៏មាន ថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មាន ថា សត្វស្លាប់ទៅមិនកើតទៀតក៏មាន ថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតខ្លះមិនកើតទៀតខ្លះក៏មាន ថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនក៏មាន ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនដឹងក្នុងរូប មិនដឹងក្នុងហេតុដែលនាំឲ្យកើតរូប មិនដឹងក្នុងទីរលត់រូប មិនដឹងក្នុងសេចក្តីប្រតិបត្តិជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់រូប ទើបទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះ កើតឡើងក្នុងលោកយ៉ាងនេះថា លោកទៀងក៏មាន ។បេ។ ថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនក៏មាន ។ ម្នាលវច្ឆៈ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះ កើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ។បេ។ ថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនក៏មាន ។

(៦៨៣) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ វច្ឆគោត្តោ បរិព្វាជកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភោ គោតម ហេតុ កោ បច្ចយោ យានិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិគតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា ។បេ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។ វេទនាយ ខោ វច្ឆ អញ្ញាណា វេទនាសមុទយេ អញ្ញាណា វេទនានិរោធេ អញ្ញាណា វេទនានិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ អញ្ញាណា ឯវមិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិគតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា ។បេ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។ អយំ ខោ វច្ឆ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យានិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិគតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា ។បេ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។

(៦៨៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ វច្ឆគោត្តបរិព្វាជក អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលបណ្តាលឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះកើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ថា លោកមិនទៀងក៏មាន ។បេ។ ថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនក៏មាន ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនដឹងក្នុងវេទនា មិនដឹងក្នុងហេតុដែលនាំឲ្យកើតវេទនា មិនដឹងក្នុងទីរលត់វេទនា មិនដឹងក្នុងបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់វេទនា នេះដែលនាំឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការកើតឡើងក្នុងលោកយ៉ាងនេះថា លោកទៀងក៏មាន ថា លោកមិនទៀងក៏មាន ។បេ។ ថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនក៏មាន ។ ម្នាលវច្ឆៈ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលបណ្តាលឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះកើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ថា លោកមិនទៀងក៏មាន ។បេ។ ថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនក៏មាន ។

(២៨៦) សាវត្ថី។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ វច្ឆគោត្តោ បរិព្វាជកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភោ គោតម ហេតុ កោ បច្ចយោ យានិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិគតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា ។បេ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។ សញ្ញាយ ខោ វច្ឆ អញ្ញាណា សញ្ញាសមុទយេ អញ្ញាណា សញ្ញានិរោធេ អញ្ញាណា សញ្ញានិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ អញ្ញាណា ឯវមិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិគតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា ។បេ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។ អយំ ខោ វច្ឆ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យានិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិគតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា ។បេ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។

[២៨៦] ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះវច្ឆគោត្តបរិព្វាជក អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលបណ្ដាលឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះ កើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន លោកមិនទៀងក៏មាន ។បេ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ក៏មាន ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនដឹងក្នុងសញ្ញា មិនដឹងក្នុងហេតុដែលនាំឲ្យកើតសញ្ញា មិនដឹងក្នុងទីរលត់សញ្ញា មិនដឹងក្នុងបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់សញ្ញា នេះឯងដែលនាំឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការកើតឡើងក្នុងលោកយ៉ាងនេះថា លោកទៀងក៏មាន ថាលោកមិនទៀងក៏មាន ។បេ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ក៏មាន ។ ម្នាលវច្ឆៈ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលបណ្ដាលឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះ កើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ថាលោកមិនទៀងក៏មាន ។បេ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ក៏មាន ។

(៤៨៨) សាវត្ថិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ វច្ឆគោត្តោ បរិព្វាជកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភោ គោតម ហេតុ កោ បច្ចយោ យានិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិគតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា ។ បេ ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។ សង្ខារេសុ ខោ វច្ឆ អញ្ញាណា សង្ខារសមុទយេ អញ្ញាណា សង្ខារនិរោធេ អញ្ញាណា សង្ខារនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ អញ្ញាណា ឯវមិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិគតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា ។ បេ ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។ អយំ ខោ វច្ឆ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យានិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិគតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា ។ បេ ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។

(៤៨៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ វច្ឆគោត្តបរិព្វាជក អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះ កើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ថាលោកមិនទៀងក៏មាន ។ បេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ក៏មាន ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនដឹងក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ មិនដឹងក្នុងហេតុនាំឲ្យកើតសង្ខារ មិនដឹងក្នុងទីរលត់សង្ខារ មិនដឹងក្នុងបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់សង្ខារ នេះហើយដែលនាំឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការកើតឡើងក្នុងលោកយ៉ាងនេះថា លោកទៀងក៏មាន លោកមិនទៀងក៏មាន ។ បេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនក៏មាន ។ ម្នាលវច្ឆៈ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលបណ្តាលឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះ កើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ថាលោកមិនទៀងក៏មាន ។ បេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ក៏មាន ។

[២៨២] សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ វច្ឆ-គោត្តោ បរិព្វាជកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភោ គោតម ហេតុ កោ បច្ចយោ យានិមានិ អនេក-វិហិតានិ ទិដ្ឋិគតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា ។ បេ ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។ វិញ្ញាណេ ខោ វច្ឆ អញ្ញាណា វិញ្ញាណស-មុទយេ អញ្ញាណា វិញ្ញាណនិរោធេ អញ្ញាណា វិញ្ញា-ណនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ អញ្ញាណា ឯវមិមា-និ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិគតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា ។ បេ ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។ អយំ ខោ វច្ឆ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យានិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិគតានិ លោ-កេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា ។ បេ ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថា-គតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។

[២៨២] ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះវច្ឆគោត្តបរិព្វាជក អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលបណ្តាលឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះកើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ថាលោកមិនទៀងក៏មាន ។ បេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនក៏មាន ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនដឹងក្នុងវិញ្ញាណ មិនដឹងក្នុងហេតុដែលនាំឲ្យកើតវិញ្ញាណ មិនដឹងក្នុងទីរលត់វិញ្ញាណ មិនដឹងក្នុងបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់វិញ្ញាណ នេះឯងហើយដែលនាំឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការ កើតឡើងក្នុងលោក យ៉ាងនេះថា លោកទៀងក៏មាន ថាលោកមិនទៀងក៏មាន ។ បេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនក៏មាន ។ ម្នាលវច្ឆៈ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះកើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ថាលោកមិនទៀងក៏មាន ។ បេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ក៏មាន ។

(២៨៧) សាវត្ថិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ វច្ឆគោត្តោ បរិព្វាជកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភោ គោតម ហេតុ កោ បច្ចយោ យានិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិគតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា ។ បេ ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។ រូបេ ខោ វច្ឆ អទស្សនា ។ បេ ។ រូបនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ អទស្សនា ។ បេ ។

(២៨៨) សាវត្ថិ ។ វេទនាយ ខោ វច្ឆ អទស្សនា ។

(២៨៩) សាវត្ថិ ។ សញ្ញាយ ខោ វច្ឆ អទស្សនា ។

(២៩០) សាវត្ថិ ។ សង្ខារេសុ ខោ វច្ឆ អទស្សនា ។

(២៩១) សាវត្ថិ ។ វិញ្ញាណេ ខោ វច្ឆ អទស្សនា ។ បេ ។ វិញ្ញាណនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ អទស្សនា ។[១]

(២៩២) សាវត្ថិ ។ រូបេ ខោ អនភិសមយា ។ បេ ។ រូបនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ អនភិសមយា ។ បេ ។

១. យថា បុរិម គមនំ សិទ្ធព្វំ វត្វា បញ្ចហិ គមនេហិ វិត្ថារេតព្វា ។

(២៨៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះវច្ឆគោត្តបរិព្វាជក អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះកើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ថាលោកមិនទៀងក៏មាន ។ បេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនក៏មាន ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនឃើញនូវរូប ។ បេ ។ មិនឃើញនូវបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់រូប ។ បេ ។

(២៨៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនឃើញនូវវេទនា ។

(២៨៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនឃើញនូវសញ្ញា ។

(២៩០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនឃើញនូវសង្ខារទាំងឡាយ ។

(២៩១) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនឃើញនូវវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ព្រោះការមិនឃើញនូវបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់វិញ្ញាណ ។

(២៩២) ក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រោះការមិនត្រាស់ដឹងនូវរូប ។ បេ ។ ព្រោះការមិនត្រាស់ដឹងនូវបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់រូប ។ បេ ។

វច្ឆគោត្តសំយុត្តំ

(២៩៣) សាវត្ថី ។ វេទនាយ ខោ វច្ឆ អនភិសមយា ។ បេ ។

(២៩៤) សាវត្ថី ។ សញ្ញាយ ខោ វច្ឆ អនភិសមយា ។ បេ ។

(២៩៥) សាវត្ថី ។ សង្ខារេសុ ខោ វច្ឆ អនភិសមយា ។ បេ ។

(១៩៦) សាវត្ថី ។ វិញ្ញាណេ ខោ វច្ឆ អនភិសមយា ។ បេ ។

(២៩៧) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ វច្ឆគោត្តោ បរិព្វាជកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភោ គោតម ហេតុ កោ បច្ចយោ ។ បេ ។ រូបេ ខោ វច្ឆ អននុពោធា ។ បេ ។ រូបនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ អននុពោធា ។ បេ ។

(២៩៨) សាវត្ថី ។ វេទនាយ ខោ វច្ឆ ។ បេ ។

(២៩៩) សាវត្ថី ។ សញ្ញាយ ខោ វច្ឆ ។ បេ ។

(៣០០) សាវត្ថី ។ សង្ខារេសុ ខោ វច្ឆ ។ បេ ។

វច្ឆគោត្តសំយុត្ត

(២៩៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនត្រាស់ដឹងនូវវេទនា ។ បេ ។

(២៩៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនត្រាស់ដឹងនូវសញ្ញា ។ បេ ។

(២៩៥) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនត្រាស់ដឹងនូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ បេ ។

(២៩៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនត្រាស់ដឹងនូវវិញ្ញាណ ។ បេ ។

(២៩៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ វច្ឆគោត្តបរិព្វាជក អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ។ បេ ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនត្រាស់ដឹងតាម នូវរូប ។ បេ ។ ព្រោះការមិនត្រាស់ដឹងតាម នូវបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់រូប ។ បេ ។

(២៩៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ នូវវេទនា ។ បេ ។

(២៩៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ នូវសញ្ញា ។ បេ ។

(៣០០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ បេ ។

(៣០១) សាវត្ថី ។ វិញ្ញាណេ ខោ វច្ឆ អននុពោធា ។បេ។ វិញ្ញាណនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ អននុពោធា ។បេ។

(៣០២) សាវត្ថី ។ កោ នុ ខោ ភោ គោតម ហេតុ កោ បច្ចយោ ។បេ។ រូបេ ខោ វច្ឆ អប្បដិវេធា ។បេ។ វិញ្ញាណេ ខោ វច្ឆ អប្បដិវេធា ។បេ។

(៣០៣) សាវត្ថី ។ រូបេ ខោ វច្ឆ អសល្លក្ខណា ។បេ។ វិញ្ញាណេ ខោ វច្ឆ អសល្លក្ខណា ។បេ។

(៣០៤) សាវត្ថី ។ រូបេ ខោ វច្ឆ អនុបលក្ខណា ។បេ។ វិញ្ញាណេ ខោ វច្ឆ អនុបលក្ខណា ។បេ។

(៣០៥) សាវត្ថី ។ រូបេ ខោ វច្ឆ អសមបេក្ខណា ។បេ។ វិញ្ញាណេ ខោ វច្ឆ អសមបេក្ខណា ។បេ។

(៣០៦) សាវត្ថី ។ រូបេ ខោ វច្ឆ អប្បច្ចុបេក្ខណា ។បេ។ វិញ្ញាណេ ខោ វច្ឆ អប្បច្ចុបេក្ខណា ។បេ។

(៣០១) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនត្រាស់ដឹងតាមនូវវិញ្ញាណ ។បេ។ ព្រោះការមិនត្រាស់ដឹងតាម នូវបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់វិញ្ញាណ ។បេ។

(៣០២) ក្រុងសាវត្ថី ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ។បេ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនចាក់ធ្លុះនូវរូប ។បេ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនចាក់ធ្លុះនូវវិញ្ញាណ ។បេ។

(៣០៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនកំណត់នូវរូប ។បេ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនកំណត់នូវវិញ្ញាណ ។បេ។

(៣០៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនចូលទៅកំណត់នូវរូប ។បេ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនចូលទៅកំណត់នូវវិញ្ញាណ ។បេ។

(៣០៥) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនបានសំឡឹងពិលពិលនូវរូប ។បេ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនបានសំឡឹងពិលពិលនូវវិញ្ញាណ ។បេ។

(៣០៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនពិចារណានូវរូប ។បេ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនពិចារណានូវវិញ្ញាណ ។បេ។

(៣០៧) សាវត្ថី ។ រូបេ ខោ វច្ឆ អប្បច្ចុបលក្ខ-ណា ។ បេ ។ វិញ្ញាណេ ខោ វច្ឆ អប្បច្ចុបលក្ខណា ។ បេ ។

(៣០៨) សាវត្ថី ។ អថខោ វច្ឆគោត្តោ បរិព្វាជ-កោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិ-សារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ វច្ឆគោត្តោ បរិព្វាជកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភោ គោតម ហេតុ កោ បច្ចយោ យានិមានិ អ-នេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិគតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា ។ បេ ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។ រូបេ ខោ វច្ឆ អប្បច្ចក្ខកម្មា រូបសមុទយេ អប្បច្ចក្ខកម្មា រូបនិរោធេ អប្បច្ចក្ខកម្មា រូបនិរោធគាមិនិយា បដិប-ទាយ អប្បច្ចក្ខកម្មា ។ បេ ។

៦៣៧

វច្ឆគោត្តសំយុត្ត

(៣០៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនបានចូលទៅកំណត់ ក្នុងរូប ។ បេ ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនបានចូលទៅកំណត់ក្នុងវិញ្ញាណ ។ បេ ។

(៣០៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង វច្ឆគោត្តបរិព្វាជកចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររឭកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះវច្ឆគោត្តបរិព្វាជកអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ថាបពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលបណ្តាលឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះ កើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ថាលោកមិនទៀងក៏មាន ។ បេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ក៏មាន ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ក្នុងរូប ការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ក្នុងហេតុដែលនាំឲ្យកើតរូប ការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ក្នុងទីរលត់រូប ការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ក្នុងបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់រូប ។ បេ ។

(៣០៩) សាវត្ថី ។ វេទនាយ ខោ វច្ឆ អប្បច្ចក្ខ-
កម្មា ។ បេ ។ វេទនានិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ
អប្បច្ចក្ខកម្មា ។ បេ ។

(៣១០) សាវត្ថី ។ សញ្ញាយ ខោ វច្ឆ អប្បច្ច-
ក្ខកម្មា ។ បេ ។ សញ្ញានិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ
អប្បច្ចក្ខកម្មា ។ បេ ។

(៣១១) សាវត្ថី ។ សង្ខារេសុ ខោ វច្ឆ អប្ប-
ច្ចក្ខកម្មា ។ បេ ។ សង្ខារនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ
អប្បច្ចក្ខកម្មា ។ បេ ។

(៣១២) សាវត្ថី ។ វិញ្ញាណេ ខោ វច្ឆ អប្បច្ចក្ខ-
កម្មា វិញ្ញាណសមុទយេ អប្បច្ចក្ខកម្មា វិញ្ញាណនិ-
រោធេ អប្បច្ចក្ខកម្មា វិញ្ញាណនិរោធគាមិនិយា បដិប-
ទាយ អប្បច្ចក្ខកម្មា ឯវមិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិ-
គតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា

(៣០៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវេទនា ។ បេ ។ ព្រោះការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់វេទនា ។ បេ ។

(៣១០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសញ្ញា ។ បេ ។ ព្រោះការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់សញ្ញា ។ បេ ។

(៣១១) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ បេ ។ ព្រោះការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់សង្ខារ ។ បេ ។

(៣១២) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិញ្ញាណ ការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវហេតុដែលនាំឲ្យកើតវិញ្ញាណ ការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវទីរលត់វិញ្ញាណ ការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់វិញ្ញាណ នេះឯងហើយដែលនាំឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការកើតឡើងក្នុងលោក យ៉ាងនេះថា លោកទៀងក៏មាន

។បេ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។ អយំ ខោ វច្ឆ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេនិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិគតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា អន្តវា លោកោតិ វា អនន្តវា លោកោតិ វា តំ ជីវំ តំ សរីរន្តិ វា អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរន្តិ វា ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វា ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វា ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វា នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។ អយំ ខោ វច្ឆ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេនិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិគតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា ។បេ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វាតិ ។ (ឯកចំណោន បញ្ចបញ្ញាសំ សុត្តន្តា កាតព្វា) ។

វច្ឆគោត្តសំយុត្តំ និដ្ឋិតំ ។

។បេ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ក៏មាន ។ ម្នាលវច្ឆៈ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលបណ្ដាលឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះកើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ថាលោកមិនទៀងក៏មាន ថាលោកមានទីបំផុតក៏មាន ថាលោកមិនមានទីបំផុតក៏មាន ថាជីវិតនោះគឺសរីរៈនោះក៏មាន ថាជីវិតដទៃ សរីរៈដទៃក៏មាន ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មាន ថាសត្វស្លាប់ទៅមិនកើតទៀតក៏មាន ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតខ្លះ មិនកើតទៀតខ្លះក៏មាន ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ក៏មាន ។ ម្នាលវច្ឆៈ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលបណ្ដាលឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះ កើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន លោកមិនទៀងក៏មាន ។បេ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ក៏មាន ។

(សូត្រ ៥៥ មានដោយការប្រែប្រួលតែមួយ) ។

ចប់ វច្ឆគោត្តសំយុត្ត

ឥទំ សំយុត្តស្ស ឧទ្ទានំ

អញ្ញាណា អទស្សនេន ច

អនភិសមយា អននុពោធា

អប្បដិវេធា អសល្លក្ខណា

អនុបលក្ខណេន ច អសមបេក្ខណា

អប្បច្ចវេក្ខណា អបច្ចុបលក្ខណា

អប្បច្ចក្ខកម្មន្តិ ។

នេះជាឧទ្ទាននៃវច្ឆគោត្តសំយុត្ត គឺ

និយាយអំពីការមិនដឹង ១ ការមិនឃើញ ១ ការមិនត្រាស់ដឹង ១ ការមិនត្រាស់ដឹងតាម ១ ការមិនចាក់ធ្លុះចំពោះ ១ ការមិនកំណត់ ១ ការមិនចូលទៅកំណត់ ១ ការមិនសំឡឹងលៃលក ១ ការមិនពិចារណា ១ ការមិនចូលទៅពិចារណា ១ ការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ១ ។

សមាធិសំយុត្តំ

[៣១៣] សាវត្ថី ។ តត្រ ខោ ។បេ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី នេវ សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ច សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ ឈាយីនំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច

សមាធិសំយុត្ត

(៣១៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួក ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ មិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលអ្នកមានឈានទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ឧត្តមផង

បវរោ ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ គវា ខីរំ ខីរម្ហា ទធិ ទធិម្ហា នវនីតំ នវនីតម្ហា សប្បិ សប្បិម្ហា សប្បិមណ្ឌោ តត្ថ អគ្គមក្ខាយតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ច សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ ឈាយីនំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ចាតិ ។

(៣១៤) សាវត្ថី ។ តត្រ ខោ ។ បេ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ ឋិតិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ ឋិតិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី នេវ សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ ឋិតិកុសលោ ។

ថ្លៃថ្លាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទឹកដោះស្រស់កើតអំពីគោ ទឹកដោះជូរកើតអំពីទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះខាប់កើតអំពីទឹកដោះជូរ ទឹកដោះរាវកើតអំពីទឹកដោះខាប់ ទឹកដោះថ្លាកើតអំពីទឹកដោះរាវ បណ្តាទឹកដោះទាំងនោះ ទឹកដោះថ្លាប្រាកដជាប្រសើរជាង មានឧបមាយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលអ្នកមានឈានទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះឯង ។

(៣១៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួក ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើសមាធិឲ្យឋិតនៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើសមាធិឲ្យឋិតនៅ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន (ឈាន) ខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើសមាធិឲ្យឋិតនៅ ។

ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ ឋិតិកុសលោ ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ច សមាធិស្មឹ ឋិតិកុសលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ ឈាយីនំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ គវា ខីរំ ខីរម្ហា ទធិ ទធិម្ហា នវនីតំ នវនីតម្ហា សប្បិ សប្បិម្ហា សប្បិមណ្ឌោ តត្ថ អគ្គមក្ខាយតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ច សមាធិស្មឹ ឋិតិកុសលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ ឈាយីនំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ចាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចំណាំអង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើសមាធិឲ្យឋិតនៅផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចំណាំអង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើសមាធិឲ្យឋិតនៅផង ។ បណ្ដាបុគ្គលអ្នកមានឈានទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទឹកដោះស្រស់កើតអំពីគោ ទឹកដោះជូរកើតអំពីទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះខាប់កើតអំពីទឹកដោះជូរ ទឹកដោះរាវកើតអំពីទឹកដោះខាប់ ទឹកដោះថ្លាកើតអំពីទឹកដោះរាវ បណ្ដាទឹកដោះទាំងនោះ ទឹកដោះថ្លាប្រាកដជាប្រសើរជាង មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានណា ឈ្លាសវៃក្នុងការចំណាំអង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើសមាធិឲ្យឋិតនៅផង ។ បណ្ដាបុគ្គលអ្នកមានឈានទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។

[៣១៩] សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ វុដ្ឋានកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ វុដ្ឋានកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី នេវ សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ វុដ្ឋានកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ វុដ្ឋានកុសលោ ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ច សមាធិស្មឹ វុដ្ឋានកុសលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ ឈាយីនំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច

[៣១៩] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួក ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អត្ត (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អត្ត (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អត្ត(ឈាន)ក្នុងសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អត្ត (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អត្ត (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលអ្នកមានឈាន ទាំង ៤ ពួកនោះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ឧត្តមផង

ការី ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ គវា ខីរំ ខីរម្ហា ទធិ ទធិម្ហា នវនីតំ នវនីតម្ហា សប្បិ សប្បិម្ហា ។បេ។ ការី ចាតិ ។

[៣១៦] សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ កល្លិតកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ កល្លិតកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី នេវ សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ កល្លិតកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ កល្លិតកុសលោ ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ

ផ្ចិតផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកដោះស្រស់កើតអំពីគោ ទឹកដោះជូរកើតអំពីទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះខាប់កើតអំពីទឹកដោះជូរ ទឹកដោះរាវកើតអំពីទឹកដោះខាប់ ទឹកដោះថ្លាកើតអំពីទឹកដោះរាវ ។បេ។ ផ្ចិតផង ។

(៣១៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់សន្តិ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់សន្តិ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់សន្តិ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់សន្តិ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីក-រាយស្រួលក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ

យ្វាយំ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ច សមាធិស្មឹ កល្លិតកុសលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ ឈាយីនំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ គវា ខីរំ ខីរម្ហា ទធិ ទធិម្ហា នវនីតំ នវនីតម្ហា សប្បិ សប្បិម្ហា ។បេ។ បវរោ ចាតិ ។

(៣០៧) សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ អារម្មណកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ អារម្មណកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី

បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួល ក្នុងសមាធិផង ។ បណ្ដាបុគ្គលអ្នកមានឈាន ទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកដោះស្រស់កើតអំពីគោ ទឹកដោះជូរកើតអំពីទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះខាប់កើតអំពីទឹកដោះជូរ ទឹកដោះរាវកើតអំពីទឹកដោះខាប់ ទឹកដោះថ្លាកើតអំពីទឹកដោះរាវ ។បេ។ ថ្លៃថ្លាផង ។

(៣០៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងអារម្មណ៍ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងអារម្មណ៍ក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ

នេវ សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ អារម្មណកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ អារម្មណកុសលោ ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ច សមាធិស្មឹ អារម្មណកុសលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ ឈាយីនំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ គវា ខីរំ ។បេ។ បវរោ ចាតិ ។

(៣១៨) សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ គោចរកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ គោចរកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី

ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់សត្តិ(ឈាន)ក្នុងសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងអារម្មណ៍ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់សត្តិ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងអារម្មណ៍ក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់សត្តិ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងអារម្មណ៍ ក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលអ្នកមានឈាន ទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកដោះស្រស់កើតអំពីគោ ។ បេ ។ ថ្លៃថ្លាផង ។

(៣១៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់សត្តិ(ឈាន)ក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងគោចរ(១) ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ឈ្លាសវៃក្នុងគោចរក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់សត្តិ(ឈាន) ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ

១ សំដៅយកការមិនឈ្លាសវៃក្នុងកម្មដ្ឋានគោចរនិងកិច្ចការការពារ (អដ្ឋកថា) ។

នេវ សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ គោចរកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ គោចរកុសលោ ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ច សមាធិស្មឹ គោចរកុសលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ ឈាយីនំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ គវា ខីរំ ។បេ។ បវរោ ចាតិ ។

(៣១៩) សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ អភិនីហារកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ អភិនីហារកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី

ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការតាំងនៅ(ឈាន)ក្នុងសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងគោចរក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការតាំងនៅ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងគោចរ ក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងការតាំងនៅ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងគោចរក្នុងសមាធិផង ។ បណ្ដាបុគ្គលអ្នកមានឈានទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកដោះស្រស់កើតអំពីគោ ។បេ។ ថ្លៃថ្លាផង ។

(៣១៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការតាំងនៅ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការតាំងនៅ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

នេវ សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ អភិនីហារកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ អភិនីហារកុសលោ ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ច សមាធិស្មឹ អភិនីហារកុសលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ ឈាយីនំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ គវា ខីរំ ។ល។ បវរោ ចាតិ ។

(៣៦០) សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សក្កច្ចការី ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សក្កច្ចការី ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី

ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អន្ទ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អន្ទ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អន្ទ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិផង ។ បណ្ដាបុគ្គលអ្នកមានឈានទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកដោះស្រស់កើតអំពីគោ ។ល។ ថ្លៃថ្លាផង ។

(៣៦០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អន្ទ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិនធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អន្ទ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

នេវ សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សក្កច្ចការី ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ សក្កច្ចការី ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ច សមាធិស្មឹ សក្កច្ចការី ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ ឈាយីនំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ គវា ខីរំ ។បេ។ បវរោ ចាតិ ។

(៣៦១) សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សាតច្ចការី ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សាតច្ចការី ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី នេវ

ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ទាំងមិនធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលមានឈានទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកដោះស្រស់កើតអំពីគោ ។បេ។ ថ្លៃថ្លាផង ។

(៣៦១) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិនធ្វើឲ្យរឿយៗក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើរឿយៗក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិន

សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សាតច្ចការី ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ សាតច្ចការី ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ច សមាធិស្មឹ សាតច្ចការី ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ ឈាយីនំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ គវា ខីរំ ។ បេ ។ បវរោ ចាតិ ។

(៣៦៦) សាវត្ថិ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សប្បាយការី ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សប្បាយការី ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី នេវ

ឈ្លាសវៃ ក្នុងការកំណត់អត្ថ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិនធ្វើឲ្យរឿយ ៗ ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អត្ថ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ធ្វើឲ្យរឿយ ៗ ក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អត្ថ(ឈាន)ក្នុងសមាធិផង ជាអ្នកធ្វើឲ្យរឿយ ៗ ក្នុងសមាធិផង ។ បណ្ដាបុគ្គលមានឈានទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ឧត្ដមផង ថ្លៃថ្លាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកដោះស្រស់កើតអំពីគោ ។ បេ ។ ថ្លៃថ្លាផង ។

(៣៦៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលមានឈានទាំង ៤ ពួកដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អត្ថ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិនធ្វើឲ្យសប្បាយ [១] ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងការកំណត់អត្ថ(ឈាន)ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ មិន

១ មិនអាចបំពេញនូវការណ៍ទាំងឡាយដែលជាទីសប្បាយដល់សមាធិ ។

សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សប្បាយការី ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ សប្បាយការី ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាធិកុសលោ ច សមាធិស្មឹ សប្បាយការី ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ ឈាយីនំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ចាតិ ។

(៣៦៣) សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ ឋិតិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ ឋិតិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី នេវ សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ

ឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិនធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ជាអ្នកធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនេះ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ជាអ្នកធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិផង ។ បណ្ដាបុគ្គលអ្នកមានឈានទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកដោះស្រស់ កើតអំពីគោ ។ បេ ។ ថ្លៃថ្លាផង ។

(៣៦៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការតំកល់សមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការតំកល់សមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ

ន សមាធិស្មឹ ឋិតិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ ឋិតិកុសលោ ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ច សមាធិស្មឹ ឋិតិកុសលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ ឈាយីនំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ គវា ខីរំ ។បេ។ បវរោ ចាតិ ។

(៣៦៦) សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ វុដ្ឋានកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ វុដ្ឋានកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី នេវ សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ វុដ្ឋានកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ

៦៨៣

សមាធិសំយុត្ត

ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការតាំងល់សមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការតាំងល់សមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងការចូលសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការតាំងល់សមាធិផង ។ បណ្ដាបុគ្គលអ្នកមានឈានទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកដោះស្រស់ កើតអំពីគោ ។ បេ ។ ថ្លៃថ្លាផង ។

(៣៦៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ វុដ្ឋានកុសលោ ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី ។បេ។ បវរោ ចាតិ ។

(៣២៨) សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ កល្លិតកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ កល្លិតកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី នេវ សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ កល្លិតកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ កល្លិតកុសលោ ច ។ តត្រ ។បេ។ បវរោ ចាតិ ។

បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលអ្នកមានឈានណា ។បេ។ ថ្លៃថ្លាផង ។

(៣២៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិផង ។ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ ។បេ។ ថ្លៃថ្លាផង ។

(៣៦៦) សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ អារម្មណកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ អារម្មណកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី នេវ សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ អារម្មណកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ អារម្មណកុសលោ ច ។ តត្រ ។ បេ ។ បវរោ ចាតិ ។

(៣៦៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានទាំងនេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួក ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងអារម្មណ៍ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងអារម្មណ៍ក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងអារម្មណ៍ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងអារម្មណ៍ក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ ។ បេ ។ ថ្លៃថ្លាផង ។

(៣៦៧) សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មិំ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មិំ ឋិតិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មិំ ឋិតិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មិំ សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី នេវ សមាធិស្មិំ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មិំ ឋិតិកុសលោ(១) ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មិំ សមាបត្តិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មិំ ឋិតិកុសលោ ច ។ តត្រ ។ បេ ។ បវរោ ចាតិ ។

១ ម. ឥតោ បរំ ចតុក្កាទិកំ វិត្ថារបទំ ទិស្សតិ ។

(៣៦៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួក ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការឋិតក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការឋិតក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការឋិតក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការឋិតក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលទាំង ៤ នោះ ។ បេ ។ ថ្លៃថ្លាផង ។

(៣២៨) សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ អភិនីហារកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ អភិនីហារកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី នេវ សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ អភិនីហារកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ អភិនីហារកុសលោ ច ។ តត្រ ។ បេ ។ បវរោ ចាតិ ។

(៣២៩) សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សក្កច្ចការី ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សក្កច្ចការី ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ

(៣២៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ ។ បេ ។ ថ្លៃថ្លាផង ។

(៣២៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ តែមិនធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន

ឈាយី នេវ សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សក្កច្ចការី ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ សក្កច្ចការី ច ។ តត្រ ។ បេ ។ បវរោ ចាតិ ។

[៣៣០] សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សាតច្ចការី ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សាតច្ចការី ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី នេវ សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សាតច្ចការី ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ សាតច្ចការី ច ។ តត្រ ។ បេ ។ បវរោ ចាតិ ។

ឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ទាំងមិនធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ជាអ្នកធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ ។ បេ ។ ថ្លៃថ្លាផង ។

(៣៣០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ តែមិនធ្វើឲ្យរឿយៗក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើឲ្យរឿយៗក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ទាំងមិនធ្វើឲ្យរឿយៗក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ធ្វើឲ្យរឿយៗក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ ។ បេ ។ ថ្លៃថ្លាផង ។

(៣៣១) សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សប្បាយការី ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សប្បាយការី ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី នេវ សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សប្បាយការី ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ សប្បាយការី ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ សប្បាយការី ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ ឈាយីនំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ គវា ខីរំ ខីរម្ហា ទធិ ទធិម្ហា នវនីតំ នវនីតម្ហា សប្បិ សប្បិម្ហា សប្បិមណ្ឌោ តត្ថ អគ្គមក្ខាយតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ

(៣៣១) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ តែមិនធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ទាំងមិនធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ជាអ្នកធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ជាអ្នកធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលអ្នកមានឈានទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទឹកដោះស្រស់កើតអំពីមេគោ ទឹកដោះជូរកើតអំពីទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះខាប់កើតអំពីទឹកដោះជូរ ទឹកដោះថោរកើតអំពីទឹកដោះខាប់ ទឹកដោះថ្លាកើតអំពីទឹកដោះថោរ បណ្តាទឹកដោះទាំងនោះ ទឹកដោះថ្លានេះប្រាកដជាប្រសើរ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

យ្វាយំ ឈាយី សមាធិស្មឹ សមាបត្តិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ សប្បាយការី ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ ឈាយីនំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ចាតិ(១) ។

(៣៣៦) សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ ឋិតិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ វុដ្ឋានកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ វុដ្ឋានកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ ឋិតិកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី នេវ សមាធិស្មឹ ឋិតិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ វុដ្ឋានកុសលោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ ឋិតិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ វុដ្ឋានកុសលោ ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី ។បេ។ ឧត្តមោ ច បវរោ ចាតិ ។

---

១ ម. ឆ. ឥតោ បរំ [illegible] ។

បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិផង ។ បណ្ដាបុគ្គលអ្នកមានឈានទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៣៣៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការតំកល់សមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការតំកល់សមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការតំកល់សមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការតំកល់សមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ។បេ។ ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ។

[៣៣៣] សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ ឋិតិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ កល្លិតកុសលោ ។ សមាធិស្មឹ កល្លិតកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ ឋិតិកុសលោ ។ នេវ សមាធិស្មឹ ឋិតិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ កល្លិតកុសលោ ។ សមាធិស្មឹ ឋិតិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ កល្លិតកុសលោ ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី ។បេ។ ឧត្តមោ ច បវរោ ចាតិ ។

[៣៣៤] សាវត្ថី ។ សមាធិស្មឹ កល្លិតកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ អារម្មណកុសលោ ។ សមាធិស្មឹ អារម្មណកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ កល្លិតកុសលោ ។ នេវ សមាធិស្មឹ កល្លិតកុសលោ ហោតិ

[៣៣៣] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ ។ ឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិ ។ មិនឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិ មិនឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ ។ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ។បេ។ ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ។

[៣៣៤] ក្រុងសាវត្ថី ។ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងអារម្មណ៍ក្នុងសមាធិ ។ ឈ្លាសវៃក្នុងអារម្មណ៍ក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ ។ មិនឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ

ន សមាធិស្មឹ អារម្មណកុសលោ ។ សមាធិស្មឹ កល្លិត-
កុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ អារម្មណកុសលោ
ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី ។បេ។ ឧត្តមោ
ច បវរោ ចាតិ ។

(៣៣៨) សាវត្ថី ។ សមាធិស្មឹ អារម្មណកុសលោ
ហោតិ ន សមាធិស្មឹ គោចរកុសលោ ។ សមាធិស្មឹ
គោចរកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ អារម្មណកុស-
លោ ។ នេវ សមាធិស្មឹ អារម្មណកុសលោ ហោតិ
ន សមាធិស្មឹ គោចរកុសលោ ។ សមាធិស្មឹ អារម្ម-
ណកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ គោចរកុសលោ
ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី ។បេ។ ឧត្តមោ
ច បវរោ ចាតិ ។

ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងអារម្មណ៍ក្នុងសមាធិ ។ ឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីក
រាយស្រួលក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងអារម្មណ៍ក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ។បេ។
ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ។

(៣៣៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ឈ្លាសវៃក្នុងអារម្មណ៍ក្នុងសមាធិ
តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងគោចរក្នុងសមាធិ ។ ឈ្លាសវៃក្នុងគោចរក្នុងសមាធិ
តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងអារម្មណ៍ក្នុងសមាធិ ។ មិនឈ្លាសវៃក្នុងអារម្មណ៍
ក្នុងសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងគោចរក្នុងសមាធិ ។ ឈ្លាសវៃក្នុង
អារម្មណ៍ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងគោចរក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ។បេ។
ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ។

(៣៣៦) សាវត្ថី ។ សមាធិស្មិំ ឋិតិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មិំ អភិនីហារកុសលោ ។ សមាធិស្មិំ អភិនីហារកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មិំ ឋិតិកុសលោ ។ នេវ សមាធិស្មិំ ឋិតិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មិំ អភិនីហារកុសលោ ។ សមាធិស្មិំ ឋិតិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មិំ អភិនីហារកុសលោ ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ គវា ខីរំ ខីរម្ហា ទធិ ទធិម្ហា នវនីតំ នវនីតម្ហា សប្បិ សប្បិម្ហា សប្បិមណ្ឌោ តត្រ អគ្គមក្ខាយតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី សមាធិស្មិំ ឋិតិកុសលោ ច សមាធិស្មិំ អភិនីហារកុសលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ ឈាយីនំ ។បេ។ ឧត្តមោ ច បវរោ ចាតិ ។

(៣៣៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ឈ្លាសវៃក្នុងការតាំងនៅក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងការកសាងសមាធិ ។ ឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងការតាំងនៅក្នុងសមាធិ ។ មិនឈ្លាសវៃក្នុងការតាំងនៅក្នុងសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិ ។ ឈ្លាសវៃក្នុងការតាំងនៅក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទឹកដោះស្រស់កើតអំពីមេគោ ទឹកដោះជូរកើតអំពីទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះខាប់កើតអំពីទឹកដោះជូរ ទឹកដោះរាវកើតអំពីទឹកដោះខាប់ ទឹកដោះថ្លាកើតអំពីទឹកដោះរាវ បណ្ដាទឹកដោះទាំងនោះ ទឹកដោះថ្លាប្រាកដជាប្រសើរជាង យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការតាំងនៅក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិផង ។ បណ្ដាបុគ្គលមានឈានទាំង ៤ នេះ បុគ្គលនេះ ។បេ។ ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៣៣៧) សាវត្ថី ។ សមាធិស្មឹ អភិនីហារកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សក្កច្ចការី ។ សមាធិស្មឹ សក្កច្ចការី ហោតិ ន សមាធិស្មឹ អភិនីហារកុសលោ ។ នេវ សមាធិស្មឹ អភិនីហារកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សក្កច្ចការី ។ សមាធិស្មឹ អភិនីហារកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មឹ សក្កច្ចការី ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី ។ បេ ។ ឧត្តមោ ច បវរោ ចាតិ ។

(៣៣៨) សាវត្ថី ។ សមាធិស្មឹ សក្កច្ចការី ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សាតច្ចការី ។ សមាធិស្មឹ សាតច្ចការី ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សក្កច្ចការី ។ នេវ សមាធិស្មឹ សក្កច្ចការី ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សាតច្ចការី ។ សមាធិស្មឹ សក្កច្ចការី ច ហោតិ សមាធិស្មឹ សាតច្ចការី ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី ។ បេ ។ ឧត្តមោ ច បវរោ ចាតិ ។

(៣៣៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ (បុគ្គលខ្លះ) ឈ្លាសវៃ ក្នុងការកសាងសមាធិ តែមិនធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ ។ ធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងការកសាងសមាធិ ។ មិនឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិ ទាំងមិនធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ ។ ឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិផង ធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ។ បេ ។ ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ។

(៣៣៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ (បុគ្គលខ្លះ) ធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ តែមិនធ្វើឲ្យរឿយ ៗ ក្នុងសមាធិ ។ ធ្វើឲ្យរឿយ ៗ ក្នុងសមាធិ តែមិនធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ ។ មិនធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ ទាំងមិនធ្វើឲ្យរឿយ ៗ ក្នុងសមាធិ ។ ធ្វើដោយគោរព ក្នុងសមាធិផង ធ្វើឲ្យរឿយ ៗ ក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ។ បេ ។ ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ។

[៣៣៤] សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ឈាយី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សាតច្ចការី ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សប្បាយការី ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សប្បាយការី ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សាតច្ចការី ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី នេវ សមាធិស្មឹ សាតច្ចការី ហោតិ ន សមាធិស្មឹ សប្បាយការី ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឈាយី សមាធិស្មឹ សាតច្ចការី ច ហោតិ សមាធិស្មឹ សប្បាយការី ច ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី សមាធិស្មឹ សាតច្ចការី ច សមាធិស្មឹ សប្បាយការី ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ ឈាយីនំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ គវា ខីរំ ខីរម្ហា ទធិ ទធិម្ហា នវនីតំ នវនីតម្ហា សប្បិ សប្បិម្ហា សប្បិមណ្ឌោ តត្រ អគ្គមក្ខាយតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យ្វាយំ ឈាយី

(៣៣៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួក ដូចម្ដេចខ្លះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើឲ្យរឿយៗក្នុងសមាធិ តែមិនធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិ តែមិនធ្វើឲ្យរឿយៗក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ មិនធ្វើឲ្យរឿយៗក្នុងសមាធិ ទាំងមិនធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើឲ្យរឿយៗក្នុងសមាធិផង ធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកធ្វើឲ្យរឿយៗក្នុងសមាធិផង ជាអ្នកធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិផង ។ បណ្ដាបុគ្គលមានឈាន ទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទឹកដោះស្រស់កើតអំពីមេគោ ទឹកដោះជូរកើតអំពីទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះខាប់កើតអំពីទឹកដោះជូរ ទឹកដោះរាវកើតអំពីទឹកដោះខាប់ ទឹកដោះថ្លាកើតអំពីទឹកដោះរាវ បណ្ដាទឹកដោះទាំងនោះ ទឹកដោះថ្លា ប្រាកដជាប្រសើរ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានណា

សមាធិស្មឹ សាតច្ចការី ច សមាធិស្មឹ សប្បាយការី ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ ឈាយីនំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ចាតិ ។ ឥទមវោច ភគវា ។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ ។ (បញ្ញាសំ[១] វេយ្យាករណានិ វិត្ថារេតព្វានិ) ។

សមាធិសំយុត្តំ សមត្តំ ។

តស្សុទ្ទានំ

សមាធិ សមាបត្តិ ឋិតិ
វុដ្ឋានំ កល្លិតារម្មណេន ច
គោចរេ អភិនីហារេ
សក្កច្ចសាតច្ចការី
អថោបិ សប្បាយន្តិ ។

ខន្ធវារវគ្គសំយុត្តំ សមត្តំ ។

---

១ ម. អញ្ញ ។

ជាអ្នកធ្វើឲ្យរឿយៗក្នុងសមាធិផង ធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិផង ។ បណ្ដាបុគ្គលមានឈាន ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ភាសិតនេះចប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏មានចិត្តរីករាយ ត្រេកអរនឹងភាសិតរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ។ (វេយ្យាករណ៍ ៥០ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្ដារផងចុះ) ។

ចប់ សមាធិសំយុត្ត ។

ឧទ្ទានក្នុងសមាធិសំយុត្តនោះគឺ

និយាយអំពីសមាធិ ១ ការចូលសមាធិ ១ ការតំកល់នូវសមាធិ ១ ការចេញចាកសមាធិ ១ ការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ ១ ការម្មណ៍ក្នុងសមាធិ ១ គោចរក្នុងសមាធិ ១ ការកសាងក្នុងសមាធិ ១ ធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ ១ ធ្វើឲ្យរឿយៗក្នុងសមាធិ ១ ទាំងធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិ ១ ។

ចប់ សំយុត្តក្នុងខន្ធវារវគ្គ ។

គាថា វិគ្គហាន់

ឆកុលចិតា អដ្ឋេញ
ការំ ឆត្ថោកេន ឆ
អត្ថីនេន បញ្ចសោ
បឋមោតិ ចតុក្កតិ ។
ទុតាយោ អរហំ ទុជ្ជនិយោ
តេរំ បុព្វេន បញ្ចមំ
មជ្ឈេបណ្ណាសកោសលោ
សត្តុត្ថេឆប្បកាសិតំ ។
អត្ថិ ឆម្មកចំកាវិជ្ជា
កាក្កាលំ ឆជ្ជឹបញ្ចមំ

សមាធិសំយុត្ត

ឧទ្ទាននៃវគ្គក្នុងសំយុត្តទាំងនោះ គឺ

និយាយអំពីឆកុសលចិតាវគ្គ ១ អដ្ឋិកវគ្គ ១ ការវគ្គ ១ ឆត្ថោកវគ្គ ១ អត្ថីនេវគ្គ ១ លោកហៅជាបឋមបណ្ណាសកៈ (មូលបណ្ណាសកៈ) ។ ទុតាយវគ្គ ១ អរហន្តវគ្គ ១ ទុជ្ជនីយវគ្គ ១ តេរវគ្គ ១ ជាគម្រប់ ៨ នឹងបុព្វវគ្គ ដែលលោកសំដែងហើយ ហៅ ជាមជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ ។ អត្ថិវគ្គ ១ ឆម្មកចកវគ្គ ១ កាឡិវគ្គ ១ កុក្កុលវគ្គ ១ ជាគម្រប់ ៨ នឹងឆជ្ជិវគ្គ

តតិយោ បណ្ណាសកោ វុត្តោ

ចំហាកោតិ បវុច្ចតិ ។

ខន្ធរាធទិដ្ឋិ ច ឱក្កន្តិ

ឧប្បាទេន កិលេសេន ច

សារីបុត្តោ ច នាគោ ច

សុបណ្ណគន្ធព្វកាយិកា

វលាហោ វច្ឆគោត្តោ ច

ឈានេន ករតិ តេរសាតិ(១) ។

១ ម. ឧ. ខន្ធរាធសំយុត្តញ្ច ទិដ្ឋិ ឱក្កន្តិ ឧប្បាទា កិលេសសារីបុត្តា ច នាគា សុបណ្ណ- គន្ធព្វា វលាហវច្ឆឈានេហិ ខន្ធវគ្គិ តេរសាតិ ។

លោកហៅថាតតិយបណ្ណាសកៈ (ចូឡបណ្ណាសកៈក៏បាន) ហៅថានិបាតក៏បាន ។ ខន្ធសំយុត្ត ១ រាធសំយុត្ត ១ ទិដ្ឋិសំយុត្ត ១ ឱក្កន្តិសំយុត្ត ១ ឧប្បាទសំយុត្ត ១ កិលេសសំយុត្ត ១ សារីបុត្តសំយុត្ត ១ នាគសំយុត្ត ១ សុបណ្ណសំយុត្ត ១ គន្ធព្វកាយិកសំយុត្ត ១ វលាហកសំយុត្ត ១ វច្ឆគោត្តសំយុត្ត ១ សមាធិសំយុត្ត ១ ត្រូវជា ១៣ សំយុត្ត ។